

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ULUSLARARASI BESTSELLER

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

Bazı cinayetlerin izi
suda kaybolur.

AN-LUC BANNAL

Roman - Polisiye

JEAN-LUC BANNALEC

Ücretsiz E-Kitap Arşivi: <https://trantey.org/>

"Okuyucular bu yetenekli
yazarın diğer kitaplarını
dört gözle bekleyecekler."
- Publishers Weekly

"Bu kitabın kesinlikle
filmi çekilmeli."
-A Common Reader

"Bannalec son derece
etkileyici bir iş
çıkarmış."
-Mannheimer Morgen

"Kesinlikle beklemediğiniz
bir sonla karşılaşacaksınız.
Son sayfasına kadar nefesinizi
tutarak okuyacaksınız."
-That is the day

"Ustaca işlenmiş,
sürükleyici bir kurgu."
-Good Book Guide

"Gölge İz Bırakmaz, tek
kelimeyle bir klasik."
-M.C. Beaton

"Bannalec, okuru
büyüleyici bir kültürle
tanıştırıyor."
-Booklist

sayfasına ke
tutarak okuyaca

-That

aca işlenmiş,
eyici bir kurgu.”
-Good Book Guide

“Gölge İz Bırakmaz
kelimeyle bir k”
-M

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

JEAN-LUC BANNALEC

En yakınınızı kırk milyon avro için incitir misiniz?

Elinizdeki kitabı okuyan bir milyondan fazla kişi de
aynı soruyu soruyor kendine.

Fransızların büyüğü kasabası Pont-Aven'e sürgün edilmiş
asi Komiser Georges Dupin, kahvesini yudumlarken şaşırtıcı bir
cinayet haberi alır. Olayı araştırdıkça hem maktulün ailesini hem de
tüm dünyayı şaşırtacak bir sırrı ortaya çıkartır.
Üstelik bir cinayet daha işlenecek; aynı aileden bir kişi daha
bu gizem yüzünden hayatını kaybedecektir.

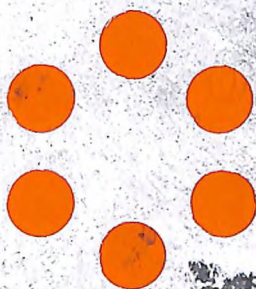
Fransa'nın muhteşem doğası, yabancıları şaşırtan gelenekleri,
benzersiz bir aile sırrı ve Komiser Dupin'in alışılmışın
dışındaki teknikleri...

ISBN 978-605-5034-65-8

₺24

KOMİSER DUPIN
SERİSİ

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

JEAN-LUC BANNALEC

Gölge İz Bırakmaz

Jean-Luc Bannalec

Orijinal Adı: Bretonische Verhältnisse:
Ein Fall für Kommissar Dupin

Yayın Yönetmeni: Köksal Şaka

Yayın Koordinatörü: Sibel Erdal

Editör: Ece Demir

Çeviren: Özlem Özarpacı

Kapak Tasarım: Parodi Design

ISBN: 978-605-5034-65-8

Yayınevi Sertifika No: 32378

1. Baskı: Ocak 2018

Baskı: İmak Ofset

Yenibosna/İstanbul

Tel: 0 212 656 49 97

Matbaa Sertifika No: 12531

PARODİ YAYINLARI

© 2012 by Jean-Luc Bannalec

Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

PARODİ YAYINLARI

Ağaoğlu My Office 212 Kat: 3/54

Bağcılar / İSTANBUL

Tel: 0212 244 05 77

www.parodi.com.tr / info@parodiyayinlari.com

Parodi Yayınları, Mono Kültür Sanat tescilli markasıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

Une mer calme n'a jamais fait un bon marin.

Sakin denizde usta bir denizci yetişmez.

–Breton atasözü

L. için...

BİRİNCİ GÜN

Temmuz'un yedisi muhteşem bir yaz günüydü; hanı şşu Komiser Dupin'in moralini her daim yükselten, görkemli Atlantik günlerinden biriydi. Her yer masma-viydi. Breton standartlarına göre hava, sabahın bu erken saatlerinde bile oldukça sıcaktı ama bugün mükemmel derecede açık bir gündü. Her şşeye belirgin bir keskinlik hâkimdi. Hâlbuki daha dün gece, dünyanın sonu gelmiş gibi görünüyordu; yağmur bardaktan boşanırcasına göklerden dökülürken, şehrin üzerine çöken yoğun, uğursuz, kara ve devasa bulutlar gökyüzünde birbirleriyle yarışmıştı.

Concarneau –ya da geçen yüzyılda rıhtıma sıralanmış, parıltılı mavi balıkçı ağlarından dolayı 'Mavi Şehir' olarak bilinegelen o muhteşem şehir– güneşin altında parılıyordu. Komiser Georges Dupin, *Amiral*'de, barın en ucunda gazetesi her zamanki gibi önüne yayılmış hâlde oturuyor-

du. Her gün denizden taze çıkmış balıklardan –o sabah yerel balıkçıların ağlarına artık ne takıldıysa– satın alabileceğiniz o güzel ve eski, kapalı pazar yerinin tepesindeki yuvarlak saat yedi buçuğu gösteriyordu. Şu an oturduğu geleneksel kafe-restoran, meşhur eski şehrin karşısındaki rıhtımın tam üzerinde yer alan eski bir otele aitti. *Ville close*, güçlü duvarlar ve kulelerle çevrili geniş limanda bir kartpostal gibi uzanan küçük, düz bir adanın üzerine inşa edilmişti. Durgun Moros Nehri'nin limana döküldüğü yerdı burası.

Dupin bütün hayatını göz kamaştırıcı Paris'te geçirmişti; ama iki yıl önce 'bazı anlaşmazlıklar'dan –kendisine verilen bildiride böyle yazıyordu– ötürü bu ücra bölgeye 'tayin edilmişti.' O zamandan beri de *petit café*'sini" *Amiral*'de içiyordu; bu hem keyif verici hem de değişmez bir ritüeldi onun için.

Amiral hâlâ dünyaca ünlü sanatçıların ve ardından Maigret'nin kaldığı o on dokuzuncu yüzyıl zamanlarını anımsatan muhteşem bir atmosfere sahipti. Gauguin bir defasında, aşırı derecede genç olan Cavali kız arkadaşına hakaret eden birkaç denizciyle otelin hemen önünde bir kavgaya karışmıştı. *Amiral*'in işleri zaman içinde kötüye gitmiş ama on iki sene önce –her ikisi de Concarneau'lu olan ama yolları Paris'te kesişen– Lily ve Philippe Basset başka planları olduğuna karar verip burayı satın almışlardı. Ve gerçekten de iyi bir iş çıkarmışlardı. Burası tartışma götürmez biçimde köyün gizli merkeziydi. Eskiden olduğu gibi hoş bir dokuya sahip, hâlâ otantik bir mekândı; burada ne süslü bir dekor görebilir ne de folk müzik duyabilirdiniz. Turistlerin çoğu, genişçe meydanın aşağısındaki

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

‘daha hoş’ kafeleri tercih ettiğinden burada dilediğiniz gibi kafanızı dinleyebilirdiniz.

“Bir *café au lait*’ daha, lütfen. Bir de kruvasan.”

Komiser, siparişi yüksek sesle söylemek yerine kendi kendine mırıldanmış olmasına rağmen Lily, onun yüz ifadesinden ve ani el kol hareketlerinden ne istediğini anlayabiliyordu. Bu, Dupin’in üçüncü *café au lait*’siydi.

“Otuz yedi milyon olmuş, gördünüz mü Mösyö Komiser? Tamı tamına otuz yedi milyon.” Lily, gürültücü espresso makinelerinden birinin önüne geçmişti bile. Dupin bu makineyi her gördüğünde daha da etkileniyordu.

Lily Basset, kıvrıkcık, kahverengi saçları olan, tükenmeyen bir enerji ve canlılığa sahip, herhâlde kırklı yaşlarının başında, çok hoş bir kadındı. O yeşil gözleriyle her zaman etrafı kolaçan ederdi. Ondan hiçbir şey kaçmazdı; bu gerçekten de oldukça dikkate değer bir özellikti. Dupin, her ikisi de pek fazla konuşmamasına rağmen hatta belki de tam da bu yüzden Lily’yi ve restoranın kesinlikle fevkalade ama son derece mütevazı şefi Phillippe’i çok severdi. Lily’nin kanı Komiser’e hemencecik kaynamıştı; üstelik buralarda pek alışıldık bir şey değildi bu, özellikle de Paris’ten geldiyse. Çünkü Bretonlar Parislileri tamamen yabancı olarak görürlerdi.

“Vay canına.”

Dupin küçük bir heyecan yaşamak istediğini fark etti. Bütün ülkeyi gergin bir bekleyişe sürükleyen büyük loto ikramiyesi sahiplerini hâlâ bulamamıştı. Dupin öz güvenli bir şekilde on iki sırayı doldurdu ve bir sayıyı iki –farklı– kutuya denk getirmeyi başardı.

“Bugün günlerden cuma, Mösyö Komiser.”

“Biliyorum, biliyorum.”

Bir dakika içinde *Tabac-Presse*’e gidebilirdi.

“Geçen hafta ikramiye biletlerinin hepsi cuma sabahından tükenmişti.”

“Biliyorum.”

Dupin uykusunu alamamıştı; aslında haftalardır doğru düzgün uyuyamamıştı. Gazetesine konsantre olmaya çalıştı. Finistère’in* kuzeyi, haziran ayı ortalamasına göre cimri sayılabilecek şekilde, yüzde altmış iki oranında, yani yüz kırk beş saat güneş ışığı almıştı. Güney Finistère, yüzde yetmişi görmeyi başarırken, sadece birkaç kilometre uzaklıktaki komşu il Morbihan en azından yüzde seksen ikiye erişmişti. *Ouest France*, bugün sayfalarının çoğunu bu habere ayırmıştı. Şaşkınlık uyandırıcı hava istatistikleri gazetesinin uzmanlık alanlarından biriydi; aslında bu bütün Breton gazetelerinin ve Bretonların uzmanlık alanıydı. “Yüzyıllardır,” –bu önemli ve çarpıcı bir noktaydı– “hiçbir haziran ayında bu derece az güneş ışığı ve sıcaklık görülmemiştir.” Hep aynı hikâye. Haber, o malum cümleyle bitiyordu: “Burada işler böyledir; Breton’da hava sadece... günde beş defa güzeldir.” Bu âdeta ulusal bir mantra gibiydi. Fakat Bretonlar, Breton’daki havayla ilgili yakınıp dalga geçebilirken başka biri böyle davrandığında bu, son derece kaba bir şey olarak algılanırdı. Dupin burada geçirdiği yaklaşık üç yıl içinde, bunun ‘Breton’a özgü’ her şey için geçerli olduğunu öğrenmişti.

Komiser, cep telefonunun kulakları sağır eden tiz sesiyle yerinden sıçradı. Her seferinde aynı şey oluyordu.

Ekranda Labat'nın numarası yanıp sönüyordu. Labat, iki müfettişinden biriydi. Keyfi kaçan Dupin, telefona cevap vermeden ekran ışığının yanıp sönmesini izledi. Onu yarım saat içinde emniyette görecekti nasılsa. Dupin, Labat'nın dar kafalı, dayanılmaz derecede hevesli, dalkavuk ve dahası son derece çirkin hırslara sahip biri olduğunu düşünüyordu. Labat otuzlu yaşlarının ortasında, tıknaz, kel kafalı, yuvarlak, bebeksi bir yüze ve hafiften kepçe kullaklara sahip bir adamdı ve kendisini karşı konulmaz addediyordu. Daha ilk gününde Dupin'in ekibine atanmıştı. Komiser ondan kurtulmak için pek çok ciddi girişimde bulunsa da henüz başarıya ulaşamamıştı.

Telefon ikinci defa çaldı. Labat her zaman kendi işinin en önemlisi olduğuna inanırdı. Telefon üçüncü defa çaldı. Dupin hafiften huzursuzlanmaya başladığını fark etti.

"Evet?"

"Mösyö Komiser? Siz misiniz?"

"Benim telefonuma kimin yanıt vermesini bekliyorsun?" diye bağırdı Dupin.

"Emniyet Amiri Guenneugues aradı. Ona vekâlet etmeniz gerekiyor. Bu gece. Kanada, Staten Stoud'dan gelen Dostluk Komitesi'nde."

Labat'nın ahenkli ses tonu mide bulandırıcıydı.

"Bildığınız üzere, Emniyet Amiri Guenneugues komitenin onursal başkanı. Resmî delegasyon bir haftalığına Fransa'da kalıyor ve bu gece Trégunc Plajı'ndaki Bretonnade'da şeref konuğu olacaklar. Öngörülemeyen birtakım durumlardan ötürü Emniyet Amiri'nin Brest'te halletmesi gereken birkaç işi çıktı. O yüzden delegasyon ve komite-

nin başkanı olan Docteur de la Croix'yı onun yerine sizin karşılamanızı istiyor. Ne de olsa Trégunc bizim yetki alanımızın içinde."

"Ne?"

Dupin'in, Labat'nın neyden bahsettiği konusunda en ufak bir fikri yoktu.

"Staten Stoud, Montreal yakınlarında bir yer ve Concarneau'nun kardeş şehri. Emniyet Amiri'nin orada birkaç uzak akrabası yaşıyor ve..."

"Saat sekize çeyrek var, Labat. Kahvaltı ediyorum."

"Bu, Emniyet Amiri için çok önemli. O yüzden beni aramış zaten. Sizi hemen bilgilendirmemi istedi."

"Bilgilendirmeni mi?"

Dupin telefonu kapadı. Bunu düşünerek bir dakika bile harcamak istemiyordu. Tanrı'ya şükür, buna kafa yoramayacak kadar yorgundu. Dupin, Guenneugues'ye tahammül edemiyordu. Dahası, ismini nasıl telaffuz edeceğini bile hâlâ bilmiyordu. Bretonlar söz konusu olduğunda bu, kuşkusuz seyrek gerçekleşen bir hadise değildi ve bütün gün insanlarla uğraşmak zorunda olduğundan zaman zaman kendisini utanç verici durumlara sokabiliyordu.

Dupin, gazetesine geri döndü. *Ouest France* ve *Télégramme* iki büyük, yerel gazeteydi ve her ikisi de gururlu ve sevecen bir şekilde kendilerini Breton'a adanmışlardı. Uluslararası ve ulusal birtakım haberlere hızlıca değinen tek bir sayfayı, bölgesel ve yerel -çoğunlukla da yerel- haberler içeren otuz sayfa takip ediyordu. Komiser Dupin her iki gazeteyi de seviyordu. Buraya 'tayin' edildikten sonra, başta isteksizce fakat daha sonra artan bir ilgiyle Breton

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

ruhunu araştırmaya başlamıştı. Yeni insanlarla tanışmaktan ziyade, ona en çok da böyle önemsiz gibi görünen kısa hikâyeler bir şeyler öğretmişti. 'Dünyanın Sonu'ndaki, yani şu işgalci Romalıların, hırçın Atlantik'e dek uzanan bu vahşi ve sarp yarımadanın en uzak ucu için söyledikleri 'finis terra'daki yaşama dair hikâyeler... Bu, *département*'in günümüze dek muhafaza ettiği bir isimdi. Yerel halk –Keltler– arasında burası elbette ki 'Dünyanın Sonu' olarak bilinmiyordu; hatta tam tersine bölge şöyle adlandırılıyordu: 'Penn ar Bed' Bu da kelimenin tam manasıyla 'Dünyanın Başı' ya da 'Her Şeyin Başlangıcı' anlamına geliyordu.

Telefon tekrar çaldı ve arayan yine Labat'dı. Dupin yorgunluğuna rağmen içinde yükselen öfkeyi hissedebiliyordu.

"Bu gece gidemeyeceğim, yapmam gereken işler, resmî birtakım görevlerim var. Geungeu... Emniyet Amiri'ne böyle söyle."

"Cinayet. Bir cinayet işlendi."

Labat'nın sesi kısık ve sakın çıkıyordu.

"Ne?"

"Pont-Aven'de, Mösyö Komiser. *Central* otelinin sahibi Pierre-Louis Pennec, birkaç dakika önce restoranında ölü bulundu. Bölgedeki polisler göreve çağrıldı."

"Dalga mı geçiyorsun, Labat?"

"Pont-Aven'deki meslektaşlarımızdan ikisi şimdiye kadar oraya varmışlardır."

"Pont-Aven'de mi? Pierre-Louis Pennec mi?"

"Ne dediniz, Mösyö Komiser?"

"Başka ne biliyorsun?"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

*Ç.N.: *Département*, Fransa'da yer alan 101 idari ilden her birine verilen isimdir.

"Sadece size söylediklerimi."

"Peki, cinayet olduğundan emin misin?"

"Kesinlikle öyle düşünüyorum."

"Peki, neden?"

Dupin, daha ağzından çıkarken kendi sorusuna sinir oldu.

"Size sadece olayı ihbar etmek için arayan otel şefinin görevli memura anlattıklarını söyleyebilirim, kendisi o sırada..."

"Peki ama bunun bizimle ne ilgisi var? Pont-Aven, Quimperlé'nin yetki alanında. Yani bu Derrien'in vakası."

"Komiser Derrien pazartesiden beri tatilde. Nispeten önemli bir olay olduğu takdirde biz devreye giriyoruz. O yüzden Pont-Aven'deki merkez..."

"Peki, peki... Şimdi oraya gidiyorum. Sen de yola çıkmalısın. Ayrıca Le Ber'ü de ara. Onun da hemen gelmesini istiyorum."

"Le Ber çoktan yola çıktı."

"Güzel... Ah, inanamıyorum. Lanet olsun!"

"Mösyö Komiser?"

Dupin telefonu kapadı.

"Gitmem gerek," dedi Lily'ye bakarak fakat Lily telefonla konuşmakla meşguldü. Dupin bara biraz bozukluk bırakıp *Amiral*'den ayrıldı. Arabası, oradan kısa bir yürüyüş mesafesi uzaklıkta olan rıhtımın üzerindeki büyük otoparktaydı.

Saçma, diye düşündü Dupin arabasına binerken. *Kesinlikle çok saçma*. Yazın ortasında, Concarneau halkının küçümseyici tabiriyle köy, tam da turist sezonu ile birlikte bir açık hava müzesine dönmek üzereyken, Pont-Aven’de bir cinayet işlenmesi oldukça saçma bir durumdu. Pont-Aven huzur dolu bir yerdi. Kartpostalı andıran –Dupin’in zevkine göre biraz fazla kartpostalımsı– köyde işlenen son cinayetin üzerinden yıllar geçmiş olmalıydı. Burası on dokuzuncu yüzyıl sonunda sanatçı kolonisiyle dünya çapında tanınır oldu; bunda elbette ki koloninin öne çıkan isimlerinden Paul Gauguin’in büyük bir etkisi vardı. Artık Pont-Aven, her Fransız gezi rehberinde, her modern sanat tarihi kitabında yer alıyordu. Üstüne üstlük ihtiyar Pierre-Louis Pennec, tıpkı babası ve *Central*’ın meşhur kurucusu olan büyükannesi Marie-Jeanne Pennec gibi efsanevi bir otelci, herkesçe tanınan biriydi.

Dupin araç telefonunun saçmalık derecesinde küçük olan tuşlarına basmaya çalıştı. Bundan nefret ediyordu.

“Neredesin, Nolwenn?”

“Merkeze gidiyorum. Az önce Labat aradı; o yüzden biraz hızlandım. Sanırım Doktor Lafond’u istiyorsunuz.”

“Mümkün olduğunca kısa sürede.”

Geçen sene Quimper’de farklı bir adli tabip vardı ve Dupin ona tahammül edemiyordu. Ewen Savoir, sakar, sümküklü ve aptal bir yeni yetmeydi. Etkileyici araç gereçleri vardı ama bu aptal olduğu gerçeğini değiştirmiyordu ve korkunç derecede gevezeydi. İtiraf etmek gerekirse Dupin, huysuz Doktor Lafond’dan da pek hazzetmezdi. İşler Dupin’in istediği hızda ilerlemezse o ve Lafond birbirlerine

girerlerdi ve ardından Lafond'un tepesi atardı. Ama yine de çıkardığı iş son derece mükemmeldi.

"Savoir beni kesinlikle deli ediyor."

"Ben her şeyin icabına bakarım."

Dupin, Nolwenn'in ağzından dökülen bu cümleyi duymayı seviyordu. Kadın, Dupin'den önceki ve ondan da önceki komiserlere de sekreterlik yapmıştı. Harika biriydi. Fevkaladeydi, kesinlikle fevkaladeydi.

"Güzel. Concarneau'daki son kavşaktayım. On dakikaya orada olurum."

"Bu çirkin bir işe benziyor, Mösyö Komiser. İnanılmaz. İhtiyar Pennec'i tarurdım. Eşim, geçen yıl onunla birkaç iş yapmıştı."

Dupin o 'birkaç iş'in ne olduğunu sormak üzereydi ki vazgeçti. Endişelenmesi gereken daha önemli şeyler vardı. O güne kadar Nolwenn'in eşinin tam olarak nasıl para kazandığını anlayamamıştı; bir şekilde her yerde ortaya çıkıyor, çeşitli insanlar için 'birkaç iş' yapıp duruyordu.

"Çok büyük bir patırtı kopacak. Finistère'in ikonu. Hatta Breton'un... Fransa'nın... *Mon Dieu*... Seni arayacağım."

"Pekâlâ. Emniyete vardım bile."

"Sonra konuşuruz."

Dupin gazı âdeta kökledi; hatta bu dar sokaklar için fazlasıyla hızlı sürüyordu. Şu ihtiyar Derrien'in yıllardan beri ilk defa çıktığı tatilin bu zamana denk düşmesine inanamıyordu. On gün boyunca olmayacaktı. Kızı evleniyordu ve düğün, Derrien'in bile tam manasıyla mantık dışı bulduğu şekilde Réunion'daydı. Damat da gelin gibi Pont-Aven'den üç kilometre uzaklıktaki üçra bir yerden geliyordu.

Dupin, yine araç telefonunu kurcaladı.

“Le Ber?”

“Mösyö Komiser?”

“Vardın mı?”

“Evet, şimdi geldim.”

“Ceset nerede?”

“Alt kattaki restoranda.”

“İçeri girdin mi?”

“Hayır.”

“Kimseyi içeri sokma. Ben gelmeden sen de dâhil kimse içeri girmesin. Pennec’i kim bulmuş?”

“Francine Lajoux. Bir çalışan.”

“Ne diyor?”

“Henüz konuşmadım. Gerçekten de şimdi geldim.”

“Pekâlâ. Tamam. Ben de hemen geliyorum.”

Eğri taş zeminin üzerinde şekilsiz bir biçimde duran kan gölü, Dupin’de kanın olması gerekenden fazla bir alana yayıldığı hissini uyandırdı. Pierre-Louis kısa, gri saçları olan ince ve uzun bir adamdı. Doksan bir yaşında olmasına rağmen heybetli görünüyordu. Pennec sırtüstü uzanıyordu; cesedi tuhaf bir biçimde iki büklüm olmuştu. Sol eli dizinin arkasındaki boşluğa değiyordu, kalçası da kötü bir şekilde yerinden çıkmıştı. Sağ eli ise kalbindeydi ve yüzü dehşet verici bir biçimde çarpılmıştı. Gözleri kocaman açıl-

mış ve tavana sabitlenmişti. Belden yukarısında ve boğazında belirgin birçok yara izi vardı.

“Biri, Pierre-Louis Pennec’i gerçekten fena benzetmiş. Bu kadar ihtiyar bir adama kim, neden böyle bir şey yapar ki?”

Le Ber, Dupin’in iki metre arkasında duruyordu, oda da sadece onlar vardı. Adamın duyduğu tiksinti sesinden okunuyordu. Dupin sessizdi. Le Ber gerçekten haklıydı; bu vahşice işlenmiş bir cinayetti.

“Lanet olsun!” Dupin elini sinirli bir şekilde saçlarının arasında gezdirdi.

“Tahminimizce bunlar bıçak yarası ama cinayet silahının izine henüz rastlanmadı.”

“Panik yok, Le Ber.”

“Pont-Aven’den iki memur, oteli emniyet altına alıyorlar, Mösyö Komiser. Memurlardan biri olan Albin Monfort’u tanıyorum. Uzun yıllardır polislik yapıyor. Oldukça da iyi bir polis memurudur. Diğeri de Pennarguear. Adını hiç duymadım. Genç bir polis.”

Dupin elinde olmadan güldü. Le Ber’ün kendisi de genç bir polisti. Otuzlu yaşlarının başındaydı ve bu müfettişlikteki ikinci yılıydı. Hızlı, titiz ve zekiydi. Her zaman oldukça ciddiydi ve ağırbaşlı bir tavırla konuşurdu. Zaman zaman gözlerinde, Dupin’in görmekten hoşlandığı haylaz bir parıltı belirirdi. Ve hiçbir zaman sorun çıkarmazdı.

“Odaya kimse girmedi, değil mi?”

Dupin bu soruyu üçüncü kez soruyordu ama Le Ber bundan en ufak bir rahatsızlık duymadı.

“Hiç kimse girmedi. Ama adli tabip ve olay yeri incele-

me ekibi birazdan burada olur.”

Dupin anlamıştı. Le Ber, Komiser’in gürültücü ekip gelmeden önce etrafa yalnız başına, sessizce bakmak istediğini bilirdi.

Pennec, odanın en uzak köşesinde, barın önünde uzanıyordu. Burası L şeklinde bir odaydı; restoran öndeki uzun kısımdaydı, bar da ondan ayrılan, daha küçük bir bölümdeydi. Restorandan, ana binanın arkasında kalan ek yapıdaki mutfağa uzanan küçük bir koridor vardı. Bu kapı kilitliydi.

Tabureler barda ip gibi dizilmişlerdi; sadece bir tanesi hafiften geri çekilmişti. Barda tek bir bardak ve Bretonların –Breton’a özgü olduğuna inandıkları her şey için olduğu gibi– pek gurur duyduğu elmalı brendi olan bir şişe Lambig vardı. Dupin de bu içkiyi severdi. Bardak boş sayılırdı. Mücadele edildiğine dair bir iz yoktu; aslında odanın bu kısmında sıra dışı hiçbir şey yoktu. Burası da odanın kalan kısımları gibi bir önceki gece otel personeli tarafından dikkatli bir biçimde temizlenip düzenlenmişti. Masalar ve sandalyeler özenle ve titizlikle düzenlenmiş, akşam için şimdiden hazırlanmıştı. Gösterişsiz ve renkli örtüler serilmiş, yerler silinip süpürülmüştü. Restoran ve bar, kısa bir süre önce restore edilmiş olmalıydı; her şey yepyeni görünüyordu. Ayrıca yalıtımı da iyiydi; dışarıdan hiç ses gelmiyordu, hem de hiç. Üç tane penceresi olmasına rağmen ne sokaktan bir ses duyuluyor ne de ana girişin olduğu antreden herhangi bir şey iştiliyordu. Pencereler sıkıca kapalıydı. Dupin tüm bunları dikkatle inceledi.

Odanın bu düzenli ve tertemiz hâliyle –yani katıksız sıradanlığıyla– cesedin tüyler ürpertici görüntüsü arasındaki

zıtlıkta ürkütücü bir yan vardı. Büyük artist kolonisi zamanından kalma tabloların olmazsa olmaz kopyaları, badanalı duvarlarda asılıydı. Bu kopyaları, köydeki en küçük kafelerde veya mağazalarda bile hayranlıkla izleyebilirdiniz. Pont-Aven'in duvarları âdeta bunlarla kaplanmıştı.

Dupin özellikle bir şey aramaksızın odada birkaç defa oldukça yavaş bir şekilde gezindi ama hiçbir şey bulamadı. Pantolonunun cebinden küçük, kırmızı defterini beceriksizce çıkarıp gelişigüzel biçimde birkaç şey karaladı.

Biri kapıyı açmaya çalıştı ama Dupin onu içeriden kilitlemişti; bu yüzden dışarıdakiler de gürültülü bir şekilde kapıyı çalmaya başladılar. Dupin bunu duymazdan gelmek istedi ama Le Ber kendisine sorgular gözlerle bakınca buna direnmeyip kapıya ilerledi. Kilidi çevirince kapı gürültüyle açıldı. Bir anda Salou odaya daldı ve Labat hevesli bir sesle, "Doktor Lafond geldi. Adli tabip René Salou ve ekibi de burada," diye bildirdi.

Dupin yüksek sesle iç geçirdi. Salou'yu ve "olay yeri inceleme" ekibini her zaman unutuyordu. René Salou dünyadaki en harika adli tabipti. Bugün de peşinde sessizce dolanan üç kişiyle birlikte çıkmıştı. İçeri en son giren Doktor Lafond doğruca cesede yönelmişti. Zar zor duyulan bir sesle, "*Bonjour,* Mösyö," diye mırıldandı Dupin'e. Sesinde düşmanca bir ton yoktu.

Salou, hızla Labat'ya ve Le Ber'e döndü.

"Baylar, buradaki işimiz bitene kadar odayı terk etmenizi rica edeceğim. Ekibim çalışırken sadece Komiser, Doktor Lafond ve ben burada olacağız. Dışarıda birileri nöbet tutabilir mi? *Bonjour,* Mösyö Komiser. *Bonjour,* Mösyö Doktor."

Dupin öfkesini kontrol altında tutmakta güçlük çekiyordu. Tek kelime etmedi. İkisi de birbirini ciddiye almazdı.

“Doktor Lafond, aramızda yeni bir iz bırakmamaya dikkat etmeniz mümkün müdür acaba? Teşekkür ederim.”

Salou, kocaman fotoğraf makinesini çıkardı.

“Ekibim hemen parmak izlerini almaya başlayacak. Lagrange, önce bardan, bardaktan, şişeden ve cesedin yakınındaki her şeyden işe yarar parmak izlerinin alınmasını istiyorum. Ayrıca bu konuda titiz davranmanızı istiyorum.”

Lafond, son derece sakin bir şekilde ve yüzünde Salou’nun söylediklerini duyduğuna dair hiçbir belirti olmaksızın çantasını, barın yakınındaki masalardan birine yerleştirdi.

Dupin kapıya gitti. Buradan çıkması gerekiyordu. Tek kelime dahi etmeden odayı terk etti.

Artık antredeki küçük resepsiyon masasından çok daha fazla gürültü gelmeye başlamıştı. Haberler otele, oradan da bütün köye yayılmıştı. Birkaç konuk resepsiyonda dikiyordu ve herkes aynı anda konuşuyordu. Kalabalık masanın ardında kısa saçlı, büyük, sivri burunlu, cılız, ufak tefek bir kadın tekdüze bir sesle bir şeyler anlatıyordu. Sakin görünmek için çok çaba harcadığı belliydi.

“Hayır, hayır, merak etmeyin. Biz her şeyi hallediyoruz.”

Yılın en görkemli zamanlarını geçirmek istediğiniz otelde gerçekleşen bir cinayet... Dupin konukların keyfinin neden kaçtığını anlıyordu ama aynı zamanda kadına da üzülüyordu. Turist sezonu açılmak üzereydi ve Le Ber,

odaların yarısının ayırıldığını söylemişti. Dördü çocuk, yirmi altı konuk gelmişti bile ve bunların çoğu da yurt dışındandı. Fransızlar henüz tatile girmemişti. Onların buraya akın etmesine en az bir hafta daha vardı. Otel tıka basa dolu olmasa bile hâlihazırda burada kalan misafirler akşamları veya geceleri otele girip çıkarlardı. Böylesi bir yerde cinayet işleyen kişi, antreden geçip otelden çıkarken biri tarafından görülme ya da boğuşma seslerinin ve Pennec'in canını kurtarmak için attığı bir çığlığın ya da haykırışın duyulma ihtimali olduğunu hesaba katmış olmalıydı. Geceleri otelde kalan bir personel de vardı elbette. Burası cinayet işlemek için fazlasıyla riskli bir yerdi.

Le Ber merdivenden indi. Komiser'e sorgulayan bir bakış attı.

"Bu işler böyle, Le Ber. Olay yeri şimdilik profesyonellere ait."

Le Ber, bir şey demek üzereydi ki vazgeçti. Dupin'in yöntemlerini veya stratejisini sorgulamaması gerektiğini öğrenmişti. Buraya yeni geldiğinde Dupin'in Le Ber'e kızmasına sebep olan ilk şey bu olmuştu ve zaman zaman olmaya da devam ederdi. Çünkü Le Ber, Dupin'in yaklaşımını anlamaya çalışır, onu sorgulardı.

"Yerel polis memurları nerede? Resepsiyonun taşınması gerek. Bu alanın boşaltılmasını istiyorum."

"Labat onları yukarı çıkardı. Konukları dün geceyle ilgili sorgulamak istedi."

"Otele artık sadece konukların ve personelin girip çıkmasına izin verilsin. Biri de antrede nöbet tutsun. Sen de ğil, yerel polis ekibinden biri. Pennec'i bir çalışanın buldu-

ğunu söylemiştin, değil mi?”

“Evet, Francine Lajoux. Kırk yılı aşkın süredir burada çalışıyor. Şu an bir oda hizmetçisiyle birlikte yukarıda, kahvaltı salonunda. Kadın şokta ama doktor çağırdık.”

“Onunla konuşmak istiyorum.” Dupin bir an tereddüt etti. Ardından defterini çıkardı. “Şu an saat dokuzu çeyrek geçiyor. Labat beni 7.47’de aradı. Pont-Aven’deki polis merkezinden de o zaman bilgi gelmişti. Onlar da buradan, otelden aranmışlar. Madam Lajoux, Pierre-Louis Pennec’i saat yedi buçuk civarında bulmuş olmalı. Yani iki saat bile olmadı. Hâlâ hiçbir şey bilmiyoruz.”

Dupin’in –kibarca söylemek gerekirse– oldukça benzersiz bir not alma şekli olduğu herkesçe bilinmesine rağmen Le Ber, Komiser’in gerçekten de böyle notlar aldığına inanamıyordu.

“Pierre-Louis Pennec’in Loic adında bir oğlu var. Ayrıca bir kardeşi, yani üvey kardeşi var. Toulon’da yaşıyor. Aileye de hemen haber verilmeli, Mösyö Komiser.”

“Oğlu mu var? Nerede yaşıyor?”

“Burada, Pont-Aven’de. Limanın orada karısıyla birlikte yaşıyor. Çocukları yok.”

“Hemen gidip onu göreceğim. Ama önce Madam Lajoux’yla konuşacağım.”

Le Ber onunla tartışmanın faydasız olduğunu biliyordu ve Komiser’in ‘ciddi bir vaka’ ile karşı karşıya olduğunda davrandığı gibi davrandığının da farkındaydı. Doğrusu bu da oldukça ciddi bir vakaydı.

“Size Loic Pennec’in açık adresini ve üvey kardeşinin telefon numarasını bulacağım. André Pennec, güneyde ol-

dukça meşhur, muhafazakâr bir politikacı. Yirmi yıldır da parlamento üyesi.”

“Şimdi burada mı? Yani bu bölgede mi?”

“Hayır, bildiğimiz kadarıyla değil.”

“Peki. Onu sonra ararım. Başka kimsesi yok mu?”

“Yok.”

“Salou işini bitirince sana her şeyi anlatsın. Lafond da raporunu tamamlayana kadar bir yorum yapamayacağını söyleyecek olsa bile beni arasın.”

“Tamam.”

“Ayrıca Derrien’le de konuşmak istiyorum. Birileri hemen onunla bağlantı kurmaya çalışsın.”

Derrien, Pont-Aven’i avucunun içi gibi biliyor olmalıydı. Onun bilgileri faydalı olabilirdi. Neticede bu onun vakasıydı.

“Sanırım Monfort bununla ilgileniyor.”

“Oğlu ne iş yapıyor? O da mı otelde çalışıyor?”

“Hayır, çalışmıyor sanırım. Labat’nın tek bildiği, oğlunun küçük bir şirketinin olduğu.”

“Nasıl bir şirket?”

“Bal şirketi.”

“Bal şirketi mi?”

“Evet, *miel de mer*’. Arı kovanları denizden en fazla yirmi beş metre uzaklıkta olmak zorunda. Dünyadaki en iyi bal olduğu...”

“Pekâlâ. Önceliklerimize odaklanalım, Le Ber. Mösyö Pennec’in son günlerde ve haftalarda neler yaptığını mümkün olduğunca detaylı bir şekilde öğrenmek istiyorum.”

Gün gün. Her şeyin mümkün olduğunca tutarlı bir şekilde yazılmasını istiyorum. Her şeyin hatta gündelik işlerin bile. Rutin yaptığı şeylerin, alışkanlıklarının...”

Resepsiyondaki konuklardan biri ansızın sesini yükseltti.

“Bütün paramızı geri alacağız. Bunu kabul etmemiz mümkün değil.” Bunu tıknaz, şişman, sevimsiz ve ciğeri beş para etmez tipte bir adam söylüyordu. Karısı da itaat-kâr bir biçimde onu izliyordu.

“Şimdi gidiyoruz buradan. Evet, kesinlikle gidiyoruz.”

“Şu an gidebileceğinizi sanmıyorum, Mösyö. Kimse otelden ayrılamaz.”

Adam öfkeden kudurmuş bir şekilde Dupin’e döndü. Her an kendini kaybedecekmiş gibi görünüyordu.

“Ben Komiser Dupin. Concarneau Emniyet Müdürlüğü’nde görev yapıyorum. Önce diğer konuklarla birlikte polis tarafından sorgulanacaksınız.”

Dupin o kadar sessiz konuşmuştu ki sesi âdeta tıslıyor gibi çıkmıştı. İri cüssesiyle de birleşen sözleri istediği etkiyi yaratmıştı. Adam geriye doğru birkaç hızlı adım attı.

“Müfettiş Le Ber,” diyen Dupin artık yüksek sesle ve ciddi bir şekilde konuşuyordu. “Polislerden biri Mösyö...” dedikten sonra durup adını söylemesi için adama ters bir bakış attı. Böylece adam da süklüm püklüm bir şekilde, “Galvani,” diye kekeledi. “Polislerden biri Mösyö Galvani ve eşini dün geceyle ilgili sorgulasın. Hem de detaylıca. Kişisel eşyaları alınsın, kimlikleri kontrol edilsin.”

Dupin, oldukça geniş omuzları olan uzun, kuvvetli ve yapılı bir adamdı. Köydeki dedikodulara göre birkaç kilo fazlası vardı; o yüzden de bu kadar zahmetsiz bir şekilde

süratli ve dakik olması umulmadık bir şeydi. Bir komiser gibi görünmediği muhakkaktı; özellikle de hemen hemen her zaman giydiği kot pantolon ve polo yaka tişörtlerle. Dupin de bu şekilde insanları şaşırtmaktan hoşlanırdı.

Mösyö Galvani, aceleyle anlaşılmaz bir şeyler söyleyip herhangi bir şey yapması için kendisinden uzun olan karisına baktı. Dupin yan tarafa dönünce otel çalışanlarının kaçamak bir şekilde gülümsediklerini gördü. O da çalışanlara gülümsedi. Daha sonra da kaşlarını çatmış ve oldukça utanmış görünen Le Ber'e döndü.

"En önemli şey, Labat'yla birlikte dün yaşananları mümkün olduğunca detaylı biçimde yeniden canlandırmanız. Pennec ne yaptı? Ne zaman, nereye gitti? Onu en son kim gördü?"

"Bunun üzerinde çalışıyoruz. Muhtemelen onu son gören kişi otelin şefi."

"Güzel. Bu sabah personelden kimler otelde?"

Le Ber, çok küçük, siyah bir not defteri çıkardı. "Matmazel Galez ve Matmazel Jolivet. Her ikisi de oldukça genç ve oda hizmetçisi olarak çalışıyorlar. Bir de yanılmıyorsam Madam Lajoux'nun halefi olan Madam Mendu. Kendisi aynı zamanda kahvaltıda da sorumlu. Madam Mendu şurada duruyor."

Le Ber, başıyla resepsiyonu işaret etti.

"Bir de Madam Lajoux ve şef Edouard Lenaff var. Ve de onun yardımcısı."

Dupin her şeyi not aldı.

"Şef mi? Bu saatte mi?"

"Bütün malzemeleri sabah çok erken saatlerde Quim-

per'deki büyük süpermarketten alıyorlar."

"Yamak çocuğun adı ne?"

Le Ber not defterini karıştırdı.

"Ronan Breton."

"Breton mu? Çocuğun soyadı Breton mu?"

"Breton."

Dupin bir şey demek istedi ama vazgeçti.

"Pennec'i canlı gören son kişi de şef, öyle mi?"

"Şimdilik öyle görünüyor."

"Madam Lajoux'yla işim biter bitmez onunla konuşmak istiyorum. Şöyle kısaca bir konuşayım." Dupin merdiveni tırmanmaya başladı. Arkasına dönmeden seslendi: "İlk kattaki hangi oda?"

"Sağdaki ilk kapı."

Dupin, kahvaltılık salonunun kapısını nazikçe tıklatıp içeri girdi. Francine Lajoux, Dupin'in tahmin ettiğinden daha yaşlıydı; bembeyaz saçlarına ve kırış kırış, köşeli suratına bakılırsa altmışın üstünde olduğu kesindi. Odanın uzak köşesinde oturuyordu ve yanında da balık etinde ama güzel bir yüzü olan, kızıl saçlı ve iri göğüslü, ufak tefek bir oda hizmetçisi duruyordu. Matmazel Galez rahatlayarak Komiser'e dostane bir tavırla gülümsedi. Madam Lajoux, Komiser'in içeri girdiğini fark etmemiş gibi görünerek hareketsiz bir biçimde yere bakmaya devam etti.

Dupin boğazını temizledi.

“Merhaba Madam, ben Dupin, yetkili komiserim. Bu sabah Pierre-Louis Pennec’in cesedini sizin bulduğunuzu duydum.”

Madam Lajoux’nun gözleri ağlamaktan kan çanağı gibi olmuştu ve rimeli akmıştı. Sessiz sedasız geçen kısa bir anın ardından kadın bakışlarını Komiser’e çevirdi.

“İğrenç bir cinayet, değil mi, Mösyö Komiser? Bu iğrenç bir cinayet. Hunharca işlenmiş bir cinayet. Mösyö Pennec’in otuz yedi yıllık sadık bir çalışanıyım. Hastalandığımda bile hiç bırakmadım onu. Ya da bir defa... en fazla iki defa böyle bir şey olmuştur. Fena hâlde hırpalanmış gibi görünüyor, değil mi? Katil o yaraları büyük bir bıçakla açmış olsa gerek. Umarım onu en kısa zamanda yakalarsınız.”

Aceleyle olmasa da etkileyici bir hızda, hiç ara vermeden ve kulağa hoş gelen inişli çıkışlı bir ses tonuyla konuşuyordu.

“Zavallı Mösyö Pennec. Ne kadar da mükemmel bir adamdı... Kim böyle korkunç bir şey yapabilir ki? Onu herkes severdi, Mösyö Komiser. Herkes... Ona herkes saygı duyardı; hem saygı hem de hayranlık duyardı. Üstelik bizim küçük, güzelim Pont-Aven’imizde! Korkunç bir şey bu. Burası öylesine huzur dolu bir yer ki... Kan gölü çok büyüktü. Bu normal mi, Mösyö Komiser?”

Dupin buna nasıl yanıt vereceğini bilemedi. Ya da böyle bir konuda ne demesi gerektiğini... Kendini bitkin hissederek defterini kucağına koyup not almaya başladı. Tuhaf bir şekilde duraksadı. Matmazel Galez, Komiser’in not defterine kaçamak bir bakış atmıştı.

“Üzgünüm, bunu yeniden hatırlamak zorunda kalmanızın korkunç bir şey olduğunu biliyorum ama cesedi nasıl bulduğunuzu anlatabilir misiniz? Kapı açık mıydı? Yalnız mıydınız?”

Komiser bunun, pek de hâlden anlayan bir yanıt olmadığının gayet iyi farkındaydı.

“Tamamen yalnızdım. Bu önemli bir şey mi? Kapı kapalıydı ama her zamanki gibi kilitli değildi. Evet. Mösyö Pennec geceleri çıkarken kapıyı kilitler. Daha o anda bir şeylerin ters gittiğini anlamıştım. Sanırım saat yediyi çeyrek geçiyordu ya da o civardaydı. Sabahları kahvaltıyı ben hazırlarım. Son otuz yedi yıldır her sabah saat altıda burada olurum. Otuz yedi yıldır! Tamı tamına saat altıda. Çay kaşıkları kayıptı. Hani kahvaltı için olanlar... Pek fazla konuk olmadığında kahvaltıyı burada yaparız ama turist sezonunda restoranda da yaptığımız olur. Restorandan çay kaşığı almam gerekti. Çay kaşıkları kaybolup duruyor, bu sorunu halletmemiz lazım. Hep söylüyorum ama... Madam Mendu ile bir daha konuşmalıyım. Restoranda ceset dışında olağan dışı bir şey görmedim. Zavallı Mösyö Pennec! Neden dün gece kimse bir şey duymadı, biliyor musunuz? Büyük festival yüzünden. Bütün köyde yer yerinden oynuyordu. Bir festival olduğunda hep böyle olur. Bir sürü gürültü patırtı. Gece üçe kadar gözümü bile kırpmadım. Ayrıca evet, tek başımaydım. Çığlık attım. Sonra Matmazel Galez geldi. Beni buraya getirdi. Çok tatlı bir kızdır, Mösyö Komiser. Bu olay çok korkunç.”

“Yani dün gece ya da son birkaç gün içinde sıra dışı bir şey fark etmediniz mi? Mösyö Pennec’le ya da otelle ilgili herhangi bir şey? Bir düşünün. Size önemsiz gibi görüne-

bilir ama bizim için en küçük ayrıntı bile önemli.”

“Her şey, her zamanki gibiydi. Yani son derece düzenliydi. Bu Mösyö Pennec için çok önemliydi.”

“Yani hiçbir şey olmadı?”

Madam Lajoux pes ederceşine bir hareket yaptı.

“Evet, hiçbir şey olmadı. Hep birlikte de konuştuk. Yani bugün görevli olan personelle de. Kimse sıra dışı bir şey fark etmemiş.”

“Genel itibarıyla bakacak olursak sizce burada ne olmuş olabilir?”

“Mösyö Komiser!” Kadın kesinlikle gücenmiş görünüyordu. “Burada suçlu birini arıyor gibi konuşuyorsunuz.”

Dupin’in dilinin ucuna cinayetin genellikle suç olarak değerlendirildiğini söylemek geldi ama vazgeçti. “Mösyö Pennec’in yanında en uzun zamandır çalışan kişi sizsiniz, değil mi?”

“Ah, evet.”

“Yani burada Mösyö Pennec’i en iyi tanıyan kişisiniz.”

“Elbette. Böylesine bir işletme, Mösyö Komiser, koca bir yaşam boyu çalışmanın sonucudur. Pierre-Louis Pennec, bu otelin oldu olası yapmak istediği ve kotarabildiği tek şey olduğunu söylerdi.”

“Restoranda ya da barda gözünüze takılan herhangi bir şey oldu mu? Yani cesedin dışında?”

“Hayır. Turist sezonu yeni açılıyor, biliyorsunuz. Bu aralar çok yoğunuz. Yapılacak çok fazla şey var.”

Kadının yüzündeki ifade dikkate değer bir biçimde değişti. Artık nefes almakta güçlük çekiyormuş gibi oldukça

ağır bir şekilde konuşuyordu. “Etrafta korkunç dedikodular dolaşıyor. İnsanlara bizim, yani Mösyö Pennec’le benim... bir ilişkimiz olduğunu söylüyorlar. Yani karısının o tekne kazasında trajik bir biçimde ölümünden sonraki yıllarda... Umarım bu utanmaz yalancıları dikkate almazsınız, Mösyö Komiser. Bu çok gülünç bir yalan. Mösyö Pennec asla böyle bir şey yapmazdı. Karısı öldükten sonra bile onu sevmeye devam etti ve ona sadık kaldı. Hem de her şekilde... Sırf birbirimize çok yakınız ve iyi bir dostluğumuz var diye bu dedikodular çıkıyor. İnsanlar bazen fazlasıyla hayalperest olabiliyor.”

Dupin biraz afalladı.

“Evet, elbette, Madam Lajoux. Elbette.”

Kısa bir duraksama oldu.

“Kazayla ilgili başka ne anlatabilirsiniz?” Dupin bu soruyu özel bir sebeple sormamıştı.

“Bir gün öyle aniden oldu. Alaca karanlıktı ve Darice Pennec fırtınada denize açıldı. Burada kimse can yeleği giymez. Glénan Adaları’ndan geri dönüyorlardı. Takımadaları biliyor musunuz? Buralarda yeni olduğunuz için muhtemelen bilmiyorsunuzdur. Kesinlikle çok güzeldir. Tıpkı Akdeniz’de olduğu gibi. Bazı insanlar oranın Karayipler gibi olduğunu bile söyler. Göz kamaştırıcı, beyaz kumları vardır.”

Dupin neredeyse üç yıldır burada yaşadığı için elbette ki Glénan Adaları’nı bildiğini söylemek istedi. Eğer aileniz kuşaklar boyunca Breton’da yaşamadıysa Bretonların gözünde buralarda ‘yeni’ sayılırdınız. Ama Komiser bir noktada bu durumu kabullenmiş ve buna karşı çıkmaktan

vazgeçmişti.

“Buralarda fırtına çok çabuk patlayıverir. Anında gözden kaybolmuş kadın. Deniz bazen yapar böyle. Mösyö Pennec ertesi sabaha kadar denizde onu aradı. Bunun üstünden çok geçti, yirmi yıl falan oldu. Kadın o sırada elli sekiz yaşındaydı. Zavallı Pennec karaya döndüğünde ne-redeyse yorgunluktan bayılmak üzereydi.”

Dupin bu konuyu daha fazla kurcalamamaya karar ver-di.

“Peki ya siz?” Dupin yavaşça Matmazel Galez’e dönün-ce Madam Lajoux ona içerlemiş bir şekilde baktı. “Dün herhangi bir şey fark ettiniz mi? Küçük bir ayrıntı bile işe yarayabilir.”

Oda hizmetçisi, Komiser’in dikkatini bu kadar hızlı bir şekilde kendisine çevirmesine şaşırmış gibiydi. Biraz da korkmuş görünüyordu.

“Ben mi? Hayır, fark etmedim. Bir sürü işim vardı.”

“Bu sabah sizden ve Madam Lajoux’dan sonra restora-na giren birileri oldu mu?”

“Hayır. Kapıyı kilitledim.”

Dupin not aldı.

“Çok güzel. Her ikiniz de Mösyö Pennec’i en son ne zaman gördünüz?” Dupin bir anda durdu. “Canlı olarak yani?”

“Dün akşam sekiz buçukta çıktım buradan. Her zaman sekiz buçukta çıkarım. Yani son on yıldır. Ondan önce ak-şamları da burada kalırdım ama artık kalmıyorum. Yani eskisi gibi değil. Çıkmadan önce Mösyö Pennec’le otelle il-gili kısa bir süre konuştuk. Her zamanki gibiydi.”

“Peki ya siz, Matmazel Galez?”

“Emin değilim. Belki dün öğlen üç civarıydı. O sabah saat yedi gibi onu odasından çıkarken görmüştüm. Benden hemen odasını toplamamı istemişti.”

“Burada bir odası mı var? Mösyö Pennec otelde mi yaşıyordu?”

Matmazel Galez, Madam Lajoux’ya anlaşılması güç bir bakış attı, Madam Lajoux da sözü devraldı.

“Rue des Meunières’de bir evi var; otelden pek uzak sayılmaz. Ayrıca otelde ikinci katta da bir odası var. Son yıllarda gittikçe daha fazla burada kalmaya başladı. Geceleri eve gitmek zor geliyordu. Her akşam kapanışa kadar oradaydı ve gece yarısından önce de asla çıkmazdı. Her şey göz kulak olurdu. Mükemmel bir otel işletmecisiydi. Tıpkı babası ve büyükannesi gibi. Ne harika bir aile geleneği!”

“Neden odasının hemen toplanması gerekiyordu?”

Matmazel Galez bunu bir süre düşündü. “Bilmiyorum.”

“Bu olağan dışı bir şey miydi?”

Bunu da uzun uzun düşündükten sonra cevap verdi: “Pek sık istemezdi böyle bir şeyi.”

“Pierre-Louis Pennec otelde hâlâ ne iş yapıyordu? İşletme müdürü gibi biri yok mu?”

“Mösyö Komiser!” Madam Lajoux’nun sesinden ve yüz ifadesinden kızgınlık okunuyordu. “Mösyö Pennec her şeyi kendisi yapardı. Her şeyi! 1947 yılından beri oteli o yönetiyordu. *Central*’ın hikâyesini bilip bilmediğinizden emin değilim. Ne de olsa burada yenisiniz. Bilmeniz gerek! Burası modern sanatın keşfedildiği yer. Gauguin’in ünlü okulu buradaydı. Şu meşhur Pont-Aven Okulu.”

"Madam Lajoux, ben..."

"Pierre-Louis Pennec'in büyükannesi bütün bunları kuran kişi, her şeyi o yaptı. Sanatçıların yakın dostuydu ve onları mümkün olduğunca çok yüreklendirirdi. Onlara stüdyolar bile kurdu. Bütün bunları biliyor olmanız gerekir, Mösyö Komiser. Marie-Jeanne bütün tarih ve sanat kitaplarında yer alır. Marie-Jeanne Pennec'in konukevi ve Julia Guillou'nun yan taraftaki oteli olmasaydı bunların hiçbirisi olmazdı. Sanatçılar burada bazen bedavadan kalır, yer içerdi. Zaten pek çoğunun beş kuruşu bile yoktu. Ayrıca..." Soluklanmak için durmak zorunda kaldı; artık iyiden iyiye sinirli görünüyordu. "Ayrıca günümüzde Marie-Jeanne Pennec yerine sürekli Matmazel Julia'dan bahsedilmesi de büyük bir haksızlık. Bunların farkında mısınız, Mösyö Komiser?"

"Ben... Hayır. Hiçbir fikrim yoktu."

"Bununla ilgili bir kitap almalısınız. İtiraz istemem. Hermen köprünün orada bir kitapçı var. Her şeyi okuyun. Burada herkes bunları bilir."

"Madam Lajoux, ben..."

"Ana meselenin polis soruşturması olduğunu biliyorum, elbette ki öyle olmalı. Pierre-Louis Pennec'in oteli kendisinin yönetip yönetmediğini sormuştunuz, değil mi? Ah, evet! Altmış üç yıldır oteli tek başına yönetiyordu. İnanabiliyor musunuz? Babası muhteşem Charles Pennec öldüğünde o yirmi sekiz yaşındaydı. Babası çok genç öldü. Otel ona annesinden miras kalmıştı. Marie-Jeanne..."

Madam Lajoux birdenbire durdu; kendi kendine odaklanması gerektiğini hatırlatmaya çalışıyor gibiydi.

“Bu olduğunda Pierre-Louis yirmi sekiz yaşındaydı ve geleneği sürdürme konusunda bir an bile tereddüt etmedi. Oteli devraldı ve o zamandan beri de kendisi yönetti.”

Francine Lajoux yüksek sesle iç geçirdi.

“Bana gelince; ben kahvaltıdan, yatak odalarından ve oda hizmetçilerinden sorumluyum. Ayrıca resepsiyonla, rezervasyonlarla ve bunun gibi şeylerle de ilgileniyorum. Yani son zamanlarda bu işi Madam Mendu yapıyor aslında. Gayet iyi bir iş çıkarıyor.” Madam Lajoux bir an durup derin bir nefes aldı ve sonra bitkin düşmüş gibi güçlüğü duyulur bir sesle konuşmaya başladı. “Ama yine de hâlâ buradayım.”

Matmazel Galez onun imdadına yetişti.

“Madam Mendu, Madam Lajoux’nun görevini devraldı ve kat hizmetleri müdürü oldu. Onu resepsiyonda görmüş olmalısınız. Öğlenleri resepsiyonda çalışan bir yardımcısı da var; Matmazel Jolivet. Akşamları da restoranda garsonluk yapıyor. Madam Mendu de akşamları ve tabii ki sabahları resepsiyonda çalışıyor.”

Oda hizmetçisi, lafını bitirdiğinde tereddütlü bir şekilde Madam Lajoux’ya baktı. Bir dakika sonra anlaşıldığı üzere de susması oldukça yerinde olmuştu.

“Ama bunların hepsi ehemmiyetsiz işler. Yönetim tamamen Mösyö Pennec’teydi. Ben...” Sesinde küçümser bir ton vardı. Birdenbire durdu, buna kendisi de şaşırmış gibi görünüyordu.

“Her şey yolunda mı, Madam Lajoux?” Dupin neredeyse yeterli bilgiyi topladığını biliyordu.

“Evet, evet. Sinirlerim biraz bozuk da.”

“Birkaç şey daha kaldı, Madam Lajoux. Mösyö Pennec günün sonunda genellikle ne yapardı?”

“Restoran hâlâ yoğunsa her şeyin sorunsuz bir şekilde yürüdüğünden emin olurdu; önemli meseleleri Madam Leray’yle ve şefle görüşürdü. Çorinne Leray öğleden sonraya kadar gelmez. Sadece restoranı işletir, otelle başka bir ilgisi yoktur. Öğrenmek istediğiniz şey bu muydu, Mösyö Komiser?”

Dupin otel personelinin isimlerini, sorumluluklarını, çalışma saatlerini ve aralarındaki hiyerarşiyi içeren şemanın gittikçe karmaşıklaştığını fark etti. “Peki sonra? Yani günün sonunda demek istiyorum.”

“Günün sonunda her şeyi hallettikten ve restorandaki masalar ertesi gün için hazırlandıktan sonra barda oturma-ya devam ederdi. Fragan Delon da bazen ona eşilik ederdi. Ya da müdavimlerden biri. Veya köyden biri. Ama genellikle tek başına olurdu.”

Görünüşe bakılırsa Matmazel Galez buna bir açıklık getirme ihtiyacı hissetmişti.

“Mösyö Delon, Mösyö Pennec’in en yakın dostuydu. Sık sık otele gelirdi; bazen öğle yemeği yemek için bazen de öğleden sonra ya da akşam vakti gelirdi.”

“Matmazel Galez! Dışarıdan birinin, iki kişinin dost olup olmadığını bilmesinin imkânı yoktur. Bu oldukça özel bir meseledir.” Francine Lajoux oda hizmetçisine, tıpkı bir öğretmenin uygunsuz bir davranışta bulunan müna-sebetsiz öğrencisine atacağı türden sitemkâr bir bakış attı. “Elbette arkadaşlardı. Ama bundan fazlasını söyleyemeyiz. Ayrıca her konuda da hemfikir olmazlardı.”

“Mösyö Delon dün burada mıydı?”

“Sanmıyorum. Ama Madam Mendu’ye sorsanız daha iyi olur. Matmazel Galez ve ben akşamları burada olmayız.”

“Mösyö Pennec genellikle saat kaçta bardan ayrılır? O saatlerde her zaman Lambig mi içer?”

“Demek biri bunu ağzından kaçırmış. Evet, Lambig içer. Bu bizim elmalı brendimizdir! En az Calvados kadar güzeldir, emin olun. Sadece Calvados’un daha çok reklamı yapılıyor! Pierre-Louis Pennec yalnızca Menez Brug’den gelen Lambig’i içerdi. Her gece on bir civarı bara gider ve yarım saat kadar kalırdı. Asla daha uzun durmazdı. Bu bilgi işinize yarar mı?”

Kapı tıklatıldı ve bir an sonra Le Ber kapı girişinde durmuş telaşla konuşuyordu.

“Mösyö Komiser, Loic Pennec telefonda. O ve karısı haberi duymuşlar.”

Dupin haberin onlara nasıl ulaştığını sormak istedi fakat bunun çok saçma bir soru olacağını fark etti. Şu ana kadar bütün köy zaten bu haberle çalkalanıyor olmalıydı. Bunu baştan düşünmesi gerekirdi.

“Onlara yola çıktığımı söyle. Birazdan orada olurum.”

Le Ber koridorda gözden kayboldu.

“Her ikinize de çok teşekkür ederim. Bize çok önemli bilgiler verdiniz. Gerçekten çok yardımcı oldunuz. Aklınıza başka bir şey geldiği takdirde bizimle hemen iletişime geçmenizi rica edeceğim. Bu kadar çok zamanınızı aldığım için özür dilerim.”

“Katili bulmanızı istiyorum, Mösyö Komiser.” Madam

Lajoux'nun yüzü kaskatıydı.

"Benimle dilediğiniz zaman iletişime geçebilirsiniz, Madam Lajoux, Matmazel Galez. Kesinlikle sizi haberdar edeceğim. Muhtemelen çok kısa bir zamanda."

"Ne zaman isterseniz, Mösyö Komiser," dedi her ikisi de neredeyse aynı anda.

Komiser odadan çıktığında Le Ber kapının hemen yanında onu bekliyordu.

"Mösyö ve Madam Pennec sizi bekliyor..."

"Le Ber, olay yeri inceleme ekibi işlerini bitirince Madam Lajoux ile birlikte restorana gidin. Herhangi bir şeyin kaybolup kaybolmadığının ya da bir farklılık olup olmadığının tekrar kontrol edilmesini istiyorum. En iyisi bütün oteli kontrol edin. Ayrıca Madam Mendu'ye dün gece Mösyö Pennec'in arkadaşı Fragan Delon'un ya da başka birinin gelip gelmediğini de sor. Dün kısa süreliğine de olsa barda Pennec'in yanında biri var mıymış, öğren. Ah, bir de Madam Leray'yle konuş!"

"Tamam. Otel personelinin tam listesi bende var."

"Otelin başka bir girişi var mı?"

"Evet, mutfaktan girebiliyorsunuz. Giriş avluda, oraya gitmek için otelin arkasındaki dar bir sokaktan geçmeniz gerekiyor. Büyük, dökme demirden bir kapısı var. Ama neredeyse hiç kullanılmıyor ve o yüzden de kilitli tutuluyor. Anahtar da resepsiyonda asılı duruyor."

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

"Dün gece Pont-Aven'de ne festivali vardı?"

"Ah, yerel *Fest-Noz* vardı. Hani şu..."

"Ne olduğunu biliyorum."

Folk müziği eşliğinde yapılan 'Breton'un geleneksel dans festivalleri' yaz boyunca sürerdi. Bunlar Dupin'e pek hitap etmiyordu. Küçük ya da büyük olmasına bakmaksızın festival her gece başka bir köyde düzenlenirdi ve folk dansının sonu hiç gelmezdi.

"Mösyö Komiser, hemen yola..."

"Şefle çok kısa konuşacağım."

Le Ber bunu çoktan düşünmüşse benziyordu. Teslim olmuş bir ifadeyle koridoru işaret etti.

"Boş odalardan birine aldık."

Bir girişimde daha bulundu: "İsterseniz şefle ben konuşurum."

"Hemen hallederim."

"Görünüşe bakılırsa Edouard Lenaff konuşmayı pek sevmiyor, Mösyö Komiser."

Dupin biraz rahatsız olmuş bir ifadeyle Le Ber'e baktı.

"Ne?"

Oda böylesine eski bir binaya göre inanılmaz derecede geniş ve aydınlıktı; basit ama çok hoş, beyaz ahşap mobilyalarla döşenmişti; meşe parkeler eskiydi ve döşemelik kumaşların rengi solmuştu. Kapının yanındaki küçük masada, bir şekilde son derece kayıtsız görünmeyi beceren ince, uzun bir genç oturuyordu. İçeri girdiklerinde onları fark etmedi bile.

"Merhaba, Mösyö. Ben Concarneau Emniyet Müdür-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

*Ç.N.: Gece festivali; Breton'un geleneksel dans festivali.

lüğü'nden Komiser Dupin. Sanırım siz dün akşam Pierre-Louis Pennec'i görmüşsünüz."

Lenaff samimi bir şekilde başıyla onayladı.

"Saat kaçtı?"

"On bire çeyrek vardı."

"Emin misiniz?"

Lenaff yeniden başıyla onayladı.

"Nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?"

"O günkü işlerim bitmişti, sadece mutfak temizlenecekti. Bu da genellikle saat on bire çeyrek kala olur."

"Onu tam olarak nerede gördünüz?"

"Alt katta."

"Daha detaylı cevaplar verebilir misiniz?"

"Merdivenlerde."

"Nereye gidiyordu?"

"Aşağı iniyordu."

"Peki ya siz?"

"Dışarı çıkıyordum. Sigara içecektim."

"Peki, ne tarafa doğru gidiyordu?"

"Hiçbir fikrim yok. Sanırım bara doğru. O saatlerde genellikle bara giderdi."

"Konuştunuz mu?"

"Evet."

Lenaff pek de hoşsohbet biri sayılmazdı. Dupin bu adamın yemeklerine kattığı tutkuyu nereden bulduğunu merak etti. Adam aşçılıkta bir numara olmayabilirdi ama Dupin bu restoranın oldukça saygı duyulan bir yer oldu-

ğunu biliyordu. Nolwenn bile burayı tavsiye ettiğine göre oldukça iyi bir aşçı olmalıydı.

“Ne konuştunuz?”

“Önemli bir şey değil.”

Dupin’in şaşkınlığı karşısında Lenaff birkaç şey daha ekleme ihtiyacı hissetti. “Bugünün işlerini.”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Bugün ne pişireceğimizi, günün yemeğini falan. Her gün özel bir yemek hazırlarız. Mösyö Pennec buna çok önem verirdi.”

Dupin bu ifadenin şaşırtıcı derecede detaylı olduğunu düşündü.

“Başka bir şey konuştunuz mu?”

“Hayır.”

“Peki, Mösyö Pennec’te sıra dışı bir şey fark ettiniz mi? Her zamankinden farklı bir davranışı oldu mu?”

“Hayır,” diye yanıt verdi Lenaff tam da tahmin edileceği üzere. “Hiçbir değişiklik yoktu.”

Dupin iç geçirdi. “Yani size normal göründü, öyle mi?”

“Evet.”

“Yalnız mıydı? Ona eşlik eden biri var mıydı?”

“Kimseyi görmedim.”

“Peki, bunun dışında sıra dışı bir şey fark ettiniz mi? Otelle ya da başka biriyle ilgili?” Dupin bunu sormanın da anlamsız olduğunu biliyordu. Lenaff yanıt vermeden önce ekledi: “Aklınıza bir şey gelirse hemen bize gelmenizi rica edeceğim. Bizim için önemli bir tanıksınız. Tahminlerimize göre, Pierre-Louis Pennec sizinle konuştuktan sonra bara

gitti ve bundan kısa bir süre sonra da öldürüldü. İfadeni-
zin neden bu kadar önemli olduğunu anlıyor musunuz?”

Lenaff’ın bakışları ve surat ifadesi bunu duyduktan
sonra bile değişmedi. Dupin de değişmesini beklemiyordu
zaten.

“Gitmem gerek. Önümüzdeki günlerde yeniden görü-
şeceğimize eminim.”

Lenaff ayağa kalkıp sessiz bir şekilde Komiser’in elini
sıktı ve odadan ayrıldı. Le Ber ve Dupin odada yalnız kal-
mışlardı.

“Hah.” Dupin de ayağa kalktı ve gitmek üzere kapıya
yönelindi. Sırıtmaya engel olamıyordu. Birçok açıdan ol-
dukça Bretonvari bir sohbet olmuştu. İçten içe şeften ol-
dukça hoşlanmıştı. Ve bir ara buraya gelip yemek yemeye
karar verdi. Çok fazla şey öğrenmişti.

“Ne düşünüyorsunuz, Mösyö Komiser? Dün gece bir
şey gören ya da duyan olmamışsa işimiz epey zor olacak
demektir.”

Dupin bunun başına ilk defa gelmediğini söylemek iste-
di ama kendini tuttu. “Göreceğiz. Alt kattaki odalara kim-
seyi sokmayın, Le Ber. Meslektaşlarımız işlerini bitirince
her yeri kilitleyelim. Şimdi Pennec’lere gidiyorum.”

Dupin odadan çıktı.

Le Ber artık buna alışmıştı. Komiser, olay yerinin belir-
siz bir süre kilitli kalması konusunda takıntılıydı. Burası
bir kamu alanı bile olsa olay yeri inceleme ekibinin ihtiyaç
duyduğundan çok daha uzun bir süre alanı kapatırdı. Elde
edeceği hiçbir şey kalmadığından emin olana dek kapalı
kalmasını isterdi. Bu her seferinde büyük sorunlara yol

açardı. Onun bu alışkanlığı hiçbir Yönetmelik'te yer almıyordu; sadece Komiser böyle istiyordu ve Le Ber de bunu tartışmanın anlamsız olduğunu biliyordu. Aynı zamanda bu kural dışı yöntemlerin onları hayret verici sonuçlara ulaştırabileceğini de öğrenmişti. Dupin, Breton'daki ilk soruşturmalarında, sadece Guenneugues'yle değil pek çok insanla tartışma yaşamıştı ve Dupin'in bu tartışmalardan her defasında galip çıktığı söylenemezdi. Fakat komiser olarak kazandığı ilk başarılarından sonra, özellikle de ikinci yılında, Bretonların hafızalarına kazınan, iki ton balığı avcısının sansasyonel cinayetlerini çözmesinin ardından Dupin, bölgede epeyce tanınmış ve kendisine daha az itiraz edilir olmuştı.

Central, Paul Gauguin'in Mekânı denilen köyün çok hoş, küçük meydanında yer alıyordu. On dokuzuncu yüzyılın sonundan kalma, göz kamaştırıcı beyazlıkta, güzel bir binaydı ve yıllar boyunca sevgi ve özenle bakıldığı aşikârdı. Çok daha büyük olan *Julia* otelinin hemen yanındaydı; burası da Julia Guillou'ya ait olan o meşhur oteldi. *Julia* oteli daha sonra belediye binası olmuş ve yıllar boyunca Pont-Aven'in sanat müzesinin bir kısmına ev sahipliği yapmıştı. Otelin önü yerel mercilerin sert itirazlarına rağmen Julio Guillou'nun diktiği çınar ağaçlarıyla donatılmıştı. Ağaçlar, yazın tараçada oturan konuklara ve sanatçılara serin bir gölge sağlamak amacıyla dikilmişti.

Loic Pennec ve karısı, *Central*'dan pek uzak olmayan Rue Auguste Brizeux'de yaşıyorlardı. Ama zaten düşününce hiçbir yer *Central*'dan pek uzak sayılmazdı. Komiser Dupin yürüdüğüne memnundu çünkü gerçekten bir *café au lait* daha içmeye ihtiyacı vardı. Her zaman kahve içme-

ye, kupa kupa kahve içmeye ihtiyaç duyardı; ama bugün buna her zamankinden daha çok ihtiyaç duyuyordu. Kâfi miktarda kahve içmezse beyni düzgün çalışmıyordu; buna kesinlikle ikna olmuştu.

Dupin, Aven'in üzerindeki ünlü taş köprüden geçip sola, Rue du Port'a doğru ani bir dönüş yaptı ve bu da onu doğruca rıhtımın Rue Auguste Brizeux ile buluştuğu noktaya çıkardı. Burada, limanın bulunduğu bu yerde heybetli tepeler efsanevi Aven'in her iki yanında yükseliyordu. Dupin, ta o zamanlar insanların yerleşmek için gerçekten de mükemmel bir yer seçtiklerini itiraf etmek zorundaydı; Aven'in denize döküldüğü –yani daha detaylı bir şekilde söylemek gerekirse; nehrin ilk olarak yilankavi vadi boyunca küçük bir dağ deresi gibi akararak bir nevi iç denize dönüştüğü, sonra açık denize doğru yedi kilometre boyunca kartpostalları kiskandırırçasına kıvrıla kıvrıla süzülüp sayısız akarsu koluna ayrıldığı ve sonunda da güzelim göllere dönüştüğü– bu yer yerleşmek için çok idealdi. Nehir ve deniz, gelgitler sebebiyle ayrılmaz bir biçimde birbirlerine bağlanmıştı.

Dupin, yazın Pont-Aven'in kafe ve barlarındaki âdeta yekvücut hâline gelen devasa, itici kalabalıktan çok bunalmıştı. Limana varmak üzereydi ve vitrininde o kocaman krep ve kek fotoğraflarından olmayan bir kafe seçti. *Café au lait* hemen geldi ama son derece sertti. Bunun biraz yardımı olsa da Dupin ikinci kahveyi ısmarlamadı. Düşünüyordu. Madam Lajoux hakkında kesin bir yargıya varamıyor, onunla ilgili ne düşünmesi gerektiğini kestiremiyordu. Sadece bir şeyden emindi: Kadın görüldüğü kadar naif değildi. Not defterini çıkarıp birkaç not aldı. Şimdiden bir

sürü şey karalamıştı; bu hiç de iyiye işaret değildi. Soruşturma sırasında rüzgârın nereden estiğini ne kadar az bilirse o kadar çok ‘önemli not’ almış olurdu. Bu vakada hâlâ oldukça gerçek dışı bir hava vardı ama bu da yabancı olduğu bir his sayılmazdı. Dürüst olması gerekirse bunu oldukça sık hissettiğini biliyordu. Bir cinayet işlenmişti. Bu da onun uzmanlık alanıydı.

Pennec’ler rıhtım boyunca koyu renkli hatta neredeyse siyah taşlardan inşa edilmiş heybetli bir düzine kadar villanın birinde yaşıyorlardı. Dupin bunların kasvetli ve samimiyetsiz göründüklerini, çevreleriyle uyuşmayacak kadar büyük olduklarını düşündü. Girişteki sırlı levhânın üzerinde ‘Villa St Gwénolé’ yazıyordu.

“Lütfen girin, Mösyö, buyurun.”

Dupin’in kapıdaki zile bir saniyeliğine basması yeterli olmuştu. Kapı neredeyse anında açılmıştı. Siyah, boğazlı bir elbise giymiş olan Catherine Pennec karşıındaydı. Sesi, kısık ve sakın çıkmasına rağmen sertti; o ince ve uzun yapısıyla örtüşüyordu.

“Kocam birazdan iner. Misafir odasına geçelim. Kahve alır mısınız?”

“Evet, lütfen.” Dupin, az önce içtiği kahvenin ağzında bıraktığı iğrenç tattan kurtulmak istiyordu.

“Hemen şurası.”

Madam Pennec, Dupin’i genişçe misafir odasına doğru yönlendirdi.

“Eşim şimdi gelir.”

Dar bir kapıdan çıkarak odadan ayrıldı. Ev, orta sınıfa özgü bir tarzda döşenmişti. Dupin’in, bu eşyaların gerçek antika olup olmadığına dair hiçbir fikri yoktu. Her şey titizlikle düzenlenmişti; öyle ki âdeta insanın asabını bozuyordu.

Dupin birinin merdivenden inip antreye doğru geldiğini duyabiliyordu; kısa bir süre sonra da Loic Pennec kapı girişinde belirdi. Adam gerçekten de ihtiyar Pennec’e hayret verici derecede benziyordu. Dupin, Pierre-Louis Pennec’in gençliğini, altmışlar ve yetmişlerde otele gelen ünlü konuklarla çektiği, lobide asılı duran fotoğraflardan biliyordu. Loic Pennec en az babası kadar uzun ama ondan çok daha kiloluydu. Aynı kısa, gri saçlara ve aynı karakteristik burna sahipti; ağzı biraz daha büyük, dudakları daha inceydi. Tıpkı karısı gibi Loic Pennec de son derece resmî bir şekilde koyu gri bir takım elbise giymişti. Oldukça bitkin ve solgun görünüyordu.

“Çok üzgünüm, sizi...” diye söze başladı Dupin.

“Hayır, hayır. Gerçekten gerek yok. İşinizi yapmanız gerek. Mümkün olduğunca hızlı bir şekilde sonuç almak istiyoruz biz de. Bütün bu olanlar çok korkunç.”

Loic Pennec de sakın bir sesle konuşuyor, hafiften keliyordu. Karısı kahveyle birlikte geri gelmiş, kanepede kocasının yanına oturmuştu. Dupin de bir koltuk takımının parçası olan, koyu renk ahşaptan, döşemesi solmuş, süslemeli bir koltuğa geçmişti.

Bu kolay bir durum değildi. Dupin, Pennec’in dediklerine nasıl bir cevap vermesi gerektiğini bilmiyordu; o yüz-

den not defterini çıkarmakla meşguldü.

“Peki, ilk incelemeler sonucunda bir ipucu bulabildiniz mi? Araştırmaya başladığınız bir şeyler var mı?”

Catherine Pennec, kocasının sessizliği bozmasına memnun olmuş gibi görünüyor ve sakinliğini korumaya çalışıyordu.

“Hayır, henüz bir şey yok. Herkesçe çok sevildiği ve saygı duyulduğu aşikâr olan doksan bir yaşındaki bir adamı öldürmek için ne gibi bir sebep olabileceğini tahmin etmek kolay değil. Korkunç bir suç bu. Son derece üzgünüm. Tekrar başınız sağ olsun.”

“Hiçbir şey gelmiyor aklıma.” Loic Pennec’in sesindeki soğukkanlılık yok olmuştu ve sesi artık boğuk çıkıyordu. “Anlayamıyorum.” Yüzünü ellerinin arasına gömdü.

“O, mükemmel, harika bir adamdı.” Catherine Pennec kolunu kocasının omzuna doladı.

“Size bu haberi bizzat vermek istemiştım ve başka bir şekilde öğrendiğiniz için de gerçekten üzgünüm. Böylesi küçük bir kasabada haberin hızla yayılacağını tahmin etmem gerekirdi.”

Loic Pennec’in yüzü hâlâ ellerinin arasındaydı.

“Sizin hatanız değil bu. Yapacak bir sürü işiniz var.” Madam Pennec konuşurken kocasının omzunu daha da kuvvetli sıktı. Onu rahatlatmaktan ziyade korumaya çalışıyormuş gibi görünüyordu.

“Gerçekten de öyle. Özellikle de soruşturmanın başında birçok iş olur.”

“Katili hemen yakalamalısınız. Bu barbarca cinayetten ötürü yargılanmalı.”

“Elimizden gelen her şeyi yapıyoruz, Madam. Ayrıca yakında yine uğrayacağım. Ya da müfettişlerimden biri uğrar. Bize yardımını dokunacak bir sürü bilgi sağlayacağınıza eminim. Ama şu an için sizi rahatsız etmek istemiyorum.” Dupin kendini kontrol etmeye çalışıyordu ama sohbeti de böyle aniden kesemezdi. “Tabii eğer şu noktada bizimle paylaşmak istediğiniz bir bilgi, babanızın cinayetini çözmemize yardımcı olabileceğini düşündüğünüz herhangi bir şey varsa sizi dinleyebilirim.”

Loic Pennec ancak o zaman kafasını kaldırdı. “Hayır, hayır, beklemenize gerek yok, Mösyö Komiser. Elimden geldiğince yardımcı olmak isterim. Şimdi konuşabiliriz.”

“Ama ben...”

“İsrar ediyorum.”

“En kısa zamanda müfettişlerimden biriyle oteli gezmeniz ve dikkatinizi çeken bir durum olup olmadığını söylemeniz çok iyi olur. Bu herhangi bir şey olabilir. En küçük detay bile önemli olabilir.”

“Kocam oteli devralacak. O binanın her santimini, köşe bucak her yerini avucunun içi gibi biliyor. Orada büyüdü denebilir.”

“Evet. Tabii ki, Mösyö Komiser. Siz ne zaman olduğunu söyleyin, yeter.”

“Ama kayınpederimin otelde değerli bir eşya ya da büyük meblağlarda para bırakmadığını bilmelisiniz. Koca binada çalmaya değer hiçbir şey yoktur.”

“Babam hiçbir zaman pahalı şeylere ilgi duymadı. Sadece oteliyle ilgilenirdi. O otel onun yaşama sebebiydi. Altmış yıldır *Crédit Agricole*’de bir birikim hesabı vardı. Eline

geçen parayı oraya yatırırđı; ne zaman yüklü bir meblağ birikse bununla bir başka mülk daha satın alırdı. Bu durum son otuz yıldır böyleydi. Bütün parasını gayrimenkule yatırırđı. Tasarrufa pek meraklı değildi.”

Mösyö Pennec, şu an konuşabildiğı için âdeta rahatlamış görünüyordu. Madam Pennec kocasına dikkatle bakıyordu. Dupin bu bakışın ne anlama geldiğini çözemedi.

Loic Pennec devam etti: “Onun haricinde asla büyük bir şey satın almazdı. Teknesi hariç tabii; teknenin bakımı konusunda asla cimrilik etmezdi. Akşamları restoranın kasasında belirli bir miktar para oluyordur herhâlde, bilemiyorum. Bunu kontrol edebilirsiniz.”

“Meslektaşlarım her şeyi kontrol ettiler; otel kasasına da restoran kasasına da baktılar. şu ana kadar sıra dışı herhangi bir şey yok.”

“Bu devirde her şey mümkün!” dedi Madam Pennec kızgın bir şekilde. “Pont-Aven’de dört evi var. Ve tabii ki otelin de sahibi.”

“Babanız belli ki başarılı bir iş adamıymış. Önemli miktarda bir servet sahibi olmuş.”

“Evlerden bazılarının genel bir tadilata ihtiyacı var. Birçoğı yıllar önce restore edilmiş olmalı; iki tanesinin çatılarının yenilendiğine eminim. Ayrıca turistlerin deniz kenarındaki evleri kiralamak istediğini de unutmayın. Bölgede ev fiyatları daha düşük ama o sadece köyden ev satın almak isterdi. Burada kiralar da düşük olur.”

“On iki senedir ne otel odalarının ne de evlerinin fiyatlarını artırdı,” dedi Madam Pennec dudak bükerek. Sonra hemen bu dediğinden utanıp tekrar sessizliğe gömüldü.

“Karım, babamın daha kârlı yatırımlar yapabileceğini söylemeye çalışıyor. Babam çok cömert bir adamdı. Tıpkı babası ve benim büyük büyükanmem gibi o da sanatsal etkinliklere maddi destek verirdi, açgözlü bir iş adamı değildi.”

“Peki, genel olarak önemli olabileceğini düşündüğünüz başka bir şey fark ettiniz mi? Babanızın anlaşmazlık yaşadığı, kızdırdığı ya da onun canını sıkan birileri var mıydı? Son haftalarda ya da aylarda size söylediği, kafasını kurcalayan herhangi bir şey?”

“Hayır. Hiç düşmanı yoktu.” Pennec birdenbire durdu. “Yani bildiğim kadarıyla yoktu. Neden olsun ki? İnsanlarla nadiren anlaşmazlığa düşerdi. Yani ciddi anlaşmazlıklardan bahsediyorum. Tabii üvey kardeşi dışında. Araları açıktı. André Pennec, güneyde kariyer yapmış başarılı bir politikacıdır. Amcamı pek tanıdığım söylenemez.” Yine birdenbire sustu. “Ketum bir adamdı. Babam yani. Aramız çok iyiydi ama pek fazla bir şey anlatmazdı. Kardeşiyle aralarında ne geçtiğini bilmiyorum.”

“Bilen biri var mı?”

“Babamın birine anlatıp anlatmadığını bilmiyorum. Belki Delon’a bahsetmiştir. Belki üvey kardeşinin karısı hikâyeyi biliyordur. Üçüncü karısı... Ondan çok daha genç bir kadın. Babamla üvey kardeşi son yirmi ya da otuz yıldır konuşmuyorlar. André, babamdan yirmi iki yaş küçük.”

“Yani büyükbabanızın evlilik dışı bir ilişkisi olmuş, öyle mi?”

“Evet, öyle. Fransa’nın güneyinden, oldukça genç, otuzlu yaşlarının başında bir kadınla. Çok uzun sürmemiş.”

"Yeterince uzun sürmüş gerçi. İki yıldan fazla bir süre devam etmiş," diye ekledi Catherine Pennec.

Pennec, karısına susmasını işaret eden bir bakış attı. "Her neyse, kadın hamile kalınca ailesine yakın olmak için güneye dönmüş. Büyükbabam oğlunu pek sık görmedi. Sonra da öldü. O sırada André en fazla yirmi yaşındaydı. Yine de bu hikâyeyi André dışında başka birinin bilip bilmediğinden emin değilim."

Dupin bir sürü not aldı. "Fragan Delon da babanızın yakın dostuydu, öyle mi?"

"Eski arkadaşlardı, çocukluktan beri yani. İhtiyar Delon, şahsına münhasır bir adamdır. Çok uzun zamandır da tek başına yaşıyor, hayat ona pek de iyi davranmadı."

Delon'la da konuşması gerekiyordu; zaten buna Madam Lajoux'yla konuşurken karar vermişti.

"Fragan Delon'u iyi tanır mısınız?"

"Pek iyi sayılmaz."

"Peki, babanızın vasiyetini biliyor musunuz?"

Bu beklenmedik bir soruydu. Duyduğu şey karşısında içerlediği yüzünden okunuyordu. "Vasiyetnameden mi bahsediyorsunuz? Hayır."

"Onun hakkında hiç konuşmadınız mı?"

"Eh, elbette konuştuk. Ama vasiyetnameyi hiç görmedim. Oteli devralmamı istiyordu. Yıllar içinde bu konu hakkında çokça konuştuk. Defalarca."

"Bunu duyduğuma sevindim. Orası çok ünlü bir işletme."

"Bu çok... çok büyük bir sorumluluk. Babam bu sorum-

luluğu altmış üç sene önce, yirmi sekiz yaşındayken almış. Büyük büyükannem Marie-Jeanne burayı 1879'da kurmuş. Bunları zaten biliyorsunuzdur."

"Gerçek bir Pennec. Gelecekte neyin altın değerinde olacağını biliyordu: Turizm. Ve tabii ki tüm o sanatçılar... Onların hepsini tanıyordu. Bütün sanatçıları. Amerikalı ressam Robert Wylie ile aynı mezara gömüldü. İşte vardıği statü böyle bir şey." Madam Pennec'in duyduğu gurur sesinden okunuyordu.

Dupin, *Central*'ın ve Pont-Aven Okulu'nun hikâyesini soruşturma sırasında tekrar tekrar duyacağını düşündü. Breton'da doğan her çocuk, otel ve sanatçılarla ilgili bu hikâyeyi uykularında bile ezberden anlatabilirdi. Marie-Jeanne gerçekten de yeni bir dönemin başladığını fark edip sahile, denize, kuma ve güneşe rağbet yavaş yavaş arttığı için 'yaz inzivalarını' keşfetmişti ve Municipale Meydanı'nda basit bir otel açmıştı. Buraya 1864 yılında ilk gelen sanatçı Robert Wylie olmuştu ve hemen ardından arkadaşlarını da getirmişti. Herkes 'mükemmel kırsal yaşam'dan âdeta büyülenmişti. İrlandalılar, Almanlar, İskandinavlar, ardından İsviçreliler gelmiş, bundan on yıl sonra da Fransız ressamlar gelmeye başlamışlardı; yerel halk bunların hepsine birden sadece 'Amerikalılar' diyordu. Gauguin ise 1886'da gelmişti; sanatçı kolonisi, Pont-Aven Okulu'na dönüşmüştü ve bu da yeni, radikal bir sanat akımını oluşturmuştu.

Sanatçıları, Breton'a ve Pont-Aven'e, bu kadim Kelt topraklarına, Galyalıların tabiriyle Armorica ya da 'Denizdeki Diyar'a çeken elbette pek çok şey vardı. Burası taş anıt ve gömütleriyle gizemli dönemlerin izlerini taşıyan, Kelt

rahiplerinin, büyük efsanelerin ve destanların ipuçlarını barındıran, insanı her daim büyüleyen bir yerdi. Aynı zamanda Monet çok uzun zamandır Belle Ile üzerinde çalışıyordu ve Aven Nehri'nin ağzından bakınca Belle Ile'i görebiliyordunuz. Ya da belki de insanların buraya gelme sebebi sadece, bakir, basit ve bozulmamış bir yer aramalarıydı ve burada tarımı, kırsal yaşamı, eski gelenek-görenekleri ve festivalleri bulmuşlardı; Breton olmadıkları için de mükemmel ve gizemli olan her şeye meyletmişlerdi. Bütün bunlar önemli sebeplerdi; fakat bunda, Julia Guillou ve Marie-Jeanne Pennec adındaki iki müdirenin ve onların inanılmaz derecedeki cömert konukseverliğinin payı çok daha büyüktü. Onlar, mümkün olduğunca rahat olan 'en büyük açık hava stüdyosunu' kurmayı görevleri addetmişlerdi.

"Evet, Mösyö Pennec, gerçekten de bu işi layıkıyla yerine getirmek zorundasınız. Burası bir işletmeden çok daha fazlası." Böylesine dramatik bir konuşma yapmasına Dupin'in kendisi bile şaşıtı. Bu görevin ehemmiyetini hatırlatmak, her iki Pennec'in üzerinde de gözle görülür derecede iyi bir etki yarattı. "Vasiyetnameyi ne zaman göreceksiniz?"

Loic Pennec, Dupin'e sinirli bir bakış attı. "Henüz bilmiyorum. Noterden bir randevu almamız gerekecek."

"Babanızın vasiyetinde sizden başka birinin adı yer alıyor mu?"

"Hayır. Neden sordunuz?" Pennec duraksadı. "Aslında tam olarak bilmiyorum."

"Çok fazla değişiklik yapacak mısınız?"

"Değişiklik mi? Nerede?"

"Otelde. Restoranda."

Bu soruyu Komiser Dupin'in kendisi bile biraz kaba buldu. Böyle bir şeyin aklına nereden geldiğini bile bilmiyordu. Bu sohbet fazla uzamıştı ve artık konuyu toparlamanın zamanı gelmişti.

"Yani her kuşağın yenilikler yapması kesinlikle çok doğru ve aynı zamanda gerekli bir şey. Ancak bu şekilde eski olan şeyler muhafaza edilebilir ve gelenek sürdürülebilir."

"Evet, evet. Haklısınız. Ama henüz bunu düşünmedik."

"Tabii ki. Anlıyorum. Zaten sormamam gereken bir soruydu."

Pennec'ler beklenti içinde ona baktılar.

"Babanız birileriyle ciddi anlaşmazlıklar veya tartışmalar yaşasaydı size bunlardan bahseder miydi?"

"Evet, elbette... Yani sanırım. O çok inatçı bir adamdı. Her şey hakkında bir fikri vardı."

"Yeterince zamanınızı aldım. Lütfen beni bağışlayın. Artık gideyim. Siz de yastasınız. Bu gerçekten de korkunç bir cinayet."

Madam Pennec onaylarcasına başını salladı. "Teşekkürler, Mösyö Komiser. Siz elinizden geleni yapıyorsunuz."

"Aklınıza başka bir şey gelirse hemen arayın lütfen. Size numaramı bırakayım. Her ne olursa olsun aramaktan çekinmeyin." Dupin kartını sehpa bırakıp not defterini aldı.

"Tabii ki."

Loic Pennec ayağa kalktı. Karısı ve Dupin de yerlerin-

den kalktılar.

“Umarım kısa zamanda gelişme kaydedersiniz, Mösyö Komiser. Babamın katilini bir an önce bulursanız ben de en azından biraz olsun rahatlayabilirim.”

“Bir haber çıkar çıkmaz sizi arayacağım.”

Loic ve Catherine Pennec onu kapıya kadar geçirdiler. Onu uğurlarken fazla kibardılar.

Gerçekten de güzel bir yaz günüydü. Otuz dereceyi biraz geçen sıcaklık, Breton standartlarına göre gayet iyi sayılırdı. Pennec’lerin villası epey basıktı; o yüzden Dupin tekrar dışarı çıktığına memnun olmuştu. Atlantik’ten her zaman usul usul, belli belirsiz esen rüzgârı seviyordu. Saat, düşündüğünden çok daha geç olmuş, kuşluk vakti gelmişti. Bu havada insanlar kumsala gittiklerinden Pont-Aven’deki liman oldukça huzurluydu.

Yılın bu zamanlarında sular çekilirdi; o yüzden tekneler çamurlu zeminde dinlenircesine kemerelerinin üstünde yatıyorlardı. Önünde uzanan manzara natürmort bir tabloyu andırıyordu. Dupin unutup duruyordu. Pont-Aven birbirine benzemeyen iki kısımdan oluşuyordu: Üst kısım ve liman tarafındaki alt kısım. Yani daha doğrusu bunlar nehrin ve denizin bulunduğu kısımlardı. Ve ne kadar yakın olurlarsa olsunlar bu ikisinin havası birbirlerinden çok farklıydı. Apayrı bir manzaraya ve atmosfere sahiplerdi. Dupin bu durumun sanatçıları da büyülediğinden emindi.

Concarneau’dan Pont-Aven’e ilk defa geldiği ve arabası-

nı Gauguin Meydanı'na park ettiği zamanı dün gibi hatırlıyordu. Burası ne kadar da değişik gelmişti ona... Havası bile farklıydı. Concarneau'da havayı içinize çektiğinizde, Atlantik'in, ışığın ve aydınlığın sonsuz enginliğinin, âdetâ damıtılmış hâlini; tuz, iyot, yosun ve midye kokusunu duyardınız. Pont-Aven'deyse nehir vardı; bu kırsal kesim nemli ve zengin toprak, otlar, ağaçlar, orman ve vadilerle; gölgeler ve melankolik sislerle doluydu. 'Armorica' ve 'Argoat' ya da Keltlerin tabiriyle 'Denizdeki Diyar' ve 'Ormandaki Diyar' arasında bir zıtlık vardı. Dupin, Bretonların özünde bu zıtlıkları barındırdığını öğrenmişti; bu Breton'un hayli uzun tarihi boyunca böyle olmuştu. Buraya taşınmadan önce iki dünyanın nasıl olup da hem birbirine bu kadar yakın hem de birbirinden bu kadar uzak ve bu kadar farklı olduğunu anlayamazdı. Pont-Aven temelde Argoat'tı; tarımın yapıldığı, çiftliklerin bulunduğu kırsal kesimden oluşuyordu; ama burası liman tarafı aynı zamanda Armorica'ydı; deniz yükselince içindeki her şeyi, bütün o atmosferi buraya taşırdı. Zaman zaman muhteşem yelkenlileri -bir gurur nişanı olarak- 320 metre uzunluğundaki iskelede dizili bir hâlde görürdünüz ve denizin yakınlarda olduğu konusunda hiçbir şüpheniz kalmazdı.

Dupin çok acıkmıştı. Sabahki kruvasandan başka bir şey yemediğini fark etti. Kendini bir vakaya kaptırdığında genellikle yemek yemeyi unuttur ancak başı dönmeye başladığında hatırlardı. Gönülsüzce de olsa Gauguin Meydanı'na gidip oradaki kafelerden birinde yemek yemeye karar verdi. Oradakiler daha düzgün yerlere benziyorlardı. Ayrıca oradan oteli de gözleyebilirdi.

Tepede, küçük meydanın öteki ucunda ve tam Cent-

ral'ın karşısında bulunan bir kafeyi seçti. Ortalık sakindi. Dupin meydanın en ucundaki masaya oturdu. *Central*'in önünde dikilen bir avuç insan koyu bir sohbete dalmıştı. Güneş tam Gauguin Meydanı'na vurmaktaydı; yani Julia Guillou'nun çınar ağaçları gerçekten de ne kadar faydalı olduklarını kanıtlıyorlardı. Dupin, kendine bir *grand crê-me*, bir *jambon-fromage*** sandviç ve büyük bir şişe Badoit ısmarladı. Oldukça sıcakkanlı olan garson siparişi başıyla onayladı. Dupin aslında *crêpe complète**** yemeyi çok severdi; özellikle de ortadaki jambon ve peynirin üstündeki kayısı kıvamındaki yumurtaya bayılırdı ama Nolwenn'in kuralına da yürekten bağlıydı: Krep, sadece iyi yapılan yerlerde yenmeliydi.

Dupin şaşırtıcı derecede rahat sandalyesine iyice gömüldü. Meydana girip çıkanları izlemeye koyuldu. Ansızın devasa, siyah bir limuzin dikkatini çekti. Araç, dalga geçer bir yavaşlıkta milim milim meydanı geçti.

Telefonu çaldı. Dupin numaraya baktı; arayan Nolwenn'di. Yine de biraz huysuz bir şekilde yanıt verdi.

"Sizi arayan bir sürü kişi var, Mösyö Komiser."

"Ben de öyle düşünmüştüm."

Telefonunu kapattığında –Penneclerdeyken yaptığı gibi– bütün aramalar ofise yönlendirilirdi.

"Bir şeyler yiyorum. Yani en azından yemeye çalışıyorum."

"Afiyet olsun. Emniyet Amiri Guenneugues, üç defa Le Ber, Doktor Lafond, Doktor Pelliet, Pont-Aven Belediye Başkanı Fabien Goyard ve bir de sevgiliniz Laure aradı. Emniyet Amiri çok endişeliydi ve..."

*Ç.N.: (Fr.) Büyük boy sütlü kahve.

**Ç.N.: (Fr.) Jambonlu peynirli.

***Ç.N.: (Fr.) Karışık krep.

"*Mon Dieu*. O aptal komitesini alıp... Ayrıca Laure benim sevgilim değil."

Bildiği kadarıyla Laure ile ilişkisi bitmişti. Yani muhtemelen. En azından kendisi bittiğinden neredeyse emindi. Paris'ten 'fırar ettiğinden' beri yaşadığı tüm kısa süreli ilişkileri bir sebepten ötürü fiyaskoyla sonuçlanıyordu. Paris'te Claire'le geçirdiği yedi yılın ardından olduğu gibi yine kendisini bu işin bittiğine ikna etmeye çalışıyordu. Gerçi Claire'le ilişkisinin bittiğine hâlâ tam olarak ikna olmuş sayılmazdı. Ama şimdi bunun sırası değildi.

"Ne komitesi? Emniyet Amiri bu cinayetten ötürü büyük bir yaygara kopacağı için ne kadar endişeli olduğunu söylemek istemiş."

"Gerçekten mi? Hayret."

"Doktor Pelliet önemli bir sebepten ötürü aradığını söyledi. Ama bana başka bir şey söylemek istemedi."

"Şu an yemek yiyorum."

"Rahatınıza bakın."

Doktor Pelliet, Dupin'in Concarneau'daki huysuz doktoruydu. Dupin, adamın ne istediğini kestiremiyordu. Ona en son aylar önce gitmişti ve tartışılması gereken her şeyi tartışmışlardı. Doktorunun kendisiyle acilen konuşmak istemesi hoşuna gitmemişti.

Sandviç berbattı; hem kuruydu hem de bilet fazla pişmişti ama yine de yedi. Üstelik ikinciye de sipariş etmesine bakılırsa kurt gibi acıkmış olmalıydı. *Café au lait* de bir öncekinden iyi değildi. Dupin'in canı epey sıkındı. Bu sabah arabada gelirken bile ne yapacağını bilemiyordu. Bu vakayı çözmesi ya da en azından çok kısa bir zaman içinde

elle tutulur bir kanıt göstermesi için yapılacak baskı çok büyük olacaktı. Üstelik bu baskı, dört bir yandan gelecekti. Pierre-Louis Pennec gibi birinin öldürülmesi, Bretonları derinden etkileyecekti ve buna ilaveten turist sezonu açılmak üzereydi. Kimse bir katilin sokaklarda elini kolunu sallayarak dolaşmasını istemezdi. En fenası da birçok 'nüfuzlu' kişinin, politikacının, üst makamdakilerin kendisiyle birçok farklı şekilde 'önerilerini' paylaşmaya çalışmaları olacaktı. Bütün bunların farkındaydı ve hepsinden nefret ediyordu. Yine gayet iyi bildiği üzere Quimper Emniyet Müdürlüğü'nden her gün aranacaktı.

Telefon yine çaldı. Le Ber arıyordu. Dupin bunu açması gerektiğini biliyordu ama çalmasına izin verdi. Telefon sustu ve bir dakika sonra yine çalmaya başladı. Arayan yine Nolwenn'di.

"Evet?"

"Doktor Pelliet şimdi yine aradı. Bu defa sekreteri değil kendisi aradı."

"Bu sefer sebebini söyledi mi?"

"Hayır, sadece onu derhâl aramanızı söyledi. Rica ettiğini söyleyemeyeceğim. Ama işte onun nasıl olduğunu bilirsiniz."

"Peki, onu arayacağım."

Dupin cüzdanını çıkardı, sıkıntılı bir şekilde parayı plastik tabağa bıraktı ve ayağa kalktı. Buraya gelmek aptalca bir fikirdi. Bir de buranın düzgün bir restoran olduğunu düşünmüştü! Ayrıca oteli gözetleyecekti de ne olacaktı? Acaba akli neredeydi?

Bir sonraki işi, Fragan Delon'u görmektir. Not defterinde

yazan adrese ve telefon numarasına baktı.

En fazla iki kez çaldıktan sonra Fragon Delon telefonu açtı.

“Efendim?”

Sesi son derece sakın çıkıyordu.

“*Bonjour*, Mösyö. Ben Komiser Dupin. Pierre-Louis Pennec cinayetini soruşturuyorum.”

Dupin bir süre bekledi ama Delon bir karşılık vermedi.

“Sizinle görüşmek isterim. Bize yardımınız dokunabilir. Pierre-Louis Pennec’le, kişiliğiyle ve yaşamıyla ilgili bilgilere ihtiyacımız var. Anladığım kadarıyla siz onun en yakın ve en eski dostuydunuz.”

Delon hiçbir tepki vermedi. Uzunca bir sürenin ardından bile hiçbir ses çıkmadı.

“Orada mısınız, Mösyö Delon?”

“Ne zaman gelmek istersiniz?”

Sesinde birazcık bile düşmanlık yoktu. Kısık sesle ve anlaşılır bir şekilde konuşuyordu.

“On beş, yirmi dakika içinde orada olabilirim.”

Bir de Le Ber’ü araması gerekiyordu. Le Ber’ün de anlatacağı bir sürü şey olduğuna emindi.

“Pekâlâ.”

“O hâlde görüşürüz, Mösyö Delon.”

Delon, telefonu Dupin’den önce kapadı.

Dupin otelin resepsiyonundan küçük bir şehir haritası almıştı. Delon, Pont-Aven’in batı yakasında yaşıyordu; Dupin’in tahminine göre burası on beş dakikalık yürüme mesafesindeydi.

Le Ber bir sürü şey anlatmıştı ama kayda değer bir tane bile bilgi vermemişti. Le Ber, Labat, daha önceden tanıştıkları Pont-Aven polis memurları Monfort ve Pennarguear ve bir polis memuru daha bütün konukları ve çalışanları sorgulamayı yeni bitirmiş, listeler hazırlamış, oteli yeniden araştırmışlardı. Her zamanki işler yani. Olay yeri ekibi ve Lafond incelemelerini bitirmişlerdi fakat raporları henüz tamamlanmamıştı. İlk incelemede kayda değer bir şey bulamamışlardı.

Dürüst olması gerekirse şu ana kadar ne dikkate değer ne de cinayetle alakalı bir şey bulunmuştu. En önemlisi de dün gece kimsenin herhangi bir şey görüp duymamasıydı. Kimse otelde yabancı birini görmemişti. Restoran kapandıktan sonra oraya girip çıkan birini gören de yoktu. Büyük olasılıkla şef, Pennec'i hayattayken gören son kişiydi. Pennec, bütün akşamı restoranda ve mutfakta geçirmiş, birileriyle sohbet etmiş, farklı masaları dolaşmış, ekiple konuşmuştu. Kimse adamda en ufak bir tuhaflık sezmemişti.

Dupin böyle vakaları bilirdi. Her şey 'olması gerektiği gibi' görünürdü, ta ki cinayet anına kadar. Pierre-Louis Pennec'in otelin önündeki meydanda yabancı biriyle sohbet etmesi haricinde sıra dışı bir şey yoktu ve Pennec o sırada belki biraz heyecanlı görünüyor olabilirdi. *Belki.* Kayda değer tek şey buydu ve üç çalışan tarafından da bildirilmişti fakat sadece Madam Lajoux sohbetin birazcık hararetli olduğundan bahsetmişti. Ancak yabancıнын kim olduğunu bilen biri yoktu. Labat onun peşine düşmüştü. Şu an için ellerindeki işe yarar tek bilgi buydu.

Dupin, Delon'un evine varmak üzereydi. Tekrar telefonuna uzandı. Şu Doktor Pelliet meselesi kafasına takılmıştı. Doktorunun durup dururken art arda iki defa aramasının ne gibi bir sebebi olabilirdi ki?

"Doktor Pelliet'nin ofisi, ben Matmazel Dantec."

"*Bonjour*, Matmazel Dantec. Ben Georges Dupin. Doktor Pelliet beni..."

"Evet, Doktor Pelliet size ulaşmaya çalışıyordu. Hemen bağılıyorum."

Matmazel Dantec'le Doktor Pelliet birbirlerine mükemmel biçimde uyuyorlardı. İkisi de lafı eveleyip gevelemeyi, boş konuşmayı sevmiyordu.

"Mösyö Dupin?"

"Evet, buyurun."

"Sizinle yüz yüze konuşmam gerekiyor."

"Yüz yüze mi? Yani gelmemi mi istiyorsunuz?"

"Evet."

"Peki önümüzdeki... sanırım birkaç gün içinde size uğraya..."

"Bence hemen konuşmalıyız."

"Yani bugün mü?"

"Evet."

"Biliyorsunuz, bir soruşturma yürütüyorum ve..."

"O hâlde bugün geliyorsunuz?"

Bugün gitmeyi nasıl becerecekti ki? Ama gideceğini, buna mecbur olduğunu biliyordu. Doktor Pelliet söz konusu olduğunda itiraz etme şansı olmazdı. Bir şekilde mu-

ayenehane kapanmadan gitmeyi becerebilirdi. Pelliet bir yanıt vermesini dahi beklemedi.

“Sizi bekliyorum.”

“Nasıl yani? Şimdi mi?”

“Hâlâ Pont-Aven’de olduğunuza göre buraya gelmeniz yarım saati bulur.”

Dupin yine itiraz etmeye çalıştı. “Gerçekten çok üzgünüm ancak bu mümkün değil. Şu an önemli bir görüşmeye gitmek üzereyim.”

“Soruşturmayla ilgili.”

Dupin sesini çıkarmadı.

“Soruşturma mı? Yani... Pierre-Louis Pennec cinayetiyle mi ilgili?”

“Evet.”

Dupin telefonda başka bir şey sormanın manasız olduğunu biliyordu. Hafifçe iç geçirdi.

“Geliyorum, Doktor.”

Dupin, eski, lacivert bir Citroën XM kullanıyordu. Araba büyük olduğundan manevra yapması da zordu. Arabalara karşı özel bir ilgi beslememesine karşın arabasını severdi. Nolwenn onu, bunların Breton arabaları olduğu konusunda –zaten böyle kaliteli bir ürün başka nereden çikabilirdi ki?– aydınlatıncaya dek Citroën’leri çok sevdiğini söyleyip dururdu. Bu araçlar da tıpkı Charles Vanel ve elbette ki daha birçok şey gibi Rennes’de doğmuştu.

Concarneau'ya varması korkunç derecede uzun sürdü. Yazın turistler arabalarıyla Concarneau ve Pont-Aven arasındaki dar sokaklarda ağır ağır ilerler ve Dupin'in pek düşkün olduğu küçük ve hoş kasaba Nevez'den geçerlerdi. Ve yabancılar ya *rond-point** olan yerlerdeki trafik kurallarını bilmediklerinden ya da bu kuralları kendine güvenli bir Fransız edasıyla icra edemediklerinden Nevez'ye giden yol üzerinde –yol boyunca gerçekten de pek fazla *rond-point* vardı– sıklıkla, hayli trafik tıkarıklığı olurdu.

Dupin yoldayken Pelliet'nin soruşturmayla ne tür bir ilgisi olabileceğini düşünüp durdu. Concarneau'ya ilk taşındığı zamanlarda Doktor Pelliet'yi kendisine Nolwenn önermişti. Pelliet, hâlihazırda Nolwenn'in çocuklarının doktoruydu. O zamandan beri de sorunu ne olursa olsun Dupin ona gitmişti ve Pelliet her zaman ne yapması gerektiğini bilirdi.

Uzun cambaz ayaklıkları üzerine yerleştirilmiş gibi görünen geniş köprünün üzerinden geçerken Dupin, Concarneau'ya döndüğü için ne kadar mutlu olduğunu fark etti. Köprü, Moros'un en yukarısındaki iki tepenin arasından başlayıp kasabanın eteklerinde son buluyordu. İlk sağdan Rue Dumont d'Urville'e döndü, market girişini geçip tekrar sağa, Rue des Écoles'e saptı. Doktor Pelliet'nin muayenehanesi, rıhtım boyunca iki düzgün sıra hâlinde uzanan geleneksel küçük evlerden birinde, eski bir balıkçı kulübesinde yer alıyordu. Arabasını, Concarneau'daki az sayıda nahoş binadan biri olan, hayret verici çirkinlikteki yeni kilisenin önüne park etti ve kalan birkaç metre boyunca yürüdü.

*Ç.N.: (Fr.) Döner kavşak.

“Mideniz nasıl?”

Dupin bir an afalladı. Pelliet'nin sekreteri onu doğruca muayene odasına yönlendirmişti ve Pelliet de şu anda karışısında, masasının ardındaki büyük ve eski koltukta oturuyordu. Doktor Pelliet, muhtemelen altmışlı yaşlarının başındaydı ve Concarneau'nun yerlilerindendi. Alt kattaki muayenehane tabelasının üstünde 'Dr. Bernez Pelliet' yazıyordu, Bernard değil. Doktor, uzun boylu ve zayıftı; uzun bir yüzü ve genişçe bir alnı vardı. Onunla ilgili en çarpıcı şey, etrafına yaydığı mutlak sakinlikti; hiçbir şey onun canını sıkamazmış gibi görünürdü.

Dupin yıllardır mide hastalıklarından muzdaripti ve birkaç ay önce bir iki defa oldukça kötüleşmişti. Pelliet, onu bir süre dinleyip ardından, “Tamamen sinirsel. Tabii bir de fazla kafein yüzünden. Ama istersen seni yine de muayene edebilirim,” dedi.

“Gerek yok, teşekkürler.” Soruşturmayla alakalı konuşmak için gelip mide rahatsızlığından bahsetmeyi biraz utanç verici buldu. “Yani artık daha iyi. Evet, çok daha iyi durumda.” Umduğu kadar profesyonel bir etki bırakmadığının farkındaydı.

Pelliet, kafasını kâğıtlarından kaldırıp ona biraz şüpheli bir tavırla baktı. Ardından kısaca, “Pekâlâ o zaman,” dedi.

Pelliet'nin ses tonundan mide konusunun kapandığını anlayan Dupin rahatladı. Pelliet ona bakmaya devam ediyordu. Dupin elinden geldiğince belli etmemeye çalışarak kalemini aradı ama nafile. Not defteri kucağındaydı fakat

kalemi kayıptı.

“Çok kısa bir ömrü kalmıştı.”

Bu cümle tam anlamıyla bir şok etkisi yarattı. Dupin devamının geleceğini düşündü ama Pelliet bunun kâfi olduğuna kanaat getirmişti. Karakterine son derece uygun bir biçimde, her zaman aynı net, mesafeli ama sıcak bir ses tonuyla konuşurdu. Söylediği şey çok açıktı fakat Dupin’in ağzından yine de şu soru kaçıyordu:

“Pennec’in mi?”

Pelliet bu soruyu duymamış gibiydi.

“Sorun kalbiydi. En kısa zamanda bir sürü baypas ameliyatı geçirmesi gerekiyordu. Kalp damarlarında önemli ölçüde daralma vardı. Son birkaç yıldır yaşıyor olması bile mucizeydi. Çünkü yaşama şansı çok düşüktü. Epey düşüktü hem de.”

“Kalbi olduğunu biliyor muydunuz? Yani onun da mı doktoruydunuz?”

“Onun doktoru olduğumu söylemem zor. Son otuz yıl içinde kendini bir kere bile muayene ettirmedi. Check-up bile yaptırmadı. Son yıllarda sırt ağrısı çektiği için gelirdi sadece; arada sırada iğne olurdu. Pazartesi sabahı göğüs ağrısıyla geldi. Ağrı epey kötüydü herhâlde fakat yine de ancak EKG çektmeye ikna oldu.”

Pelliet duraksadı.

“Sonra?”

“Ameliyat olması gerekiyordu. Hem de hemen. Ama o bunu istemedi.”

“Tedavi olmak istemedi mi?”

“Benim yaşımda ameliyat olmaya bir kere başladın mı işin biter,’ dedi.”

Pelliet’ nin yüzünde esrarengiz bir ifade vardı.

“Peki, ne kadar ömrü kalmıştı?”

“Dediğim gibi tıbbi açıdan söyleyecek olursak,” Pelliet her kelimenin üstüne basa basa konuşuyordu, “gerçekten de uzun zaman önce ölmüş olması gerekirdi.”

“Peki ya ilaç? Hap falan verdiniz mi?”

“İlaç kullanmayı kati bir dille reddetti.”

“Sonra? Siz ne dediniz?”

“Hiçbir şey.”

“Ama bu yüzden öleceğini biliyordu, değil mi?”

“Evet.”

Pelliet duraksadı ve sonra bu sorgulamaya son verecek şekilde şöyle dedi: “O, zihinsel açıdan sağlıklı, doksan bir yaşında bir bireydi.”

Dupin bir an sessiz kaldı.

“Hastalığını... yani bu durumunu başka kimse biliyor muydu? Durumun ne kadar ciddi olduğunu bilen var mıydı?”

“Sanmam. Asla böyle şeyleri herkese rahat rahat anlatan, yaygaracı biri olmadı. Hatta sekreterimin bilip bilmediğini sordu ve onun tıbbi terminolojiden anlamadığını öğrenince rahat bir nefes aldı.”

Dupin’in şaşkınlığı karşısında Pelliet ekledi: “Onun çok güçlü bir iradesi vardı.”

“O zaman hâlsiz falan değildi? Bu durumunu fark eden biri olmamış mı yani, en azından son haftalarda?”

Kimse Pennec'te herhangi bir değişiklik ya da en ufak bir hâlsizlik fark etmemişti.

"Bu işler böyledir. Güçlü irade budur. O gururlu bir adamdı. Zaten uzun zamandır çok hareketli değildi. Sonuçta doksan bir yaşındaydı."

Pelliet, bu son cümleyi oldukça ağır bir şekilde söyleyip sakın bir tavırla Dupin'in gözlerinin içine baktı. Dupin, Doktor Pelliet'nin ağzından bundan fazlasını alamayacağını anladı. Söylenecek bir şey kalmamıştı.

"Teşekkürler. Bu son derece önemli bir bilgi."

Dupin bunun önemli bir bilgi olduğunu söylemenin biraz zorlama olduğunu biliyordu. Çünkü bunu herhangi sağlam bir kanıta dayanarak söylemiyordu. şu anda bunun soruşturma için önemli olup olmayacağından bile emin değildi. Emin olduğu tek şey, bu bilginin vakayı daha da karmaşık bir hâle getirdiğiydi.

"Herhangi bir ipucu yakaladınız mı, bir hipoteziniz var mı?"

Dupin bu beklenmedik soru karşısında rahatladı; sohbet boyunca orada kendini hasta gibi hissetmişti. Kendine güvenli bir şekilde yanıt vermeye çalıştı ama pek beceremedi.

"Çeşitli ipuçlarını soruşturuyoruz."

"Yani henüz bir şey yok. Evet. Bu berbat bir şey. Gerçekten de berbat."

Doktorun sesi ilk defa değişmişti; şu an gerçekten de duygu dolu çıkıyordu. Ayağa kalkıp elini Dupin'e uzattı.

"Tekrar teşekkürler, Doktor." Dupin fazla hızlı bir şekilde yerinden fırlayıp Doktor Pelliet'nin elini sıktı, arkasını

dönüp çabucak odadan çıktı.

Dupin tekrar sokağa çıktığında düşüncelerini bir düzene sokmaya çalıştı. Bu bilgiyle tam olarak ne yapması gerektiğini bilemiyordu ama iş ciddiye. Hunharca işlenmiş bir cinayete kurban giden oldukça yaşlı bir adamın ölümcül bir kalp hastalığı vardı ve kelimenin tam anlamıyla her an doğal bir yolla ölebilirdi. Yaşlı adam bu gerçeğin pekâlâ farkındaydı; fakat Pennec'in bu durumunu bildiklerine ya da onda bir tuhafılık sezdiklerine dair herhangi bir imada bulunan dahi olmamıştı. Pelliet'nin tahmin ettiği gibi yaşlı adam durumundan kimseye bahsetmemiş olabilir miydi? Öyleyse Pennec'in cinayete kurban gittiğinde ölümcül bir hastalığı olması tamamen tesadüftü. Ama belki de değildi. Pennec bu hastalığın kendisini her an vurabileceğinin kesinlikle farkındaydı ve bu onun kafasındaki her şeyi değiştirmişti, yani muhtemelen. Bu bilgi doksan bir yaşındaki bir adam için bile her şeyi değiştirebilecek nitelikteydi.

Dupin huzursuzlanmaya başladığını hissedebiliyordu. Bundan hiç ama hiç hoşlanmamıştı. Labat'nın numarasını çevirdi.

"Labat, Pierre-Louis Pennec'in bu hafta, pazartesten itibaren her gün ne yaptığını bilmek istiyorum. Öğrenebileceğimiz her şeyi öğrenelim. Ne yaptı, kiminle görüştü, kiminle konuştu, kimi aradı? Bu dört gün için herkesi bir daha sorgula ve Le Ber'e de haber ver. Bu dört güne konsantre oluyoruz. Pazartesten öldürüldüğü geceye kadar."

"Sadece bu dört güne mi? Neden?"

"Evet. Yani, hayır. Elbette ki sadece bu dört güne değil. Ama genel olarak bu sürece. Yani başlangıç olarak."

"Peki, neden? Neden özellikle o dört gün, Mösyö Komiser?"

"Bir his, Labat. Bir his."

"Bütün polis kaynaklarımızı bir hisse dayanarak mı harcıyoruz yani? Hâlâ acilen yapmam gereken şeyler var, Mösyö Komiser."

"Sonra yaparsın, Labat. Şimdi Fragan Delon'u görmeye gidiyorum."

Dupin telefonu kapadı.

Nolwenn, Fragan Delon'u arayıp Dupin'in ziyaretini saat beşe ertelemişti. Şu an saat dört buçuktu. Köşedeki, her zaman gittiği *Tabac-Presse*'den hemencecik birkaç kalem alabilirdi. Kalemelerini çok sık kaybettiğinden sürekli aynı ucuz, siyah tükenmez kalemlerden satın alırdı. Birkaç not defterine de ihtiyacı vardı. Dupin öğrencilik yıllarından beri aynı not defterlerinden kullanıyordu: A5'ten biraz daha dar, çizgisiz, parlak kırmızı Clairefontaine. Çünkü onları tek bakışta bulabiliyordu. El yazısı oldu olası vahim derecede kötüydü. Kelimeleri bile farklı boyutlarda yazdığından doldurduğu sayfalar konudan bihaber kişilere son derece kaotik görünüyordu. Soruşturma boyunca notlarının üzerinden tekrar tekrar geçirdi. Dürüst olması gerekirse not aldığı veya almadığı şeylerde izlediği o mutlak

yolu açıklayamıyordu. Basitçe söylemek gerekirse prensibi şuydu: *Sebebi ne olursa olsun, o anda önemli olduğunu düşündüğün her şeyi not al!* Defterde anahtar kelimeler, çizimler, çizelgeler yer alır; hatta bazen bunlar öteki sayfaya taşardı. Böyle yapması gerekiyordu çünkü hafızası –bu duruma ne kadar canı sıkılsa da– sadece rastlantısal şekilde işliyordu. İhtiyaç duymadığı veya artık bilmek istemediği en küçük, en gereksiz detayları saklıyor; kesinlikle hatırlamak istediği şeyleri ise âdeta siliyordu.

Kasabadaki en büyük meydan olan Pénéroff Rıhtımı'ndaki *Tabac-Pressé* kalabalıktı. Aslında son birkaç gündür bütün köy hareketliydi. Concarneau, yılın en önemli olayına, bütün festivalleri sonlandıracak festivale, *Festival des Filets Bleus'*ye* hazırlanıyordu.

Dupin bu dükkânı çok severdi; bütün iyi *Tabac-Pressé* dükkânları gibi burası da tıka basa doluydu; dükkânın her köşesi, her santimi gazeteler, dergiler, kitaplar, defterler, ajandalar, şekerler, plastik biblolar ve bir sürü ıvır zıvırla doluydu.

Dupin'in telefonu çaldı. Ekranda özel numara yazıyordu. Parasını henüz ödemiş tekrar sokağa çıkmak üzereydi. Adını söylemeden telefonu açtı.

"Mösyö Komiser?"

"Buyurun."

"Ben Fabien Goyard. Pont-Aven Belediye Başkanı."

Dupin bir keresinde Goyard'dan bahsedildiğini duymuştu ama konunun içeriğini hatırlamıyordu. Çok, çok az istisna dışında bütün politikacılardan nefret ederdi. Her zaman soruşturmanın en önemli bilgilerini ifşa ederlerdi.

*Ç.N.: Concarneau'da her yıl ağustos ayında düzenlenen festival; Mavi Ağlar Festivali.

Ve Dupin gibilerinin de son derece saf olduklarını düşünürlerdi.

“Soruşturmanızda herhangi bir gelişme kaydedip etmediğinizi merak ettiğim için arıyorum. Küçük Pont-Aven’imiz için ne kadar da korkunç bir olay bu. Tüylar ürpertici, kesinlikle tüylar ürpertici! Üstelik turist sezonu da açılmak üzere. Sizden bunu göz önünde...”

Bir anda bu adamı fena biçimde terslemek geldi Dupin’in içinden. Dünyanın ‘mühim’ insanlarıyla ilgili sadece şu iki şeyin önemli olduğu kesindi: Para ve kişisel şöhret. Dupin’in umurunda olduğundan değildi; fakat yine de can sıkıcıydı ve daha da kötüsü zamanını harcıyorlardı. Patronu Guenneugues de hiç yardımcı olmuyordu; hatta tam tersine ona hep köstek oluyordu. Belediye Başkanı hâlâ konuşuyordu; sesine o tipik uysal fakat emredici ton hâkimdi. Dupin araya girdi.

“Elimizden geleni yapıyoruz, Başkanım. Bana güvenin.”

“Sadece *Central*’daki değil diğer otellerdeki müşterilerin de köyden ayrıldığıнын farkında mısınız? Bunun ne anlama geldiğini biliyor musunuz? Üstelik bu ekonomik krizde! Zaten her sene gelen turist sayısı gitgide azalıyor. Şimdi bir de bu çıktı.”

Dupin tek kelime etmedi. Uzun bir sessizlik oldu.

“Peki, bir önseziniz var mı, Mösyö Komiser? Yani şöyle diyeyim: Bu kadar küçük bir köyde böyle bir olay, ardında önemli izler bırakmadan gerçekleşemez.”

“Başkanım, benim işimde önsezilere yer yoktur.”

“O hâlde Pennec’in katilinin kim olduğunu düşünüyor-

sunuz? Pont-Aven'den mi, yoksa dışarıdan biri mi? Asıl buna odaklanmalısınız."

Dupin yüksek sesle iç geçirdi.

"Sizce katil hâlâ köyde mi? Tekrar birini öldürebilir mi? Böyle bir şey büyük bir paniğe yol açar."

"Başkanım, öteki telefonuma önemli bir arama geldi şimdi. Ciddi bir gelişme olduğu takdirde sizi haberdar edeceğim. Söz veriyorum."

"Benim konumumu da anlamalısınız. Ben..."

Dupin telefonu kapadı. Kendisiyle gurur duyuyordu. Artık duygularına çok daha iyi hâkim olabiliyordu. Başka bir yere daha tayin olmak istemiyordu. Ne kadar zor olursa olsun bazen çenesini kapalı tutması gerekiyordu. Paris'te birçok kez bunu yapmakta zorlanmıştı ve sonunda, dosyasında yazılanlara göre –daha sonra ilginç bir biçimde Fransa Cumhurbaşkanı olan– Paris Belediye Başkanı'na 'ciddi biçimde hakaret etmek' için kamuya açık büyük bir etkinliği seçmesi onun sonunu hazırlamıştı. Elbette ki üstlerine hakaret etmesi ya da dosyasında yazıldığı üzere 'süregiden kasıtlı sözlü tacizler' de buna tuz biber ekmişti.

Kendine bunu yapabildiğini kanıtlarcasına şu ana kadar dilini tutmayı gayet iyi becerdiğini düşündü. Ama bu durumdan memnun değildi. Böyle anlarda öfkesini kontrol altında tutmak zorunda olmasına içerliyordu. Aynı zamanda bunu biraz üzücü buluyordu çünkü artık mesleğinin âdeta zorunlu bir parçası gibi görünen 'gizli alışkanlıklardan' yoksundu: Uyuşturucu ya da alkol bağımlılığı, nevroz ya da klinik depresyon, renkli bir cezai geçmiş, ilgi çekici bir ölçüde yolsuzluk ya da çarpıcı bir biçimde başa-

rısızlıkla sonuçlanmış birkaç tane evlilik... Caka satabileceği bu tarz şeyleri yoktu artık.

Dupin arabasına varmıştı. Anlaştıkları saatte Fragan Delon'da olacaktı.

Dupin, Fragan Delon'la görüşmesine büyük beklentilerle gitmişti. Ama dürüst olması gerekirse özellikle dikkat çekici bir bilgi edinememişti.

Dupin'e göre Pennec'e en yakın olan kişiler, Madam Lajoux ve Fragan Delon'du. Sıkıntılarını veya endişelerini paylaşmak istese güvенеceği kişiler büyük ihtimalle onlar olurdu. Fakat Delon, Pennec'in ciddi sağlık sorunları olduğuna dair hiçbir şey bilmiyordu ve onun bu konuyu paylaştığı biri olup olmadığı konusunda da en ufak bir fikri yoktu. Pennec'in son aylarda ya da haftalarda herhangi biriyle bir tartışma ya da anlaşmazlık yaşayıp yaşamadığı hakkında da herhangi bir şey bilmiyordu; üvey kardeşiyle küslüğünün dışında belki de hayatı boyunca kimseyle tartışmamıştı. Delon bu konu açılınca bir anda canlanmıştı hatta neredeyse gevezeleşmişti. Pennec ailesindeki anlaşmazlığın sebebinin ne olabileceğine ve Madam Lajoux ile Pennec arasındaki ilişkiye dair sağlam fikirleri vardı. Pennec bunu açık açık dile getirmemiş olsa da Delon onların arasında bir ilişki olduğuna emindi. Delon –bu sohbetin tamamında olduğu gibi– bunu da birkaç kelimeyle, yine de dostane bir tavırla anlatmıştı. Delon, Pennec'le oğlu arasında yakın bir ilişki olmadığına inanıyordu. Gerçi Pierre-Louis Pennec, bütün özel meseleleri gibi bununla ilgili

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

de pek fazla bir şey anlatmamıştı. “Birbirimizin özel hayatlarından ziyade başka şeyler hakkında konuşurduk genelde.” Bu durum, özellikle de o kuşağa ait iki Breton için kesinlikle sıra dışı sayılmazdı. Ayrıca Delon bunun hakkında da tek kelime etmemiş olmasına rağmen büyük bir üzüntü içinde olduğu aşikârdı.

Le Ber, Delon’un Pennec’i en son ölümünden üç gün önce gördüğünü söylemişti. Delon o sırada Brest’teki kızında kalıyordu; o yüzden de Pennec’in, pazartesi günü Doktor Pelliet’yi ziyaret ettikten sonra vaktini nasıl geçirdiğini şekillendirmede bir yardımı olmadı.

Dupin’in anladığı şuydu: Otel, Pierre-Louis Pennec’in hayatının merkezi olmuştu. Bu miras ve onun getirdiği her türlü yükümlülükler de... Pennec’in ‘gelenekleri sürdürmeye’ çalışan birçok komite ve kulüple bağlantısı vardı ve aynı zamanda Pont-Aven’deki genç sanatçılarla da alakadar oluyordu.

Dupin aynı zamanda Pennec’in yaşamı ve kişiliğiyle ilgili de zar zor birkaç bilgi daha edinmişti. Zevklerini ve alışkanlıklarını, Delon’a bahsettiği tutkularını öğrenmişti. Gençliklerinden bu yana, elli yıldan fazladır akşamları çoğunlukla satranç oynamışlardı. Elbette limanın orada köyün yerlileriyle birlikte zaman zaman zaman *pétanque** oynamışlıkları da vardı. Delon’la ikisi haftada bir defa hava nasıl olursa olsun balık tutmak için Pennec’in teknesiyle denize açılmışlardı. Büyük uskumru sürülerinin kıyıda geçtiği ilkbahar ve sonbahar ayları en iyisiydi. Haftada bir ya da iki akşam otelin barında birlikte Lambig içerdiler.

Dupin genel olarak biraz hayal kırıklığına uğramıştı. Ama ihtiyar Delon’dan hoşlanmıştı.

*Ç.N.: Bovlinge benzeyen Fransız açık hava oyunu.

Eski kasaba merkezindeki Gauguin Meydanı civarındaki sokaklar şimdi yeniden insanlarla doluyordu; büyük bir tantana vardı sokaklarda. Tatilcilerin çoğu kumsaldan dönmüş, bir restoran bakınmaya başlamadan önce biraz daha dükkân ve galeri gezmek istemişlerdi. Burada inanılmaz sayıda sanat galerisi vardı. Bu ancak turist sezonu sırasında gerçek anlamda göze çarpıyordu. Âdeta mantar gibi bitiyorlardı. Galerilerin çoğu müzenin yakınında olmasına rağmen Dupin, limana inen sessiz ve dar bir sokak olan Rue de Port'ta bile on iki tane galeri saymıştı. Pont-Aven Okulu'na ait tabloların, ucuzdan inanılmaz derecede pahalıya kadar değişen reproduksiyonları da elbette satıştıydı fakat aynı zamanda şanı, şöhreti âdeta bir çıgır açan bu yerde arayan çağdaş ressamların orijinal tabloları da satılmaktaydı. Dupin bütün bu tabloları oldukça sevimsiz buluyordu.

Tatilciler hiç de gruplar hâlinde Pont-Aven'i terk etmiş ya da buraya gelmekten vazgeçmiş gibi görünmüyordu. Birkaç küçük grup *Central*'in önünde duruyor, sessizce konuşarak orayı burayı işaret ediyordu. Sadece sabahleyin birkaç saatliğine bir rahatsızlık durumu söz konusu olmuştu ama akşam olunca mekân eski, tanıdık turistik rutinine geri dönmüşe benziyordu.

Saat yediydi ve Dupin'in yine hafiften başı dönüyordu. Öğlen yediği o sandviçten bu yana ağzına tek bir lokma koymamıştı. Ama hâlâ halletmesi gereken işler vardı. Telefonunu çıkardı.

"Nolwenn?"

Dupin ofisi aramıştı; kadının hâlâ orada olduğunu tahmin etmişti.

"Efendim, Mösyö Komiser?"

"Yarın sabah Pierre-Louis Pennec'in vasiyetiyle ilgilenen noterle görüşmek istiyorum. Ayrıca Pennec'in banka hesaplarına ulaşabilir miyiz, lütfen? Net bir tablo istiyorum. Mülklerini de öğrenelim."

Böyle meselelerde 'resmî prosedürü' izlediklerinde işler genellikle karmaşılaşır ve teknik olarak bir arama iznine ihtiyaç duyarlardı. Birkaç saat içinde Nolwenn sorunsuz bir şekilde bu meseleyi hallederdi.

"İcabına bakacağım. Le Ber size birkaç kez ulaşmaya çalıştı. Onu geri aramanızı istiyor. Size söyleyecekleri varmış."

"Hâlâ Pont-Aven'de mi?"

"Yarım saat öncesine kadar oradaydı."

"Ona birazdan otele gideceğimi söyle. O zaman konuşuruz." Tereddüt etti. "Labat ve Pont-Aven'den iki polis memuru da hazır beklesinler."

Buna şu an karar vermişti ama gelişmelerden haberdar olmak iyi bir fikirdi. Yeni bilgiler edinmiş olabilirlerdi; özellikle de Pennec'in son günleriyle ilgili.

"André Pennec aradı. Olanları Loic Pennec'ten öğrenmiş. Bu öğlen erken saatlerde Pont-Aven'e gelmiş."

"Hemen mi gelmiş? Bütün işlerini bırakıp gelmiş, öyle mi?"

"Sizinle yarın sabah görüşmek istiyor. Sabah sekizde

görüşmeyi önerdi.”

“Mükemmel. Ben de onunla görüşmek istiyorum.”

“Ayarlıyorum. Onunla otelde mi görüşeceksiniz?”

Dupin bir an bunu düşündü. “Hayır. Ona emniyete, benim ofisime gelmesini söyle. Saat sekiz uygundur.”

“Buraya mı geliyorsunuz, Mösyö Komiser? Ben de çıkmak üzereydim.”

“Sen çık. Bugün bir daha gelmem oraya.”

“Bu akşam Concarneau kalabalık olacak; festivalin ön etkinlikleri başladı. Buraya dönerken aklınızda bulunsun. Emniyet Amiri ve Pont-Aven Belediye Başkanı kendilerini geri aramanızı istediler. Onlara bu gece geç saatlere kadar birçok görüşmeniz olduğunu söyledim.”

“Harika.”

Dupin, Nolwenn’e hayranlık duyuyordu. Kadın her daim pratik ve azimliydı. Ona hiçbir şey fazla gelmiyordu; her şey sadece –doğru ya da yanlış– yaklaşımla ilgili gibiydi. Onunla ilk tanıştığında âdeta zekâ fışkıran cin gibi gözleriyle anında Dupin’in kalbini fethetmişti. Ellili yaşlarının sonunda, kısa sayılabilecek sarı saçlara sahip, hoş bir kadındı. Nolwenn genel anlamda Dupin için vazgeçilmezdi; fakat özellikle de sınırsız yerel ve bölgesel bilgisiyle onun eli ayağı olurdu. Nolwenn, Concarneau’da –Bretonların tabiriyle Konk-Kerne’de– doğmuş, büyümüş ve buradan hiç ayrılmamıştı. O, baştan aşağıya bir Breton kadınıydı ve ezelden beri Fransa’dan şüphe ediyordu. Ne de olsa Breton, şunun şurasında 1532 yılında Fransa’ya katılmıştı. Altı üstü beş yüz yıllık olmuştuda daha! Nolwenn, Komiser’in, Breton’un ve halkının ruhunu anlamasına yardımcı

olmuştu. Dupin, başlarda bunun işi için ne kadar önemli olduğunu fark etmemişti. Daha ilk gününden itibaren ona Breton'un tarihi, dili, kültürü ve mutfağı –zeytinyağı değil, tereyağı!– hakkında ders vermeye başlamıştı. İki tane deyişi küçük, mavi çerçevelerin içine koyup Komiser'in masasının üzerine yerleştirmişti. İlki, on ikinci yüzyılda yaşamış Marie de France'ın ünlü bir deyişiydi: 'Breton bir şiiirdir.' İkincisi de bir ansiklopediden alınmış, süslü harflerle yazılmış bir açıklamaydı: 'Bretonlar, fırtınayla aşınmış, sarp topraklarıyla benzer bir görünüme, melankolik bir yaradılış ve temkinli bir doğaya sahip olabilir; ama aynı zamanda canlı, şiirsel bir hayal gücüne, hassas bir kalbe ve sıklıkla, kaba ve sakın görünümünün ardına saklanan büyük bir tutkuya da sahiptir.' Dupin, deyişin kendisinin bile Bretonların canlı, şiirsel bir üsluba sahip olduklarının bir kanıtı olduğunu düşünmüştü. Ve zaman içinde bu deyişin doğru olduğunu bizzat deneyimlemişti.

Aralarındaki özel şakalaşmalardan biri de Nolwenn'in Bretonların –biraz zorlayıcı– özellikleriyle ilgili bir şeyler uydurmasıydı: Kötü şöhretli inatçılıkları, kafalarının dikine gitme huyları, kurnazlıkları, bir yandan ketum öte yandan geveze olmaları, Breton'la ilgili karşılaştırma ve üstünlük nitelemeleri konusundaki belirgin tercihleri gibi: Dünyadaki ikinci en büyük gelgit genişliğine (14 metreye kadar!), en çok geleneksel kostüme (1266 alt cins çeşitliliği), Avrupa'nın en büyük ton balığı limanına (Concarneau), Fransa'nın en çok okunan günlük gazetesine (*Ouest France*), bütün Avrupa'daki en çeşitli deniz kuşlarına sahip yer ve kültür varlıkları açısından en zengin bölge olması gibi yani. Ayrıca dünyanın en büyük enginar üreticisi, en

büyük yosun ve alg toplayıcısı ve en çok konserve balık üreticisi olması da cabası. Elbette bütün acıları ve ağırları dindirmek için yakaran –farklı adanmışlık derecelerine sahip– 7770 tane –ne dünyanın ne de Tanrı’nın bildiği– azzı de unutmamak gerek. Bu istatistiklerden bazıları kendi başlarına pek etkileyici değillerdi fakat vurgulu Breton üslubuyla söylendiğinde oldukça etkileyici bir hâle geliyorlardı; örneğin toplamda dört milyon Breton olması veya Breton’un Fransa’daki altı kara parçasından oluşması gibi. Dupin bunun aslında o kadar da çok olmadığını düşünüyordu ama belki de bu öyle kötü bir şey değildi.

Dupin, Paris’ten dünyanın bir ucuna taşınmayı başlar da epey zor bulmuş olmasma rağmen, uzun zamandır içten içe ‘hafiften Breton’ olmuştu. Nolwenn’in gözünde ne zaman bir gelişme kaydetse kadın ona böyle söyleyerek iltifat ediyordu; oysa Komiser bunu kendine ya da herhangi birine itiraf edemezdi çünkü buralarda o tepeden tırnağa bir Parisliydi. Üstelik Nolwenn bir ‘Parisli’yi yargılarken iki kat daha hoşgörüsüz oluyordu; çünkü bunun bir şekilde Dupin’in iyiliği için olduğuna ikna olmuş gibiydi. Ama elbette ki bu iltifat son derece önemsizdi; Dupin bundan bir mana çıkarmamalıydı. Çünkü aslına bakılırsa Breton bir kadınla evlenip, Breton çocuklara sahip olsa ve hayatının son yıllarını burada geçirse dahi her zaman bir ‘yabancı’ olarak kalacaktı. Hatta iki ya da üç kuşak sonra bile büyük torunları arkalarından ‘Parisli’ diye mırıldanıldığını işitebilirlerdi.

Karanlık çökerken hava daha da efsunlu bir hâl aldı. Âdeta büyücülüğün renkleri hâkimdi etrafa; her şey sıcak, yumuşak bir altın renginde parlıyordu. Dupin her zaman, güneşin batmadan önce birkaç saat boyunca her şeyi gizemli bir şekilde parlattığını düşünürdü. Bu basit bir ışık yansıması gibi değildi; her şey kendi içindeki ışığı saçıyor gibi görünürdü. Dupin dünyanın başka hiçbir yerinde böylesi bir ışık cümbüşü görmemişti. Bu sadece Breton'a özgüydü. Ressamların buraya gelmesindeki ana sebeplerden birinin de bu olduğuna emindi. Yine de mükemmel bir şehir çocuğu olarak, kendini doğa karşısında böyle mest olmuş hâlde yakaladığında biraz utanıyordu. Ve bunun gitgide daha sık olmaya başladığını itiraf etmesi gerekirdi.

Dupin *Central*'a yaklaşıyordu. Biri, restoranın girişine genişçe bir tabela dikmişti. Tabelada el yazısıyla, 'Restoran geçici bir süreliğine kapalıdır. Otel açıktır.' yazıyordu. Hissettikleri çaresizlik yazıya yansımıştı âdeta. Otelin sağ tarafındaki dar sokağa dönüp avlusunun girişindeki demir kapıya doğru ilerledi. Bir anda yalnız başına kalmıştı. Meydandaki kimse buralarda dolanmıyordu ve sesler buraya kadar ulaşmıyordu. Kapı, olması gerektiği gibi kapalı ve kilitliydi; olay yeri inceleme ekibi işini bitirmişti. Zaten kapı da pek kullanılmışa benzemiyordu.

"Mösyö Komiser. Bu tarafa gelin, buradayım."

Dupin somurtarak kafasını kaldırdı. Labat birkaç metre ileride, otelin avlusunda dikiliyordu.

"Ah. Hadi içeri girelim."

Otele ürkütücü bir sessizlik hâkimdi. Oda hizmetçilerinden biri yolunu kaybetmiş gibi resepsiyonun orada do-

lanıyordu. Dupin onun telaffuz etmesi imkânsız Bretonca adının ne olduğunu hatırlamaya çalışmadı bile. Kadın, bir tutam saçını parmağına dolayarak çevirirken kendi dünyasına gömülmüş gibi görünüyordu; onlar yanından geçerken sadece bir anlığına kafasını kaldırdı.

Dupin, Labat'ya döndü. "Pont-Aven'den gelen memurlar nerede? Yani sabah burada olanlar? Bu arada Derrien'e ulaştın mı?"

"Derrien'e hâlâ ulaşamadılar maalesef. Kaldığı ilk otelden ulaşmaya çalışıyorlar. Pennarguear yeni gitti. Dün öğleden beri görevdeydi. Monfort hâlâ burada, bazı görüşmeler yapıyor. Bugün her ikisi de çok çalıştı. Bizimle harika bir iş birliği yaptılar."

"Çok iyi. Çok iyi!" Dupin'in sesinde âdeta zafer kazanmış bir hava vardı. En azından Derrien ardında iyi insanlar bırakmıştı.

"Pierre-Louis Pennec'in son günlerinin kabataslak bir özetini çıkardık, diğer zamanlarla ilgili de biraz bildik. Buradan başlayalım mı?"

"Kesinlikle."

Kendilerine merkez üs olarak seçtikleri odanın kapısını açtılar. Nedense akşam ışığında oda oldukça hüzünlü görünüyordu. Le Ber, odadaki tek masa olan ufak bir çalışma masasında oturuyordu. Oldukça bitkin görünüyordu; doğruyu söylemek gerekirse Labat da öyleydi. İçeri girdiler. Dupin odadaki birçok sandalyeden birine oturdu. Labat yeniden konuşmaya başladı. "Belki de asıl başlamanız gereken yer..."

"Pierre-Louis Pennec'in son dört günü, gündelik rutini!"

“Ben sadece...” Labat kendini toparlayıp anlatmaya başladı. “Günleri genellikle şöyle geçermiş: Erkenden, sabah altıda kalkarmış. Son yıllarda çoğunlukla otelde yatıyormuş. Aşağıya altı buçukta iniyormuş.”

Labat artık kendini tamamen kaptırmıştı. Dupin, Labat’ın bu ayak işlerindeki kılı kırk yaran tavrıyla gurur duymasına tahammül edemiyordu. En sıradan detaylardan bahsederken bile gülünç derecede ağırbaşlı bir tavır takınıyordu. Fakat Dupin dikkatle dinledi.

“Kahvaltısını genellikle tek başına, küçük kahvaltı salonunda; bazen de otel ve restoran meselelerini tartışmak için çalışanlarla ya da Madam Lajoux’yla birlikte edermiş. İlk müşteriler geldiğinde orada olurmuş. Yıllardır, her sene düzenli bir şekilde büyük bir sevinçle otele gelen bir sürü müşteri var.”

“Hepsinin ismini aldın mı?”

“Evet. Pierre-Louis Pennec dokuz, dokuz buçuğa kadar otel civarında olur, ufak tefek işlerle vakit geçirir, sonra da yürüyüşe çıkarmış. Buna sadece birkaç yıl önce başlamış.”

“Tek başına mı?”

“Evet, genellikle tek başına.”

“Nereye gidiyormuş?” Dupin bu sorunun cevabını çok da merak etmiyordu fakat Labat’ın her şeyi bilen o sinir bozucu tavrı yüzünden onu her zaman test etmek isterdi. Fakat Dupin her zaman kısa çöpü çeken taraf olurdu.

“Pierre-Louis Pennec, ana caddeye doğru yürür, sonra sağdan aşağıya, nehre ve sağ taraftaki kıyıya doğru ilerlemiş. Köyün eteklerindeki...”

Dupin’in telefonu çalınca Labat ve Le Ber yerlerinden

sıçradı. Dupin hemen telefonu açtı.

“Evet?”

“Benim.”

Dupin sesin kime ait olduğunu çıkarabilmek için bir an durdu. Ardından kekeledi.

“Efendim?”

“Benim, Laure. Bu gece işten sonra uğrayabilirim. Ya da ıstiridye yemeye gidebiliriz. Ben...”

Dupin bunu hâlâ özlüyordu.

“Bir soruşturmanın ortasındayım. Ben... ben seni arıyorum.”

Dupin telefonu kapadı. Le Ber ve Labat rahatsız edildikleri için sinirlenmiş gibi görünüyorlardı.

Laure meselesini nasıl çözeceğini gerçekten düşünmesi gerekiyordu. Görüşmeye başlayalı henüz üç ay olmuştu ve hâlâ ne istediğini bilmiyordu. Bu şekilde devam edemezdi.

“O hâlde devam ediyorum.” Labat’ının sesi fark edilir bir biçimde kızgın çıkıyordu.

“Sonra Pennec ormana doğru biraz daha ilerlermiş. Her zaman aynı rotayı izlermiş fakat yürüyüşün uzunluğu değişebiliyormuş. Tamamı bir iki saati geçmezmiş. Son aylarda artık o kadar uzağa gitmemeye başlamış. Sonrasında yine otelde vakit geçirirmiş. Personelle birlikte öğle yemeğini hazırlarmış. Öğle yemeğinde biriyle buluşması olağan bir durummuş. Her zaman burada, aşağı katta olurmuş, tıpkı akşam yemeği vaktinde de olduğu gibi. Ortalığa göz kulak olurmuş. Yıllardır böyleymiş bu; sonra iki buçuk civarında biraz dinlenmek için yukarıya, odasına çıkar-

mış. Sonrasında da dört, dört buçuk gibi ufak tefek işleri halletmek ve alışveriş yapmak için dışarı çıkarmış. Altıda otele dönmüş olurmuş. Akşam yemeği için hazırlıklar, personelle, şefle ve konuklarla sohbetler falan... Konuklar akın etmeden önce altı buçuk civarında personelle birlikte kahvaltı odasında akşam yemeğini yermiş. Her zaman günün yemeğini yerlermiş; bu Pennec için çok önemliymiş. Herkes iyi bir yemek yemeliymiş. Pennec yemek sırasında oradan oraya atılır, her şeye göz kulak olur, insanları karşılar, onları kapıya kadar geçirir, ara sıra masadan masaya dolaşır, mutfakta da epey bir zaman geçirirmiş. Bazen de barda olurmuş."

Le Ber ilk kez söze karıştı. "Pennec, restoran yedi buçukta açılmadan önce barda yarım saat kadar otururmuş. Tanıdıkları veya arkadaşları uğrarmış. Özel konuklar falan. Nadiren dışarı çıkarmış. İnsanları burada karşılamış. Bu çok uzun sürmezmiş. Bütün personelin söylediklerine bakılırsa bu süre içinde nadiren tek başına olurmuş. Son günleri de farklı olmamış. Ve son günlerde görüştüğü insanların hepsinin isimlerini aldı."

Dupin birkaç şifreli not aldı: *İnsanların, kendilerine günlük yaşamları ve boş vakitleri için yarattıkları ritüeller ilgisini çekmedi. Bunların bireyin özünü en doğru şekilde sergilediklerini düşünüyordu; onları anlamaya bu ritüellerden başlardınız.*

Labat, sert, sistematik anlatımıyla devam etti:

"Ve günün sonunda barda, genellikle tek başına Lambig içermiş. Haftada bir ya da iki defa Fragan Delon'la ya da güvendiği başka biriyle birlikte içermiş. Pennec'le içki içmeye davet edilmek büyük bir ayrıcalık olsa gerek."

"Peki ya son günleri? Pazartesi bu yana?"

"Şey." Konuşmayı Le Ber devraldı. "Söylemesi zor. Pazartesi bugüne dek olanlar hakkında öğrendiklerimiz hâlâ kesin değil. Pazartesi sabahı Pennec kahvaltıdan sonra iki saat kadar dışarıda kalmış. Henüz nerede olduğunu bilmiyoruz. Oteldekilere bir şey söylememiş ama bu da anormal bir şey değilmiş. Dışarı çıkarken nadiren nereye gideceğini söylemiş ve cep telefonu da kullanmıyormuş. Pazartesi öğleden sonra saat dörtte limanın oradaki berbere gitmiş ve bir saat kadar orada kalmış. Yıllardır o berbere gidiyormuş. Bir önceki perşembe arayıp randevu almış."

Pennec, gerçekten de tuhaf bir adamdı. Dupin, Doktor Pelliet'nin Pennec'e verdiği türden bir haberden sonra, normal birinin berber randevusunu iptal etmesini beklerdi.

"Berberle konuşacağız."

"Evet, kesinlikle konuşmalısınız. İnsanlar berberlerine çok fazla şey anlatırlar. Hatta en içine kapanık insanlar bile."

Yine de Pennec'le ilgili öğrendiği bunca şeyden sonra, Dupin bunun olacağına pek ihtimal vermiyordu. En azından Pennec'in kişiliğini doğru değerlendirdiyse bunun olması pek mümkün değildi.

"Madam Lajoux'nun ifadesine bakılırsa akşam yemeğinden önce Madam Lajoux'yla birlikte barda iş hakkında konuşmuşlar ve sıra dışı hiçbir şey yokmuş. Restoran kapandıktan sonra barda tek başınaymış. Normalde pazar-tesileri Fragan Delon bir şeyler içmek için gelmekten hoşlanırmış ama o sırada köyde değilmiş. Frédéric Beauvois salı sabahı dokuz civarında gelip bir saat kadar kalmış.

Kendisi, emekli bir sanat öğretmeni ve başka şeylerin yanı sıra yerel sanat topluluğunun da başkanı. Aynı zamanda hemen köşedeki sanat müzesinin müdürü. Pennec zaman zaman müzeye bağışta bulunurmuş ama hâlâ bu bağışların miktarını bilmiyoruz. Beauvois, ara sıra Belediye Başkanı'nın ve Pennec'in isteği üzerine özel konuklar için Pont-Aven turları düzenlermiş; *Central* da turda 'mutlaka görülmesi gereken yerler' arasında yer alıyor tabii ki. Bir sonraki tur yarın sabah olacaktı. Beauvois, Pennec için yıllar önce bir broşür hazırlamış, bunu hâlâ otelin her yanında görebilirsiniz: *Pont-Aven'in Sanatçılar Kolonisi ve Central Oteli*. Pennec, baskı da dâhil her şeyin parasını ödemiş. Bu broşürün yeniden elden geçirilip genişletilmesinde kesin kararlıymış. Bunun hakkında konuşmak istemişler."

"Nereden biliyorsun?"

"Madam Lajoux anlattı. Delon da biraz biliyordu ama detaylardan haberi yoktu."

Delon, Dupin'e Beauvois adında birinden bahsetmemişti.

"Madam Lajoux, Pennec'in broşürle ilgili olarak Beauvois'yı görmek istediğini biliyordu."

"Başka şeylerin yanı sıra ne demek?"

"Başka şeylerin yanı sıra mı?"

"Beauvois başka şeylerin yanı sıra yerel sanat topluluğunun da başkanı, dedin ya. Nedir o başka şeyler?"

"Ah, bir sürü kulüp ve derneğin başkanlığını da yapıyor."

Le Ber notlarına baktı.

"Paul Gauguin Dostları Derneği, Pont-Aven Dostları

Derneği, Pont-Aven Okulu Andaç Organizasyonu, Sanat Himayecileri Kulübü ve..."

"Tamam, Le Ber." Dupin bu tarz şeyleri biliyordu. Breton'un her köyünde, sakinlerinden daha fazla kulüp olurdu.

"Buluşma ne zamanmış?"

"Muhtemelen sadece pazartesi günü. Düzenli olarak buluşuyorlarmış. Pennec bu hafta da her zamanki gibi personelle birlikte akşam yemeğini yemiştir."

"Başka?"

Le Ber notlarına göz attı. "Mösyö Pennec'in oğlu çarşamba akşamı oradaymış. Ama bunu zaten Loic Pennec'ten duymuşsunuzdur."

Dupin, Penneclerdeyken özel olarak böyle şeyler sormadığını fark etti. Ama zaten o tarz bir ziyaret yapmamıştı onlara.

"Oğlu genellikle haftada bir, akşam yemeğinden yarım saat önce gelir, barda otururmuş. Asla çok uzun saatler kalmazmış. Perşembe günü, Pont-Aven'deki küçük limanın yöneticisi Mösyö Gueguen gelmiş. Onun da inanılmaz sayıda unvanı var; o da başka şeylerin yanı sıra Pennec'in de içinde bulunduğu çeşitli dostluk komitelerinin başkanlığını yapıyor. Sohbetleri genelde yarım saat sürermiş ama bu sefer biraz daha uzamış. Sekize çeyrek kalaya kadar devam etmiş. Genel olarak Pennec'in limandaki teknesinin demirleme yeri hakkında konuşmuşlar. Orası son derece mükemmel bir nokta olduğu için Pennec o yeri korumak istiyormuş. Gueguen'le kısaca konuştuk. Rapor edilecek ilginç bir şey söylemedi. Pennec ona da normal görünmüş."

"Pennec'in teknesi buradaki limanda mı?"

"İki teknesi varmış. Her ikisi de burada, Pont-Aven'de."

"İki teknesi mi varmış?" Şimdiye kadar kendisine sadece bir tekneden bahsedilmişti.

"İki sürat teknesi. Biri daha büyük ve daha yeni. Jean-neau Merry Fisher, 7.15 metre."

Le Ber'ün gözleri ışıldadı.

"Diğeriye oldukça eski, muhtemelen de daha küçüktür. O da limanda ama daha aşağı tarafta. Görünüşe bakılırsa hemen hemen her zaman yeni tekneyi kullanıyormuş. Delon'la çıktıkları balık tutma gezileri de dâhil."

"Peki diğer tekne? Onu ne için kullanıyormuş?"

"Görünüşe göre onu pek kullanmıyormuş. En fazla istiridye yakalamak için Aven'e ya da bazen Belon'a gitmek için kullanıyormuş."

"Başka? Labat sende ne var?"

"Otel personeli son birkaç gün sıra dışı hiçbir şey fark etmemiş. Onlarla da detaylı bir şekilde konuştuk. Pennec'in son derece normal davrandığını söylediler."

"Bunu daha önce duydum."

Labat, bunun kendisini kızdırmasına izin vermedi. "Akıllarına bir şey gelirse bizimle hemen iletişime geçmelerini söyledik."

"Devam et."

"Son zamanlarda Pennec'le uzun uzun sohbet eden üç kişi olmuş. Bunlardan ikisi buranın müdavimleri. Sohbetlerden biri salı akşamı, yemekten yarım saat önce; diğeri çarşamba akşamı daha geç bir saatte, barda gerçekleşmiş

ve yarım saat kadar sürmüş. Bunların detaylarını öğrendik. Le Ber her ikisiyle de konuştu. Genel olarak havadan sudan, yemeklerden, Breton'dan ve turist sezonundan bahsetmişler. Üçüncü kişiyi biliyorsunuz zaten. Hani şu yabancı vardı ya."

"O ne zaman olmuş?"

"Çarşamba öğleden sonra. Otelin önünde."

"Ah, evet."

Dupin, gelişigüzel bir şekilde not defterinin sayfalarını çevirdi.

"Onun kim olduğunu kesinlikle öğrenmeliyiz."

"Araştırıyoruz. Pennec her gece şefle konuşurmuş. Bunu da zaten biliyorsunuzdur. Onunla uzun uzadıya konuşunuz."

Şimdi konuşma sırası yeniden Le Ber'deydi. "Telefon konuşmalarını da kontrol etmeye başladık. Odasında kendisine ait bir telefon hattı var ama aramalarını genellikle resepsiyondaki üç kablolu telefonda biriyle yapıyormuş. Bu telefonlarla yapılan bütün aramalar otelin ve restoranın aramalarını da içeren ana hattın arama listesinde yer alıyor. Yani kimin hangi aramayı yaptığını bilemiyorsunuz."

"Her şeyi bilmek istiyorum."

Labat bir şey diyecekti ki kendini tuttu. Le Ber devam etti.

"En azından ölümünden dört gün önce telefonda bir defa üvey kardeşiyle konuştuğunu biliyoruz. André Pennec'i kendi sabit hattından aramış ve salı öğleden sonra on dakika kadar konuşmuşlar. Tabii ki André Pennec'le siz kendiniz konuşmak istersiniz. Kendi telefonundan son üç

hafta içinde Delon'la kısa konuşmalar yapmış; bir buradaki, Pont-Aven'deki noteri bir de sanat öğretmenini ve Belediye Başkanı'nı aramış."

"Bu hafta kimleri aramış? Noteri mi?"

"Evet, pazartesi öğleden sonra aramış."

"Onunla konuştunuz mu?"

"Hayır, henüz değil."

"Kadın, Pennec'in kendi noteri mi? Yani Pennec'in vasiyeti gibi profesyonel işlerine o mu bakıyor?"

"Bunu henüz bilmiyoruz."

"O vasiyete ihtiyacımız var. Yarın sabah Nolwenn'le konuşun. Pennec'in vasiyetini hazırlayan noterden bana bir randevu ayarlayacaktı. Pennec'in aradığı noterin adı ne?"

"Danielle Denis. Pont-Aven'deki bütün 'nüfuzlu kişilerin' işlerini ona yaptırdığı söyleniyor."

"Kendisine Madam Denis olarak hitap ediliyor, değil mi?"

"Evet."

"Tamam."

Dupin onu az çok tanıyordu. Kadının o bölgede ve hatta Concarneau'da oldukça saygın biri olduğunu biliyordu. Muhtemelen ellili yaşlarının başında, kendisinden biraz daha genç, şüphe götürmez bir çekiciliğe sahip bir kadındı. Zarafeti, hataya yer bırakmayan tarzı ve keskin zekâsıyla hayranlık uyandıran ve saygı duyulan biriydi. Madam Denis bütün hayatını Pont-Aven'de geçirmiş olmasına rağmen onun için 'tam bir Paris Hanımefendisi' denebilirdi. Oysa sadece öğrencilik yıllarında Paris'te yaşamıştı ve şeh-

re karşı da öyle özel bir ilgi duymamıştı.

“Yarın sabah ilk iş Nolwenn’e, Madam Denis’in Pennec’in kendi noteri olup olmadığını öğrenmesini söyle. Ve benim için de bir randevu alsın. Ortak aramaların bulunduğu listede bu hafta kaç arama görünüyor? Yani yapılan aramaları soruyorum.”

“En az dört yüz, belki de beş yüze yakındır.”

“Hepsini arayın, Pennec’in kimi aradığını, ne hakkında konuştuğunu öğrenin. Son haftalarda Pennec’in yaptığı bütün aramaları öğrenmek istiyorum. Öğrenebildiğiniz her şeyi öğrenin. Bu haftaya odaklanın.”

Le Ber’ün bunu beklediği yüzünden anlaşılıyordu. Labat’nın suratı ise hafiften kızardı.

Dupin, bu tür –aşırı derecede zahmetli– soruşturmalara ancak cinayet ‘tesadüfen’ işlenmediği takdirde işe yarayabileceğini biliyordu. O akşam cinayet ‘doğaçlama bir şekilde’ önceden birikmiş bir kızgınlık neticesinde gerçekleşseyse bütün bunlar hiçbir işe yaramazdı.

“Biraz şansa ihtiyacımız olacak.”

Labat, Komiser’e küçümsercesine baktı. “Cinayeti hiç hesapta olmayan biri de işlemiş olabilir.”

“Yarın sabah ilk iş üvey kardeşle konuşacağım. Lafond bir daha aradı mı? Ya da Salou?”

“Her ikisiyle de tekrar konuştuk. Salou henüz bir şey söylemek istemiyor, şu an bir şey elde ettiğini sanmıyoruz. Yoksa şimdiye kadar çoktan gösteriş yapmaya başlamış olurdu. Doktor Lafond, cinayet silahının keskin, sivri uçlu bir objeden ziyade bir bıçak olduğuna kesinlikle inanıyor. Dört bıçak yarası var. İlk tahminlerine göre, ölüm zamanı

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

on birle bir arası.”

Dupin, Lafond’un raporunu tamamlamadan önce bir şey demiş olmasına şaşırđı; bu pek onun tarzı değildi.

Dupin’in başka bir şey sormasına fırsat bırakmadan, “Ama başka bir şey bilmiyor,” dedi Le Ber. “Yani bıçağın uzunluğunu, büyüklüğünü, ne çeşit bir bıçak olduğunu henüz söylemedi.”

“Bu bilgilerin hiçbiri bizi ileri götürmüyor.”

Dupin saatine baktı. Sekizi çeyrek geçiyordu. Labat’nın ve Le Ber’ün çok çalıştığına şüphe yoktu.

“Çok iyi bir iş çıkarmışsınız, Müfettiş Labat ve Müfettiş Le Ber. Çok iyi. Artık eve gidin.” Dupin bunu söylerken ciddiymi.

Labat, bu kasıtlı övgüden ve Komiser’in ilgisinden gözle görünür biçimde rahatsız oldu. Her iki müfettiş de ne diyeceğini bilemedi. Dupin onları bu durumdan kurtarmak için, “O hâlde yarın görüşürüz,” dedi.

İki müfettiş de Komiser’in söylediğı şeyde ciddi olup olmadığını anlayamadı ve tereddüt ederek ayağa kalktı.

“Ciddiyim. Ben de biraz daha kalacağım. Bu gece erken yatın. İyiye dinlenin. Yarın yine zor bir gün olacak. *Bonne nuit*.”

Labat ve Le Ber kapı girişinde durdular.

“*Bonne nuit*, Mösyö Komiser.”

Sonra aceleyle çıktılar.

*Ç.N.: (Fr.) İyi geceler.

Dupin o sabah aniden çıkmak zorunda kaldığı için tekrar restorana ve bara gidip her şeye bir kez daha bakmak istiyordu. Güvenlik şeridini indirip kapıyı açtı ve tekrar içeriden kilitledi. Her şey aynen Pennec'in cesedinin bulunduğu andaki ve daha da önemlisi iki gece önce katilin bıraktığı gibiydi. Dupin bara, Pennec'in cesedinin bulunduğu yere gitti. Eğilip etrafa bir de bu açıdan baktı. Odanın bu derece huzurlu ve hoş görünmesi gerçekten de rahatsız ediciydi.

Duvarlar, badanalı ve sıvalıydı. Dar çerçevelerdeki gravürler, resimler ve kopyalar, duvarda tıksık tıksık, âdeta birbirlerinin üstüne binecek şekilde sıralanmış, hemen hemen restoranın ve barın bütün duvarlarını kaplamıştı. Çoğu, manzara resmiydi; Pont-Aven manzaraları, sahiller, değirmenler, Breton köylü kızlar... Dupin bu sabah, burada bu kadar çok tablo olduğunu fark etmemişti.

Central'ın yemek salonu güzel değildi ama kendisini o harika, görkemli zamanlarda yemek yerken hayal etmek isteyenler için kesinlikle o dönemin izlerini taşıyordu. O eski zamanların büyüsunü ve zarafetini burada kesinlikle hissedebilirdiniz. Pont-Aven, aslında balıkçılık ve tarımcılıkla geçinen fakir bir köydü; fakat modern zamanlarda Paris'ten ve dünyanın dört bir yanından sanatçıların gelmeye başlamasıyla sofistike bir havaya da bürünmüştü ve bu iki farklı özelliğin karışımıyla kendine has, eşsiz bir tarza sahip olmuştu. Dupin, Nolwenn'in ofisindeki bir kitapta görmüş olduğu fotoğrafı hatırladı. Bir grup sanatçı, yosun kaplı bir duvarda oturuyor, hepsi birden kameraya bakıyordu. Çoğu iyi giyimliydi; büyük şapkaları ve eski olmalarına rağmen kaliteli takım elbiseleri vardı. Arka plandaki

üç dört ev, bölgenin acı gerçeklerini, çiftçilerin ve balıkçıların nasıl bir yaşam mücadelesi içinde olduklarını gözler önüne seriyordu. Köprünün solunda da *Central* vardı. Bütün Pont-Aven Okulu oradaydı: Gauguin, genç ve yakın arkadaşı Emilie Bernard, Charles Filiger ve Henry Moret. Nolwenn isimleri saymaya başlasa listenin sonu asla gelmezdi; Dupin sadece birkaç tanesini tanıyordu. Sanatçılar, muhtemelen dalga geçmek için Breton'a özgü şu meşhur, sivri uçlu takunyalardan giymiş ve takunyalar fotoğrafta göze çarpsın diye de bacaklarını öne doğru uzatmışlardı.

Kapı bir anda tıklatılınca Dupin yerinden sıçradı. Kapı bir daha çalındı. Dupin kaşlarını çatarak gidip kapıyı açtı. Madam Lajoux karşısında duruyordu.

"Bir dakikalığına gelebilir miyim, Mösyö Komiser?"

Dupin kendini toparladı. "Tabii ki. Lütfen buyurun, Madam Lajoux."

Francine Lajoux tereddütlü bir şekilde ilerleyip birkaç adım attıktan sonra durdu.

"Çok zor geliyor, Mösyö Komiser."

Kadın, sabahki hâlinde daha da yaşlı görünüyordu. Çok üzücü bir görüntüydü bu; yüzü solgun, gözleri kıpkırmızıydı. Dupin, kadının saçlarının kar gibi bembeyaz olduğunu ilk defa fark etti.

"Bu durum sizin için son derece korkunç olmalı, Madam Lajoux. Siz ve Mösyö Pennec çok yakındınız."

"Burası onun öldürüldüğü yer." Sakinliğini korumak için var gücüyle çaba sarf ediyor gibi görünüyordu.

"Dışarı çıkmak ister misiniz?"

"Hayır, hayır. Evet, onunla çok yakındık, Mösyö Komi-

ser ama..." Dupin'e kararsız bir şekilde baktı. "Hiçbir zaman da o kadar yakın olmadık. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

"Kesinlikle anlıyorum. Bir şey ima etmek niyetinde değildim."

"Herkes her zaman konuşurdu. Sabahtan beri insanların bana bakışları öyle rahatsız edici ki... Bu çok çirkin bir dedikodu. O, karısını severdi. Ben kendimi düşünmüyorum, Mösyö Komiser, onun itibarını düşünüyorum."

"Onlara aldırmayın, Madam Lajoux. Duymazdan gelin."

Madam Lajoux bakışlarını yerden kaldırmadı. "Başka bir şeyler öğrenebildiniz mi, Mösyö Komiser?"

"Bazı şeyler biliyoruz ama yeterli değil."

"Ben yardımcı olabilir miyim? Bunu çok isterim. Katil yakalanıp cezalandırılmalı. Kim böyle bir suç işleyebilir ki?"

"Asla bilemezsiniz. Herkes olabilir."

"Böyle mi düşünüyorsunuz? Gerçekten mi? Bu korkunç bir düşünce."

"André Pennec'i gördünüz mü?"

Dupin, konuyu bir anda değiştirmişti fakat Madam Lajoux bir an bile düşünmeden cevap verdi.

"Ah, evet. Burada, otelde bir oda tutma saygısızlığını gösterdi. Madam Mendu ona bir oda verdi. Havaalanından doğruca o koca, şaşıalı limuziniyle geldi. Ne kadar da gülünç bir adam! Burada kalması da çok cüretkâr bir davranış. Eşyalarını odasına bıraktıktan sonra otelden hemen

ayrıldı. Büyük arabasına atlayıp çekti gitti.”

“Nereye gittiğini biliyor musunuz?”

“Kimseye bir şey söylemedi.”

Dupin not defterini çıkarıp not aldı. “Madam Lajoux, aslında sizden bir şey rica edeceğim. Pierre-Louis Pennec’in son dört gününü bir kez daha, çok dikkatli bir şekilde düşünün. O son dört günde ne yaptığını bilmemiz gerek. Bu işimize çok yarayacak.”

“Mösyö Le Ber bunu zaten sordu. Ona bildiğim her şeyi anlattım, Mösyö Komiser.” Kadın bir an duraksadı. “Katinin olay yerine en azından bir defa geri geldiği doğru mu?”

“Bu karışık bir mesele. Cinayet vakaları söz konusu olduğunda kesin kurallar yoktur, bana inanın.”

“Anlıyorum. Bir defasında bir kitapta okumuştum. Bir komiser böyle söylüyordu.”

“Madam Lajoux, polisiye romanlarda okuduğunuz şeyleri çok ciddiye almamalısınız. Size bir sorum daha olacak: Şu küçük müzeyi işleten sanat öğretmenini tanıyor musunuz?”

Dupin birkaç soru daha sormak için cesaretini toplamıştı. Francine Lajoux konuşma sırasında toparlanmıştı; belli ki konuşmak ona iyi gelmişti.

“Elbette, onu gayet iyi tanıyorum. Gerçekten muhteşem bir adam. Pont-Aven, Mösyö Beauvois’ya çok şey borçlu. Mösyö Pennec de ona çok saygı duyardı. Bu yeni broşür Mösyö Pennec için çok önemliydi.”

“O konuda ne kadar ilerlemişlerdi?”

“Emin değilim, sanırım ilk taslak hazırlanmıştı. Broşüre

restoranın eski ve yeni hâli olmak üzere iki tane fotoğrafı konmuştu. Burası Pierre-Louis Pennec'in otelde en sevdiği yerdi. Geçen yılın başında burayı tepeden tırnağa restore ettirdi; duvarlardan zemine kadar her şeyi yeniletti. Yepyeni bir havalandırma sistemi bile yaptırdı. Otel söz konusu olduğunda Mösyö Pennec hiçbir masraftan kaçınmazdı."

Dupin ilk defa, hava sıcak olmasına ve oda bütün gün kapalı kalmasına rağmen restoranın hiç boğucu olmadığını fark etti. Havalandırma sistemi gerçekten de başarılı bir iş çıkarıyordu.

Kadın iç geçirerek devam etti: "Mösyö Pennec burada her zaman mutlu olurdu. Kapanışa kadar buradan ayrılmazdı."

"Akşam yemeğinde bu haftayla ilgili ne konuştunuz? Üvey kardeşi hakkında bir şey dedi mi? Bu hafta veya son zamanlarda ondan bahsetti mi?"

"Hayır, hiç bahsetmedi."

"Size ara sıra oğlundan bahseder miydi peki?"

"Hayır. Onun hakkında hemen hemen hiç konuşmazdı. Sadece bazen oğlunun karısı Catherine Pennec hakkında konuşurdu. Ona ara sıra kızardı. Gelininden hoşlandığını söyleyemem. Ama böyle şeyler dememem gerekir."

Madam Lajoux'nun bir şeyler sakladığı aşikârdı.

"Neden kızardı?" Dupin gözlerini kırıştırdı.

"Emin değilim. Gelini bazen eve yeni mobilyalar falan almak isterdi. Mösyö Pennec onun, imkânlarının üzerinde yaşadığını, *grande dame*' olmaya çalıştığını söylerdi. Fakat gerçekten de böyle şeyler dememem gerekir," diyerek duraksadı. "Sonuçta iyi biri olmasa bile bir katil olmadığına

*Ç.N.: (Fr.) Asilzade bir hanımefendi.

eminim.”

“Aklımızdakileri söylemekten çekinmeyin.”

Yeniden derin bir iç geçirdi. “Katilin Mösyö Pennec’i neden burada öldürdüğünü biliyor musunuz? Sizce onu tanıyor muydu? Her gece buraya geldiğini biliyor muydu? O gece onu gözetlemiş ve yalnız olduğunu görmüş müydü?”

Madam Lajoux yeniden hâlsizleşti ve hafiften titremeye başladı.

“Henüz bilmiyoruz. Artık evinize gitseniz iyi olur, Madam Lajoux. Geç oldu. Kendinize dikkat etmelisiniz. Birkaç gün izin alın, biraz dinlenmeniz gerek.”

“Asla böyle bir şey yapmam, Mösyö Komiser. Pierre-Louis Pennec’in şu an bana ihtiyacı var.”

Dupin buna karşı çıkmak istedi ama bir an düşünüp şöyle dedi: “Anlıyorum. Ama en azından bu gece biraz dinlenin.”

“Haklısınız. Çok yorgunum.” Gitmek üzere arkasını döndü.

“Son bir soru, Madam Lajoux. Pierre-Louis Pennec’in otelin önünde konuştuğu bir adam vardı. Şey günü...” Dupin not defterini karıştırdı ama hangi gün olduğunu bulamadı. “Geçen gün. O kişinin konuklardan biri olmadığından emin misiniz? Ya da buranın yerlisi olmadığından?”

“Evet, evet. Konuklardan biri değildi. Ve buranın yerlisi olmadığından da kesinlikle eminim.”

“Onu daha önce hiç görmediniz mi?”

“Görmedim.”

"Nasıl biriydi?"

"Diğer müfettiş bunları zaten not aldı. Oldukça zayıftı ve pek uzun sayılmazdı. Ama onları sadece göz ucuyla gördüm. Yukarıda, merdiven boşluğundaydım. Konuşmalarının ne kadar sürdüğünü bilmiyorum ama hararetli bir tartışma içinde oldukları anlaşılıyordu."

"Nasıl hararetli?"

"Tam olarak bilemiyorum, bana öyle gelmişti."

"Bu bizim için çok önemli."

"El kol hareketleri yaparak konuşuyorlardı. Ben... sadece öyle hissettim. Bu yeterli mi?"

Dupin sağ şakağını kaşıdı. "Çok teşekkür ederim. Çok... yardımcı oldunuz. İyi geceler, Madam Lajoux."

"Umarım kısa zamanda katili yakalarsınız. Ama sizin de dinlenmeniz gerek, Mösyö Komiser. Ve yemek yemeyi de ihmal etmeyin."

"Çok teşekkür ederim, Madam Lajoux. Dinleneceğim. *Bonne nuit.*" Kadın kapının ardında gözden kayboldu.

Dupin yeniden tek başınaydı. Francine Lajoux'nun, Pennec'in hastalığıyla ilgili hiçbir şey bilmediğinden gayet emindi. Pennec onunla bu sırrı paylaşmamıştı.

O sabah olay yeri inceleme ekibi tarafından kapatılıp dışarıdan mühürlenene pencerenin ardından boğuk bir şekilde konuşma sesleri geliyordu. Ardından yine sessizlik oldu.

Dupin ne kadar da yorgun olduğunu Madam Lajoux'yla konuşurken fark etmişti; kurt gibi acıktığından bahsetmeye gerek bile yoktu. Burada, barda ne aradığını da

bilmiyordu. Herhangi bir şey bulmayı umut ediyor da değildi. Genç bir polis memuruyken olay yerlerine birkaç defa bakmayı alışkanlık hâline getirmişti. Suçun nasıl işlendiğini mümkün olduğunca detaylı bir şekilde kafasında canlandırmaya çalışır, bazen vakayla ilgili edindiği en son bilgi ışığında olay yerini tekrar inceler, bazen de sadece hayal gücünü kullanırdı. Sonra da oturup kendini ayrıntılara kaptırırdı. Önemli şeyleri bazen bu şekilde aniden fark ettiği olurdu. Bazen. Ama bugün hiçbir şey göremeyeceğinden emindi. Paydos edip bir şeyler yemek için *Amiral*'e gitmeye karar verdi. Saat neredeyse ondu ve hiç hâli kalmamıştı. Bugün kesinlikle istediği gibi geçmemişti.

Dupin arabasına binip camları indirdi; akşamın yumuşak havasını içine çekerken Pont-Aven'i ardında bıraktığına memnundu. Yakında küçük Concarneau'suna varacaktı. Üç yıl önce biri kendisine, yakın bir gelecekte buradan 'benim Concarneau'm' diye bahsedeceğini söylese ona kahkahalarla gülerdi. Ama evdeki hesap çarşıya uymamıştı; bu küçük kasabayı sevmişti. Dünyada rahatça nefes alabileceğiniz ya da kulağa ne kadar aptalca gelirse gelsin, kendinizi böylesine özgür hissedebileceğiniz çok az yer vardı. Böylesi günlerde ufuk âdeta sonsuz, cennet kadar engin olurdu; her şey huzur dolu ve berraktı. Arabayı tepeden aşağıya, her iki yanında sevimli ve masumane balıkçı kulübelerinin sıralı olduğu geniş avenue de la Gare boyunca sürerken limanı, insanları denizden ayıran kocaman, geniş alanları, bozulmamış toprakları doğrudan

görebilirdiniz. Concarneau, gerçekten güzel bir yerdi fakat kasabaya ilişkin en güzel şey, sizi sarmalayan havaydı. Ve bu havanın kaynağı denizin kendisiydi.

Dupin yerli halkın denizin başka yüzlerini de gördüklerinin pekâlâ farkındaydı. Ama bu akşamki hâlini gördükten sonra denizin zalim ve vahşi bir canavara dönüşebileceğini hayal edebilmek dahi oldukça zordu. Güçlü liman ve boylu boyunca uzanan hisar, düşmanları savuşturmaktaydı fakat daha da önemlisi öfkeli denizi güvenli bir mesafede tutuyordu. Ancak yine de kasaba ve Atlantik birbirlerinin içine öylesine geçmişti ki deniz kabarıp coşmaya karar verdi mi, önünde hiçbir şey duramıyordu. ‘Concarneau’da,’ diye başlardı yerlilerin en azından kelimelerle de olsa yaşamlarındaki haşın denizleri sakinleştirmek adına tekrar tekrar söyledikleri vecizelerin biri, ‘deniz muzafferdir.’ Dupin daha ilk başta, denizin insanlarıyla kendisi gibi turist olan ve de her zaman öyle kalacak kişiler arasındaki en belirgin farkın denize karşı duydukları saygı olduğunu anlamıştı. Daha doğrusu korkuydu bu. Denize karşı duydukları baskın his, sevgi değil korkuydu. Burada herkes, denizde yakınıni kaybeden birini, denizin aldığı bir ya da iki kişiyi tanırdı.

Bu gece ise deniz, limandan bakınca dostane görünüyordu. Eski kasaba adasını çevreleyen sular son derece sakin.

Dupin arabasını limanın hemen sağındaki park yerlerinin ilk sırasına park etti.

Barın köşesindeki küçük masalardan birine yerleşirken Lily onu neşeli bir şekilde selamladı. Bu, Komiser’in zor bir gün geçirdiğini anladığı anlamına gelirdi. Kadın, ağır

adımlarla Komiser'in masasına geldi.

"Zor bir gün müydü?"

"Evet."

"Ya. *Entrecôte** mu?"

"Evet."

Sohbetleri bu kadar sürmüştü.

Bunun bile yeterince uzun sürdüğü ve Dupin'in restoran sahibiyle yaptığı sohbetlerin genellikle bu uzunlukta olduğu gerçeği bir yana, Dupin'in bundan daha fazla konuşmaya takati de yoktu. Saat şimdi on bire geliyordu. Açlıktan midesi bulanıyordu. Breton mutfağını sevdiği, *Amiral*'in de bütün lezzetli Breton yemeklerini pişirdiği doğrudu fakat Dupin için hiçbir şey, patates kızartmasıyla *Entrecôte*'un yerini tutamazdı. Bu, *Grande Nation*'un** gerçek ulusal yemeğiydi; Dupin, bununla gurur duymaları gerektiğini düşünüyordu. Bunun yerini hiçbir şey alamazdı. Özellikle de böyle bir günün ardından. Yanında da koyu kırmızı bir Languedoc içerdi. Bu şarap, oldukça zengin bir tada, kadifemsi ve pürüzsüz bir dokuya sahipti.

Siparişleri çok kısa bir süre sonra Dupin'in önündeydi. Komiser hemen yemeye başladı. Ve düşünmeyi bıraktı.

*Ç.N.: (Fr.) Biftek.

**Ç.N.: Almanların Fransa için en çok kullandıkları ifade.

İKİNCİ GÜN

Saat sabahın altı buçuğuydu. Dupin karmakarışık, bunaltıcı rüyalar görüp durmuştu. Gece yarımından beri yatakta olmasına rağmen en az üçe kadar gözüne uyku girmemiş ve anca bir saat önce derin bir uykuya dalabilmişti. Telefon kulak tırmalayıcı bir sesle çaldı. Bu telefonu yeni almıştı; sesini ayarlayabilmek için bütün menüleri defalarca kurcalamış ancak başarılı olamamıştı. Ekranda Labat'nın numarasını gördü. Sadece bu şeytani sesi susturmak için telefonu açtı.

"Biri, yan geçitte bulunan penceredeki güvenlik şeridini söküp camı kırmış. Pencere açık." Labat, doğru kişiye ulaşmış ulaşmadığını dahi sormamıştı.

"Ne? Labat? Neler oluyor?" Dupin, Labat'nın neyden bahsettiğini anlayamamıştı.

"Biri, dün gece olay yerine girmiş."

"Central'a mı?"

"Pierre-Louis Pennec'in öldürüldüğü bara."

"Ne yapmış peki?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Hiçbir fikrin yok mu?"

"Pont-Aven'deki meslektaşlarımız daha yeni aradılar. Onlar da sadece olayı bildirdiler."

"Biri, pencereden olay yerine mi girmiş?"

Labat cevap vermeden önce bir süre duraksadı. "Doğrusu bunu henüz bilmiyoruz. Sadece biri camı kırmış ve şu an pencere açık. Hani şu dökme demirden kapının yanındaki pencere. Yani yanlış anlamadıysam iyice arkadaki, bara yakın olan pencere."

"Restoranda ya da barda herhangi bir şey kaybolmuş mu?"

"Hayır, bildiğim kadarıyla herhangi bir hasar yok. Ama bu oldukça üstünkörü bir gözleme dayanarak söylenmiş olmalı."

"Bu da ne demek?" Dupin gittikçe daha çok ayılıyordu.

"Olay yerindeki polis şüpheli bir şey görmemiş; ama tabii ki henüz adli incelemeler başlamadı. Salou'ya haber verdiler. Şu an en önemli şey de zaten bu."

"Bunu nasıl öğrendiler? Restoran güvenlik çemberine alınmıştı."

"Şeften."

"Edouard Lenaff'tan mı?"

"Evet, Mösyö Komiser."

"Biri restorandan ya da bardan otele girmiş mi?"

"Hayır, kesinlikle girmemiş. Kapının zorlandığına dair de herhangi bir iz yokmuş, zaten kapı hâlâ kilitliymiş. Bunun için anahtarınızın olması gerekirdi ve bütün anahtarları da biz almıştık."

"Yola çıkıyorum, Labat. Sen neredesin?"

"Evdeyim. Şimdi çıkıyorum."

"Tamam."

"Hoşça kalın."

Dupin'in ilk önce *café au lait* içmeye ihtiyacı vardı. *Amiral*'in açılması için saat daha çok erkendi. Paris'teki son senesinde bir espresso makinesi almıştı. O zamandan beri de bunu sadece üç defa kullanmıştı; kafelerde oturmayı biraz fazla seviyordu herhâlde. Makineye dudak uçuklatan bir para ödemişti. Dupin'in espresso makineleri hakkında en ufak bir fikri yoktu ve satış görevlisi, koyu yeşil gözleri sayesinde oldukça ikna edici olmuş ve bunun, en makul seçenek olduğu konusunda onu temin etmişti. Kahve çekirdekleri de muhtemelen en az makine kadar eskiydi. Bu biraz zahmetli bir işlemdi; fakat son kahve damlaları da küçük kupasına süzülürken bir şey başarmış olmanın verdiği gururla göğsü kabarırdı.

Dupin giyindikten sonra *café au lait*'sini alıp denize bakan dar balkonuna çıktı. İşinden dolayı kendisine tahsis edilen bu evdeki neredeyse bütün odalar denize bakıyordu. Daire, on dokuzuncu yüzyıldan kalma, Concarneau'daki en güzel binalardan birindeydi. Gösterişli olmamakla birlikte, oldukça şıktı ve parlak beyaz bir renkteydi. Balkona

çıkışınızda –Concarneau’da söylendiği adıyla– ‘Flaubert Kayalıkları’ tam karşımızda kalıyordu. Söylentilere göre, Flaubert köye geldiğinde her zaman orada oturmuş. Onun kaldığı yerle deniz arasında sadece dar bir sokak vardı. Sağındaki sahil, upuzun ve göz kamaştırıcı beyazlıkta kumları olan *Sables blancs*’a uzanıyordu. Plaj boyunca lüks villalar sıralanıyordu. Sol tarafında da küçük bir deniz feneriyle limanın girişi vardı ve şamandıralar, denizin sakin yüzeyinde uyuşuk bir şekilde inip kalkıyorlardı. Ama en güzeli, engin okyanus manzarasıydı. Şafak, tam o anda sökmekteydi; ufukta deniz ve gökyüzü birbirinden ayırt edilemiyordu. Güneş her an yükselebilirdi.

Kahve çekirdekleri eski olabilirdi ama *café au lait* oldukça sertti ve tadı hiç de fena değildi. Dupin şu ana kadar olanları arpacı kumrusu gibi düşünmeye koyuldu. Artık Pont-Aven’e gitmek için acele etmesi gerektiğinden emin değildi. Orada öncelik Salou’ya aitti; Labat o konuda haklıydı. Salou da işine son derece bağlı biri olduğundan muhtemelen oraya Dupin’den daha önce varacaktı. Bütün bu olan bitende tuhaf bir şeyler vardı. Neden biri restorana zorla girsindi ki? Katil, olay yerine geri mi dönmüştü? Cinayet gecesinden kalan adli kanıtlar –zaten son derece azdı– çoktan toplanmıştı; tabii bir şeyi gözden kaçırmadılarsa. Nereden bakarsanız bakın, içeri giren kişi çok büyük bir risk almıştı. Cinayetten bir gün sonra olay yerine zorla girmek tam anlamıyla çılgınlıktı. Bunun için gerçekten çok önemli bir sebep olmalıydı. Dikkati başka yöne çekmek için bir taktik de olabilirdi gerçi. Ama dikkati neyden uzaklaştırmak istemiş olabilirdiler? Ve neden?

Hiç şüphe yoktu ki bu vaka, kısa ya da uzun bir zaman

içinde gelişmiş, cinayetle sonuçlanmış, böylece de nihayete bağlanmış dramatik olaylar dizisinden oluşmuyordu. Bunu henüz göremeseler de dramatik olaylar hâlâ devam ediyordu. Bu olayları, ihtiyar Pennec'in ölümcül hastalığını öğrendikten sonra yaptığı bir şey tetiklemiş olabilirdi. Durum ne olursa olsun Dupin acele etmeliydi; bu çok açıktı. Olaylar birbirini kovalıyordu.

Dupin, Pont-Aven'e gitmemeye karar verdi. Polis merkezine gidecek, André Pennec'le planladığı görüşmeyi yapacak ve adli incelemelerin sonuçlarını bekleyecekti.

Dupin sekizi biraz geç, tren istasyonunun yanındaki sıradan hatta çirkin binaya girdiği sırada André Pennec zaten polis merkezinde bekliyordu. Burası amaca yönelik olarak seksenlerde inşa edilmiş, rahat olmayı bir yana bırakan ferah bile olmayan bir binaydı. Dupin binanın kokusuna –herkesin almyormuş gibi yaptığı eşi benzeri olmayan bir plastik kokusu– bile tahammül edemiyordu. Öyle bir kokuydu ki bu, dünyadaki bütün pencereler açılrsa bile ondan kurtulmak mümkün olmazdı.

"Ofisinizde bekliyor." Nolwenn şimdiden işe koyulmuştu.

"*Bonjour*, Nolwenn."

"*Bonjour*, Mösyö Komiser."

"Şimdi giriyorum. Bu arada Pennec'in vasiyetiyle kim ilgileniyormuş, bulabildik mi? Madam Denis miymiş?"

"Evet, kendisi sizi bekliyor."

Dupin güldü. Nolwenn, kafası karışmış gibi görünüyordu.

“Pont-Aven’deki ofisinde, saat on buçukta. Ya da restorana girdikleri için önce *Central*’a mı gitmek istersiniz?”

“Hayır. Sadece yeni bir ipucu bulunursa, herhangi biri ufacık bir şey dahi bulduğunda en kısa sürede haberdar olmak istiyorum.”

“Aslında çok tuhaf. Bu vaka gittikçe karmaşıklaşıyor,” diye geveledi bir an Nolwenn. “Ki zaten yeterince karmaşıktı. Sizce neler oluyor?”

“Bilmiyorum. Gerçekten bilmiyorum.”

“Bütün diğer bilgiler de bende; onları Le Ber’e iletacağım. Siz şimdi...”

“Tamam tamam.”

Dupin bir an duraksadı; sonra da kendi kapısını göstermelik bir şekilde tıklatıp –ki bu kendisine çok tuhaf geldi– içeri girdi.

Bir anda yüreği ağzına geldi. André Pennec, Louis Pennec’in tıpatıp aynısıydı. Annelerinin farklı olduğunu kesinlikle düşünmezsiniz. Aynı vücut yapısı, aynı yüz. Bundan kimsenin bahsetmemiş olması ilginçti.

André Pennec, Dupin’in masasının karşısındaki sandalyede oturuyordu ve ayağa kalkma zahmetine bile girmeden Dupin’in gözlerinin içine baktı. Açık renkli, oldukça resmî bir yazlık takım elbise giymişti; saçları üvey kardeşinininkinden biraz daha uzundu ve özenli bir biçimde jölelenip geriye doğru taranmıştı.

“*Bonjour*, Mösyö.”

"Mösyö Komiser."

"Sizi gördüğüme sevindim."

"Beni bizzat bilgilendirmenizi beklerdim."

Dupin, André Pennec'in ne kastettiğini önce anlamadı fakat hemencecik kendini toparladı.

"Çok üzgünüm. Soruşturmanın ilk aşamalarına konsantre olmuş durumdaydım. Bu yüzden size Müfettiş Le Ber haber verdi."

"Yeterli bir sebep değil bu!"

"Dediğim gibi çok üzgünüm. Ve üvey kardeşinizin ölümünden dolayı en içten baş sağlığı dileklerimi sunmak isterim."

André Pennec, Dupin'e soğuk bir bakış attı.

"Üvey kardeşinizle yakın mıydınız, Mösyö Pennec?"

"Kardeştik. Mecburi aile bağları. Ne diyebilirim ki? Her ailenin kendi hikâyesi vardır. Üvey kardeş olunca sanırım hikâye daha da karmaşıklaşıyor."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Az önce dediğim şeyi."

"Biraz daha açık olabilir misiniz, Mösyö Pennec?"

"Kardeşimle aramdaki özel konuları ifşa etmek için herhangi bir neden göremiyorum."

"Yetmişlerin başında Breton'un ulusal hareketi *Emgann*'ın ateşli bir savunucusuydunuz." Dupin en sevdiği tekniklerden birini kullanıp hiç gevelemeden doğrudan konuya girdi. "Bu hareketin radikal ordu kanadı olan Breton Devrimci Ordusu'yla bağlantılarınız olduğuna ilişkin dedikodular dolaşıyor etrafta." Dupin birkaç saniyeliğine

duraksadı. “Fransız baskıcıları’na karşı girişilen mücadelede çeşitli kayıplar yaşandı. Aslında birçok kayıp demeliyim.”

André Pennec, kısacık bir anlığına yüz ifadesinin kontrolünü yitirdi; Dupin bu kısacık anı yakalamıştı. Öfke ve şaşkınlık vardı bu ifadede. “Bunlar mazide kaldı, Mösyö Komiser.” André Pennec artık küstah ve rahat bir şekilde konuşuyordu. “Gençlik hataları! Breton Devrimci Ordusu’yla asla bir bağlantım olmadı. Asla. O ordu tam bir ahmaklıktı zaten. Kökünü kazımaları isabet oldu.”

“Genç bir sosyalist olan Fragan Delon, o zamanlar sizi bu bağlantılarınız sebebiyle alenen suçlamıştı. Sizin hakkınızda da soruşturma açmalarından korktuğunuz için ona karşı yasal işlem başlatmadığınız söyleniyor.”

“Bu çok saçma. Delon her zaman delinin teki oldu. Kardeşim ona karşı daha tedbirli olmalıydı. Ona bunu söyleyip durdum.” Sesi biraz daha tizleşmesine rağmen hâlâ kontrollüydü.

“Tedbirli mi?”

“Yani...” Bir anda durdu. “İnsanlar, dostlarını kendileri seçer.”

“Kardeşiniz her açıdan *Emgannı*’a karşıydı.”

“Bu konuda fikirlerimiz farklıydı.”

“O zamandan beri, neredeyse kırk yıldır pek fazla görüşmüyorsunuz. Fikirleriniz epey farklı olsa gerek.”

“Böyle olageldi, Mösyö Komiser. Bunların hepsi eski söylentiler.” Yine hafifçe tereddüt etti. “Ara sıra telefon ederdik birbirimize. Zaman zaman yani.”

“O eski söylentiler yüzünden buradaki politik kariyeri-

niz her an riske girebilir diye korktuğunuzdan yetmişlerin sonunda Breton'dan ayrılıp Provence'da her şeye en baştan başladınız."

"Bu da son derece saçma bir iddia!"

"Ondan sonraki yıllar içinde kariyerinizde yükselişe geçtiniz."

"Nereye varmaya çalışıyorsunuz, Mösyö Komiser? Benim kardeşimi öldürdüğümünden mi şüpheleniyorsunuz? Bu suçlama son derece anlamsız. Kırk yıl önce olmuş ufak tefek anlaşmazlıklardan ötürü kardeşimi mi öldürdüm yani? Artık yetmiş beş yaşındayım ve burada oturup bunları daha fazla dinlemeyeceğim. Bunların hepsi saçmalık. Âdeta bir şaka."

"Yakında önemli bir olay yaşayacaksınız. Ulusal Liyakat Nişanı'nı alacaksınız. Bir politikacı olarak başarınızı taçlandırmış olacaksınız."

"Kesinlikle öyle."

"Kötü bir haber her şeyi mahvedebilir."

"Kötü bir haber mi? Kötü bir haber falan yok. Neyden bahsettiğinizi anlamıyorum."

"Dünden önceki gün, yani perşembe sabahı ve akşamı neredeydiniz?"

"Bu bir sorgulama mı, Mösyö Komiser?" Artık sesi alenen agresif çıkıyordu. Fakat André Pennec hemen kendini toparlayıp sesinin tonunu değiştirdi. "Toulon. Perşembe günü Toulon'daki evimdeydim. Bütün gün çalışıyordum."

"Buna şahitlik edebilecek biri vardır, değil mi?"

"Karım edebilir elbette. Dün Loic Pennec aradığında

da ofisimdeydim. Haberi alınca hemen yola çıktım. Eşim benim için küçük bir valiz hazırlayıp havaalanına getirdi. Uçak biletime de bakabilirsiniz. Quimper’de bir araba kiralamadım. Ve bütün söyleyeceğim de bu.”

“Kardeşiniz sizi vasiyetine ekledi mi?”

“Pardon?”

“Yani sizce kardeşinizin vasiyetinden bir pay alacak mısınız?”

“Hayır. Zannetmiyorum. Eğer son zamanlarda vasiyetini değiştirmediyse bunun olması pek mümkün değil. Fikir ayrılıkları yaşadktan sonra vasiyetine bir ibare ekletip beni mirastan çıkardı ve bunu notere tasdik ettirdi. Bana böyle söylemişti.” André Pennec yeniden sesini alçaltmıştı. “Zaten kendi başıma epey bir servet edindim. Herhangi bir mali desteğe ihtiyacım yok. Ayrıca şimdiye kadar zaten kardeşimin vasiyetinin içeriğini öğrenmişsinizdir. Yani benim vasiyette yer almadığımı biliyorsunuzdur.”

“Bir politikacının itibarı onun en önemli mal varlığıdır. Üstelik de son derece hassastır.”

“Mösyö Komiser,” Pennec’in sesi artık âdeta uysal bir tonda çıkıyordu. “Bunun uygun olduğunu sanmıyorum. Buraya kardeşime gerçekte ne olduğunu, bir ipucuna rastlayıp rastlamadığınızı öğrenmek için geldim. Dürüst olmak gerekirse başka hiçbir şeyle ilgilenmiyorum. Arından da Loic ve Catherine’e bir şekilde yardımcı olup olamayacağıma bakacağım. Otelde işlerin yolunda olduğundan emin olacağım. Kardeşim orayı hayatının amacı olarak görürdü.”

Dupin kendini kontrol etmeyi başardı. “Henüz önemli

bir ipucuna rastlamış değiliz, Mösyö Pennec. Soruşturma sürüyor. Şüphelilerle görüşeceğim."

"Yani henüz bir şey bulamadınız."

"Breton polisine güvenin... Peki, sizin herhangi bir fikriniz var mı, Mösyö Pennec? Duymayı çok isterim."

"Benim mi? Hiçbir fikrim yok. Nasıl bir fikrim olsun ki? Bir soygun mudur acaba? Kardeşim başarılı bir iş adamıydı ve günümüzde on avro için bile bıçaklanabilirsiniz."

"Sizin teoriniz bu o hâlde?"

"Bir teorim yok. Bunu çözmek sizin işiniz."

"Son zamanlarda kardeşinizle haberleştiniz mi?"

André Pennec bir an bile düşünmeden cevap verdi: "Salı günü telefonda konuştuk."

"Bu hafta salı günü mü?"

"Evet, ölümünden iki gün önce."

"Büyük tesadüf, öyle değil mi? Çok nadiren haberleşmenize rağmen... ölümünden hemen önce konuşuyordunuz."

"Bu nasıl bir ima! Bu saygısızlık yetti artık. Bu kepaze üslubunuzla her ne demeye çalışıyorsanız size karşılık vermeyeceğim." Bu sert sözleri oldukça sakın ve kendinden emin bir tavırla söylemesi çarpıcı bir tezat oluştuyordu. André Pennec kendini kontrol etme –ve her istediğinde kullandığı stratejik ve soğukkanlı ses tonu– konusunda bir ustaydı. Bu konuda bile tam anlamıyla bir politikacıydı.

"Bu telefon konuşmasının ne hakkında olduğunu söyleyebilir misiniz?"

"Bildiğiniz üzere onu zaman zaman arıyordum. İyi

olup olmadığını, otelin, oğlunun ve gelininin nasıl olduğunu öğrenmek için. Ailevi mevzular. En azından son on yıldır böyleydi. Geçmişimiz peşimizi bırakmasa da kardeşimle iletişim içinde olmak istiyordum.”

“On dakika boyunca bunları mı konuştunuz?”

“On dakika boyunca bunları konuştuk. Ve sıra dışı hiçbir şey söylemediğinden eminim. Onda olağan dışı hiçbir şey fark etmedim.”

“Tam olarak ne konuştunuz?”

André Pennec bunu bir an düşündü. “Balıkçılıkla ilgili konuştuk. Yeni bir balık avlama seti almayı planlıyordu. Bir tek bunun hakkında konuştuk. Deniz. Balıkçılık.”

“Evet.” Dupin tuhaf bir biçimde duraksadı. “Evet, sanırım konuşmamızı burada sonlandırabiliriz. Yani öğrenmek istediğiniz her şeyi öğrendiyseniz tabii.”

André Pennec yine sinirli bir şekilde ona baktı. “Herhangi bir şey olduğunda beni bizzat haberdar edeceğinizi varsayıyorum.”

“Tabii ki, Mösyö Pennec. Bundan emin olabilirsiniz.”

Pennec ayağa kalkıp oldukça profesyonel ve kibar bir tavırla elini Dupin’e uzattı ve ardından kapıya doğru ilerledi. “*Au revoir*”, Mösyö Komiser.”

“Affedersiniz, Mösyö Pennec... Son bir şey daha. Burada ne kadar kalacaksınız?”

Pennec çoktan kapıya varmıştı. Arkasına tamamen dönmedi bile. “Her şey hallolana kadar. Cenaze ve şu an halledilmesi gereken diğer işler bitene dek.”

“Güzel. Numaranız bende var. Ve sizi nerede bulacağını-

mı biliyorum.”

Pennec karşılık vermedi. Dupin, Pennec’in danışmadan ayrılışına kulak kabarttı. Ardından o da ofisinden çıktı.

“Ben notere gidiyorum, Nolwenn.”

Nolwenn’in masasının kenarında bir *café au lait* vardı. Dupin gülümsedi. Nolwenn her zaman, tek kelime bile etmeden kahveyi oraya koyardı. Dupin kupayı alıp kafasına dikti.

“Tabii. Oraya vardığınızda vasiyeti incelemek için resmî mahkeme kararımız hazır olacak. Sadece bir telefon daha açmam gerekiyor. Madam Denis bir önceki gün Londra’dan geldi. Kendisi son derece etkileyici bir kadın. Ailesinin kökeni çok çok eskilere dayanıyor ve Breton dilini akıcı bir şekilde konuşuyor. Ama şansı erkeklerden yana hiç gülmemiş.”

Dupin’in aklı hâlâ az evvelki nahoş sohbeteydi. “Le Ber’ü aramam lazım.”

“O da şimdi aradı. Restorana zorla girilmesiyle alakalı.”

“Güzel.”

“Şu André Pennec korkunç bir adam,” dedi Nolwenn üzüntüyle. “Fiziksel olarak birbirlerine bu kadar benzemelerine rağmen karakterlerinin bu kadar farklı olması çok tuhaf.”

Dupin bir şey demedi.

“Ah, evet, bir şey daha vardı. Dün kız kardeşiniz aradı. Özel olarak bir şey demedi, sadece sizinle konuşmak istedi. Ben de ona karışık bir cinayet vakasına baktığınızı anlattım. Size selam söylememi istedi.”

Lou. Dupin çok uzun zamandır onu aramak istiyordu; kardeşi artık onu cep telefonundan aramıyordu.

“Teşekkürler, Nolwenn. Onu arayacağım.”

Gerçekten de onu arayacaktı.

Aceleyle kapıya gidip dışarı çıktı.

Dupin arabasını limanın oradaki büyük otoparka bırakmıştı çünkü buraya kadar sürmeye hiç değmiyordu. Concarneau tek yönlü sokaklardan oluşan bir arapsaçıydı âdeta.

Dupin cep telefonunu kurcaladı.

“Le Ber?”

“Efendim?”

“André Pennec’in dün Toulon’dan kaçta ayrıldığını kontrol et. Ondan önce ofisteymiş. Biletini ne zaman, nereden almış? Hangi uçağa binmiş? Quimper’de nereden araba kiralamış? Her şeyi öğren. Hemen!” Bir an duraksadı. “Salou restorana zorla girilmesiyle ilgili ne diyor?”

“Ben... Pekâlâ. Hallediyorum. Salou rapor edecek bir şey olmadığını söylüyor. En azından şimdilik. Pencerenin etrafındaki olası izlere, ayak izlerine odaklanıyor. Birinin gerçekten de pencereye tırmanıp tırmanmadığını anlamaya çalışıyor.”

“Sen de bir şey fark etmedin mi? Dikkatlice baktın mı?”

“Elbette, Mösyö Komiser. Ama barda ya da restoranda hiçbir değişiklik yoktu. Biri odaya girdiyse bile ne yaptığını anlayabileceğimiz herhangi bir ipucu bırakmamış.”

“Pekâlâ, Le Ber.”

“Gerçi bu hiç mantıklı değil. Neden biri olay yerindeki

güvenlik şeridini söküp camı kırsın ki? Bunun aptalca bir şaka falan olması mümkün mü?"

"Hiçbir fikrim yok, Le Ber."

"Pennec'leri haberdar edeyim. Sanırım siz bunu yapmak istemezsiniz."

"Evet, sen hallet. Noterle görüştükten sonra seninle buluşuruz."

"İçimden bir ses burada büyük bir mesele olduğunu söylüyor. Hem de çok büyük."

Le Ber'ün bu ciddi tavrı sohbetin havasını değiştirmişti. Uzun bir sessizlik oldu.

"Ne demek istiyorsun?"

"Bilmiyorum. Ben bile ne demek istediğimi bilmiyorum."

"Peki... tamam o zaman."

Dupin telefonu kapadı.

Noterin, zevkli bir şekilde restore edilmiş hoş bir taş evi vardı; ev, granit yatağına sükûnetle ve zarafetle akan nehrin üst tarafındaydı. Giriş katını ve birinci katı, ofis olarak kullanıyordu; ikinci katta da kendisi yaşıyordu. Küçük, bakir ve yemyeşil manzarası olan ön bahçesinde –her daim turistlerin ilgisini çeken– yarım düzine kadar palmiye ağacı vardı. Her zaman biri çıkar ve herkesin bildiği şu bilgiyi paylaşarak hava atardı: "Breton'da, bir sıcak su akıntısı olan *Gulf Stream* sayesinde kışlar bile yumuşak geçer. Bu

yüzden burada hiç don olmaz; hatta sıcaklık, on derecenin altına çok nadiren iner. Palmiye ağaçları için ideal bir iklim me sahiptir.”

Kapıyı Madam Denis açtı. Kolsuz, kısa, bej rengi elbisesi ve bununla uyumlu yüksek topuklu ayakkabılarıyla oldukça şık görünüyordu. Pahalı fakat abartısızdı.

“*Bonjour*, Mösyö Komiser.” Komiser’in gözlerinin içine bakarak hafifçe gülümsedi.

“*Bonjour*, Madam Denis.”

“Buyurun lütfen. Yukarıya, çalışma odama çıkalm.” Ön kapının hemen yanındaki, yukarıya çıkan merdiveni işaret etti.

“Tabii ki.”

Dupin önden gitti.

“İyi misiniz?”

“Evet, teşekkürler. Harikayım.”

“Beni görmeyi, böyle kısa bir süre içinde kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Mösyö Pennec’i iyi tanıyor olmalısınız.”

“Onu uzun zamandır tanıyorum. Çocukluğumdan beri.”

Zarif ve eski çalışma masasının ardında oturuyordu; Dupin de onun karşısındaki, aynı zarafetteki iki koltuktan birindeydi.

“Mösyö Pierre-Louis Pennec salı sabahı beni arayıp kişisel bir mesele hakkında görüşmek istediğini söyledi. Otelle alakalı değildi. Acildi. İlk olarak perşembe akşamı saat altıda buluşmak istedi. Fakat bir saat sonra tekrar ara-

yıp görüşmeyi cuma sabahına almak istedi. Vasiyetinde değişiklik yapmayı planladığını söyledi. Vasiyetnamenin içeriğine geçmeden önce size bundan bahsetmem gerektiğini düşündüm.”

Dupin, kadının söyledikleri karşısında irkildi. Bir anda ayılmıştı. “Vasiyetinde değişiklik mi dediniz?”

“Bu değişikliğin ne olduğunu telefonda söylemedi. Önceden hazırlayabileceğim bir şey olup olmadığını sordum. O da bana yüz yüze konuşmak istediğini söyledi.”

“Bu değişikliğin ne olduğu konusunda herhangi bir fikriniz var mı? Ne değiştirmek istemiş olabilir?”

“Korkarım ki en ufak bir fikrim bile yok.”

“Vasiyette özel bir şey var mı? Yani şaşırtıcı bir şey falan? Sanırım her şey Loic Pennec’e kalacak.”

“Oğlu hem karısıyla yaşadığı evi hem de oteli alacak fakat bunun için otelin yönetimiyle ilgili belirli şartları yerine getirmesi gerekiyor. Pierre-Louis Pennec’in toplamda dört adet mülkü var. Kendi yaşadığı evi Pont-Aven’deki sanat topluluğuna bıraktı. Üçüncü mülk, Fragan Delon’a, dördüncü ise Francine Lajoux’ya miras kaldı. Pierre-Louis Pennec aynı zamanda Madam Lajoux’ya bir de mektup bıraktı, artık o mektubu da teslim edebilirim. Pennec’in her iki teknesini de Mösyö Delon alıyor.”

Dupin öne eğildi; şaşkınlığını gizleyemiyordu. Madam Denis’in sesinde veya yüzünde belirgin bir duygu ifadesi yoktu. Vasiyetnamenin içeriğini son derece profesyonel bir dille açıklamıştı.

“Aslında bahsettiğim son iki mülk Madam Lajoux’nun ve Mösyö Delon’un oldukça uzun zamandır yaşadıkları

evler. Nakit para ve diğer şeyler oğluna kalıyor ama bunlar o kadar da yüklü bir meblağ etmiyor. En son, likit varlıklarının iki yüz bin avroya ulaştığını duymuştum. Tabii ki bunun için de belirli şartlar var: Otelin olası tadilatları ve restoresi için hesapta en az yüz bin avro daima bulunacak. Sahip olduğu birkaç arazi de oğluna kalıyor; bunlar bölgenin dört bir yanında yer alan toplamda yedi tane arazi. Bin metrekare olan iki büyük arazi dışındakiler oldukça küçük. Büyük olanlardan biri Port Manech'de, diğeriye Le Pouldu'da. Her iki arazi de aslında bina inşa etmek için değersiz bir konuma sahip ama bunun için izin alabilirsiniz... Tabii bu bambaşka bir hikâye. Katı sahil koruma yasaları buna engel oluyor yani. Mösyö Pennec'in kendisi de bu arazileri miras yoluyla edinmişti... Vasiyetnamenin içeriği genel olarak bu şekilde."

Dupin her şeyi özenli bir şekilde not aldı. "Delon'a ve Lajoux'ya miras kalıyor. Sanat topluluğuna da... Koca bir ev."

Bu bir soru olmadığından Madam Denis bir şey demedi.

"Dört mülkten üçü oğluna kalmıyor."

"Beş mülkten üçü."

"Beş mi?"

"Otel de var."

"Evet, tabii ki. Yine de benim için sürpriz oldu bu."

"Loic ve Catherine Pennec vasiyetnamenin açılması için bugün gelecek. Diğer vârislerle de yarın sabah görüşeceğim."

"Loic Pennec biliyor mu? Yani Mösyö Pennec'in vasiyetinde yer alan bu şartlardan oğlunun haberi var mı?"

"Emin değilim. Böyle Şeyleri hiç konuŐmazdık." Madam Denis bir an düşündü. "Oğlunun vasiyetnamenin içeriğini bildiğinden hiç bahsetmedi bana. Ama bu zaten bir noterin işi değil."

"Ama ne düşünüyorsunuz? Yani igdleriniz size ne söylüyor?"

"Gerçekten bir Şey diyemiyorum, Mösyö Komiser. İgdlerimin soruşturmanızda herhangi bir rol oynaması pek hoşuma gitmiyor."

"Anlıyorum, Madam. Vasiyetin tarihi nedir?"

"Pierre-Louis Pennec vasiyeti on iki yıl önce hazırlattı. Taslağı onun için ben hazırladım. O zamandan beri de hiç deęiŐtirmedim."

"Sadece tek kopya mı var?"

"Evet, sadece bu kopya. Elbette ki uygun bir Şekilde saklanıyor. Diğer tüm önemli belgelerle birlikte binanın kasasında."

"Peki, Madam Lajoux'ya nasıl bir mektup yazdı?"

"Kesinlikle içeriğini bilmiyorum. Kişisel bir mektup."

"Pennec'ler vasiyetten memnun olmayacaklar."

"Bahsetmem gereken iki madde daha var. Biri, bir ambarla ilgili. Delon'un arazisinin en ucunda genişçe, âdeta ufak bir ev boyutunda bir ambar var. Vasiyet hazırlandığı sırada Pennec ve oğlu arasında bu ambarla ilgili bir anlaşmazlık yaşandı. Oğlu bal işi için oraya bir depo kurmuŐtu. Loic Pennec'in ne iş yaptığını biliyorsunuz, değil mi?"

"Pek değil, sadece bir ara bir iş kurmayı denediğini duydum. Breton balı olan *miel de mer* satmak istemiş."

“Ben de bu kadarını biliyorum, Mösyö Komiser.”

“Hâlâ o işe devam ediyor mu? Yani hâlâ orayı depo olarak kullanıyor mu?”

“Maalesef bu konu hakkında bir şey diyemem. Sadece Pennec’in orayı Delon’un kullanmasına izin verdiğini biliyorum, ne de olsa orası onun bahçesinde yer alıyor. Oğlu balları oraya nasıl getirdi, onu bile bilmiyorum. Bir tartışma olmuştu ve sonunda Pierre-Louis Pennec binanın kullanımını oğluna vermişti fakat vasiyete göre bina Pennec’in ölümünden sonra Delon’a kalıyor. O sıralar oğlu, Delon’un evinin kendisine verilmesini istemişti; böylece orayı bir dükkâna çevirebilecekti. Bunu da sadece vasiyetnamedeki madde o tartışmaya sebep olduğundan dolayı biliyorum.”

“Kötü bir tartışma mıydı bu?”

“Mösyö Pennec çok kararlıydı. Bu maddenin son derece net ve kati olması onun için çok önemliydi.”

“Peki ya diğer madde? İki tane olduğunu söylemişsiniz.”

“Diğeri otuz yıl öncesine ait. Üvey kardeşini miras dışında tutan madde. Hem de tamamen.”

“Bunu duymuştum. Gerçek sebebi biliyor musunuz?”

“Hayır. Bu konuda hiçbir şey bilmiyorum. O madde asıl olarak benden önceki noterin sorumluluğundaydı; bu dosyayı devraldığımda zaten vardı. Bu madde, gerçekten kısa ve öz. Miras dışında bırakılma durumu bir cümleyle anlatılıyor.”

Dupin bir an sessizliğe gömüldü. “Pierre-Louis Pennec’in sağlık durumunu biliyor muydunuz?”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Çok az bir ömrü kalmıştı. Bu kadar zamandır yaşaması bile mucizeymiş. Kalp damarları tamamen tıkanmış. Bu hafta pazartesi günü Doktor Pellet’deymiş. Ve Doktor Pellet ona hemen ameliyat olması gerektiğini söylemiş ama o bunu kati bir dille reddetmiş. Bunun her an ölebileceği anlamına geldiğinin pekâlâ farkındaymış.”

Madam Denis kafasını belli belirsiz biçimde salladı. “Hayır, bunu bilmiyordum. Onu bir süredir görmemiştım. Bu konuda bir şey de duymamıştım.”

“Muhtemelen kimseye söylememişti. En azından şu aşamada bildiğimiz kadarıyla.”

Madam Denis kaşlarını çattı ve ağır ağır konuştu. “Beni mazur görün, Mösyö Komiser fakat bunun, son derece tuhaf olduğunu söylemeliyim. Pierre-Louis Pennec birkaç günlük ömrü kaldığını öğreniyor, vasiyetini değiştirmek istiyor ve... iki gün sonra da cinayete kurban gidiyor.” Birdenbire duruverdi.

“Biliyorum.”

Olaylar böyle korkunç bir hâl aldıktan sonra ortada bir tesadüfün olması pek mümkün değildi. Fakat belki de her şeye başka bir açıdan bakmak gerekiyordu.

“Otele ilgili birkaç tane şart olduğundan bahsettiniz.”

“Evet, bir iki şartı vardı sadece. Biri, Madam Lajoux’nun yaşadığı müddetçe işinin ve maaşının devam etmesi. Diğeri, Madam Mendu’nün kat hizmetleri müdürü olarak onun yerine geçmesi. Bir nevi otel yöneticisi gibi. Bunların dışında da otel satılamaz veya şu ankinden çok farklı bir şekilde değiştirilemez. Tabii bu ifadede bariz bir muğlaklık yok değil. Loic Pennec oteli alabilmek için bu bağlayıcı

şartları kabul etmeli.”

Dupin bunu bir düşündü.

“O sıralar Pierre-Louis Pennec’in listeye daha fazla şart eklemek istediğini hissetmiştim. Bunu birkaç defa ima etmişti.”

“Vasiyetine ilave yapmak ya da içeriğini değiştirmek istemesinin sebebi bu olabilir mi?”

“Gerçekten bilemiyorum.”

“Peki, Pierre-Louis Pennec vasiyetine ilave yapacağından ya da içeriğini değiştireceğinden bahsetti mi?”

“İlave yapacağını söyledi.”

Dupin, ‘ilave’ kelimesini not alıp altını iki defa çizdi. “Vasiyetin şu anki hâliyle cinayete sebebiyet vermesi mümkün mü? O kadar matah bir vasiyet değil. Gerçi yer yer şaşırtıcı diyebilir miyiz acaba?”

Dupin bunu yine bir soru sormak için söylememişi. Madam Denis, Dupin’e bakmıyordu; onun yerine bakışlarını pencereye doğru çevirmişti. Dupin onun bakışlarını takip etti.

“Ne kadar da inanılmaz bir mavilik...”

Yine uzunca bir sessizlik oldu. Sonunda Madam Denis kendini toparlamak istercesine silkindi. “Tahminlerde bulunmayı sevmem. Benim mesleğim gerçeklerle, emniyetli gerçeklerle ve kayıtlarla ilgilidir.”

Dupin onun ne demek istediğini tam olarak anlayamadı. O an o da kendi düşüncelerine gömülmüştü ve biraz rahatsız hatta sabırsız hissetmeye başlamıştı.

“Eh, bu bilgilerin hepsi çok faydalı oldu. Bu bilgiler çok

önemliydi. Lütfen teşekkürlerimi kabul edin, Madam Denis. Çok nazıksınız."

"Benim için zevkti, Mösyö Komiser. Umarım bu karanlık suça kısa zamanda ışık tutabilirsiniz. Mösyö Pennec'in böyle vahşi bir şekilde öldürülmüş olması o kadar korkunç ki insan düşünmeye dayanamıyor. Üstelik de o yaşta!"

"Gerçekten öyle."

"Sizi geçireyim."

"Hayır, hayır, Madam. Zahmet etmeyin. Yolu biliyorum."

Dupin, Madam Denis'in elini sıkı.

"İyi çalışmalar, Mösyö Komiser."

"Size de iyi çalışmalar. Umarım yakın zamanda tekrar görüşürüz, tabii daha güzel şeyler vesilesiyle." Madam Denis gülümsedi.

"Umarım."

Komiser Dupin, Madam Denis'in ofisinden biraz ani bir şekilde ayrıldığının farkındaydı fakat kısa bir yürüyüş yapması gerekiyordu. İşler gittikçe sarpa sarıyordu. Bunun, bir soruşturmanın bu aşamasında genellikle iyiye işaret olduğunu içten içe biliyordu. Fakat bu sefer öyle hissetmiyordu.

Otele geri yürüyüp sağdaki küçük yola saptı ve sonra patikayı takip etmeye karar vererek tepeye doğru ilerledi. Yol doğruca nehre gitmediğinden bu alan turistleri pek

çekmiyordu; o yüzden burada biraz kafasını dinleyebilirdi.

Vasiyet anlaşmazlığa yol açacak türden bir belge değildi fakat yine de içinde birkaç sürpriz barındırıyordu. Kalbinin durumu gibi Pennec'in vasiyetindeki şartları bilen birinin olup olmadığı da belli değildi. Acaba vârislere herhangi bir şey söylemiş miydi? Oğlu ve gelini vasiyetle ilgili detaylı bir bilgiye sahip olmadıklarını söylemişlerdi; tüm bu süreci bir formaliteden ibaret gördükleri belliydi. Bütün malların kendilerine kaldığını düşünüyorlardı. Ama bu elbette ki bir anlam ifade etmiyordu. Fragan Delon ve Francine Lajoux da bir şey bildiklerini açık etmemişlerdi. Asıl kritik nokta, mevcut vasiyet değildi. Pennec öleceğini öğrendikten sonra, acil bir şekilde vasiyetini değiştirmeye karar vermişti. Ama acaba hangi kısmını değiştirecekti? Bir kısmını mı yoksa birkaç kısmını mı? Yeni bir şey mi eklemek istemişti? Bu bilgi, her şeyin kilit noktası olabilirdi. Ve yine aynı soru baş gösteriyordu: Bu niyetinden haberdar olan biri var mıydı? Cinayetin, bu niyet edilen değişikliklerle ilgili olduğu açıktı; bu şartlara sahip mevcut vasiyet bir cinayet için yeterli gerekçe teşkil etmiyordu. Mesele bundan çok daha çarpıcı bir şey olmalıydı. Ya da vasiyet Dupin'in henüz görmediği, göremediği şeyler de içeriyordu.

Dupin tepenin başına ulaştı. Buradaki manzara muhteşemdi. Ressamların tablolarındaki Pont-Aven işte buydu. Bütün bölgenin nasıl da engebeli, vadiye doğru ne kadar bükümlü olduğunu, iç denizin nasıl oluştuğunu görebiliyordunuz. Bir anda aklına bir fikir geldi. Telefonunu buluncaya dek ceplerini karıştırdı ve Madam Denis'i aradı.

"Ben Georges Dupin. Sizi tekrar rahatsız ettiğim için beni bağışlayın, Madam Denis. Bir sorum daha var."

"Hiç rahatsız etmiyorsunuz, Mösyö Komiser."

"Mösyö Pennec salı günü 'çok acil' diyerek vasiyetini değiştirmek için sizi aradığında perşembe günü buluşmayı kendisi önermişti, değil mi?"

"Evet, perşembe gününü kendisi önerdi."

"Çok acil olduğunu söylemesine rağmen aynı gün içinde bir randevu talep etmedi yani? Ya da en azından çarşamba günü gelmeyi de mi teklif etmedi?"

"Şey, evet. Dediğim gibi perşembe günü görüşmeyi teklif etti." Madam Denis bir an sessiz kaldı. "Ne demek istediğinizi anladım. Haklısınız. Arada üç gün var. Her an ölebileceğini bilmesine rağmen, kendisi için çok büyük öneme sahip bir konuyla ilgili olarak üç gün sonraya randevu alıyor. Benimle..." diyerek duraksadı. "Benimle buluşmadan önce hâlâ halletmesi gereken şeyler varmış."

Dupin kadının ne kadar keskin bir zekâya sahip olduğunu duymuştu. "Evet. Ben de öyle düşünüyorum." Kısa bir sessizlik oldu. "Tekrar teşekkürler, Madam Denis."

"Bunu, kısa zamanda çözeceğinizden eminim, Mösyö Komiser."

"Ben henüz emin değilim. Hoşça kalın, Madam Denis."

"Hoşça kalın."

Dupin tepenin yanındaki dik ve dar patikadan indi ve villalarla bahçelerin arasından, ta Aven kıyılarına dek uzanan eski taş basamaklara rast geldi. Basamakların sonunda nehrin yanındaki keçi yolundan ayrılan gizli bir patika vardı. Patikadan yirmi, otuz metre ileride parlak kırmızı, ahşap bir bank keşfetti; bank bir dizi kavak ağacının altındaki fundalıkların ardında ansızın belirivermişti. Nehirden

yarım metre uzaklıkta ve hafif yukarıda olmasına rağmen patikadan görünmüyordu. Dupin banka oturdu. Aven'in bu noktasında, dur durak bilmeden akan sular ve şelaleler dağlardaki yabani dereler gibi gürül gürül çağlıyordu. Liman hariç Pont-Aven'in her yanında akan suyun sesini duyabiliyordunuz. Su sesi, her daim, özellikle de geceleri arka planda size eşlik ederdi. Burada denizden eser yoktu; burası tamamen bambaşka bir dünyaydı. Bu gerçekten de inanılmaz bir şeydi.

Dupin hiç kıınıldamadan birkaç dakika oturdu. Sonra telefonuna uzandı. "Le Ber?"

"Mösyö Komiser?"

"Evet."

"Sizi iyi duyamıyorum."

"Neredesin?"

"Ofisteyim, Pont-Aven'den yeni geldim. Bağlantı pek iyi değil. Sesiniz çok uğultulu geliyor. Neredesiniz?"

"Nehrin yanında oturuyorum."

"Nehrin yanında mı oturuyorsunuz?"

"Öyle dedim ya. Restorana zorla girilmesiyle ilgili bir haber var mı? Olay yeri inceleme ekibinden falan?"

"Hayır, henüz yok. Salou arayacak."

"Tekrar ara onu."

"Ama o..." Le Ber kendini tuttu.

"Sanat topluluğunun başkanıyla konuşmak istiyorum. Adresi sende var mı?"

"Labat'da var."

"O hâlde Labat'yı arayayım."

“Bir şey daha var, Mösyö Komiser. Bir saat önce Doktor Lafond aradı, sizinle konuşmak istedi. Siz noterde olduğunuz için Nolwenn bana bağladı.”

Le Ber, Dupin’in her zaman Doktor Lafond’la bizzat konuşmak istediğini bilirdi.

“Evet?”

“Bildiğimiz gibi dört bıçak yarası var. Derin yaralar bunlar, her biri kabzaya kadar. Üst karında, akciğerlerde ve iki tane de kalpte. Doktor Lafond, Pennec’in muhtemelen hızlı bir şekilde öldüğünü söyledi. Bıçak vücuda doğru açıyla saplanmış. Bıçağın oldukça keskin ve pürüzsüz olan ağzı yaklaşık sekiz santimetre uzunluğundaymış.”

“Yani?” Dupin’in kafası bıçaklara hiç basmıyordu.

“Bu ortalama uzunlukta bir bıçak. Büyük boy bir çakı da olabilir. Opinel, Laguiole gibi bir şey. Pas ya da kir de yokmuş. Temiz bir bıçakmış.”

“Pennec ne zaman ölmüş? Tam zamanını biliyor muyuz?”

“Gece yarısı civarı. Daha geç değil. Ama dakikası dakikasına bir şey söyleyemiyoruz tabii. Bildiğiniz gibi...”

“Biliyorum, Lafond’u da bir şey uydurması için zorlayıp bilimsel itibarını riske atamayız.”

“O da aşağı yukarı böyle söyledi.”

“İyi. Son gelişmeler bunlar demek. Yeni bir şey olursa beni ara.”

Bugün o fevkalade yaz günlerini andırıyordu. Gökyüzü açık ve engindi; akşam için öngörülen bulutlardan ya da sisten eser yoktu. Dupin en azından birkaç gün etkili olacak yüksek basıncın işaretlerini görebiliyordu.

Labat, derhâl Mösyö Beauvois'nın adresini edinmişti. Mösyö Beauvois da merkezde, her zaman nemli olan nehrin üst tarafındaki sokaklardan birinde, Rue Job Philippe'de yaşıyordu. Bir tabloyu andıran bu köydeki neredeyse diğer tüm evler gibi bu ev de oldukça hoş, eski bir taş evdi; âdeta bir gezi rehberinden fırlamış olan evin önündeki küçük bahçesinde kocaman ortanca çalıları vardı. Ortancaların akla gelen her rengi mevcuttu; pembe, mor, açık mavi, koyu mavi, kırmızı...

Dupin bahçe kapısını açtı ve tam zili çalmak üzereydi ki kapı açıldı. Kısa boylu, oldukça kilolu bir adam karşısında belirdi; adam gözlerini kısmış şüpheli bir şekilde Dupin'e bakıyordu. Kafasında pek fazla saç kalmamıştı; kalanlar da bu durumu belli etmemek için kısa kesilmişti. Küçük, yumurta biçiminde gözlükler takıyordu. Kafası da yumurta biçimindeydi.

"Merhaba. Ben Komiser Georges Dupin."

"Ah, Mösyö Komiser. Ben Frédéric Beauvois. Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum," diyerek bir an duraksadı. "Gerçi böyle korkunç bir vesileyle tanışmamayı yeğlerdim."

"Yanlıı bir zamanda mı geldim?"

"Hayır, hayır. Hiç de değil. Ben de tam çıkıp bir şeyler yemek üzereydim." Suçüstü yakalanmış gibi görünüyor-du. "Yalnız yaşıyorum. İhtiyar ve bekârım. Size yardımcı

olmayı çok isterim. Elimden ne gelirse... Doğrusu Pierre-Louis Pennec kasabadaki en önemli yurttaşlardan biriydi. Onun kaybı Pont-Aven için büyük bir trajedi. Bunu anlatan en doğru kelime bu: Trajedi. Kendisi köyümüze karşı daima cömertti. Ben onun arkadaşıydım. Otuz yıldır birbirimizi tanıyor ve birlikte çalışıyorduk. Kendisi sanatın gerçek ve harikulade bir himayecisiydi. İçeri buyursanıza!"

"Teşekkür ederim."

Taş evlerin çoğu gibi burası da oldukça karanlıktı. Bazen bu durum oldukça keyifli olabiliyordu; mesela dışarıda fırtınalar koparken şöminenin yanında oturmak oldukça hoş olurdu. Fakat Dupin özellikle de böylesine parlak ve güneşli günlerde bu tarz evleri oldukça kasvetli bulurdu.

Dupin kem küm etti. "Şey, aslında ben de açım. Neden gidip birlikte bir şeyler yemiyoruz? Ne dersiniz?"

Bu fikir aslında o an aklına gelmişti. Fakat Dupin gerçekten de ne kadar aç olduğunu fark etmişti ve böylesine aydınlık bir havada bu karanlık evde oturmak gibi bir niyeti de yoktu. Mösyö Beauvois, Komiser'e sadece kısa bir anlığına şaşırarak baktı.

"Bu şahane bir fikir. Hadi, değirmenin oradaki Maurice'in yerine gidelim. Kendisi eski bir dostumdur ve elbette ki *Central*'dan sonra köydeki en iyi restoranın sahibidir." Beauvois, samimi bir tavırla gülümsedi.

"Bu harika bir fikir, Mösyö Beauvois." Dupin arkasına dönüp mümkün olduğunca hızlı bir şekilde kapıya ilerlerken fazla istekli görünmemeye çalıştı.

Dar yollarda ilerleyip otele giden sokağı geçtiler ve oradan da eski değirmene, *Moulin de Rosmadec* adlı resto-

rana doğru yollandılar. Burası yirmi yıllık bir yerdi, ünü Pont-Aven'e ve civar bölgelere kadar yayılmıştı. Emekli bir öğretmen olan Beauvois, Dupin'e gururla âdeta coşarak ve bir dolu üstünlük sıfatı kullanarak küçük bir köy turu attırmadan ve tarihi hakkında bir ders vermeden edemedi. Açlıktan midesi kazıyan Dupin'se neredeyse tek kelime etmedi.

Sonunda eski değirmen çarkının yanındaki uzun ve ihtişamlı misket limonu ağacının altına oturdular.

Sular taşların üzerine âdeta kükreyerek dökülürken Dupin kendisini bir peri masalındaymış gibi hissetti. Pont-Aven'in değirmenleri hakkında çok az şey biliyordu. Sanatçılar gelmeden çok önce köy, yüzyıllar içinde buraya yerleşen ve bütün bölgeye un sağlayan çok sayıda değirmenleri ve değirmencileri ile meşhurmuş. Beauvois'nın büyük bir heyecanla anlattığına göre, Pont-Aven tam manasıyla bir deniz ticareti limanına sahip olduğunda un, Nantes'a hatta ta Bordeaux'ya kadar gönderiliyormuş.

Beauvois ve restoranın aşırı coşkulu sahibi Maurice Kerriou, geniş çaplı bir yemek tartışmasının ardından –Dupin buna sadece seyirci kalmıştı– küçük bir *plâteau de fruits de mer*' ile onun ardından gelecek *filets de rougets*'de" karar kıldılar.

"Deniz mahsullerinden kesinlikle yemelisiniz, ah o *palourdes grises*!" Breton'daki en iyi midyelerden. Paris'te böyle midye bulamazsınız. Bunlar gerçekten de buraya özgüdür."

Aslında Dupin *palourdes grises* çok severdi. Paris'teki en gözde birahanesinde pek çok kez yediğini, bunların da

*Ç.N.: (Fr.) Deniz mahsulleri tabağı.

**Ç.N.: (Fr.) Fileto tekir balığı.

***Ç.N.: (Fr.) Gri deniztarayı.

her zaman çok taze olduklarını ve Atlantik'in tüm tatlarını içinde barındırdığı için *palourdes roses** yerine bunları yeğlediğini söylemek isterdi. Breton'a taşındığından beri de mevsimi geldikçe bunlardan yerdi. Ama yine de hiçbir şey demedi. Sadece kendisine yöneltilen o acıma dolu gülümsemeyi kabullendi: *Zavallı Parisli, şehir dışından gelen o bayat ve kötü midyeler için kim bilir ne fahiş fiyatlar ödeyerek kazıklanmışsındır!* Dupin bu bakışı tanıyordu artık.

"Evet, lütfen, çok nazıksınız."

"Bu sizin için yepyeni bir deneyim olacak, göreceksiniz. Burada her şey mükemmeldir."

"Mösyö Beauvois, Pierre-Louis Pennec'i bu hafta salı günü gördünüz."

"Ah, Tanrım, evet. Buna hâlâ inanamıyorum. Salı günü. Ne kadar da hayat doluydu! Genel olarak yeni broşür hakkında konuştuk."

"Pont-Aven'deki sanatçı kolonisiyle ve otelle ilgili olan mı?"

"Evet, aynen öyle. Uzun zamandır genişletilmiş bir nüshasını hazırlamaktan bahsediyorduk. İlk nüshada her şeyi kısa ve öz tutmuştuk ve üstünden yirmi yıl geçmişti. Artık sanatçılarla, özellikle de Pont-Aven'deki yaşamlarıyla ilgili çok daha fazla şey biliyorduk. Gauguin ve belki bir de Émile Bernard dışındakilerin hepsinin unutulmuş olmaları büyük bir ayıp. Diğer sanatçılar sadece yirmi yıl önce yenden keşfedildiler. Aralarında öylesine şaşırtıcı yetenekler, öyle büyük sanatçılar vardı ki... Burada, Pont-Aven'de araştırma yapmaya başlamıştık. Kim, tam olarak nerede yaşadı? Kim, kiminle, nerede resim yaptı? Kim, nerede, ne

*Ç.N.: (Fr.) Pembe deniztarağı.

yedi?" Beauvois bilmiş bir tavırla haylaz haylaz gülümse-
di. "Ve tabii kim, hangi masum köylüyle bir ilişki yaşadı?
Çok renkli bir yaşamları vardı. Tanrım, burada öyle çok
hikâye var ki..." Konsantre olması gerektiğini hatırlayarak
sustu ve ardından devam etti: "İşte, yeni broşürün metnini
Pierre-Louis'ye götürmüştüm. Yeniden fotoğraflardan so-
rumlu olmak istiyordu. Küçük fakat harikulade bir fotoğ-
raf koleksiyonu vardı. Bunlar büyükannesi Marie-Jeanne'a
aitti. Kadın bunlardan birkaçını kendisi çekmiş."

"Otelde mi? Oraya giden sanatçıların fotoğrafları mı?"

"Evet. Belki yüz tane fotoğraf. Birkaç tanesi gerçekten
sıra dışı. Bütün büyük sanatçılar o fotoğraflarda birlikte-
ler!"

Dupin not defterini çıkarmıştı. Hemen not aldı. "Onları
nerede saklıyordun?"

"Yukarıda, yatak odasının hemen yanındaki küçük
odada. Orada birkaç tane de tablo vardır, restore edildik-
ten sonra restoranda yer bulamadığından onları o odaya
koymuştu. Bir defasında onları bana göstermişti."

"Metni görebilir miyim?"

Beauvois rahatsız oldu. "Broşür metnini mi?"

"Evet."

"Tabii ki. Size gönderirim."

"Pennec'in acelesi var mıydı?"

"Broşür için mi?"

"Broşür için."

"Pennec bir şeyi kafasına koyduğunda her zaman acele
ederdi."

“Kaynaklarım doğruysa... sadece bu broşür içinde değil pek çok projede birlikte çalışmışsınız.”

Beauvois hafiften geriye yaslanıp derin bir nefes aldı; Dupin’in sorusuna memnun olmuş gibi görünüyordu. “Belki yaptığım işle ilgili biraz daha fazla bilgi edinmelisiniz, Mösyö Komiser. Aksi takdirde bazı şeyleri yanlış anlayabilirsiniz. İzninizle bir şeyleri açıklamak isterim, elbette çok hızlı bir şekilde.”

“Buyurun.”

“Kendini beğenmiş biri gibi görünmek istemem fakat benim yönetimimdeki müzede işler fevkalade bir şekilde ilerledi. Müzeyi yönetmeye 1985 yılında başladım. Kalıcı bir sergi hazırlayıp elimizdeki bütün işleri tasnif ettim ve en nihayetinde bunları düzgün bir şekilde sergiledim. Sonra da azar azar yeni alımlar yaptım ve bu, zaman içinde büyük sayılara ulaştı. Şu anda bin tane tablomuz var, bin tane! Elbette ki hepsini aynı anda sergileyemiyoruz. 2002’de *Ministère de la Culture*’ bizi resmen *Musée de France*” olarak atadı. Her ne kadar geç kalınmış bir adım olsa da yine de işlerim tasdiklenmiş oldu. Ve Pierre-Louis başından beri beni destekliyordu. Benim kurduğum her derneğin üyesiydi; hatta ilk kurduğum *Association des Amis du Musée de Pont-Aven*’in” bir süre başkan yardımcılığını yapmıştı.”

Maurice Kerriou, deniz mahsulleri, bir şişe soğuk Sancerre ve büyük bir şişe Badoit ile birlikte belirdi. Dupin tüm bunları biraz abartılı buldu. Her şey güzel bir şekilde masaya yerleştirildi. Bu bile biraz zaman aldı.

“Derneklerden bahsediyordunuz.”

*Ç.N.: (Fr.) Kültür Bakanlığı.

**Ç.N.: (Fr.) Fransız Müzesi.

***Ç.N.: (Fr.) Pont-Aven Müzesi Dostları Derneği.

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

“Evet, oteldeki işinin yanı sıra Mösyö Pennec’in Pont-A-ven ve müzeyle ilgili topluluklara da vakit ayırdığını anlıyordum. Tabii özellikle de şundan bahsetmeliyim: Müzenin himayecilerinin bulunduğu kuruluş olan *Mécénat breton*’un’ da geçen yıla kadar başkanlığını yapmıştı. Çok sayıda meşhur bağışçımız var. Onlar olmasaydı kasaba, bölge ve *département* olarak tüm bunları asla başaramazdık. Yerel yönetim de elbette bize destek oldu. Topluluğun mali desteğiyle *Julia* otelinin arka kısmını müzeye dönüştürebildik ve bunun inşası için Concarneau’daki saygıdeğer bir mimarlık firmasını yetkilendirebildik. Bu eminim kulağınıza çalınmıştır.”

“Evet.”

“Ayrıca harikulade miktarda tablo satın almamızı da buna borçluyduk. Anlıyorsunuz, değil mi?” Beauvois bekledi dolmuş bakışlarla Dupin’e baktı.

“Pierre-Louis Pennec’in bağışladığı meblağları... ve bunların tam olarak ne için harcandığını öğrenmek isterim,” dedi Dupin, Beauvois’nın sorusunu yanıtlamak yerine. Beauvois’nın muhteşem hikâyelerine karşı sabrı gitgide tükenmekteydi.

Beauvois hayal kırıklığına uğramış gibi görünüyordu. “Bunlar farklılık gösterirdi. Örneğin bazen bir sergi posterini yaptırmak için küçük bir meblağ bağışlarken, bazen daha büyük miktarlarda bağış yapabiliyordu.”

“Daha açık konuşabilir misiniz?”

“Son zamanlarda iki bağış yapmıştı. Biri yeni sergi için bir dizi radyo reklamına ödenen üç bin avroydu. Sergide...”

*Ç.N.: (Fr.) Breton Himayecileri.

“Diğeri?”

“Bu, müze ve sergi odaları için daha yüklü bir miktardı. Birtakım restorasyonlara ve yeni bir havalandırma sistemi-ne ihtiyaç duyuyorduk. Burada elbette ki çok önemli tablolarımız yok fakat bazı ilginç eserler var.”

“Daha yüklü bir miktar derken?” Dupin sinirlenmeye başlamıştı.

“Seksen bin avro.”

“Seksen bin avro mu?”

“Bu, havalandırma sisteminin ve montaj maliyetinin sadece bir kısmıydı. Bunun için birtakım inşaat işleri yapılması gerekiyordu. *Armor Lux* cömert bir şekilde maliyetin geri kalanını karşılıyor. Breton tekstil şirkettir, onları bilir misiniz? Hani çizgili kazaklar yaparlar.”

Dupin elbette ki *Armor Lux*’ü biliyordu, Fransa’daki herkes bu markayı bilirdi.

“Pierre-Louis Pennec, *Armor Lux*’ün sahibini tanıyordu ve bu bağışı almamda bana biraz yardımcı olmuştu. Ve ek-sik kalan miktarı tamamlamak istedi.”

“Bu gerçekten de önemli bir miktar. Son birkaç yılda ya da son yirmi yılda ne kadar bağış yaptığı konusunda herhangi bir fikriniz var mı? Yani sadece müzeye yaptığı bağışları kastediyorum.”

“Şey, bunu söylemek biraz zor. Bunu düşünmem gerekiyor.”

Beauvois burnunu kaşıdı. Görünüşe bakılırsa bu konu onu rahatsız etmişti.

“Sanırım... son on beş yılda üç yüz bin falan olmuştur.

Sanat topluluğu da bu kadar zamandır var zaten. Gerçi ondan önce de bir tane vardı ama profesyonel değildi. Mösyö Aubert...”

“Üç yüz bin avro bağış yaptığını mı düşünüyorsunuz?”

“Kesin bir şey hatırlamıyorum ama sanırım o civardadır.”

“Yani azımsanmayacak miktarlarda bağış yapıyordu.”

“Gerçekten de öyle. Tek tek bağışlar toplanınca epey ediyor. Ama yanılmıyorsa seksen bin avro, bir defada yaptığı en yüksek miktardı.”

“Peki, diğer bağışlar ne için kullanıldı?”

“Ah, bunlar son derece titizlikle, detaylı bir şekilde belgelendi. İsterseniz kayıtlarımıza göz atabilirsiniz.” Beauvois hafiften içerlemiş bir şekilde bakıyordu.

“Daha geniş anlamda sormuştum. Yani bu bağışlarla ne gibi projeler hayata geçirildi?”

“Julia otelindeki restorasyon için; o kısmı müzeye dönüştürmek için kullanıldı. Böyle eski binalardaki tesisat işlerinin ne kadar yüksek meblağlar karşılığında yapıldığını bir bilerseniz... Üç odanın zemini tamamen yenilendi. Bina içi yalıtıma...”

“Pierre-Louis Pennec’in ölümü sanat camiasına büyük bir darbe olmalı. Onun kadar cömert olan çok fazla destekçiniz olduğunu sanmam.”

“Şey, evet pek yok. Bu doğru. Ama hâlimizden de şikâyetçi değiliz. Sadece bireyleri değil, çok fazla sayıda yerel işletmeyi de bağış yapmaları için razı edebildik. Fakat elbette ki bu sanat camiası için büyük bir kayıp. Pierre-Louis Pennec cömert bir ruha sahipti!”

"Eminim Mösyö Pennec ölümünden sonra bile sizin işinizi korumak istemiştir." Dupin, Pennec'in vasiyetnamesindeki cümleden alıntı yapmıştı. Çünkü Beauvois'nın, vasiyetnamedeki hükümleri bilip bilmediğini öğrenmek istiyordu. Ve bir şeyi doğrudan sormadığınızda, tuhaf derecede belirsiz cümleler bazen işe yarayabiliyordu.

"Ne demek istiyorsunuz, Mösyö Komiser? Vasiyetine bizi de ekleyip eklemediğini mi sordunuz?"

Dupin, Beauvois'nın bu kadar doğrudan cevap vereceğini hesaba katmamıştı. "Evet. Tam olarak onu sordum."

"Bu konuda bir şey bilmiyorum, Mösyö Komiser. Mösyö Pennec o konuda hiçbir şey ima etmemişti. Bir kere bile bunun bahsi açılmadı."

Cep telefonunun rahatsız edici zil sesi duyuldu. Mösyö Beauvois oldukça bol, lacivert ceketinin cebine uzandı. "Alo?"

Dupin'e pis pis sırıttı. "Ah. Anlıyorum. Devam et."

Beauvois telefonun diğer ucundaki kişiyi bir süre dinledi. Ardından sesi bir anda sertleşti. "Hayır, hiç de öyle görmüyorum. Hem de hiç. Seni arayacağım. Bu konuyu tartışacağız. Peki, *au revoir*." Telefonu kapayıp tekrar Dupin'e gülümsedi ve yumuşak bir sesle devam etti. "Elbette ki böylesi bir facianın ortasında, bizi de unutmamış olması son derece talihli bir durum olurdu. Fakat gerçekten de bu konuda hiçbir şey bilmiyorum. Yani vasiyetnamesinde böyle bir hüküm olup olmadığından haberim yok."

Gözlerini kırptırdı.

"Ayrıca hiçbir şey bilmesem de... açıkçası buna bel bağlamıyorum."

Beauvois, ya yalan söyleme konusunda çok başarılıydı ya da söyledikleri gerçekten doğrudu.

"Peki, başka bir şey var mı?"

Beauvois'nın kafası karışmıştı.

"Yani salı günü görüştüğünüzde Mösyö Pennec'le ilgili gözünüze çarpan bir şey oldu mu? Davranışlarında, görünüşünde herhangi bir değişiklik falan gibi. Size çok önemsiz görünen bir detay bile bizim için çok kıymetli olabilir."

"Hayır." Bunu, bir an bile tereddüt etmeden söyledi.

"Sağlığında herhangi bir sıkıntı var mıydı?"

"Sağlığında mı?"

"Evet."

"Hayır... Yani özel bir şey fark etmedim. Zaten çok yaşlıydı. Son birkaç yılda bariz bir şekilde çökmüştü. Fakat zihni son derece berraktı ve hâlâ çok keskin bir zekâyâ sahipti. Aklınıza takılan özel bir şey mi var?"

Bu tam da Dupin'in tahmin ettiği cevaptı.

"Pierre-Louis Pennec'in üvey kardeşini tanıyor musunuz?"

"André Pennec'i mi? Hayır. Sadece öyle biri olduğunu biliyorum. Buraya pek sık gelmezdi. Ben de sadece otuz yıldır Pont-Aven'de yaşıyorum. Aslen Lorientliyim. Bütün hikâyeyi bilmiyorum. Ben Pont-Aven'e geldiğimde André Pennec çoktan Finistère'den ayrılmıştı. Sadece aralarında ciddi bir münakaşa yaşandığını biliyorum. Sanırım çok kişisel bir meseleydi."

"Peki ya oğluyla olan ilişkisi?"

"Bu konu hakkında da bir şey söyleyebileceğimi san-

mıyorum. Pierre-Louis Pennec oldukça ketum bir adamdı, katı prensipleri vardı. Araları iyi olmasa bile bu konuda asla tek kelime etmezdi. İkisinin ilişkisine dair pek çok dedikodu dolaşıyor. Yani köyde demek istiyorum.”

“Gerçekten mi? Ne diyorlar?”

“Bunları pek ciddiye almamalısınız.”

“Almam. Fakat en azından dedikodunun ne olduğunu öğrenmem iyi olur, değil mi?”

Beauvois pis pis sırtıyordu ve epey eğleniyor gibi görünüyordu. “İnsanlar Mösyö Pennec’in oğlundan pek memnun olmadığını söylüyorlardı.”

“Gerçekten mi?”

“Bunu tahmin etmek pek zor değil aslında. Yani en azından şunu hemen fark edebiliyorsunuz: Loic Pennec’te tipik Pennec tarzı pek yoktur. O, büyük işler başarma, anlamı olan bir şeyler yaratma arzusundan yoksundur. Her kuşak bu özelliğe sahip olmuyor.”

“Ve siz herkesin böyle düşündüğünü söylüyorsunuz, öyle mi?”

“Ah, evet, kör olmayan herkes bunu görebilir. Çok üzücü bir durum. Köyde ben dâhil herkes bu gerçeği kabulendi.”

“Köyün tamamı mı?”

“Evet. Köy... oldukça az bir nüfusa sahip. Siz çok iyi bilmezsiniz. Yazın binlerce yabancıнын geldiği o birkaç haftayı düşünmeyin sadece. Yılın geri kalanını bir düşünün. Burada tek başımıza sayılırız. Böylece insanlar kaçınılmaz bir şekilde birbirlerine yaklaşırlar. Herkes, birbirleri hakkında bir sürü şey bilir, burada işler böyledir.”

“Kavga ederler miydi? Hiç tartıştılar mı?”

“Ah, hayır. Öyle bir şey yoktu. Yani en azından benim bildiğim kadarıyla.”

Beauvois alnını kırıştırdı.

“Oğlu hakkında çok konuşulur muydu?”

“Eskiden konuşulurdu. Artık pek konuşulmuyor. Bir noktada her şey açığa kavuşmuştu.”

“Açığa kavuşan şey neydi?”

“Onun gerçek bir Pennec olmadığı. Hepsi bu.”

“Peki, o kendisi hakkındaki bu dedikodulardan haberdar mıydı?”

“Haberdar olduğuna eminim. Şaşırdığını da zannetmiyorum. Çünkü her şeyi eline yüzüne bulaştırıyordu.”

“O zaman babası oteli neden ona bıraktı?”

“Gerçekten bıraktı mı?”

“Siz böyle olduğunu düşünmüyor musunuz?”

“Hayır, elbette ki böyle düşünüyorum. Kesinlikle.”

Beauvois biraz şaşırmış gibi görünüyordu. “Başka bir seçenek olduğunu sanmıyorum. Pierre-Louis Pennec herhangi bir şekilde bir skandala sebebiyet vermek istemezdi. Ve bu her açıdan çok büyük bir skandal olurdu. Yani otel başka birine kalsaydı.”

“Otel başka kim devralabilirdi sizce?”

“Eh, hiç kimse. Ben de bundan bahsediyordum: *Central* eşittir Pennec ailesi. Pierre-Louis için aile ve gelenek kut-saldı. *Central*’ın başında yabancı birinin olması düşünülemezdi. Ayrıca Pierre-Louis Pennec, Madam Lajoux’dan sonra oteli işletmesi için yıllar önce Madam Mendu’yü ye-

tiştirmeyi akıl edebilecek kadar zeki bir adamdı. Her iki kadın da oteli tam olarak Pierre-Louis Pennec'in istediği şekilde işletecektir. Elbette oğlunun yönetimi altında." Beauvois bundan bahsetmekten artık bariz bir şekilde rahatsızlık duyuyordu.

"Bunların hepsi oldukça karmaşık."

"Evet. Çok karmaşık, Mösyö Komiser. Ayrıca benim de bunlardan bahsetmemem gerekir. Zaten yeterince fazla şey söyledim sanırım."

"Başka ortak projeleriniz de var mıydı? Pierre-Louis Pennec'le yani."

"Her buluştuğumuzda birçok şey hakkında konuştuk. Ama son zamanlarda belli bir şey yoktu. Yani belirli bir proje yoktu demek istiyorum. Küçük fotoğraf sergisi dışında. Evet, bu sergiyi yapmayı ciddi olarak düşünüyorduk. O fotoğrafların, özellikle de daha evvel size bahsettiklerimin sergilenmesini istiyordu."

"Salı günü bu konuda da konuştunuz mu?"

"Evet, kısaca. Ben konuyu açtım ama uzun uzadıya konuşmadık. Pierre-Louis Pennec salı günü broşüre odaklanmıştı; bu onun için çok önemliydi. Ayrıca müzedeki inşaatı da konuştuk."

"Görüşmeyi Pennec mi talep etmişti?"

"Evet, pazartesi akşamı haber vermişti. Her zaman buluşmadan kısa bir süre önce haberleşirdik."

"O gün size hiçbir şekilde farklı görünmedi, öyle mi?"

"Oldukça enerjikti. Hatta sabırsızdı."

Dürüst olması gerekirse Dupin, şu noktada konuşma-

yı hangi yöne çekmesi gerektiğini gerçekten bilmiyordu. Ama çok fazla şey öğrenmişti. Beauvois'nun tuhaf biri olduğunu düşünmüştü; bu olayda bir şekilde bir parmağı var gibi geliyordu. Bunların dışında, içten içe bir şey Dupin'i rahatsız ediyordu. Bütün gün boyunca belli belirsiz olan bu his Beauvois'yla konuştuğundan sonra daha da güçlenmiş, daha ısrarcı bir hâl almıştı. Bu hissin ne olduğunu bilmiyordu fakat onu rahatsız ettiği kesindi.

Tekir balığını silip süpürmüşlerdi bile. Balık tıpkı Dupin'in sevdiği gibi enfes bir şekilde ızgara yapılmıştı. Bembeyaz ve sıkı etteki o hafif acılık yemeğe son derece asil bir tat katıyordu. Gerçi fileto yapılan balıktan geriye çok fazla et kalmamıştı. Ayrıca Dupin pek istememiş olmasına rağmen bir bardak daha Sancerre içmişlerdi.

Beauvois aralarındaki sessizliği bozarak, "Artık, Maurice'le tatlıyı konuşmamız lazım," dedi.

"Ah, ben bugün almayayım. Eminim hepsi harikadır. Fakat teşekkür ederim. Hâlâ yapmam gereken pek çok şey var."

"Gerçekten çok şey kaçırıyorsunuz, Mösyö Komiser."

"Eminim öyledir. Ama gitsem iyi olur. Siz kalıp tatlınızın keyfini çıkarın, lütfen."

"Pekâlâ, emrinize uyacağım." Beauvois içten, rahat bir kahkaha attı. "Ben kalayım o hâlde. Biz emekliler bunu hak ettik."

"Teşekkürler, Mösyö Beauvois. Gerçekten çok yardımcı oldunuz." Dupin sonunda Beauvois'dan kurtulacağı için memnundu.

"Umarım soruşturmanızda gelişme kaydedersiniz."

"Teşekkürler. *Au revoir*."

Dupin ayağa kalkıp elini Mösyö Beauvois'ya uzattı. Birkaç metre ilerlemişti ki yemeğin ücretini ödemediğini fark etti. Topukları üstünde dönünce Beauvois'nın kendisine gülümsediğini gördü.

"Benim için zevktir, Mösyö Komiser."

"Hayır, kabul edemem, yani..."

"Israr ediyorum."

"Pekâlâ... Çok teşekkür ederim o hâlde, Mösyö Beauvois."

"Benim için zevkti. *Au revoir*."

"İyi günler."

Dupin restoranı büyük bir hızla terk etti.

Saat şu an üç buçuktu. Pennec'ler Madam Denis'in ofisinde olmalıydı. Dupin her ikisiyle de yeniden konuşmak istiyordu fakat noterle görüşmelerinin çok uzun sürmeyeceğini düşündü. Onları daha sonra ziyaret etmeye karar verdi. Şimdi birkaç arama yapmak için zamanı vardı. Biraz huzura ve sessizliğe kavuşmak için gizli bankına gidebilirdi. Buradan pek uzak değildi.

Patikadan çıkar çıkmaz görünürde tek bir kişi bile kalmamıştı. Suyun yanındaki bankın önünde durup hızla akan nehri izledi. İki tane alabalık hoplayıp zıplayorlardı. Atlantik'in sadece birkaç metre uzaklıkta olduğunu bir anlığına unutabilseydiniz burayı Dupin'in babasının doğdu-

ğu köye benzetebilirdiniz. Bu köy, Fransa'nın diğer ucunda, Jura'nın ortasındaki dağın eteklerindeydi. Benzerlik onu ilk defa şaşkınlığa düşürmüyordu. Doubs, tıpkı Aven gibi Orgêt'deki küçük bir nehirdi. Her ikisinin atmosferi de aynıydı; bu gerçekten biraz ürkütücüydü. Babası Gaspard Dupin çok uzun yıllar Paris'te yaşamasına ve oldukça koyu bir Parisli olan, Paris'ten ayrılmaktansa ölmeyi yeğleyen kaymak tabakaya ait Anna'yla evlenmesine rağmen o küçük köyü her zaman çok sevmişti. Gaspard, dağın eteklerinde yaşayan ve yüz kişiden ibaret olan o köyden on yedi yaşındayken ayrılmıştı. Başkent'e gidip orada polis merkezine girmiş ve kısa sürede komiser şefliğine yükselmişti. Kırk bir yaşında kalp krizinden ölmüştü. Dupin o sırada altı yaşındaydı. Babasını pek fazla hatırlamıyordu ama birlikte Doubs'da alabalık avlamaya gittiklerini anımsıyordu.

Dupin kafasının dağıldığını fark etti. Cep telefonunu çıkardı. Le Ber hemen açtı.

"Mösyö Komiser?"

"Beauvois'yla yemekten çıktım şimdi."

"Sonuç?"

"Emin değilim."

"Acayip biri herhâlde. Zararsız biri de sayılmaz. Penec'ler yine sizinle konuşmak istiyorlar, bilmeniz gerekir diye düşündüm. Öğlene doğru aradılar ve sizinle hemen görüşmek istediler. Pont-Aven Belediye Başkanı Mösyö Goyard da buradaydı. Ayrıca Emniyet Amiri size ulaşmaya çalıştı, acil olduğunu söyledi."

"'Zararsız biri de sayılmaz' derken ne demek istedin?"

“Ben... sizi duyamıyorum. Çok gürültü geliyor. Yine nehrin orada mısınız?”

Dupin yanıt vermek yerine sorusunu daha yüksek sesle tekrarladı.

Le Ber, uzun bir süre sessiz kaldı. “Bilmiyorum.”

Dupin elini saçlarının arasında gezdirdi. Le Ber böyle konuştuğunda ona bir şeyler sormanın manasız olduğunu biliyordu. Ama bu durum onu deli ediyordu. Ne zaman karmaşık bir vakayla karşı karşıya kalsalar Le Ber böyle ansızın gizemli cümleler kurar ve bunlarla ilgili hiçbir açıklama yapmazdı. Dupin ne kadar inkâr etmeye çalışsa da bu cümlelerin kendisini etkilediğini yadsıyamazdı.

“Labat’da ve sende ne var ne yok? Soruşturmalar nasıl gidiyor?”

“Telefon listesinde biraz gelişme kaydettik. Yani hem gelen hem de yapılan aramaları kontrol ettik. Aramaları aranan yer, uzaklık ve bölge olarak listeledik. Aramaların üçte ikisi Pont-Aven ve civar bölgelere yapılmış. Çoğu Quimper ve Brest’e... Paris de çok kez aranmış, genelde özel numaralar. Muhtemelen müşterilerdir. *Central*’ın konuklarının çoğu Paris’ten geliyor. Paris’e birkaç arama daha yapılmış. Turizm Bakanlığı’yla üç defa görüşülmüş. Bir pasta şirketi üç kez aranmış. İki defa da *Musée d’Orsay*’ aranmış.”

“Turizm Bakanlığı ve *Musée d’Orsay* mi?”

“Evet.”

“Neden?”

“Henüz bilmiyoruz.”

“Öğrenmeye çalışın. O aramaları otelden kimin yaptığı-nı bilmek istiyorum. Ve de sebebini.”

*Ç.N.: Orsay Müzesi. Fransa’nın başkenti Paris’te bulunan bir devlet müzesidir.

Dupin, *Musée d'Orsay*'yi gayet iyi biliyordu. Bir kız arkadaşı orada uzun süre çalışmıştı; şimdi ise Arles'daydı. Dupin burayı birçok kez ziyaret etmiş ve çok sevmişti.

"Bu aramalar ne zaman yapılmış?"

"Her ikisi de salı günü; biri sabah sekiz buçukta, diğeri on bir buçukta."

"Pekâlâ. Birazdan otele döneceğim. Ama önce gidip Penneç'leri göreceğim. Salou restorana girilmesiyle ilgili başka bir şey dedi mi?"

"Sadece henüz bir şey bulamadığını söyledi. Parmak izi bile yokmuş. Ya birinin korkunç bir şaka yaptığını ya da bunun dikkatleri başka bir yöne çekmek için bir taktik olduğunu düşünüyor."

"Saçmalık... Bugün içeri giren oldu mu?"

"Hayır. Sadece bende ve Labat'da anahtar var. Tabii bir de sizde."

Bir an sessizlik oldu. Le Ber, Komiser'in telefonu bazen aniden kapadığını biliyordu. "Hâlâ orada mısınız, Mösyö Komiser?"

Dupin yine tereddütlü bir şekilde yanıt verdi. "Restorana bir kez daha bakmak istiyorum." Dupin, Le Ber'le değil, kendi kendine konuşuyor gibiydi.

"Yapmamı istediğiniz bir şey var mı?"

Yine bir sessizlik olmuştu ve Le Ber, Komiser'e yine orada olup olmadığını sorarken Dupin telefonu kapattı.

"Buyurun?"

Madam Pennec kapı girişinde duruyordu. Doğrudan Dupin'in gözlerinin içine bakıyordu; bakışları biraz sitemkâr gibiydi. Dupin bu konuşma için herhangi bir strateji belirlemediğini fark etti; vasiyetnamenin açılmasının nasıl geçtiğini öylece soramazdı.

"Müfettiş Le Ber benimle konuşmak istediğinizi söyledi."

Madam Pennec kendini toparladı. "Evet, elbette. Konuşmak istemiştik. Lütfen içeri gelin. Kocam biraz uzanmak istedi. Kendisi mahvolmuş durumda. Duygusal olarak yani. Misafir odasında beklerseniz ben kendisini çağırayım."

Dupin odanın yerini biliyordu zaten. Loic Pennec birkaç dakika sonra basamaklarda belirdi.

"Mösyö Komiser, gelmenize çok sevindim."

Pennec gerçekten de berbat görünüyordu. Suratı solgun, gözleri kan çanağı gibiydi. "Sorun değil." Karısına bir bakış attı. "Öncelikle soruşturmanın nasıl gittiğini öğrenmek istiyoruz elbette. Bir ilerleme kaydettiniz mi? Ve dün gece ne olduğuyla ilgili bir gelişme var mı?"

"Gelişme kaydettiğimiz konusunda sizi temin edebilirim, Mösyö Pennec. Somut bir delilimiz olmasa da incelemelerimiz devam ediyor. Bildiklerimiz arttıkça vaka iyice karmaşıklaşıyor." Dupin duraksadı. "Öte yandan camın kırılmasıyla ve restorana girilmesiyle alakalı elimizde yeni bir şey yok."

"Evet, şu an işinizin başınızdan aşkın olduğunu tahmin edebiliyorum." Pennec gülümsemeye çalıştı ama beceremedi.

“Kesinlikle öyle. Ama tabii ki bizim işimiz bu.”

“Bir diğer şey de...” Madam Pennec’in sesi gergin çıkıyordu. “Size sormak istediğimiz bir diğer şey de oteldeki işlerinizle ilgili. Yani bütün odalar kilitli. Bunun bizim için kolay olmadığını bildiğinize eminim. Turist sezonu açıldı. Artık her şeyden kocam sorumlu.” Bir anlığına susuverdi. “Ve kaderin böylesine kötü bir cilvesiyle üstüne yüklenen bu sorumluluğu layıkıyla yerine getirmek istiyor. Eminim anlıyorsunuzdur.”

“Elbette, Madam Pennec, kesinlikle anlıyorum. Tam olarak ne demek istediğinizi söylerseniz belki size yardımcı olabilirim.”

“Otelde her şey ne zaman normale dönecek? Turist sezonu açıldığında restoranı olmayan bir otel nasıl iş yapabilir? Konuklar doğal olarak *Central*’ın restoranının açık olmasını bekleyecekler. Normalde restoran kahvaltı salonu olarak da kullanılıyor. Müşterinin istekleri her şeyden önce gelmelidir.”

“Olay yerindeki işimizin ne zaman biteceğini mi soruyorsunuz?” Dupin bu duruma alışkındı. Her zaman aynı şey olurdu. “Bunu söylemek biraz zor. Bugüne dek çözdüğüm bütün cinayet vakalarının kendine has süreleri oldu.”

Catherine Pennec, kısa bir anlığına devam etmeyi düşündü ama sonra vazgeçti.

“Babanızın ve kayınpederinizin vasiyeti tahmin ettiğiniz gibi miydi? Yani o şartları tahmin ediyor muydunuz?”

Dupin’in ani sorusu her ikisini de şaşırttı. Madam ve Mösyö Pennec rahatsız olmuşa benziyorlardı. Tepki vermeleri biraz zaman aldı fakat önce Madam Pennec söze

başladı.

“Yani vasiyeti zaten biliyordunuz, öyle mi?”

“Şüphesiz ki vasiyetin içeriğini incelemek, bir cinayet vakasında polislerin ilk işlerinden biridir.”

“Elbette.”

Madam Pennec mahcup olmuş gibi görünüyordu; Loic Pennec’s e gözle görülür bir şekilde sakindi.

“Tahmin edebileceğiniz üzere biraz... biraz daha farklı hükümler olacağını beklemiştik, bunu inkâr edemeyiz. Fakat temelde kesinlikle beklentilerimize yanıt verdiğini söyleyebiliriz. Ve elbette babamla yıllar içinde defalarca konuştuğumuz hususlara da uygunluk gösteriyor. Sonuçta oteli devralıyorum.”

“Bu gerçekten de vasiyetnamede yer alan en önemli madde.” Madam Pennec’in sesi biraz titredi. Fakat kendini kontrol etmeyi başardı.

“Babamın mülklerinin tamamının bize miras kaldığını varsayıyorduk, siz de sanırım bunu soruyorsunuz. Bence bunu varsaymakta da haklıydık.”

“Elbette. Sizce neden Madam Lajoux, Mösyö Delon ve sanat topluluğu da vasiyette yer aldı? Sonuçta bunlar değeri yüksek mülkler.”

“Kayınpederim oldukça cömert, ailesine olduğu kadar dostlarına da değer veren bir adamdı.”

Loic Pennec karısına destek çıktı. “Umarım karımın ne demek istediğini anlamışsınızdır. Dostluk ve elbette ki işi babam için çok önemliydi: Otel, gelenekler, sanatçılar... Bütün bunlar onun için çok önemliydi. Bu yüzden de bunu vasiyetinde göstermek istedi. Buna elbette ki saygı

duyuyoruz. Vasiyetini de yaşamıyla uyumlu bir biçimde hazırlamış.”

Her ikisinin yüzünden de vasiyet konusunda ne kadar hayal kırıklığına uğradıkları ve bunu saklamak için ne kadar uğraştıkları anlaşılıyordu. Fakat Dupin vasiyetin onlar için bir sürpriz olduğunu düşünmüyordu. Şaşkınlıktan ziyade öfke okunuyordu yüzlerinden.

“Evet, elbette. Anlıyorum. Peki, hâlâ bal satışı yapıyor musunuz?” Bu soru da bir anda çıkıvermişti ağzından.

“O işte hiçbir zaman çok başarılı olmadık.” Madam Pennec kocasından önce yanıt vermek için aceleyle konuştu.

“Bu işi uzunca bir süre düşündük. Çünkü oldukça kârlı bir iş olabilirdi. Ama sonunda o işten vazgeçtik. Düzgün yapabilmiş olsaydık epey kazançlı bir iş olacaktı. Ayrıca kocamın bir gün oteli devralacağı da belliydi.”

“Ama hâlihazırda bir depo varmış.”

Pennec’ler Dupin’e hayretle baktılar. “Babamın ambarını mı kastediyorsunuz?”

“Evet, Mösyö Delon’un yaşadığı arazideki ambarı kastediyorum.” Bu son cümle, Dupin’in ağzından oldukça sert bir şekilde çıkmıştı.

“Haklısınız. O depo oldukça güzel bir atölye olabilirdi. Bunu gerçekten de düşünmüştük.”

“Babanızın endişe ettiği başka konular da var mıydı?”

Catherine ve Loic Pennec’in suratlarından şimdi tam anlamıyla bir şaşkınlık okunuyordu. Soru hem soyut hem de geniş kapsamlıydı.

"Ne demek istediniz?" diye sordu Loic Pennec.

"Babanızın sürekli olarak kafasını kurcalayan bir şey var mıydı?"

"Ne demek istediğinizi gerçekten anlamıyorum, Mösyö Komiser. Otel babamın hayatıydı. Ve sürekli aklımdaydı. Her zaman."

"Başka şeylerden bahsediyorum."

"Ne gibi?"

"Ben de size bunu soruyorum."

Bir an sessizlik oldu.

"Babanızın kalp hastalığından haberiniz var mıydı?"

"Kalp hastalığı mı?"

"Hem de ciddi bir kalp hastalığı."

"Hayır. Ne demek istiyorsunuz? Hangi kalp hastalığı bu?"

"Çok az ömrü kalmıştı."

"Babamın mı? Çok az ömrü mü kalmıştı? Nereden biliyorsunuz?" Pennec'in yüzü bembeyaz kesildi; çılgına dönmüş gibi görünüyordu.

"Sevgilim, sakın ol. Artık bunun bir önemi yok. Baban zaten öldü." Madam Pennec söylediği cümledeki kara mi-zahı fark etti. "Yani," diye kekeleydi, "yani bu çok kötü bir şey." Bunları söylerken sesi gitgide alçaldı ve bir elini kocasının yanağına koydu.

"Doktor Pelliet beni dün bu konuda bilgilendirdi. Doktor-hasta gizliliğinden dolayı kimseye bir şey diyememiş. Bu hafta başında babanızı muayene etmiş ve ona hemen ameliyat olmasını tavsiye etmiş. Babanız, görünüşe bakı-

lırsa bundan kimseye bahsetmemiş.”

“Mösyö Komiser.” Madam Pennec kocasından önce konuşmak için aceleyle lafa girmişti. “Pierre-Louis Pennec inanılmaz biriydi fakat aynı zamanda çok içine kapanıktı. Kimseyi sorunlarıyla rahatsız etmek istemezdi. Belki de bizi boş yere endişelendirmek istememiştir. Ayrıca yaşlı insanların çoğunun kalp problemi vardır. Acımızı daha da artırmayın, lütfen.”

“Tabii ki, Madam Pennec. Sadece babanızla ve kayınpederinizle ilgili böyle önemli bir bilgiyi bilmek isteyeceğimizi düşündüm.”

Catherine Pennec bir an utanmış gibi göründü. “Elbette.”

“Açık sözlülüğünüz için teşekkürler, Mösyö Komiser. Babamın... ağrısı sızısı var mıymış?”

“Şey, size nasıl görünüyordu? Yani görünürde sağlığıyla ilgili bir sıkıntısı var mıydı? Onda farklı bir şey dikkatinizi çekmiş miydi?”

Pennec hâlâ son derece gergin görünüyordu. “Hayır. Yani bilmiyorum. Belirgin bir şey yoktu. Bazen yorgun görünürdü ama o kadar.”

“Ama zaten doksan bir yaşındaydı. Doksan bir yaşındaki insanlar zaman zaman yorgun hissederler. Elbette ki eski kuvveti kalmamıştı. Son birkaç senede gitgide daha yavaş hareket eder olmuştu.”

Pennec karısına ters ters baktı.

“Bu benim fikrim. Doksan bir yaşındaki biri, yetmişlerindeki veya seksenlerindeki birinden daha çabuk yorulur. Ama yaşına göre gayet formdaydı. Ayrıca görünürde hiç-

bir fiziksel rahatsızlığı da yoktu. Ölümünden hemen önce bile gayet sağlıklıydı.”

Pennec rahatlamış bir şekilde karısının söylediklerini başını sallayarak onayladı. “Bir ara gidip Doktor Pelliet ile konuşacağım. Babamın hastalığının ne olduğunu öğrenmek istiyorum.”

“Kesinlikle anlıyorum, Mösyö Pennec.”

Uzun süren rahatlatıcı bir sessizlik oldu; böylece herkes kafasını toplayabilecek zamana kavuştu. Dupin, Claire-fontaine defterini çıkarıp bir şey arıyormuş gibi sayfalarını karıştırdı.

“Yeniden sormak zorundayım. Son günlerde babanızda dikkatinizi çeken bir şey oldu mu? Onu bu hafta gördünüz. Nelerden bahsettiniz?”

“Her zamanki gibi birçok şeyden bahsettik. Balıklardan, uskumru sürülerinden, teknesinden, otelden... O günlerde sezonun açılması ana gündemiydi. Sezonun nasıl geçeceğini düşünüyordu.”

“Sezon iyi başladı mı?”

“Evet, teşekkürler, gayet iyi başladı. Babam sezonun harika geçeceğinden emindi. Ekonomik kriz olmasına rağmen biz pek zarar etmemiştik.”

“Krizden sadece ucuz oteller zarar görür, iyi oteller etkilenmez, Mösyö Komiser.”

“Babanızın bağış işleriyle ilgilenir miydiniz?”

“Sanırım bir... Bu işlere kimseyi dâhil ettiğini düşünmüyorum. Bunu, kendi kişisel görevi olarak görüyordu. Ve bundan hoşlanıyordu.”

"Sanat topluluğu ve müzeye, restorasyon çalışmaları için nispeten büyük miktarda bir bağış sözü verdiğinden haberiniz var mıydı?"

"Pierre-Louis Pennec muazzam bir müze himayecisiydi." Madam Pennec soğukkanlılığını korumak için epey çaba sarf ediyordu.

"Ne kadar bir meblağdan bahsediyoruz?" diye sordu Loic Pennec biraz temkinli bir ses tonuyla.

"Ah, tam miktarı bilmiyorum. Fakat azımsanmayacak bir miktarmış."

"Ne kadar olduğuna dair hiçbir fikriniz yok mu yani?" Madam Pennec bunu söylerken hafifçe öne doğru eğilmişti.

"Gerçekten bir şey diyemiyorum." Dupin ikisinin de bu miktarın miraslarından kesilip kesilmeyeceğini merak ettiklerini tahmin etti.

"Mösyö Pennec'le son konuşmanızda başka nelerden bahsettiğinizi de sormak isterim."

"Ufak tefek otel meseleleri."

"Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu Dupin.

"Babam bana her zaman otelle ilgili meseleleri, neler yapılması gerektiğini anlatırdı. Örneğin odalar için yeni televizyonlar almayı planladığını söylemişti. Şimdikiler çok eskiydi ve o modern, şık, düz ekran televizyonlardan almak istiyordu. Televizyonlardan nefret ederdi; ama en azından bu berbat aletlerin odada mümkün olduğunca az yer kaplamasını istiyordu. Tabii bütün odaları hesaba kattığınızda bu büyük bir yatırımdı."

"Bunu bu hafta mı konuştunuz?"

"Evet. Diğer şeylerin yanı sıra bunu da konuştuk."

"Peki, konuştuk derken neyi kastediyorsunuz?"

"Sorunuzu anlamadım."

"Yani size ne yapacağını mı söyledi, yoksa bu konuyu birlikte tartıştınız mı?"

"Önce söyledi... ve sonra da bu konuyu tartıştık." Loic Pennec, doğru cevabı verip vermediğini anlamak istermiş gibi sorgular gözlerle Dupin'e baktı.

"Peki, son zamanlarda babanızı endişelendiren büyük bir mesele var mıydı?"

Madam Pennec somurtarak lafa karıştı. "Bunu zaten sordunuz. Sıra dışı bir şey fark etmedik."

"Fakat her şeyi tekrar tekrar düşünmek gerek. İnsan çok duygusalken bazı şeyleri unutabilir."

Dupin, Loic Pennec'in soğukkanlılığından etkilenmişti.

"Hayır. Babamı son zamanlarda endişelendiren belli bir şey fark etmemiştim. Fakat tabii ki şu an biliyorum... Son haftalarda ve aylarda, özellikle de teşhisten sonraki birkaç günde sağlığının kafasını kurcaladığına eminim. Öyle tahmin ediyorum."

Loic Pennec konuşurken Dupin ansızın kendini huzursuz hissetmeye başladı. Beauvois'yla konuştuğundan beri kafasında dönüp dolaşan o karanlık düşünce bir anda yine belirmişti.

"Sanırım... epey bir bilgi edindim... Yine çok yardımcı oldunuz, Mösyö ve Madam Pennec."

Dupin gitmek istiyordu. Bu yeni ipucunu takip etmek istiyordu. Sohbeti böyle aniden kesmesi Pennec'leri rahat-

sız etmiş gibi görünmüyordu.

“Lafı bile olmaz, Mösyö Komiser. Elimizden ne gelirse yapmaya hazırız. Dilediğiniz zaman kapımızı çalmaktan çekinmeyin, lütfen.”

Madam Pennec onaylayarak başını salladı; yine son derece rahatlamış gibi görünüyordu. Gizli bir işarete uymuşlar gibi üçü birden aynı anda ayağa kalktılar.

Loic Pennec yeniden söze başladı. “Yoğun çalışmalarınız için size teşekkür etmek istiyoruz. Ve zaman zaman duygusal davrandıysak bizi bağışlamanızı istiyorum. Biz...”

“Kesinlikle anlıyorum, Mösyö Pennec. Asıl yas tuttuğunuzu bile bile sizi bütün bunlarla rahatsız etmek benim vicdanımı rahatsız ediyor. Fakat dün de dediğim gibi buna mecburuz.”

“Hayır, hayır, Mösyö Komiser. Doğru şeyi yapıyorsunuz.” Madam Pennec çoktan gidip kapıyı açmıştı bile.

“*Au revoir*, Madam. *Au revoir*, Mösyö.”

“*Au revoir*, Mösyö Komiser. Yakında yine görüşeceğimize eminim.”

Dupin kapı girişinde dikildi. “Ah, Mösyö Pennec?”

Pennec’ler meraklı gözlerle Dupin’e baktılar.

“Küçük bir şey daha. Yarın öğlene doğru otelde buluşabilir miyiz acaba? Bu işime çok yarardı. Bana etrafı gezdirdiniz.”

“Otel mi? Tabii ki. Peki bu... yani niçin?”

“Özel bir sebebi yok. Sizinle birlikte oteli iyice bir gezmek istiyorum.”

Loic Pennec belli etmemeye çalışsa da rahatsız olmuş gibi görünüyordu. "Elbette, Mösyö Komiser. Saat on birde cenaze levazımatçısıyla bir görüşmemiz var ama ondan sonrasında boşum. Zaten artık benim de otelde yapacak bir sürü işim var."

"Harika, teşekkür ederim. Yarın görüşürüz."

"Yarın görüşürüz."

Dupin otele geldiğinde Labat ve Le Ber onu bekliyordu. Le Ber ön kapıya çıkmış sigara içiyordu. Çok nadiren sigara içerdi; Dupin onu son birkaç yıl içinde üç ya da dört kez sigara içerken görmüştü. Labat girişteki kapının çerçevesine rahat bir şekilde yaslanmıştı. Dupin'in geldiğini görünce suratı asılsa da ona doğru koştu.

"Mösyö Komiser, size söylemem..."

"Restorana gitmek istiyorum. Tek başıma."

"Konuşmamız gereken acil birkaç şey var. Size söylemem..."

"Her şeyi konuşuruz. Ama sonra."

"Ama..."

"Şimdi değil."

"Ama... Mösyö Komiser..."

Dupin, Labat'nın yanından öylece geçip gitti. Le Ber bakışlarıyla Dupin'i izleyip ağır hareketlerle sigarasından derin bir nefes çekti. Dupin çoktan otelin antresine varmıştı, anahtarlarını çıkarıp restoranın kapısını açıyordu. Labat

peşini bırakmadı. Dupin'in hemen yanında dikiliyordu.

"Ayrıca..."

"Şimdi değil, Labat." Dupin'in sesi sertti. Odaya girip kapıyı hemen ardından kapadı ve anahtarı delikte iki defa çevirdi. Saniyeler içinde Labat'yı unuttu.

Birdenbire her yer sessizleşti. Yalıtım gerçekten de mükemmeldi. Havalandırmanın sesi, arka planda silik bir uğultu şeklinde duyuluyordu. Bu uğultu durmaksızın devam ettiğinden onu duymak için gerçekten durup dinlemeniz gerekiyordu. Dupin etrafa bakındı. Odada biraz daha ilerleyip bir anda durdu. Bakışlarını ağır ağır duvarlarda ve tavanda gezdirdi. Havalandırma cihazı görünürlerde yoktu. Yan odada ya da belki de mutfakta olmalıydı. Bütün tavan boyunca yaklaşık iki metrede bir, otuz santim uzunluğundaki alüminyum kasa içinde hava delikleri mevcuttu ve bunlar hiç göze çarpmayacak biçimde yerleştirilmişlerdi. Hava, işte bu deliklerden geliyordu. Bu oldukça güçlü bir havalandırma sistemiydi ve montajı için epey bir inşaat işi gerekmiş olmalıydı.

Dupin bakışlarını duvarlardan ve tablolardan ayırmadan odanın ortasına doğru yürüdü. Şu meşhur sanatçı kolonisindeki Paul Sérusier, Laval, Emile Bernard, Armand Seguin, Jacob Meyer de Haan ve tabii ki Gauguin gibi sanatçıların yaptığı ortalama yirmi beş, belki de otuz tane tablo vardı duvarda. Bu eserlerden bazılarını yapan sanatçıları hiç tanıımıyordu. Bir defasında harika bir hikâye duymuştu. Bu hikâyeyi ona Juliette anlatmıştı. Kadın o zamanlar hâlâ *École des Beaux-Arts*'da' sanat tarihi öğrencisiydi. Birlikte Coullioure ve Cadaqués civarında seyahat ediyorlardı. Juliette'in anlattığı hikâye çılgınca olmasına rağmen

gerçekti. Dupin ağır ağır ilerleyerek her bir tabloyu sırayla, tüm dikkatini vererek inceledi.

Dupin bu şekilde restoranı ve barı kırk beş dakika boyunca dolaştı. Bir iki kere kapı tıklandı ama Dupin bunlara pek aldırış etmedi. Sonra saat altıda kapıyı kendisi açtı. Her iki müfettiş de odanın karşısındaki küçük danışma masasının orada dikiliyordu. Bu sefer de Le Ber kendisine doğru aceleyle geldi.

“Mösyö Komiser, bir şey mi oldu?” Sesi telaşlıydı. Labat olduğu yerde kalmıştı; hâlâ kızgın görünüyordu.

“Bu kasabadaki en iyi sanat eksperisi kim? Yani eskiden buraya gelmiş olan ünlü ressamlar konusunda uzman birinden bahsediyorum.”

Le Ber, hayrete düşmüş gibi görünüyordu.

“Sanat eksperisi mi? Hiçbir fikrim yok. Herhâlde Mösyö Beauvois’dır. Galeride çalışan biri ya da buradaki okulda yeni işe başlayan sanat öğretmeni de olabilir. Birine sormamız gerek.”

Dupin bunu bir an düşündü. “Hayır. Pont-Aven’den olmayan bir sanat eksperisi istiyorum. Bu kasabada yaşamayan biri olsun.”

“Bu kasabada yaşamayan bir sanat eksperisi mi? Neler oluyor?” Labat gelmişti ve şimdi de Dupin’in karşısında dikiliyordu. “Bizi de bilgilendirirseniz gerçekten çok iyi olur.”

Dupin tek kelime etmeden otelden çıktı. Sola döndü, sonra tekrar sola döndü ve kendini yan taraftaki dar, sessiz sokakta buluverdi. Telefonunu çıkardı. “Nolwenn? Hâlâ ofiste misin?”

"Mösyö Komiser?"

"Yardıma nı gerekiyor. Bir sanat eksperine ihtiya cım var. Pont-Aven Okulu konusunda uzman birine. Sanatçıların işlerini, tablolarını bilen birine. Ve de Pont-Aven'den olmayan birine."

"Pont-Aven'den olmayan birine mi?"

"Evet."

"Pont-Aven'den olmadığı müddetçe nereli olduğunun bir önemi yok, öyle mi? Sanat eksper i olması yeterli?"

"Evet."

"Pekâlâ. Hemen bakıyorum."

"Buna hemen ihtiya cım var."

"Yani bu geceyi mi kastediyorsunuz?"

"Kesinlikle."

"Saat zaten yedi buçuk şu anda."

"O hâlde mümkün olduğunca çabuk ol, lütfen."

"Sanat eksperinin *Central*'a gelmesini mi istiyorsunuz?"

"Evet."

Nolwenn telefonu kapadı.

Dupin birkaç dakika hareketsiz kaldı. Düşünüyordu. Sonra dar sokağın çatallandığı yere kadar ilerledi. Bu defa doğrudan nehre yürüdü ve aşırı derecede süslü ahşap köprüden öteki tarafa geçip limana doğru ilerledi. Ve orada öylece dikildi. Deniz yine yükselmişti; muhtemelen gelgitin en fazla olduğu zamanlardı. Tekneler suyun üzerinde dimdik ve gururlu bir biçimde oturuyorlardı. Dupin suyun yüzeyine gelişigüzel bir şekilde dağılmış olan gemilerin aşağı yukarı hareket eden direklerini izledi. Küçük dalga-

lar, teknelere aynı anda veya aynı şekilde ulaşamıyorlardı hiç; bu yüzden de her teknenin kendine has bir ritmi vardı. Her biri tek başına dans etmesine rağmen hep birlikte kaotik bir uyum içindeydiler. Dupin direklerin ucundaki minik çingirakların çıkardıkları sesleri sevdi.

Ellerini arkasında kenetleyerek liman boyunca epey yürüdü. Eğer tahmin ettiği gibiyse tüm bunların altından çok inanılmaz bir şey çıkacaktı. Bu büyük bir hikâyeydi. Kulağa biraz ihtimal dışı geldiğinin de farkındaydı.

Dupin limanın sağ tarafındaki son eve vardığında geri döndü ve dolambaçlı bir yol izleyerek otele yürüdü. Bu sırada her şeyi tekrar tekrar düşünüp durdu.

Nolwenn'in geri araması tam otuz iki dakika sürmüştü. Sanat tarihçisinin adı Marie Morgane Cassel'di. Kadın, ünlü bir Fransız üniversitesi olan ve Brest'te bulunan *Université de Bretagne Occidentale*'dendi. Nolwenn makalelerden, Paris'teki uzmanlardan alıntılar yapıyordu. Kadın muhtemelen işinin ehliydi. Nolwenn, birçok dalavere çevirerek Cassel'in cep telefonu numarasını edinmiş ve yüksek polis otoritesini –cinayet masası– kullanarak ona hemen ulaşmıştı. Nolwenn, Marie Morgane Cassel'e neden ihtiyaç duyulduğunu çok kaba hatlarıyla anlatmış olmasına rağmen kadın şaşırtıcı bir biçimde rahat davranmıştı. Bu ona bir macera gibi görünmüş olmalıydı. Nolwenn ona bir cinayet vakasıyla ilgili olarak danışmanlığına ihtiyaç duyulduğunu, yardımcı olmayı kabul ettiği takdirde Brest'ten iki

polis memurunun kendisini hemen o gece Pont-Aven'e getireceklerini bildirmişti. Cumartesi gecesi. Derhâl. Madam Cassel yalnızca gece orada kalıp kalmayacağını sormuş ve çantasını ona göre hazırlayacağını söylemişti.

Dupin *Central*'a geri geldiğinde Le Ber ve Labat kahvaltı salonunda yemek yiyorlardı. Madam Mendu onlarla ilgileniyor, müfettişlere yöresel lezzetler sunuyordu: *Rillette*, –deniztarağı *rillette* Dupin'in favorisiydi– *paté*, Breton'un keçi peyniri, hardal çeşitleri, baget ekmek ve bir şişe kırmızı Faugères. Dupin de oturup onlarla birlikte yemeye koyuldu.

Nolwenn, Labat ve Le Ber'le konuşmuştu. Komiser'in birini beklediğini ve o kişinin kim olduğunu biliyorlardı. Her ikisi de şaşırtıcı bir şekilde hiçbir şey sormadı; Dupin'in ağzından laf almaya bile çalışmadılar. Labat bile şu anda tuhaf bir biçimde neşeli görünüyordu. Nolwenn onlara iki çift laf etmiş olmalıydı. Dupin bunun başka bir açıklaması olamayacağını düşündü ve hiç kurcalamadı. Herkes gibi Nolwenn de işler ciddiye bindiğinde Komiser'in yalnız bırakılması gerektiğini, onun böyle biri olduğunu bilirdi. Ama belki de bunun sebebi sadece, yemeklerin ve kırmızı şarabın sakinleştirici etkisiydi.

Le Ber pazartesi öğleden sonra Pennec'in berberiyle görüşmek üzere limana yaptığı geziyi rapor etti. Le Ber, Berber Mösyö Lannuzel'e Pennec'le ne konuştuklarını sorduğunda adam gülmüştü; çünkü çok az şey konuşmuşlardı. Mösyö Lannuzel hiçbir zaman pek fazla konuşmadıklarını, pazartesi de bunun pek farklı olmadığını söylemişti. Pennec'in çeşitli evraklarla meşgul olduğunu fakat kendisinin bunların ne tür evraklar olduğu hakkında herhangi

bir fikri olmadığını belirtmişti. Le Ber konuşurken Labat sessiz kaldı ve Le Ber'ün konuşması bitince hevesle kendi bulgularından bahsetmeye başladı. Telefon listesini bitirmek üzerelerdi. Bu önemliydi ve Dupin buna yarın sabah bizzat göz atabilirdi. Ama şimdilik aklı başka yerdeydi. Ayrıca çok yemek yemişti.

Saat ona doğru bir polis arabası geldi. Dupin yemekten sonra yine tek başına bara gitmişti. Meydan şu an oldukça kalabalık olmasına rağmen içerisi yine son derece sessizdi. Kapı çalınınca yerinden sıçradı. Kapıyı kilitlememiştii. Le Ber içeri girdi.

"Brestli profesör geldi, Mösyö Komiser. Marie Morgane Cassel. Onu yukarıya, konferans salonuna çıkardık."

"Hayır, hayır, buraya getirin."

"Buraya mı? Olay yerine mi?"

"Kesinlikle."

"Nasıl isterseniz. Nolwenn, Madam Cassel için her şeyi ayarladı. Burada otelde onun için bir oda hazırlandı."

"Güzel."

"Ayrıca yerel memurlardan biri sonunda Komiser Derrien'e ulaşmış. Bu pek kolay olmamış. Telefonun neredeyse hiç çekmediği, dağın başında bir yerdeymiş. Onu çok zor duymuşlar, konuşma kesilip durmuş."

"Dağın başında mı? La Réunion'da olduğunu sanıyordum."

"Düğünden sonra dağlara, Piton des Neiges'e bir tur düzenliyorlar. Burası Hint Okyanusu'nun en yüksek noktasında bir yanardağ. İki gün içinde Saint-Denis'e dönecekler."

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

“Düğünden sonra yanardağın tepesinde ne arıyorlar?” Dupin iç geçirdi. “Ne önemi var ki zaten? Derrien olmadan da hallederiz.”

Aynen öyle olacaktı. Le Ber’e, Afrika sahilindeki volkanik adalarla ilgili nasıl bu kadar bilgili olduğunu sormak dilinin ucuna kadar geldi ama sonra vazgeçti.

“Bence de Mösyö Komiser. Gidip profesörü getireyim.”

Bir dakika sonra Madam Cassel kapının önündeydi. Bir profesöre göre oldukça genç sayılırdı. Dupin onun otuzlu yaşlarının ortalarında olduğunu tahmin etti. Uzun, koyu kahverengi, dalgalı saçları, ışıltılı mavi gözleri, dikkat çekici, narin dudakları vardı. Vücudunu saran, lacivert bir elbise giymişti.

Kapı girişinde beklemeye devam etti.

“*Bonsoir*, Madam. Ben Georges Dupin, bu soruşturmayı yürüten komiserim. Pierre-Louis Pennec cinayetini soruşturuyorum. Bunu duymuş olabilirsiniz. Umarım meslektaşlarım size neler olduğu hakkında biraz bilgi vermiştir.” Dupin rahatsız olmuştu. Söylediği şey çok saçmaydı.

“Aslında henüz hiçbir şey bilmiyorum. Beni buraya getiren iki polis çok dostane davrandılar ama onlar da bir şey bilmediklerini söylediler. Meslektaşları onlara sadece bunun gazetelere çıkan otelcinin öldürülmesiyle ilgili olduğunu ve bir şekilde yardımcı olabileceğimi söylemişler. Buraya geldiğimde tam olarak ne olduğunu öğrenebileceğimi söylediler.”

*Ç.N.: (Fr.) İyi akşamlar.

Dupin bugün hiç gazete okumadığına memnundu.

“Üzgünüm. Benim hatam. Genel hatlarıyla bile olsa bilgilendirilmeden polis arabasına bindirilmeniz epey yakışksız olmuş. Buraya gelmeniz ise büyük bir incelik.”

Marie Morgane Cassel’in yüzünde hafif bir tebessüm belirdi. “Peki, konu nedir, Mösyö Komiser? Sizin için ne yapabilirim?”

“Bir teorim var. Biraz saçma olabilir.”

Madam Cassel’in gülümsemesi genişlemişti. “Bu konuda size yardımcı olabilecek miyim peki?”

Şimdi Dupin de gülümsedi. “Sanırım olabilirsiniz.”

“Güzel. O hâlde başlayalım.”

“Pekâlâ.”

Marie Morgane Cassel hâlâ kapının önünde dikiliyordu.

“İçeri buyurun. Kapıyı kapatmayı tercih ederim.”

Dupin kapıyı kilitleyip başka bir şey demeden bara gitti. Madam Cassel de onu takip etti.

“Bu boyutta bir Gauguin için ne kadar değer biçerdiniz?”

Dupin duvardaki tablolardan birini işaret etti; tabloda üç köpek bir masanın üstündeki kâseden süt içiyordu.

“Bu, Gauguin’in en ünlü tablolarından biridir: *Still Life with Three Puppies*’. Meyveler, bardaklar, kâse, bütün bu objeler inanılmaz derecede tanındıktır; fakat yakından bakınca birden buradaki mekânsal ilişkilerin nasıl da değişken olduğunu görürsünüz. Gauguin’in klasik yaklaşımını burada çok net bir şekilde görebilirsiniz... Ah, üzgünüm

siz bunu sormamıştınız...”

“Özellikle bu tabloyu kastetmemiştim; bu sadece bir örnek. Bu boyuttaki bir Gauguin’in değerini sormuştum.”

“Gauguin bu formatı sıkça kullandı; yaklaşık olarak yetmiş doksan santimetre. Fakat değeri sadece boyutuyla ilgili değildir, döneme göre de değişir. Daha da önemlisi sanatçının bütün eserlerine ve sanat tarihi içindeki önemi-ne göre değişkenlik gösterir. Ve tabii ki sanat piyasasının o eseri ne kadar istediğine de bağlıdır.”

“Gauguin’in burada, Pont-Aven’de yaptığı bir tabloyu düşünüyorum. Geldikten hemen sonra değil bir süre burada kaldıktan sonra yaptığı bir tablo.”

“Gauguin 1886 ile 1894 yılları arasında dört defa Pont-Aven’e geldi. Gerçi kalış süreleri farklıydı. Tam da burada, bu otelde kaldığını biliyor muydunuz?”

“Evet, biliyorum.”

“Dördüncü gelişinde artık Pont-Aven’de kalmamıştı. Burası çok kalabalık olduğundan Le Pouldu’da kalıp orada çalışmıştı. Kritik dönemler, kesinlikle 1888 yılının tamamı ve 1889 ile 1891 yılları arasındaydı. Bunlar onun ikinci ve üçüncü ziyaretleriydi. En önemli eserlerini o yıllarda vermişti...” Profesör kendini kaptırmıştı. Oldukça tutkulu bir bilim insanı olduğu aşikârdı. Bilgiler ağzından âdeta dökülüyordu.

“Varsayalım ki ikinci veya üçüncü ziyaretinde yaptığı bir tablo.”

“O dönemde bu boyutlarda yaptığı birkaç tablosu var. Bazılarını kesinlikle biliyorsunuzdur: *Sarı İsa*, *Sarı İsa’lı Otoportre*, Laval’ın nişanlısı, Gauguin’in ise ilham perisi ve

uzun süreli mektup arkadaşı olan Madeleine Bernard'ı resmettiği *Madeleine Bernard'ın Portresi* gibi. Aklınızda belirli bir tablo var mı?"

"Hayır, bilinen bir tablo değil." Kısa bir an tereddüt etti. "Şimdiye dek keşfedilmemiş bir tabloda bahsediyorum."

"1888, 1889 ya da 1890 yıllarından kalma, bilinmeyen büyük bir Gauguin'den mi bahsediyorsunuz?" Marie Morgane Cassel çok heyecanlanmıştı. Artık hızlı hızlı konuşuyordu.

"O yıllar, Gauguin'in devrimci yaklaşımını geliştirdiği yıllar. Bunu daha sonra yaptığı her şeye uyarladı; tekniğine, renklere, her şeye. Bu empresyonizmden kurtulduğu anlamına geliyordu. Panama'ya ve Martinique'e olan ilk gezilerinden yeni dönmüştü ve daha o zaman sanatçı grubunda ışık saçıyordu. Ekimde, Van Gogh'la birlikte yaşamak ve çalışmak için Arles'a taşındı ama bu sadece iki ay sürdü ve korkunç bir kavgayla son buldu. Van Gogh'un kulağının bir kısmını kestiği sıralardı ama bunu zaten biliyorsunuzdur... Pardon, yine konudan saptım. Mesleki deformasyon sanırım."

"Tam olarak o yıllarda yapılmış bir tabloda bahsediyorum."

"Bu pek mümkün değil, Mösyö Dupin. O dönemden, o boyutta bilmediğimiz bir tablosu olduğunu sanmıyorum."

Dupin sessizleşti. "Ben bir tane biliyorum." Ve neredeyse duyulamayacak kadar kısık bir sesle ekledi: "Sanırım bu odada bir tane var. Gauguin'in bugüne dek bilinmeyen bir tablosu. O dönemden."

Marie Morgane Cassel Komiser'e kuşku dolu gözlerle

bakarken uzun bir sessizlik oldu. “Gerçek bir Gauguin mi? En önemli dönemlerinden, bilinmeyen bir tablo, öyle mi? Siz çıldırmışsınız, Mösyö Dupin. Gerçek bir Gauguin nasıl burada olabilir ki? Gauguin’in tablosu nasıl bir restoranda asılı olur?”

Dupin sakın bir şekilde başını salladı. Odanın ortasına doğru birkaç adım attı. “Bir gece,” diyerek Juliette’in kendisine bahsettiği hikâyeyi anlatmaya başladı, “Picasso birkaç arkadaşıyla bir restoranda yemek yemiş ve oldukça uzun, keyifli bir gece geçirmiş. Fazlasıyla yiyip içmişler. Picasso’nun keyfi yerindeymiş ve bütün gece boyunca masa örtüsüne resim çizip durmuş. Hesabı ödemek istediklerinde restoran sahibi para yerine Picasso’dan masa örtüsünü imzalamasını ve orada bırakmasını istemiş. Sabah olduğunda kasabanın tavernalarından birinin duvarında bir Picasso, gerçek ve büyük boy bir Picasso asılıymış... Neden burada, Pont-Aven’de, Marie-Jeanne Pennec ve Gauguin arasında da böyle bir şey olmasın?”

Marie Morgane Cassel sesini çıkarmadı.

“Bunun kulağa saçma geldiğini biliyorum. Ama belki de böylesi bir tablo için buradan daha güvenli bir yer yoktur. Burada kimse böyle bir şeyden şüphelenmez. Belki de en başından beri buradaydı, herkesin görebileceği bir yerdeydi. Ayrıca Pierre-Louis Pennec de tabloyu dilediği zaman görebilirdi.”

Sanat tarihçisi hâlâ sessizliğini koruyordu.

“Bakın, bu oda ileri teknoloji ürünü bir havalandırma sistemine sahip. Böyle bir şeyi Breton’da kim restoranına koydurur? Havalandırma sistemi kesinlikle burası için faz-

lasıyla iyi. Restoran için çok daha küçük, çok daha basit bir ünite de iş görürdü. Pierre-Louis Pennec buna büyük yatırım yapmış olmalı, binadaki inşaat işinden bahsetmiyorum bile. Bu ancak hastanelerde, büyük ofislerde ve... müzelerde rastlayabileceğiniz türden bir sistem."

Beauvois ile yaptığı konuşmada kafasına takılan karanlık düşünce, bu havalandırma sistemi meselesiydi. Ne olduğunu bilmesede kafasını bunca zamandır kurcalayan şey buydu. Konu sadece Beauvois ile sohbetinde açılmakla kalmamıştı; bu yazması zor kelimeyi defterine altı defa not almıştı. Breton'da kimin böylesine büyük bir üniteye ihtiyacı olurdu ki? Ayrıca neden sadece bu odada havalandırma vardı? Kulağa ne kadar saçma gelirse gelsin her şey mükemmel bir uyum içindeydi.

"Yani bunun havadaki nemi ayarlamak ve ısıyı sabit tutmak için güvenilir bir yol olduğunu düşünüyorsunuz ve..." Marie Morgane Cassel birdenbire sustu ve ciddi bir şekilde düşünmeye başladı.

Dupin'in, düşüncelerini ve vakanın detaylarını profesörle paylaşmak gibi bir niyeti yoktu. Bu hiç de onun tarzı değildi.

"Otuz milyon. Belki de daha fazla. Kırk milyon. Söylemesi zor."

Şimdi de Dupin'in dili tutulmuştu. Kendini toparlayınca kadar epey bir zaman geçti. "Yani... otuz milyon avro mu?"

"Belki kırk milyon, belki de daha fazla." Rahat bir ses tonuyla ekledi: "O Picasso hikâyesini biliyorum. O hikâye gerçek." Odada ağır ağır dolaşmaya başladı; her bir tablo-

yu pürdikkat inceliyordu.

Otuz milyon. Belki kırk milyon. Belki de daha fazla. Dupin kollarındaki tüylerin diken diken olduğunu hissediyordu. Bu bir cinayet sebebiydi. Hem de büyük bir sebepti. İşin ucunda böyle paralar olduğunda her şey mümkündü. Böylesine bir para için elinden geleni ardına koymayacak çok az insan vardı.

“Bir Sérusier, bir Gauguin, bir Bernard, bir Anquetin, bir Seguin, bir Gauguin, bir Gauguin. Hepsi de kopya. İyi kopyalar... Bunların bazılarını Marie-Jeanne Pennec kendisi satın almış olmalı, en az orijinalleri kadar eskiler. Ya da ona hediye edilmiş de olabilirler, bu da sıklıkla olan bir şeydi.”

Her bir tabloyu itinayla inceleyerek barın oradan kopya doğru ilerledi. Dupin onu dikkatle izliyordu. Kadın bir anda, son tablonun karşısında durdu. Burada hiç masa yoktu.

“Bu çok saçma!” Kesinlikle çok sinirlenmişti. “Ressam ya da kopyalayan kişi burada son derece saçma hatalar yapmış. Bu tablo güya Gauguin’in en önemli tablolarından olan *Vaazdan Sonraki Hayal ya da Yakup Melekle Güreşirken*’in bir kopyası. Bu da yine 1888’den başka bir tablo.”

“Evet?” Dupin kadının yanına gelmiş ve put kesilmiş bir hâlde tabloya bakıyordu.

“Burada bir sürü nahoş hata mevcut. Kırmızı zemin rengi burada parlak turuncuya boyanmış. Tablo fazla büyük. Burada, orijinalindekinden daha fazla köylü kadın var ve daha kenarda duruyorlar. Ve en önemlisi ağacın gövdesinin altında, tam ortada bir rahip duruyor, görüyor

musunuz? O da yanlış.”

Marie Morgane Cassel konuşurken ilgili kısımları kızgınlıkla işaret ediyordu. “O, orijinalinde sağ alt köşede duruyor. Bu kopyadaki perspektif tamamıyla yanlış; geniş açılı merceklerle çekilmiş bir fotoğraf gibi. Burada üst kısımdaki ağaçlar ve ufuk çok daha az görülüyor. Diğerinde... yani orijinal tabloda kırmızı bir enginlik ve onun üstünde de yemyeşil dallar var. Bundaki kalabalık bile daha geniş bir alana yayılmış. Gauguin bu kalabalığı çok severdi. Ama...”

Bir anda sustu. Âdeta donup kaldı. Tabloya mümkün olduğunca çok yaklaşıp, ondan sadece birkaç santim uzaklıktan, alt kısımdan itibaren dikkatle incelemeye başladı. Tekrar konuşmaya başlaması birkaç dakika sürdü.

“Bu hayret verici! Çok tuhaf. Böylesine acayip bir Gauguin... Tabii eğer bunu gerçekten o yaptıysa. Ama yapmadı. Hatta burada onun imzasının taklidi bile açık bir şekilde görülüyor.”

Dupin anlayamıyordu. “Ne demek istiyorsunuz?”

“Gauguin hiçbir zaman böyle bir tablo yapmadı. Bu eserin ressamı Gauguin’in tablosunun doğaçlama bir versiyonunu yapmış.”

“Peki, bunu kim yapmış olabilir, yani kim böyle bir tablo yapmayı akıl edebilir ki?”

“Hiçbir fikrim yok. Gauguin’in eserlerini taklit edip onun versiyonlarını yapmış olan ve hâlâ da yapmaya devam eden yüzlerce ressamdan biri olabilir. Buradaki diğer tabloları da yapmış olan biri olabilir, kim bilir? Bu kopyaların hepsi oldukça başarılı, zanaat sahibi kişiler tarafından

yapılmışlar. Bu ressamalar Gauguin'in stilini, fırçasını, çalışma tarzını biliyorlar."

"Yani siz Gauguin'in böyle bir tablosu olmadığını söylüyorsunuz. Hiçbir tablosu buna benzemiyor, öyle mi?" Dupin kadının bu hususta son derece net olmasını istiyordu.

Marie Morgane Cassel cevap vermek için biraz bekledi. "Evet. Aynen öyle. Açıkçası sadece bunu söyleyebilirim." Bakışları hâlâ tablonun üzerindeydi, tüm dikkatini ona vermişti. "Sıra dışı bir çalışma. Muhteşem bir tablo. Taklitçi oldukça başarılı biri."

Kadın kafasını iki yana salladı. Dupin bunun ne demek olduğunu anlamadı.

"Fakat bunun Gauguin tarafından yapılmadığını söyleyebilir misiniz? Yani Gauguin bizzat yapmış olabilir mi bu tabloyu?"

"Hayır, olamaz. Spektroskopik analiz yapmadan bile bu tabloda titanyum beyazı kullanıldığını görebilirsiniz. Bu boya modern resimde ilk olarak 1920 yılında kullanılmaya başlandı. Gauguin beyaz kurşun, baryum sülfat ve çinko beyazı bileşimiyle boya yapardı. Ayrıca yüz otuz yıllık bir tabloda daha çok ve daha derin çatlaklar olması gerekirdi."

Dupin elini saçlarının arasında gezdirdi. Bir başka olasılık hâlâ vardı. Henüz pes etmemişti. "Belki de bu sadece bir kopyadır. Tıpkı diğer kopyalar gibi. Belki gerçek tablo başka bir yerdedir."

"Peki, Mösyö Pennec bu kadar pahalı bir havalandırma sistemini bir kopya, neredeyse değersiz bir tablo için mi

yaptırdı?”

Dupin uzunca bir süre sessiz kaldı. “Ölümünden bir iki gün önce Pierre-Louis Pennec *Musée d’Orsay*’yle iletişime geçmeye çalışmış.” Dupin bunu elindeki son kozmuş gibi yarım ağızla söylemişti.

“*Musée d’Orsay* mi? Emin misiniz?”

“Evet.”

“Sizce birine... Yani burada gerçekten bir Gauguin varsa... bunu birine anlatmaya karar vermiş olabilir mi? Bir uzmana mesela? Peki ama neden şimdi? Ve...” Şimdi de Madam Cassel ne diyeceğini bilemez bir hâldeydi.

“Hafta başında Pennec ölümcül bir hastalığı olduğunu ve her an ölebileceğini öğrendi.” Dupin kadına bu kadar çok şey anlattığı için bir kez daha şaşkınlığa düştü. Müfettişleri bile bu kadarını bilmiyordu.

“Ölümcül hastalığı mı vardı? Ve biri onu öldürdü, öyle mi?”

“Evet. Ama bunu bir sır olarak saklayın, lütfen.”

Marie Morgane Cassel kaşlarını çatı. “Bana internet erişimi olan bir laptop bulabilir misiniz, lütfen? O yıl Gauguin’in hayatında neler olmuş bakmak istiyorum. Bu tablosunu, hazırlıklarını ve çalışmalarını araştıracağım.”

“Tabii ki. Bu harika bir fikir.”

Dupin saatine baktı. Saat on bir buçuk olmuştu. Daha fazla devam edemeyeceğini hissetti. Bitkin durumdaydı ve artık ne yapması gerektiğini bilmiyordu. Tek kelime etmeden gidip kapıyı açtı.

“Dilediğiniz kadar çalışın. Size bir oda ayarladık. Mü-

fettişlerimden birine size bir laptop getirmesini söyleyeceğim.”

“Harika. Ben kendiminkini yanımda getirmediğim.”

“Neden getiresiniz ki? Neredeyse gece yarısı oldu. O hâlde yarın sabah görüşürüz. Kahvaltı için buluşalım mı?”

“Tabii ki! Saat sekizde. Böylece biraz daha zamanım olur.”

“Tamam o hâlde.”

Dupin antreye çıktı. Labat resepsiyonda dikiliyordu.

“Labat, Madam Cassel’in bir laptopa ihtiyacı var. Oda-sında internet var mı? Yoksa hemen sağlayalım.”

“Şimdi mi?”

“Evet, şimdi. Önemli bir araştırma için gerekli.” Daha öz güvenli bir ses tonuyla ekledi: “Yarın sabah Salou’yu görmek istiyorum.”

“Salou bir saat önce arayıp sizinle restorana zorla girilmesiyle ilgili konuşmak istedi.”

“Onunla görüşmek istiyorum. Sabah yedide. Yedi bu-çuk olsun. Burada, restoranda. Ekipmanını da getirsin.”

Bu kadar zamandır tek kelime etmemiş olan Le Ber bir şey sormak istiyormuş gibi görünüyordu ama kendini tuttu. “Bilemiyorum, bu...”

Dupin sakın bir şekilde Labat’nın sözünü kesti. “Yedi buçuk.”

Marie Morgane Cassel biraz şaşkın bir şekilde kapı girişinde duruyordu. Dupin ona döndü. “Şimdiye kadar yaptığınız her şey için çok teşekkür ederim, Madam.”

“Sorun değil.” Profesör gülümsedi. Dupin onun gülüm-

sedliğini gördüğü için çok memnun oldu. Oldukça stresli, uzun bir gün olmuştu. Kendini çok yorgun hissediyordu.

“O hâlde yarın sabah görüşürüz, Madam Cassel. İyi uykular.”

“Teşekkürler. Size de iyi uykular.”

“Evet, iyi bir uyku çekmeliyim gerçekten de.” *Hem de hemen.*

Labat, kadının çantalarını aldı ve ilk kata doğru basamakları tırmanmaya başladı. Madam Cassel de onu takip etti.

Dupin’in son bir saattir başı dönüyordu; fakat yine de Concarneau’ya dönecekti. Eve gitmek ona iyi gelecekti.

Dışarıya, karanlık geceye adım attığında Le Ber’ün otelin önünde sigara içtiğini gördü. Dupin ona bir defa, çok kısa bir anlığına baktı. Le Ber de çok bitkin görünüyordu.

“*Bonne nuit*, Le Ber. Yarın sabah görüşürüz.”

“*Bonne nuit*, Mösyö Komiser.”

Arabasını Gauguin Meydanı’na, otelin hemen sağına park etmişti.

Eve varması on beş dakikadan uzun sürmeyecekti, hız göstergesine bakmamaya karar verdi. Sokaklar ıssızdı. Bu güzelim, yumuşak yaz havasını mümkün olduğunca içine çekebilmek, yıldızlarla bezenmiş gökyüzünü görebilmek için XM’inin tavanındaki kocaman pencereyi açmıştı. Samanyolu pırıl pırıl parlıyordu. Gökyüzüne yakın olmak istemişti. Bunun biraz da olsa yardımı dokunmuştu.

ÜÇÜNCÜ GÜN

Dupin, *Central*'a girdiğinde Salou'nun kendisini beklediğini gördü. Yalnız gelmişti, yanında ekibi yoktu. Barın sonunda dikiliyordu ve çok bitkin görünüyordu. Dupin ona doğru ilerledi.

"Neler oluyor?" diye sordu Salou.

Dupin, Salou'nun kendisine daha ters davranmasını beklemişti. Hiçbir sebep yokken bu saatte, buraya çağrılmayı hakaret olarak algılayacağından neredeyse emindi. Dupin onu bu kadar erken çağırdığı için üzgün falan değildi. Fakat Salou çok gergin görünüyordu. Dupin'in odaklanması gerekiyordu, bu önemliydi.

"Kapının yanındaki tablonun, diğerlerine kıyasla ne kadar süredir orada asılı olduğunu bana söylemeni istiyorum. Hepsi aynı anda mı asılmış? O tabloda ya da çerçevede herhangi bir iz var mı?"

“O tablo orada ne kadar zamandır mı asılı? Bu ucuz kopyanın o duvarda ne kadar zamandır asılı olduğunu mu öğrenmek istiyorsun? Beni buraya bunun için mi çağırdın?”

Dupin oldukça sakın bir şekilde duvara doğru yürüdü ve tablonun önünde durdu. “Bu çerçeveden ve bu resimden bahsediyorum. Ve evet, bu tablonun diğerleri kadar uzun süredir burada asılı olup olmadığını öğrenmek istiyorum.”

“Bunu zaten söyledin. Nereye varmaya çalıştığına dair en ufak bir fikrim yok. Tahminin nedir?”

Salou bir yanıtı hak ediyordu. Fakat Dupin’in ona en ufak bir şey söylemeye bile niyeti yoktu. “Bu tablonun burada sadece son birkaç gündür asılı olup olmadığını bilmek istiyorum. Bunun çok zor olmadığını eminim. Buranın tozu düzenli bir şekilde alınıyor olmalı. Son temizlikten bu yana...”

“Kendi işimi nasıl yapacağımı gayet iyi biliyorum. Bu odada dünden bugüne değişen hiçbir şey olmadı. Hem de hiçbir şey. Görünüşe bakılırsa bu uzun zamandır da böyle. Odanın mevcut hâlini geçmiş birkaç yılda çekilmiş fotoğraflarıyla karşılaştırdık. Bütün tabloları da baktık. En azından son birkaç yıldır oldukları hâliyle, aynı düzende asılı duruyorlar.”

“Biliyorum. Yani özellikle bu tablodan bahsediyorum.”

“Peki, neden bunun diğerleriyle karşılaştırılmasını istiyorsun? Bu son derece saçma bir görev.”

“Son birkaç gün içinde bir ya da iki tablonun yeri değişmiş olabilir.”

"Hâlâ nereye varmaya çalıştığını anlamıyorum, özellikle de buradaki en gerzek tabloyla. Gauguin hiç böyle bir tablo yapmadı ki; bunu amatörün teki uydurmuş. Bundan daha aptalca bir şey olamazdı. *Vaazdan Sonraki Hayal*'in uyduruk bir taklidi."

Dupin, Salou'nun Gauguin bilgisi karşısında şaşkınlığını gizleyemedi. "Demek resimden anlıyorsun?"

"Gauguin, benim büyük tutkumdur, aslında bütün sanatçı kolonisi hareketi. Ben..." Salou bir anda durdu. Bunları Dupin'e neden anlattığını düşünüyor gibiydi. "Neyse, bunun bir önemi yok. Bunu resmî bir şekilde soruyorum sana: Bu tablonun geçtiğimiz günlerde buraya asılmış olması Pennec cinayeti için önemli bir ipucu mu?" Salou, yine Dupin'le zıtlaşırçasına konuşuyordu.

"Kesinlikle. Bu bilgi çok büyük bir öneme sahip." Dupin, Salou'nun bunu kabul etmeyeceğini hatta bu yanıtı kışkırtıcı bulacağını biliyordu. Ama bu gerçekten de doğrudu.

"O hâlde hemen işe koyulmalıyız. Ekibimi çağırayım."

Şüphesiz Salou müthiş bir şekilde kendine hâkim olabiliyordu.

"Gauguin'in böyle bir tablosu olduğundan da haberin yoktu, öyle mi?"

"Evet. Dediğim gibi taklitçi çok saçma hatalar yapmış. Tam anlamıyla yanlış bir betimleme."

"Ama genel olarak, teoride yani, sence bu, Gauguin tarafından yapılmış olabilir mi?"

"Bu soru çok anlamsız."

"Biliyorum."

Salou, Komiser'in gözlerinin içine baktı. Bunu bir an düşündü. Ardından şöyle dedi: "Eh, Gauguin'in bunu yapmış olması mümkün tabii. Onun tablolarına benziyor sonuçta."

Şimdi de Dupin'in kafası karışmıştı. Epey tuhaf hissetti çünkü kendini bir saldırıya hazırlamıştı. "Teşekkürler. Yani, fikrini paylaştığın için teşekkür ederim." Boğazını temizledi.

"Pekâlâ o hâlde. Meslektaşlarımı çağırayım." Salou elini ceketinin cebine soktu. Başka bir şey demeden elinde telefonuyla odadan çıktı. Dupin de hiçbir şey dememişti.

Dupin sekize birkaç dakika kala kahvaltı salonuna girdi. Sekiz buçuğa kadar diğer konukların içeri girmesine izin verilmemesini emretmişti. Marie Morgane Cassel, pencerenin önündeki küçük masalardan birinde oturuyordu ve önünde de bir *grand crème* vardı. Masada kruvasan, *pains au chocolat*, *brioche* ve bagetlerle dolu bir sepet, bunların yanında da çeşitli reçeller ve tereyağı duruyordu. Ayrıca o kendine has tadıyla bütün bir *gâteau breton**** vardı; onun böylesine enfes bir tada sahip olmasının sebebi, son derece tuzlu tereyağı ve çokça şekerdi. Hatta masada koca bir sepet dolusu meyve ve biraz yoğurt bile vardı. Madam Mendu gerçekten de çok özen göstermişti. Bütün bu nefis yiyeceklerin ortasında da açık bir laptop duruyordu.

"Günaydın, Madam Cassel. Rahat uyudunuz mu?"

*Ç.N.: (Fr.) Çikolatalı ekmek. Fransız mutfağına özgü bir pasta.

**Ç.N.: (Fr.) Bir tür Fransız ekmeği.

***Ç.N.: (Fr.) Breton'a özgü tereyağlı kek.

Profesör, hâlimden memnun bir şekilde Dupin'e gülümserken kafasını hafifçe yana eğdi. Saçları hâlâ nemliydi; duştan yeni çıkmış olmalıydı.

"Günaydın. Uykuyla pek aram yoktur aslında, hiçbir zaman da olmamıştır." Omuz silkti. "Ama çok kötü de değildi. Merak ettiğiniz buysa gece burası oldukça sessizdi. Araştırmamı huzur içinde yapabildim."

Marie Morgane Cassel hiç yorgun görünmüyordu; hat-ta tam tersine oldukça dinçti.

Dupin kadının yanına oturdu. "Bir şey bulabildiniz mi?"

"*Vaazdan Sonraki Hayal* tablosundan bir tane daha olduğuna ya da aynı temayı işlemiş ikinci bir tablo bulunduğuna ilişkin herhangi bir gösterge yok. Hatta Gauguin'in bu tablonun farklı bir versiyonu üzerinde çalışmış olabileceğine dair bir ima bile yok." Kadın gerçekten de konusuna hâkimdi. "Ama teoride bu imkânsız değil."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Mesela Gauguin zaman zaman, kafasını meşgul eden tek bir konuyu pek çok defa incelerdi. Bazen tek bir konunun birden çok resmini yapardı; bunlarda belirli şeyler, motifler ya da bakış açıları değişkenlik gösterirdi. Bu tablonun birçok kısmının ve motiflerinin çalışıldığı inanılmaz sayıda eskiz, müsvedde ve hatta hazırlık çizimleri var. Bunlarda pek çok öge farklılık gösteriyor. Her şeye dikkatlice tekrar baktım ve oldukça hayret verici bir şey buldum." Şu an kadının gözleri ışıldıyordu.

"Şuna bakın. *Musée d'Orsay*'nin özel arşivinde buldum. Bu bilimsel bir veri bankası; yakın zamanda Gauguin'in

bütün eserlerini ve az bilinen ya da hiç bilinmeyen kişisel işlerini taradılar.”

Laptopu çevirdi. Dupin ekrana baktı. Bu resimde görülecek pek bir şey yoktu.

“Bu on ikiye on beş santimetrelik bir eskiz. Taramanın kalitesi de pek iyi değil. Ama önemli olan şeyleri görebilirsiniz.”

Resmin sol tarafında ve alt kısmı boyunca desenler vardı. Üç boyutlu gibi görünüyorlardı ama aslında düz ve beyazdılar, hatları siyahla belirginleştirilmişti. Tam ortada yukarı doğru sivri bir şekilde uzanan bir ağaç gövdesi vardı; sağ üst tarafta dalları çağrıştıran çizimler mevcuttu. Fakat bu eskizde en göze çarpan şey renkti. Bütün arka plan parlak bir turuncuya boyanmıştı; bu kullanılan kâğıdın rengi gibiydi.

“Bunu denemiş. Gauguin bu turuncuyu denemiş. Bu inanılmaz.”

Dupin, Madam Cassel’in ne demek istediğini anlayamamıştı.

“Artık bunu gördüğüm için restoranda asılı olan tablo gibi bir tablonun –yani onun orijinalinin– gerçek olma ihtimali, nasıl desem, biraz daha akla yatkın geliyor.”

“Biraz daha mı akla yatkın geliyor?”

Kapı bir anda gürültülü bir şekilde vuruldu. Dupin huysuzlanarak, “Şimdi olmaz,” diyene kadar Labat çoktan odaya girmişti. Nefes nefeseydi ve yüzü kireç gibi olmuştu. Sesi tuhaf bir biçimde titriyordu.

“Bir...” Soluklandı. “Bir ceset daha bulundu.”

Bir an için hem Dupin hem de Madam Cassel buna gül-

seler mi bilemediler. Labat'nın girişi, kötü bir oyundaki kötü bir sahne gibiydi.

"Derhâl gelmelisiniz, Mösyö Komiser."

Dupin, tıpkı Labat gibi teatral ve absürt biçimde yerinden fırladı. Hâlâ ne diyeceğini bilemiyordu. "Peki, tamam. Geliyorum," diye mırıldandı.

Ceset berbat bir hâldeydi. Kolları ve bacakları, eklem yerlerinden kırılıp ters dönmüştü; daha birçok kemiği de kırılmış olmalıydı. Pantolonu ve kazağı yırtılmış, kıyafetleri gibi dizleri, omuzları ve göğsü de parçalanmıştı. Kafasının sol kısmı içine göçmüştü. Sahilin bu tarafındaki fırtınayla şekillenmiş sarp kayalıklar son derece tehlikeliydi. Deniz seviyesinden otuz, kırk metre kadar yukarı uzanıyor ve dik bir biçimde alçalıyordu; araları boşluklu kayalıklar inişli çıkışlı ve oldukça sivri olduklarından kısa mesafeli bir düşüşü bile ölümcül kılabilirlerdi. Loic Pennec, durgun suların hemen oradaki devasa kayaların üstüne düşmeden önce sivri çıkıntılardan birkaçına çarpmış olmalıydı. Düştüğünde hemen ölüp ölmediğinin, orada öylece yatarak saatlerce yardım bekleyip beklemediğinin bilinmesine imkân yoktu. Şiddetli yağmurla fırtına, kanı ve bütün izleri silip süpürmüştü. Geniş taşların arasındaki kum kırmızıya boyanmıştı.

Rüzgâr vahşi bir şekilde esiyor, yağmur damlalarının cesedin üzerine bir kamçı gibi inmesine sebep oluyordu. Saat sekiz buçuktu fakat hava hâlâ aydınlanmamıştı. Gök-

yüzü çarpıcı bir şekilde kapkaraydı ve devasa bulutlar deniz yüzeyinin üstünde toplanmışlardı. Pennec sahilin hemen açığında, tıpkı bir peyzajı andıran iki küçük adacığa sahip Tahiti Plajı'ndan –bu, Dupin'in en sevdiği kumsaldı– yaklaşık iki yüz metre ileride boylu boyunca uzanıyordu. Kumsal, Pont-Aven'den arabayla on dakika sürüyordu. Daha dün tatilciler mükemmel bir yaz gününün tadını bu kumsalda çıkarıyor; çocuklar sakin, mavi yeşil sularda ve göz kamaştırıcı beyazlıktaki kumlarda oynuyorlardı. Hava güzelken burası Pasifik Okyanusu'ndaki koylardan birine benziyordu. Şimdiyse dünyanın sonu gelmiş gibiydi.

Kumsalın doğu ucundaki kayalıklardan yukarı doğru dar bir yol uzanıyordu; bu yol, Rospico ve Port Manech'e kadar, sahil boyunca dolambaçlı kavisler çizerek kıvrıla kıvrıla ilerliyordu. Yerli halk buraya 'eski kaçakçı yolu' derdi ve bundan övünç duyardı. Doğa koruma alanı olan bu bölge seyrek bir nüfusa sahipti. Burası nefes kesici güzellikte bir yoldu. Dupin bazen yürüyüş yapmak için buraya gelirdi.

Dupin, Salou'yu da yanına alıp kendi arabasıyla doğrudan buraya gelmişti. Le Ber ve Labat ise başka bir arabayla yola çıkmış ve neredeyse aynı anda olay yerine varmıştı.

Pennec'i bir koşucu bulmuş ve hemen polisi aramıştı. Pont-Aven'den iki memur derhâl yola çıkmıştı ve olay yerine ilk onlar gelmişti. Şimdi de bulutlar gökyüzünde oldukça alçak bir şekilde konuşlanmış olduklarından aşağıdan görülmesi zor olan üst yolu emniyet altına alıyorlardı. Monfort otoparkta Dupin'i beklemiş ve onları doğrudan Loic Pennec'in cesedine götürmüştü.

Cesedin etrafında dört kişiydiler. Le Ber, Labat, Salou

ve Dupin otoparktan buraya gelinceye kadar sırlıslıkla olmuştular. Bu tüyler ürpertici bir görüntüydü. İlk konuşan Salou oldu. “Yoldaki adli kanıtları derhâl emniyet altına almalıyız. İkinci bir kişinin izleri var mı diye hemen bakabiliriz.”

“Evet, mümkün olduğunca çabuk bir şekilde bunu öğrenmeliyiz.” Dupin, Salou’ya hak verdi. Bunun bir cinayet olup olmadığı ikinci bir kişinin varlığıyla doğrulanabilirdi.

“Acele etmeliyiz. Yerdeki izler çok sağlam değilse kısa sürede yağmurla silinip gidecektir. Ekibimi buraya getireyim.”

Salou arkasını döndü, büyük bir dikkatle ve beceriyle kayaların tepesine tırmanmaya başladı. Yağmur her yeri son derece kaygan bir hâle getirmişti. Le Ber, Labat ve Dupin cesedin yanında kalmıştı; çıt çıkarmadan, öylece dikiliyorlar ve tuhaf bir gece nöbeti tutuyorlarmış gibi görünüyorlardı. Kendine gelen ilk kişi Labat oldu. Bir profesyonel gibi konuşmaya çabaladı. “Madam Penneç’i kocasının ölümünden haberdar etmelisiniz, Mösyö Komiser. Şu an en önemli şey bu.” Belli belirsiz bir şekilde, Salou’nun gözden kaybolduğu yere, yukarıya baktı. “Bütün bu alanı güvenlik şeridiyle çevrelemeliyiz.”

“Lanet olsun.” Dupin oldukça yüksek sesle ama kendi kendine söylenmişti. Elini kafasına yapışmış, sırlıslıkla saçlarının arasında gezdirdi. Düşünmek için yalnız kalmaya ihtiyacı vardı. İşler ciddi bir hâl almıştı. Bundan önce de pek masumane bir vaka sayılmazdı; fakat şu anda ücra bir kasabadaki ciddi birtakım hastalıklarla ya da mirasla ilgili bir mesele olmaktan çıkmış, vahşi bir hâle bürünmüştü. Olay artık tamamen farklı bir boyuta taşınmıştı. Özellikle

de işin içine böylesine yüklü bir meblağ girince... Mevzu-bahis olan kırk milyon avro, bu vakanın kilit noktası olabilirdi. Şimdi de başka bir ceset daha bulunmuştu. Dupin son iki gündür her şeyin belli belirsiz bir biçimde tuhaf ve gerçeküstü olduğu hissine kapılmıştı; fakat bu mükemmel ve huzur dolu yaz gününde, ikinci cesetle her şey aniden, kaçınılmaz ve vahşi bir gerçekliğe bürünmüştü.

“Birkaç arama yapacağım. Olay yerinde kalın. Her ikiniz de. Ve herhangi bir haber çıkarsa hemen benimle iletişime geçin.”

Labat bile buna karşı çıkmadı. Dupin’in, özellikle de bu yağmurda nereye gideceği hakkında en ufak bir fikri yoktu. Sahil tarafındaki kayaların üzerine basa basa kısa bir mesafe katetti; bunu yaparken gülünç görüldüğüne emindi. Bu kaygan kayaların ve taşların üzerinde dik durmak kolay değildi fakat doğruca yukarı çıkıp meslektaşlarıyla karşılaşmak gibi bir niyeti de yoktu. Bir sonraki kayanın çıkıntısına basarak kıyı şeridine doğru tırmandı. Ve biraz daha yürüyüp yol çatallandığında sola döndü; sağ taraf otoparka, sol taraf aşağıdaki ıssız kumsala çıkıyordu.

Gözlerini kısarak bakmasına rağmen kumsalın diğer ucu ve bir tabloyu andıran açıklardaki adacıklar güçlükle seçilebiliyordu. Dupin’in ceket, polo yaka tişörtü ve kot pantolonu sıırıslıklam olmuştu, sular ayakkabılarına doğru süzülüyordu. Yağmur, denizden gelen fırtınayla savrulup deniz sularına karışıyordu. Üç, dört metre yüksekliğindeki güçlü dalgalar bıkıp usanmadan kumsala doğru yuvarlanıyor, kulak tırmalayıcı bir sesle kıyıya çarpıyordu. Dupin denize çok yaklaştığı için dalgalar ayakkabılarını yalıyordu. Derin bir nefes alıp kumsal boyunca ağır ağır yürüme-

ye başladı.

Bu bir cinayet miydi, yoksa intihar mıydı? Loic Pennec ölmüştü. İki gün önce de biri babasını öldürmüştü. Peki şimdi oğlunu da mı öldürmüştü? Dupin çok iyi düşünmeliydi. Konsantre olmalıydı. Kafasını toparlamalıydı. Her şeyi adım adım incelemeli, kafasının karışmasına izin vermemeliydi. İkinci ceset kafasını karıştırmamalıydı. Kasabada çıkacak karmaşa kafasını karıştırmamalıydı. Bu ister kaza, ister cinayet, ister intihar olsun kasabada büyük bir skandala sebep olacaktı ve Dupin bu haber duyulunca neler olacağını düşünmek bile istemiyordu. Bunun sebebini öğrenmeliydi. Bütün bunları tetikleyen şey neydi? Hızlı çalışmak zorundaydı. Sahiden restoranda gerçek bir Gauguin tablosu var mıydı? İlk soru buydu. Bunu öğrenmesi gerekiyordu. Bundan emin olmalıydı. Ama nasıl öğrenecekti ki? Eğer o tablo hiç bilinmeyen, gerçek bir Gauguin tablosuysa, onu ve kırk milyon avroyu kim biliyor olabilirdi? Asıl önemli soru buydu. Pennec bunu kime, ne zaman söylemişti? Öleceğini öğrendikten sonraki birkaç gün içinde mi, yoksa yıllar hatta belki de on yıllar önce mi söylemişti? Acaba gerçekten de birine bundan bahsetmiş miydi? Oğlu biliyor olmalıydı. Catherine Pennec de... Yoksa oğlu da mı bilmiyordu? Loic Pennec bunu her ne kadar gizlemeye çalıştıysa da ihtiyar Pennec'in oğluyla yakın bir ilişkisi olmadığı aşikârdı. Peki ya Pennec'in sevgilisi olan –Dupin bundan emindi– Madam Lajoux biliyor muydu? Ya da Fragan Delon? Ya kendisine sanat konusunda tavsiyeler veren, Pennec'in çok güvendiği Beauvois? Bu soru daha da kapsamlı bir hâl alıyordu. Acaba André Pennec biliyor muydu? Ya da belki de yabancı biri tablonun oriji-

nal olduğunu anlamıştı. Peki, tam da bu noktada her şeyi tetikleyen şey neydi? Geçen hafta gerçekleşen tek sıra dışı olay, Pennec'in yakın bir zamanda ölme ihtimali olduğunu öğrenmesiydi.

Dupin neredeyse kumsalın diğer ucuna ulaşmıştı; dar yol burada teknelerin durduğu bir palamar yoluna dönüşüyordu. Sağ kolda, eski kumulların biraz yukarısında *Ar Men Du* adında, çok hoş, küçük bir otel vardı; Dupin'e göre bu otel, sahildeki en iyi restorana sahipti. Burası özel bir yerdi. Burada, Finistère'de gerçekten dünyanın ucunda olduğunuzu hissedebileceğiniz birkaç yer vardı. Evet, burası vahşi ve sarp kayalıklı dünyanın sona erdiği yerdi. Karşınızda uçsuz bucaksız okyanustan başka bir şey yoktu; bu öyle büyük bir enginlikti ki tamamını göremesiniz bile kesinlikle onu hissedebiliyordunuz. Binlerce kilometre genişliğinde açık bir deniz vardı karşınızda sadece; tek bir toprak parçası bile görünmüyordu üstelik.

Dupin'in acilen sessiz bir yerde bir telefon konuşması yapması gerekiyordu. Dışarıda bunun imkânı yoktu fakat bu havada *Ar Men Du*'de kimse olmazdı. Barda oturabilirdi; otel konuklarının kahvaltı salonu başkaydı. Telefonunu açar, *café au lait*'sini içerdi.

Ar Men Du'nün sahibi Alain Trifin burayı senelerdir işletiyordu. Burası eskiden bir batakhaneydi fakat Trifin buradaki potansiyeli görmüş ve mekânı oldukça hoş bir yer hâline getirmişti. Dupin bu adamı çok severdi; ağırbaşlı ve zeki biriydi. Dupin'le sohbetleri kısa fakat oldukça orijinaldi. Dupin, *Ar Men Du*'ye nadiren giderdi fakat her gittiğinde buraya daha sık gelmesi gerektiğini düşünürdü.

Trifin, Dupin'in tepeden tırnağa sıırıslıklam bir hâlde

içeri girdiğini görünce gülümsedi. Tek kelime etmeden mutfağa gidip bir dakika sonra elinde bir havluyla gelinceye kadar Dupin kapı girişinde bekledi. Trifin kısa saçlı, uzun boylu, hoş yüz hatlarına sahip, oldukça yakışıklı bir adamdı.

“Önce kurulanın, Mösyö Dupin. *Café au lait*?”

“Teşekkürler... Evet, lütfen.”

“Sanırım yalnız olmayı tercih edersiniz.” Trifin hemen büyük pencerenin yanındaki masayı işaret etti.

“Birkaç arama yapmam gerekiyor. Ben...”

“Sizi burada kimse rahatsız etmez.” Bu dediğini açıklamak ister gibi dışarıda bardaktan boşanırcasına yağan yağmura baktı.

Dupin kafasını ve yüzünü kuruladı, ceketini çıkardı, havluyu kıyafetlerinin üstünde bir kere gezdirdi ve oturmadan önce sandalyesinin üstüne serdi. Ayakta durduğu yerde küçük bir su birikintisi oluşmuştu. Trifin iki garsonundan birine işaret etti.

Bir dakika sonra Trifin kocaman espresso makinesinin ardında duruyordu. Epey genç bir garson, mümkün olduğunca sessiz olmaya çalışarak *café au lait*'yi getirdi. Dupin tarafından fark edilmemek tek arzusuymuş gibi hareket ediyordu.

Dupin, Le Ber'ün numarasını çevirdi; telefon açılmadan önce uzun bir süre çaldı. İlk anda Dupin sadece korkunç bir tıslama sesi duyabildi. Ardından Le Ber'ün boğuk sesini işitti. Le Ber bağırmasına rağmen ne dediğini anlamak imkânsızdı.

“Bekleyin, Mösyö Komiser. Bekleyin, lütfen.” Birkaç sa-

niye sonra Le Ber yeniden konuştu. “Mösyö Komiser, kayalara biraz daha yaklaştım ama bu da işe yaramadı. Rüzgâr denizden esiyor. Arabaya döneceğim.” Dupin başka bir şey diyemeden Le Ber telefonu kapadı.

Dupin büyük pencereden dışarı, Le Ber’ün olduğu tarafa doğru baktı. Hava biraz daha düzeldiğinden artık daha net görülüyordu. Ama sanki daha da kararmıştı ve sular pencerelerden şakır şakır süzülüyordu.

Café au lait mükemmeldi. Bu trajedi, bu vahşi cinayet yani bütün bunlar yaşanmamış olsaydı, dışarıda böylesine bir fırtına varken burada temiz ve kuru kıyafetlerle oturmak son derece iyi olabilirdi. Fakat Dupin şu anda bu havadan memnun olabilecek durumda değildi.

Le Ber’ün geri araması tahmin ettiğinden çok daha uzun sürdü. Dupin sesini rahatça duyabiliyordu artık.

“Arabaya geçtim. Salou’yla tekrar konuştum. Loic Pen-nec’in düştüğü yeri saptayabilmiş. Salou onun büyük ihtimalle yalnız olmadığını düşünüyor.”

“Yalnız değil miymiş?”

“Başka birine ait olası izler var. Salou bunu kesin olarak bilmenin inanılmaz derecede zor olduğunu, yağmurun birçok delili çoktan yok ettiğini söylüyor.”

“Bu bilginin güvenilir olduğunu söyleyebilir miyiz peki?”

“Hayır.”

“Salou’ya emin olur olmaz bana haber vermesini söyle.”

“Haber verecek.”

“Le Ber, *Central*’daki restoranda asılı olan tabloları ki-

min yaptığını öğrenmek istiyorum, özellikle de kapının yanındaki tabloyu. O isme mümkün olduğunca çabuk ihtiyacımız var. Şu an sadece buna konsantre olmalıyız.”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Ne dediysem onu.”

“Restorandaki kopyaları kimin yaptığını mı öğrenmek istiyorsunuz?”

“Evet, özellikle de kapının yanındakini.”

“Şimdi mi? Yani hemen mi?”

“Hemen.”

“Peki ya ikinci ceset ne olacak? Üç gün içinde hem Pierre-Louis Pennec cinayete kurban gidiyor ve hem de oğlu büyük olasılıkla öldürülüyor. Neredeyse aile yok oldu. Adli...”

“O tabloları yapan ressamı öğrenmem gerek.”

“Burada kalmam gerekmez mi? Olay yerinde yani?”

“Ayrıca Mösyö Pennec’in *Musée d’Orsay*’de konuştuğu görevliyle de iletişime geçmeliyiz.”

“Adam bir sonraki haftaya kadar izinli. Labat dün onun sekreteriyle konuştu fakat kadın adama ulaşmayı başaramamış. Görünüşe bakılırsa Pennec geçen hafta *Musée d’Orsay*’yi aradığında sekreterle konuşmuş ama kadın Pennec’in neden aradığını bilmiyormuş, sadece telefonu bağlamış.”

“Onu bulmalıyız. Adamın adı ne?”

“Labat biliyor.”

“Şu an bir önemi yok. Şu an sadece onu mümkün olduğunca çabuk bir şekilde bulmamız önemli. Ayrıca Madam

Cassel'i görmek istiyorum."

Le Ber'ün kafası karışmıştı. "Madam Cassel'i mi? Şimdi mi?"

"Bana onun numarasını bulsan yeter. Ben not almayı unutmuşum."

"Madam Pennec'e kötü haberi kim verecek? Bunu sizin yapmanız gerekir, Mösyö Komiser."

"Labat konuşsun. Derhâl yola koyulsun. Ben Madam Pennec'e daha sonra uğrayacağım. Labat ona daha sonra geleceğimi söylesin."

"Sorun çıkacak, biliyorsunuz."

"Derhâl yola koyulsun. Kadın bunu başka birinden öğrenmemeli. Ayrıca Pennec'in yürüyüşe çıkmasıyla ilgili mümkün olduğunca çok şey öğrenmeliyiz. Ne zaman evden çıkmış, nereye gidiyormuş ve neden yürüyüşe çıkmış? Tek başına mıymış?"

"Labat'ya söylerim. Ama böyle bir haber verdikten sonra bütün bunları öğrenmek biraz zor olacak..."

"Bir şey öğrenir öğrenmez beni ara. En önemli şey, müzede ki adamın yerini tespit etmeniz... Bir de kopyaları yapan ressamı." "

Dupin telefonu kapadı. Yağmur bir anda hafiflemişti. Batıda, göğe yükselen siyah kayalıkların –bu bölgenin ve otelin adı olan *Men Du* bu kayalıklardan geliyordu– ilerisinde, denizin üstünde dolanan bulutların arasında bir çatlak oluşmuştu. Bir güneş ışını teatral bir şekilde bu çatlaktan süzülüyor, normalde kapkara olan denizin üstünde, göz kamaştırıcı parlaklıkta, mükemmel bir ışık çemberi oluşturuyordu.

Demek başka birine ait belli belirsiz izler vardı. Dupin kaza fikrine hiçbir şekilde sıcak bakmıyordu. Bundan çok daha fazlası olmalıydı. Göğüs cebinde bir nebze olsun korunmuş defterini çıkardı. Defteri peçeteyle elinden geldiğince kuruladı fakat zaten çok ıslanmamıştı. Hemen birkaç not aldı.

Cep telefonu çaldı; yine Le Ber arıyordu.

"Efendim?"

"*Musée d'Orsay*'deki adamın adı Charles Sauré. Adam koleksiyon yöneticisi. Şimdi tekrar sekreteriyle konuştum. Kadının şahsi numarasına ulaşmayı başardık. Mösyö Sauré'nin burada, Finistère'deki Carantec'te bir evi varmış."

"Breton'da mı? Breton'da bir yazlığı mı varmış?"

"Aynen öyle."

"Bu oldukça tuhaf bir tesadüf, değil mi?"

"Bilemiyorum, Mösyö Komiser. Parisli pek çok kişinin Breton'da yazlığı vardır. Özellikle de böyle entelektüel tiplerin."

"Doğru. Peki, şu an orada mı kalıyor?"

"Sekreteri öyle olduğunu düşünüyor."

Dupin kuzey sahilinde çok hoş bir köy olan Carantec'i biliyordu. Biraz burjuvalaşmış bir yerdi; buna rağmen ne sevimsizdi ne de fazla gösterişliydi. Dupin oraya iki defa gitmişti; en son geçen yıl Paskalya'da, Adèle'le birlikte gitmişti. Adèle'in büyükannesi orada yaşıyordu.

"Numarası bizde var mı?"

"Sadece sabit hat. Ev numarası."

"Aramayı denedin mi?"

"Hayır."

"Söyle bana."

"0-2-9-8-6-7-4-5-8-7."

Dupin numarayı defterine not aldı.

"Koleksiyon yöneticisi ne demek?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Madam Cassel'le konuşmalıyım."

"0-6-2-7-8-6-7-5-6-2."

"Onu *Ar Men Du'*ye getirin."

"*Ar Men Du'*de misiniz? Oradaki restoranda mı?"

"Evet."

"Madam Cassel'in gelip sizinle *Ar Men Du'*de buluşmasını mı istiyorsunuz?"

"Aynen öyle."

"Pekâlâ. Ayarlıyorum."

"Burada bekliyorum. Ah, bir de Madam Lajoux'yu bu öğleden sonra görmem gerek. İhtiyar Delon'u da. André Pennec'i de otelde göreceğim. Ayrıca arama yapmak için birkaç polis memuruna ihtiyacımız olabilir. Kimin görevli olduğunu öğren."

"Arama mı?"

"Bakacağız."

"Mösyö Komiser."

"Evet?"

"Bizi de gelişmelerden haberdar etmelisiniz."

Dupin duraksadı. "Haklısın. Konuşacağız. En kısa zamanda. Labat, Madam Pennec'te mi?"

“Şimdiye kadar varmıştır diye tahmin ediyorum. Çok... sert bir şekilde karşı çıktı önce ama...”

“Biliyorum. Yani tahmin edebiliyorum.” Dupin dalgın dalgın ekledi. “Madam Pennec’i daha sonra bizzat gidip göreceğim.”

Dupin telefonu kapadı.

Bir tane daha *café au lait* getirmesi için garsona işaret etti. Daha elini tam kaldırmadan garson onun ne istediğini anladı. Dupin, Charles Sauré ile konuşmalıydı. Bu çok önemli olabilirdi. Birkaç tane iri yağmur damlası saçından not defterine düşmüş, bir iki satıra yayılmıştı ve Dupin de daha sonra yumruğuyla yazıları kötü bir şekilde dağıtmıştı. Bu yüzden numaraları çözmekte zorlandı. Gerçi defteri yağmur olmasa da soruşturmanın ikinci ya da üçüncü gününden sonra berbat olurdu.

Dupin, Sauré’nin numarasını çevirdi. Bir kadın yanıt verdi.

“*Bonjour, Madam. Ben Concarneau’dan Komiser Georges Dupin.*”

Kadın temkinli bir şekilde karşılık vermeden önce kısa bir sessizlik oldu. “Aman Tanrım. Bir şey mi oldu?”

Bir polis durduk yere aradığında ve arama sebebini hemen söylemediğinde insanlarda beliren korkuyu Dupin gayet iyi biliyordu.

“Sizi bu şekilde rahatsız ettiğim için çok üzgünüm, Madam. Hayır, hiçbir şey olmadı. Mühim bir şey yok. Endişelenmeyin. Sadece Mösyö Charles Sauré’ye birkaç soru sormak istiyorum. Konu kendisiyle ilgili değil fakat bazı bilgiler konusunda bize yardımcı olabilir diye düşünüyö-

ruz.”

“Anlıyorum.” Rahatladığı sesinden anlaşılıyordu. “Ben Anne Sauré, Charles Sauré benim kocam olur. Şu anda kendisi evde yok. Ama yakında döner. En geç on iki gibi burada olur.”

“Şu an nerede olduğunu biliyor musunuz?”

“Morlaix’de, birkaç ihtiyacımızı alıyor.”

“Kocanızın cep telefonu var mı?”

“Önce bunun ne hakkında olduğunu söyleyebilir misiniz?”

“Kendisi... Aslında bu biraz karışık. Çalıştığı müzeyle bağlantılı bir mesele. Sadece bazı bilgilere ihtiyacım var.”

“Hayır, cep telefonu yok. Öyle şeylerden nefret eder.”

“Hmm, anlıyorum.”

“İsterseniz on ikide arayın. Garanti olması için on iki buçuk diyelim. O zamana kadar kesin dönmüş olur.”

“Çok teşekkürler, Madam. Sizi korkuttuğum için kusura bakmayın.”

“*Au revoir*, Mösyö Komiser.”

“*Au revoir*, Madam.”

Bulutların arasındaki boşluk çoktan kapanmış, fırtına ve yağmur tekrar baş göstermişti.

Dupin garsona bir işaret daha yaptı. “Bir *café au lait* daha, lütfen.”

Bugün altıncı kahvesini içtiğinin farkındaydı. Fakat şu an bir cinayet vakası üstünde çalıştığına göre kahveyi kesmenin pek sırası değildi. Gerçi Doktor Pelliet şiddetle tavsiye ettiği için kahveyi bırakmaya yıllardır niyetliydi. “Bir

de kruvasan.” Yine midelerini düşünüyordu. *Central*’dan alelacele çıkmışlardı.

Islak kıyafetleri vücuduna yapışmıştı. Bunların kuruması saatler sürecekti. Yerli halkın neredeyse tamamında bulunan o çirkin yağmurluklardan almayı ısrarla reddetmesinin sonucu buydu işte. Nolwenn bu davranışın son derece Breton dışı olduğunu söyleyerek onunla şakalaşmaktan hoşlanırdı. Dupin düşüncelerinin içinde kaybolmuş bir hâlde dışarıdaki yağmura baktı. Otelin otoparkına uzanan kumlu yola koyu renkli bir araba yanaştı ve hemen girişte durdu. Dupin polisi tanıdı. Gelen Madam Cassel olmalıydı. Beklediğinden hızlı olmuştu.

Marie Morgane Cassel arabadan indi, etrafa bakındı, camın arkasından Dupin’i gördü ve otele yöneldi.

Dupin’in masasının önünde durup paltosundaki yağmuru silkeledi. “Ne oldu?”

“Pierre-Louis Pennec’in oğlu kayalıklardan düştü... ya da düşürüldü. Hangisi olduğunu henüz bilmiyoruz. Tam şurada.” Dupin, Tahiti Plajı yönünü işaret etti.

Madam Cassel’in rengi soldu. Elini sağ şakağına koydu. “Bu ne kadar da korkunç! Sizin yerinizde olmak istemedim.”

“Teşekkürler. Yani haklısınız. Bu korkunç bir şey. Ve büyük bir kargaşaya sebep olacak, bu da kesinlikle felakete yol açacak.”

“Tahmin edebiliyorum. Tabloyla ilgili biraz daha mı konuşmak istiyorsunuz? Beni bu yüzden mi görmek istediniz?”

“Benimle birlikte bir görüşmeye gelip gelemeyeceğinizi

sormak istedim. *Musée d'Orsay*'nin koleksiyon yöneticisini görmek üzere Carantec'e gitmem gerek."

"Koleksiyon yöneticisini mi? Charles Sauré'yi mi?"

"Mösyö Sauré, Pennec'le konuşmuş. Henüz kendisiyle görüşmediğimiz için ne konuştukları hakkında bir fikrimiz yok. Bunu bizzat Mösyö Sauré'den dinlemek istiyorum."

"Peki, ben nasıl yardımcı olabilirim?"

"Bir müzenin koleksiyon yöneticisi ne iş yapar?"

"Müzenin sanatsal işlerinden sorumludur... Koleksiyon için hangi tabloların alınması, hangilerinin satılması gerektiğiyle ilgilenir. Elbette müze müdürüyle de yakın iş birliği hâlinindedir."

"Pennec bu tabloyla ilgili olarak onunla bağlantıya geçmiş olabilir mi? Yani gerçek bir Gauguin'se demek istiyorum."

"Tablonun gerçek olduğunu biliyorsa onu neden arasın ki? Doğrulamaya ihtiyacı olmazdı."

"Kesinlikle."

"Siz de bunu mu öğrenmeye çalışıyorsunuz?"

"Evet ve sizin yardımınıza ihtiyacım var. Çünkü bütün bu sanat meseleleri..."

Marie Morgane Cassel bunu düşünüyormuş gibi görünüyordu. "Size yardım edip edemeyeceğimden emin değilim. Ayrıca beşte Brest'te olmam lazım. Bütün hafta sonu boyunca sanat tarihçileri için büyük bir konferans var. Pek bana göre bir şey değil ama bugün orada bir konuşma yapacağım."

"Gelirseniz gerçekten size minnettar kalırım. Charles

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

Sauré bana anlamadığım şeyler anlatacak. Bunun gerçek bir Gauguin olup olmadığını öğrenmem gerek. Şu an en önemli şey bu. Bazı somut delillere ihtiyacımız var. Ayrıca saat beşte üniversitede olmanızı da sağlarız, hiç sorun olmaz.”

Madam Cassel kapıya doğru ilerledi. “Sizin arabanızı mı alalım?”

Dupin dünkü gibi güldü yine. “Evet, benim arabamı alalım.”

Dupin’in nefret ettiği türden, yorucu ve sinir bozucu bir yolculuk olmuştu. ‘Bu havada’ turistler elbette ki kumsala gitmemişlerdi. Onun yerine ‘günübirlik gezilere’ çıkmaya karar vermişler; zamanlarını, şehri gezip, alışveriş yaparak ve hediyeler alarak geçirmeyi tercih etmişlerdi. Vahşi ve engibeli yarımadaya kadar uzanan şu efsanevi *route nationale*’in’ güney kısmındaki N165’in bu derece kalabalık olmasının sebebi de buydu. Breton’da Rennes’den sonra bir otoyol yoktu. Gerçi dört şeridi ve 110 km’lik hız limitiyle *route nationale* de otoyol sayılırdı. Trafik ‘âdeta durma noktasındaydı ve ağır ağır ilerliyordu.’ Ulusal trafik radyo istasyonu 107.7’nin kullandığı cümle buydu. Canal Coast’tan Champagne’e, Cote d’Azur’dan Breton’a kadar herkes bu istasyona güvenirdi. Trafik önce Quimper’de, sonra Brest’te, sonra da Morlaix’de durma noktasına gelmişti. Yani bütün yolculuk boyunca...

Normal şartlar altında –yani yılın on ayı ve yirmi günü–

*Ç.N.: (Fr.) Ana yol.

yolculuk en fazla bir saat sürerken bugün iki buçuk saati bulmuştu. Saat bir olmadan Morlaix'ye varmışlardı. Marie Morgane Cassel pek konuşmamıştı. Dupin'in bir dizi telefon görüşmesi yapması gerekmişti. Le Ber'le iki defa, Nolwenn'le bir defa konuşmuştu. Nolwenn bütün bilgileri ona aktarmıştı; Dupin onun her şeyi bu kadar iyi yönetebilmesi karşısında her zaman şaşkınlığa uğrardı. Labat ve Guenneugues'le de bir defa konuşmuştu. Konuşma her zamanki gibi işkenceye dönüşmüştü; Dupin bir dakika bile geçmeden bağlantının kötü olduğunu söylemiş, birkaç defa da, "Sizi duyamıyorum, siz beni duyabiliyor musunuz?" dedikten sonra telefonu kapamıştı. Labat, Madam Pennec'e gitmişti. Le Ber'e göre konuşma oldukça kasvetli geçmişti. Kadının olaydan haberi yoktu; o yüzden de ona söyleyen ilk kişi Labat olmuştu. Kadın yere yığılmıştı; Labat da önlem olarak doktor çağırılmıştı. Kadının doktoru eve gelmiş ve ona yatıştırıcı vermişti. Loic Pennec kaçta evden çıkmıştı, yalnız mıydı, biriyle mi buluşmuştu? O şartlar altında bu soruları sormasının imkânı yoktu. Tek neşeli telefon konuşması Nolwenn'inkiydi; Charles Sauré'nin açık adresini bulmuştu. Dupin gidişinden haberleri olsun istemiyordu.

Dupin kuzey sahilini pek sevmezdi. Buraya her zaman yağmur yağırdı. Hava, Azores'dan gelen yüksek basınç etkisi altındaki güney tarafından çok daha kötüydü. İyi bir 'güneyli' olan Nolwenn ona düzenli olarak rakamları tekrarlardı: Güney Finistère her yıl 2200 saat güneş ışığı alırken, kuzey sadece 1500 saat alırdı. Bunlara ek olarak sahilin büyük bölümü engebeli ve taşlıktı; kumsallar bile oldukça dardı. Deniz alçalınca geriye yosunlarla kaplı,

gri kahverengi karışımı, taşlık zemin kalıyordu; böylece kumsallar, yosunlardan oluşan devasa arazilerde mahsur kalmış gülünç derecede dar, kumdan şeritlere dönüyordu. Denize ulaşmak, yüzmek imkânsızdı. Carantec, kuzeydeki istisnalardan biriydi; normalde kuzeyde muhteşem kumsallar vardı, deniz alçaldığında bile geniş ve uysal koyların hemen açığında düzinelerce adacık olurdu. Bu köyün kendine has bir atmosferi vardı. Burada eski bir kasaba bulunurdu; dağlık burnun sevimli, küçük bir kısmını oluşturuyordu. Bütün yolları bir şekilde denize çıkan dar, rüzgârlı ara sokakları vardı; insanlar zaman zaman bunun nasıl mümkün olduğunu düşünürdü. Sauré'lerin evi küçük köyün merkezinde, küçük limanın ve iki ya da üç tane muazzam ama gösterişsiz restoranın –Dupin'in bunlardan birinde yediği *entrecôte* ile ilgili çok hoş anıları vardı– yanındaydı. Arabayı büyük meydana park ettiler; ev, meydanın az ilerisindeydi. Fırtına hâlâ dinmemişti ve yağmur yağıyordu; buraya gelirken geçtikleri her yer böyleydi. Dupin'in kıyafetleri hâlâ nemliydi. Dupin en iyi zamanlarında bile bir komiser gibi görünmediğinin gayet farkındaydı; fakat şu anda her zamankinden de betardi.

Zili art arda iki defa ve uzun bir şekilde çaldı. Kısa boylu, ince bir adam kapıyı açtı; bol, rengi solmuş mavi bir gömlekle kot pantolon giymiş olan adamın haylaz ve zeki bakışlı gözleri; gür, dağınık saçları vardı.

“*Bonjour. Mösyö Sauré?*”

Sauré'nin yüz ifadesi gergindi, yüksek sesle konuştu. “Kiminle müşerref oluyorum?”

“Concarneau Emniyet Müdürlüğü'nden Komiser Georges Dupin. Bu da Brest'ten Profesör Cassel.”

Sauré, biraz daha uzlaşmacı bir tavır takınmıştı.

"Ah, evet, şu komiser. Karımla telefonda konuşmuşsunuz. Beni aramayacak mıydınız? Karım yarım saat önce aramış olmanız gerektiğini söylemişti."

Dupin konuştukları üzere telefon etmek yerine, adamın evine çat kapı gelmesini nasıl açıklayacağını hiç düşünmemişti; o yüzden hemen bu durumu mazur göstermeye girişti. "Bazı önemli sorularımız var ve bildiğiniz şeylerin bize çok yardımı dokunabilir. Araştırmalarımıza göre salı günü telefonda Pierre-Louis Pennec'le konuşmuşsunuz. Eminim onun öldürüldüğünü duymuşsunuzdur."

"Evet. Bu korkunç bir şey. Gazetede okudum. Lütfen buyurun, konuşmamıza içeride devam edelim." Mösyö Sauré kenara çekilince Madam Cassel ve Dupin içeri girdiler, adam da kapıyı sessizce kapadı.

"Bu taraftan. Oturma odasına geçelim."

Ev dışarıdan görüldüğünden çok daha büyüktü, oldukça zevkli ve pahalı mobilyalarla döşenmişti. Modern fakat sıcak bir tarza sahipti. Eski ve yeni güvenli bir şekilde bir araya toplanmıştı. Her şeye Breton'la özdeşleşmiş olan renkler; lacivert, açık yeşil ve parlak beyaz hâkimdi. Bunlar Atlantik'in renkleri idi. Oldukça samimi bir hava yaratmıştı.

"Sizi daha sıcak bir şekilde karşılamadığım için beni affedin. Sizi görmeyi beklemiyordum, dediğim gibi karım beni telefonla arayacağını söylemişti. Kendisi şu an büyük *Leclerc*'de alışveriş yapıyor, bu akşam konuklarımız var da. Fakat ben de size bir şey ikram edebilirim. Kahve ya da bir bardak su alır mısınız?"

"Ben bir kahve alırım, teşekkürler." Madam Cassel, Du-

pin'den önce atılmıştı. Dupin bir an evvel konuya girmeyi tercih ederdi.

"Ya siz, Mösyö Komiser?"

"Ben de kahve alırım. Çok teşekkürler." O da bir kahve içebilirdi; zaten saatlerdir içmemişti.

"Siz rahatınıza bakın, lütfen. Ben hemen dönerim." Sauré, alçak kanepeyi ve iki koltuğu işaret etti; oturma grubu, bu havada bile nefes kesici bir manzarayı gözler önüne seren muazzam genişlikteki pencerelere bakacak şekilde yerleştirilmişti.

Madam Cassel ve Dupin birbirlerine oldukça uzak olan koltukları seçip oturdular.

"Gerçekten de harikulade bir manzarası var. Denizin bu kadar yakın olabileceği hiç aklıma gelmezdi." Dupin uzaklara, artık neredeyse görünmez olan karanlık ufka baktı. İkisi de sessizce oturup manzarayı seyre daldılar.

Sauré gayet hoş, küçük, ahşap bir tepsiyle geri geldi.

"Madam Cassel, Brest Üniversitesi'nde sanat tarihi profesörü. Gauguin onun uzmanlık alanlarından..."

"Ah, ben Madam Cassel'i tanıyorum zaten, Mösyö Komiser." Sauré içerlemiş görünüyordu. Madam Cassel'e döndü.

"Sizin yayımlarınızdan bazılarını elbette ki biliyorum, Madam Cassel. Mükemmeller. Paris'te oldukça saygı görüyorsunuz. Sonunda sizinle tanışabilmek benim için büyük bir zevk."

"O zevk tamamıyla bana ait, Mösyö Sauré."

Sauré kanepenin tam ortasına oturdu; böylece Dupin'e

ve Madam Cassel'e eşit uzaklıktaydı.

Dupin açık olmaya karar verdi. "*Vaazdan Sonraki Hayal*'den bir tane daha olduğunu öğrendiğinizde ne düşündünüz?"

Dupin son derece sakın bir şekilde konuşmuştu. Yine de Marie Morgane Cassel'in kafası hızla kendisine çevrilmişti. Kadın, hayretler içinde ona bakıyordu. Charles Sauré, Dupin'e baktı; yüz ifadesi değişmemişti ve oldukça rahat bir şekilde, berrak bir ses tonuyla konuştu.

"Tablodan haberiniz var demek... Elbette ki biliyorsunuz. Ne kadar da hayret verici bir durum; bunun olduğuna inanamıyorum. *Vaazdan Sonraki Hayal*'den bir tane daha!"

Madam Cassel'in başı bu sefer de hızla Sauré'ye döndü. Kadın tamamen afallamış görünüyordu. "*Vaazdan Sonraki Hayal*'in ikinci bir verisi mu var?"

"Evet."

"İkinci bir tablo mu var? Şu ana kadar kimsenin bilmediği büyük bir Gauguin var, öyle mi?" Kadının tüylerinin diken diken olduğu görülebiliyordu.

"Ben tabloyu gördüm. Size fikrimi söylemekte bir sakınca görmüyorum, bence bildiğimiz hâlden bile çok daha mükemmel. Daha cesur, daha cüretkâr, daha radikal. Turuncu, devasa bir blok olarak kullanılmış. Bu inanılmaz bir şey. Gauguin'in istediği, yapabildiği her şey, hepsi o tabloda. Bu defaki mücadele, çok daha açıkça bir hayal ve tıpkı orada durup izleyen rahibeler gibi daha gerçekçi bir olay olarak resmedilmiş."

Sauré'nin dediği şeyi kavramak Dupin'in biraz zamanını aldı. "Ne yaptınız? Tabloyu gördünüz mü?"

“Evet. Onu gördüm. Çarşamba günü oradaydım. Pierre-Louis Pennec’le öğleden sonra otelde buluştuk.”

“Tabloyu gerçekten gördünüz mü?”

“Yarım saat boyunca karşısında durdum. Restoranda, tam kapının yanında asılı duruyor. Gerçek bir Gauguin, hiç bilinmeyen bir tablo. Buna inanması gerçekten de çok güç...”

“Gerçek olduğuna emin misiniz peki? Gerçekten Gauguin tarafından mı yapılmış?”

“Kesinlikle eminim. Elbette ki bir dizi bilimsel teste tabi tutulacak fakat bana göre sadece formaliteden. Benim o tablonun gerçek olduğuna dair hiçbir şüphem yok.”

“Gördüğünüz tablo bir kopya değil miydi yani?”

“Kopya mı? Ne demek istiyorsunuz? Bu fikre de nereden kapıldınız?”

“Yani tablo Gauguin tarzında resim yapan taklitçilerden birine ait olamaz mı?”

“Hayır, tabii ki de olamaz.”

“Nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?”

“Mösyö Sauré bu konuda çok bilgilidir. Bu konuda, dünyada ondan daha yetkili bir kimse yoktur, Mösyö Komiser.”

Sauré gururlu tebessümünü saklayamadı. “Çok teşekkür ederim, Madam.”

Dupin şu an restoranda asılı duran kopyadan bahsetmemeye karar verdi. Madam Cassel bunu anlamış gibi görünüyordu.

“Pierre-Louis Pennec neden sizi arayıp çağırdı? Ne isti-

yordu? Neler olduğunu en başından itibaren bize anlatabilir misiniz?”

Sauré arkasma yaslandı. “Elbette. Pierre-Louis beni ilk olarak salı sabahı aradı. Saat sekiz buçuk civarıydı. Benimle gizli bir görüşme yapıp yapamayacağını sordu ve bunun önemli olduğunu söyledi. Görüşmenin tam bir gizlilik içinde yapılması onun için çok önemliydi. Bir toplantıya girmek üzereydim o yüzden beni öğlene doğru aramasını söyledim. O da aradı.”

“Yani tekrar o sizi aradı, siz onu aramadınız, değil mi?”

“Evet. Öğlene doğru tekrar aradı. Hemen sadede geldi. Babasının kendisine sanat tarihçilerinin bile bilmediği bir Gauguin tablosu bıraktığını, kendisinin bu tabloyu yıllardır sakladığını fakat şimdi bunu *Musée d’Orsay* koleksiyonuna bağışlamak istediğini söyledi.”

Dupin oturuşunu dikleştirdi. “Tabloyu müzeye mi bırakmak istedi? Öylece bağışlayacak mıydı yani?”

“Evet. Bunu istiyordu.”

“Ama tablo inanılmaz bir değere sahip. Burada otuz, kırk milyon avrodan bahsediyoruz.”

“Gerçekten de öyle.” Sauré son derece sakindi.

“Siz nasıl tepki verdiniz?”

“İlk önce bütün bu anlatılanlardan ne çıkarmam gerektiğini bilemedim. Elbette kulağa çok olağan dışı geliyordu; hatta birinin uyduramayacağı kadar sıra dışıydı. Neden biri böyle bir hikâye uydursundu ki? En kötü ihtimalle birinin dikkat çekineye çalışıyor olabileceğini düşündüm. Mösyö Pennec acilen buluşmak istiyordu.”

“Bunun neden bu kadar acil olduğunu açıkladı mı?”

“Hayır. Aslında biraz resmî davranıyordu ki bu da benim için daha uygundu. Açıkçası kendisine kişisel sorular sormanın uygunsuz kaçacağını düşündüm. Sanat dünyasında oldukça güçlü kişilerle anlaşmalarımız olur. Müzeye yapılan böylesine bağışlar bizim için oldukça normaldir.”

“Ama bu bağışın değerinin normal olmadığı aşîkâr. Müzenin her gün böyle bağışlar almadığına eminim.”

“Mösyö Honoré küçük dilini yütmuş olmalı,” diyerek lafa karıştı Madam Cassel.

Charles Sauré ona tasvip etmeyen bir bakış attı. Tekrar Dupin’e dönerek ekledi: “Kendisi müzenin müdürüdür. Sanat dünyasındaki en meşhur ve en nüfuzlu kişilerden biridir. Doğru anı yakalayamadığım için Mösyö Honoré ile henüz konuşmadım. Aceleci davranmak istemedim; bu çok düşüncesizce bir hareket olurdu. Önce tabloya bakmam ve bunun gerçek bir Gauguin olduğundan emin olmam gerektiğini düşündüm. Ayrıca bağışla, zamanlamayla, şartlarla ilgili konuşulacak çok şey vardı.”

“O hâlde ertesi gün buluşmayı kabul ettiniz, öyle mi?”

“Karımla birlikte zaten hafta sonu için buraya gelmeye karar vermiştik ve birkaç gün daha kalmayı düşünüyorduk. Pont-Aven tam olarak yolumuzun üzeri sayılmazdı fakat buradan çok uzak da değildi. Yani bizim için gayet uygundu.”

“O hâlde otelde buluştunuz?”

“Evet. Karım bir saatliğine Pont-Aven’de dolaşırken ben de otele gittim. Mösyö Pennec beni aşağıdaki resepsiyonda bekliyordu. Restoran o saatlerde sakin olduğu için benden saat üç ile beş arası gelmemi istemişti. Hemen konuya gir-

di. Bu bağışı vasiyetine ekletmek için noterinden bir randevu almıştı bile. Bir sonraki hafta tabloyu teslim etmek niyetindeydi. Onu Pont-Aven'de vermek istiyordu, Paris'e gelmeyecekti. Tablonun yanına konulacak levha için resmin ve otelin tarihini anlatan, babasından ve tabii ki olağanüstü Marie-Jeanne Pennec'ten bahseden kısa bir metin hazırlamıştı bile."

"Tablonun tarihinin halka duyurulmasını mı istiyordu?"

"Kesinlikle. Elbette ki mütevazı bir şekilde. Devir teslimle ilgili herhangi bir yaygara koparmak, basını işin içine katmak, resmî bir törenle halka duyurmak falan istemiyordu. Sadece küçük bir levha olsun istiyordu. Ona bir sabah kalkıp böylesi bir tabloyu hiçbir açıklama yapmadan müzeye asamayacağınızı söyledim. Bu tablonun varlığı bile bir mucizeydi ve herkes, akademisyenler, basın, halk bu tablonun nereden çıktığını soracaktı. Bu tarz meselelere bir kez daha benimle birlikte kafa yordu."

Dupin, Clairefontaine marka defterine birkaç not almıştı. Sauré karman çorman yazılarla dolu özensiz defteri görünce hafiften afallamıştı. Dupin devam etti. "Size tablonun hikâyesini anlattı mı?"

"Bir kısmını. Büyükannesi Marie-Jeanne'm bunu Gauguin'in kendisinden aldığını söyledi. Gauguin bu tabloyu ona 1894'teki son ziyaretinde, yaptığı her şey için bir teşekkür mahiyetinde vermiş. Gauguin her zaman onun otelinde kalmış, Matmazel Julia'nınkine hiç gitmemiş. Pennec'in dediğine göre her şeyden de önemlisi, genç Cavallı kız arkadaşına ciddi hakaretler edildiği için Concarneau'da karıştığı kavganın ardından Marie-Jeanne kendisine yak-

laşık dört ay boyunca baktığından bu tabloyu vererek ona teşekkür etmek istemiş. O sırada Gauguin ciddi biçimde yaralanmış ve Marie-Jeanne ona, iyileşinceye dek sevgi ve şefkatle bakmış. O zamandan beri de tablo restoranda hep aynı yerde asılıymış... Düşününce ne kadar da inanılmaz bir hikâye, değil mi? Hayret verici.”

“Gerçeğe çok yaklaştımsınız, Mösyö Komiser.”

Marie Morgane Cassel konuşurken oldukça düşünceli görünüyordu. Kocaman açtığı gözleriyle küçük tebessümünü gizleyemeyen Dupin’e bakıyordu.

“Bütün bu olan bitenin devam etmekte olan cinayet soruşturmasıyla son derece alakalı olabileceği aklınıza gelmedi mi, Mösyö Sauré? Yani Pierre-Louis Pennec’in öldürüldüğünü öğrendikten sonrasını kastediyorum.”

Charles Sauré, Dupin’e büyük bir şaşkınlıkla baktı. “Ben büyük bir gizlilik içinde çalışmaya alışkınım. Mösyö Pennec benden son derece gizlilik içinde davranmamı istedi. Sanat dünyasında böyle şeyler çok normaldir. Bizim camımızda birçok şey, nasıl desem, çok mahremdir. Elbette ki neler olduğunu duyunca rahatsız oldum. Fakat o zaman bile yapılacak en doğru şeyin gizlilik ilkesine uymak olduğunu düşündüm. Bu bizim en önemli varlığımızdır. Belki de tablonun vârisleri bu gizlilikten memnun olacaklardır. O değerinde böylesi bir tabloya sahip olmak da bunu bağışlama kararı da son derece kişisel meselelerdir. Bu konuda katı kurallarıımız var.”

“Fakat...” Dupin birdenbire sustu. Bu çok anlamsızdı. Charles Sauré’nin bu durumu o zaman da, şimdi de tuhaf bulmadığı çok açıktı. Üstelik Pierre-Louis Pennec’i ölü-

münden iki gün önce görmesine ve kırk milyon avro değerindeki bir tablonun varlığını öğrenmesine rağmen bile. Bu durumun gayet geçerli bir cinayet sebebi olabileceğini akıl etmek o kadar da güç bir şey değildi.

“Devir teslim ne zaman gerçekleşecekti?”

“Haberleşip bir tarih kararlaştıracaktık. Ama beni yolcu ederken kesinlikle gelecek haftanın başında olacağını söylüyordu. Bu işin bir an önce hallolmasını istiyordu.”

“Mösyö Pennec’in size bağışın sebebini söylemediğini tahmin ediyorum.”

“Evet.”

“Peki, şu anda onun öldürüldüğünü bildiğinize göre size önemli görünen bir şey söyledi mi?”

“Bütün konuşma tabloyla ve bağışla ilgiliydi. Devir teslim prosedürleri hakkında konuştuk sadece. Ondan bir açıklama ya da bir hikâye beklemiyordum zaten. Ona hiç soru sormadım. Bana düşmezdi.”

“Anlıyorum. Peki, Pierre-Louis Pennec’te gözünüze çarpan bir şey olmadı mı? Aşırı gergin olup olmadığı gibi? Onunla görüştükten sonra kafanıza takılan herhangi bir şey oldu mu?”

“Hayır. Tek söyleyebileceğim şey, onun hiç vakit kaybetmek istememesiydi. Ama acele eder gibi bir hâli de yoktu, sadece kararlı görünüyordu.”

Dupin’in hevesi kaçmıştı. Bu en önemli görüşmelerde ve sorgulamalarda bile sıkça yaşadığı bir durumdu. Fakat şu anda ne öğrenmek istediğini çok iyi biliyordu.

“Çok teşekkürler, Mösyö Sauré. Çok yardımcı oldunuz. Artık dönmemiz gerek, Pont-Aven’den bekleniyorum.”

Charles Sauré sohbetin böyle aniden sonlanması karşısında biraz afallamış görünüyordu. "Ben... evet, şey, söyleyecek başka bir şey de yok zaten. Telefon konuşmaları da, görüşmemiz de pek uzun değildi."

"Tekrar teşekkürler." Dupin ayağa kalktı. Marie Morgane Cassel de sohbetin böyle aniden sonlanmasına en az Sauré kadar şaşırmış görünüyordu. O da biraz mahcup bir hâlde yerinden fırladı.

"Benim bilmek istediğim bir şey var, Mösyö Komiser."

"Buyurun."

"Tablo kime miras kalacak? Yani Mösyö Pennec'in... ölümünden dolayı? Gazetede bir oğlu olduğundan bahsediliyordu."

Dupin'in bu sabah olanlardan Sauré'ye bahsetmeye niyeti yoktu. "Göreceğiz, Mösyö Sauré, şu an bu konuda bir yorum yapmak istemem."

"Vârislerin de bağış konusunda aynı tutumu sergileyeceklerini varsayıyorum; ne de olsa bu, tablonun sahibinin en büyük isteğiydi... Böylesi bir tablo bütün dünyaya ait olmalıdır."

"Bu konuda bir yorum yapamam."

"Bağışı vasiyetine ekletmeyi başarmıştır, değil mi? Bu konuda çok acele ediyordu."

Buna hiç şüphe yoktu. Dupin konunun nereye gittiğini anlamıştı. "Bize yardım edebileceğiniz başka bir konu olursa sizinle iletişime geçeceğim."

Sauré'nin yanıt vermesi biraz uzun sürdü. "Tabii, lütfen arayın. Bu harika olur. Bana hafta sonuna kadar buradan ulaşabilirsiniz. Cumartesiye kadar dönmeyi düşünmüyo-

ruz.”

Sauré onları kapıya kadar geçirip ikisiyle de resmî bir şekilde vedalaştı.

Gökyüzü hâlâ koyu gri bir renkteydi fakat en azından yağmur durmuştu. Pont-Aven’e mümkün olduğunca çabuk bir şekilde geri dönmek istemesine rağmen Dupin’in küçük bir yürüyüşe ihtiyacı vardı.

“Evin etrafında biraz yürüyebilir miyiz? Arabaya farklı bir yoldan gideriz.”

“İyi olur.”

Profesör hâlâ biraz şaşkın görünüyordu.

Sauré’nin evinin sağ tarafındaki dar patikaya döndüler. Denize doğru ilerlerken oldukça gür, metrelerce uzunluk-taki orman gülü çalılıklarının arasından evi hâlâ seçebiliyorlardı. Kayalıklara ulaşana dek konuşmadılar.

“İnanılmaz bir şey. Bunun ne anlama geldiğini biliyor musunuz? Bu hikâye dünyaya yayılacak. Varlığı bilinmeyen bir Gauguin, Breton’da kendi hâlinde bir restoranda keşfedildi. Yüzyıldan uzun zamandır hiç fark edilmeden orada asılı duran tablo Gauguin’in külliyyatının en önemli parçalarından biri. Değeri yaklaşık kırk milyon avro. En az.”

“Ve de iki ölü. Şu ana kadar.”

Marie Morgane Cassel mahcup oldu. “Evet... haklısınız. Evet. İki ölü. Üzgünüm, ben...”

"Heyecanınızı anlıyorum. Bu iki mesele birbirinden çok ayrı. Benim işimde her şeyin diğer yanını da görmek gerekir. Olayların diğer tarafını, insanların diğer yüzünü... Benim işim budur."

Bir süre yan yana, hiç konuşmadan öylece durdular. Dupin söylediği şey yüzünden kendini rahatsız hissediyordu. "Ne düşünüyorsunuz? Mösyö Sauré'nin söylediği şey aklınıza yattı mı?"

"Evet, kesinlikle. Aynı zamanda tüm söyledikleri tutarlıydı; nasıl desem, sanat dünyasının gelenekleri hakkında söyledikleri, davranışları, yaklaşımı hatta kişiliği bile... Sanat dünyası oldukça tuhaftır."

"Charles Sauré'nin, Pierre-Louis Pennec'i öldürdüğünü düşünmüyorsunuz yani?"

Marie Morgane Cassel, Dupin'e bir an için yıldırım çarpmış gibi baktı. "Sizce böyle bir şey yapmış olabilir mi, Komiser?"

"Bilmiyorum."

Kadın sesini çıkarmadı.

"Fakat sizce tablonun gerçek olduğunu varsayabilir miyiz? Charles Sauré yanlış anlamış olamaz, değil mi?"

"Hayır. Yani teoride elbette böyle bir ihtimal var. Fakat ben onun yargılarına ve içgüdülerine güvenirim. Dedğim gibi dünyada ondan daha bilgili bir sanat eksperini bulamazsınız."

"Güzel. Size... size güveniyorum." Dupin'in gülümsemesi Marie Morgane Cassel'in hoşuna gitti.

"O hâlde iki ölüyle ve kırk milyon avroluk bir tablonun çalınmasıyla karşı karşıyayız. Üstelik resmî olarak var ol-

mayan bir tablo bu. Onun orijinal olduğuna ve restoranda şu an asılı olan tablonun bir taklitçinin uydurması olmadığına kanıt olarak elimizde sadece Sauré'nin değerlendirmesi var."

Dupin duraksadı. Gülümsemesi kayboldu. "Restoranda asılı olan tablonun tek kopya olmadığına dair bir kanıtımız var mı? Yani Sauré'nin yarım saat içinde tabloyu değerlendirmiş olmasından ve tablonun orijinal olduğuna ilişkin öz güveninden başka? Bu yeterli değil. En azından mahkeme için... Tablo şu an kimdeyse oldukça rahat hissediyor olmalı. Var olmayan bir resmi çaldı sonuçta. En azından o tabloyu bulup onun Gauguin'e ait orijinal bir tablo olduğunu kanıtlayan bilimsel testlerden geçirene kadar elimiz kolumuz bağlı."

"Tablo şu an kime kaldı?"

"Madam Pennec'e. Yani bu sabah itibarıyla onun oldu. Oldukça kolay oldu bu. Artık otel de onun ve başka bir şart olmadığı için otelin içindekiler de. Sonuçta Pierre-Louis Pennec vasiyeti değiştirecek vakit bulamadı."

"Yani bağış geçersiz mi?"

"Buna Madam Pennec karar verecek."

Dupin'in cep telefonu çaldı. Labat arıyordu. "Buna bakmam gerek. Hadi arabaya dönelim."

"Peki. Buradan doğruca Brest'e gitsem daha mı iyi olur?"

"Sizi yolun yarısına kadar ben bırakırım... Labat?"

"Evet, Mösyö Komiser. Burada birkaç acil konu var. Neredesiniz?"

"Carantec'te deniz kenarındayım."

"Carantec mi? Deniz kenarı mı?"

"Aynen öyle."

"Carantec'te ne yapıyorsunuz?"

"Neler oluyor, Labat?"

"Salou'yu aramalısınız. Sizinle özel olarak konuşmak istiyor. Yine. Doktor Lafond da öyle. Her ikisi de en kısa zamanda aramanızı bekliyorlar."

Labat, beyhude yere Dupin'in bir şey demesini bekledi.

"Ne zaman otelde olacaksınız? Madam Lajoux ve Delon'a beklemelerini söyledik. André Pennec ve Beauvois'ya henüz ulaşamadık. Catherine Pennec'e yapacağınız ziyaretten sonra ilk kimi görmek istersiniz?"

"Bana bir araba lazım." Dupin bir süre düşündü. "Morlaix'den gelirken Brest'teki ilk büyük döner kavşağa, hayır bir dakika, Océanopolis daha iyi. Oradan daha kolay olur. Araba Madam Cassel'in üniversiteye dönmesi için gerekiyor."

Dupin, Brest'teki Océanopolis'e defalarca gitmişti ve orayı çok iyi biliyordu. Büyük akvaryumları, özellikle de penguenleri her zaman çok sevmiştir. Océanopolis muhteşimdi.

"Madam Cassel sizinle birlikte mi?"

"Saat dört buçukta üniversitede olması gerek."

"Le Ber'ü ve beni soruşturmayla ilgili en kısa zamanda bilgilendirmeniz gerekiyor."

"Haklısınız, Müfettiş Labat. Kesinlikle haklısınız. Birazdan konuşuruz."

Bu seferki yolculukları daha kısa sürmüştü çünkü taticiler hâlâ kafelerdeydiler. Yarım saatte Océanopolis'e vardılar. Dün Brest'ten gelen polis memuru aynı arabayla Madam Cassel'i bekliyordu. Madam Cassel ve Dupin bu sefer de pek fazla konuşamamışlardı. Dupin gidiş yolunda olduğu gibi dönüş yolunun da büyük bir kısmında telefon görüşmeleri yapmıştı. Loic Pennec'in otopsisini yapan Doktor Lafond her zamanki gibi pek bir şey söylememişti fakat Loic Pennec'in bu sabah değil, dün gece öldüğünü, ölüm sebebinin düşüp kayalıklardan yuvarlanması –şu ana kadarki kanıtlara göre– olduğunu ve düşmeden önce Pennec'e şiddet uygulandığına dair herhangi bir gösterge veya yara olmadığını teyit etmişti.

Salou, Pennec'in civarında, özellikle de ölümcül uçurumun başında, başka birine ait olması “kuvvetle muhtemel” olan ayak izleri olduğunu belirtmişti. Ama bunu doğrulayamıyordu. Fırtına ve şiddetli yağmur hemen hemen her şeyi silmişti; daha detaylı bir incelemeden sonra bile ayak izlerini doğrulama imkânının olmaması gibi bir tehlike vardı. Dupin onun bu söylediklerinin, Le Ber'le ilk konuşmasında edindiği bilgilerle hemen hemen aynı olduğunu düşündü ya da büyük yıldız, adli tıp uzmanı kendini önemli göstermeye çalışıyordu.

Şu ana kadar halktan hiç kimse, olayın gerçekleştiği dün akşama ya da bu sabaha dair şüpheli bir şey gördükleriyle ilgili polisle bağlantıya geçmemişti. Pont-Aven'den gelen memurlar, yerel halkın tamamını bir bir sorgulamaya başlamıştı fakat bundan da henüz bir sonuç çıkmamıştı. Bir şey çıkmasını da beklemiyordu zaten; bu öyle sıradan parmak izi, ayak izi teşhisleri, kumaş dokuları ya da görgü

tanıklarıyla çözülebilecek türden bir vaka değildi.

Dupin saat dörde doğru arabasını Pennec'lerin villasının çok yakınına, limana park etti. Kolay bir konuşma olmayacaktı.

Madam Pennec'in kapıya gelmesi uzun sürdü. Catherine Pennec kötü durumdaydı; gözleri yaşlı, ifadesi donuktu; hatta dün titizlikle toplanmış olan saçları bile bugün karman çormandı.

"Habersiz geldiğim için özür dilerim, Madam Pennec fakat mümkünse sizinle konuşmak isterim. Durumun korkunç olduğunu biliyorum, sizi böyle rahatsız ettiğim için üzgünüm."

Catherine Pennec Dupin'e boş boş baktı. "Lütfen içeri gelin."

Dupin içeri girdi. Catherine Pennec tek kelime etmeden ilerledi, Dupin de onu takip etti. Dün ve ondan önceki gün oturduğu koltuğa geçti.

"Bazı ilaçlar alıyorum. O yüzden düzgün bir konuşma yapıp yapamayacağımdan emin değilim."

"Öncelikle en içten başsağlığı dileklerimi kabul edin, lütfen, Madam Pennec."

Kırk sekiz saat içinde aynı kişiye ikinci kez başsağlığı diliyordu. Bu çok ürkütücü bir histi.

"Teşekkürler."

"Gerçekten büyük bir trajedi. Her açıdan."

Madam Pennec sorgular biçimde kaşlarını kaldırdı.

"Bunun bir kaza olup olmadığını, kocanızın arkadan itilip itilmediğini henüz bilmiyoruz. Ya da kocanızın... bel-

ki de..."

"Atlayıp atlamadığını mı?"

"Tam olarak ne olduğunu hiçbir zaman öğrenemeyebiliriz. Hiç görgü tanığı yok. Olay yerinde şu anda herhangi bir adli delil bulmak imkânsız. Dün gece yağan yağmuru gördünüz. Şu ana kadar hiçbir şey kesin değil."

"Bunun bir cinayet olup olmadığını öğrenmek istiyorum. Öyleyse de katili bulacağınıza dair bana söz vermeli-siniz. Bu bir cinayetse katil, kayınpederimi öldürenle aynı kişi olmalı, öyle değil mi?"

"Bilmiyorum, Madam Pennec. Henüz bir şey diyemiyorum. Siz kendinizi bunlarla üzmemelisiniz şu an."

"Umarım kısa zamanda bir gelişme kaydedersiniz."

"Sizi çok tutmayacağım. Ama size sormam gereken birkaç şey var. Bana dün gecedен bahsedin, lütfen. Kocanız saat kaçta..."

"Kocam saat dokuz buçuğa doğru evden çıktı. Yürüyüş yapmak istemişti. Akşamları sıklıkla arabasına atlayıp sahile giderdi. Bazen Tahiti Plajı'ndaki teknesine gider, bazen de burada, köyde yürüyüş yapardı. Yürümeyi çok severdi, yıllardır yürüyordu. Ve..." Kadının sesi çatladı. "Rospi-co'dan Tahiti Plajı'na giden yolu çok severdi. Yazları, turist sezonunda gece geç saatte yürüyüşe çıkardı. Dünden önceki gün olanlar yüzünden kendini çok kötü hissettiği aşikârdı ve yürüyüşün onu sakinleştirmesini umuyordu. Kötü haberi aldığımız gece uyuyamamıştı. İkimiz de uyuyamamıştık."

"Dün yalnız mıydı?"

"Yürüyüşe her zaman tek başına çıkardı. Ben bile onun-

la hiç gitmezdim. Arabasını da almıştı.” Kadının sesi daha da ciddi bir tona büründü. “Arabasının anahtarlarını bulması çok uzun sürmüştü. Sonra kapıda bana, ‘Görüşürüz,’ demişti.”

“Normalde yürüyüşleri ne kadar sürer?”

“Herhâlde iki saat falan. Dün ikimiz de neredeyse aynı anda evden çıktığımız için tam saati hatırlayabiliyorum. Arabayla Trévignon’daki nöbetçi eczaneye gittim; doktorum her ikimiz için de uyku hapi yazmıştı. Uyumamız gerekiyordu. Yoksa normalde böyle bir şey asla kullanmayız.”

“Doğru şeyi yapmışsınız. Kendinizi suçlamanıza gerek yok.”

“Geri dönünce yattım; hapları onun odasına, yatağının yanına bıraktım. Hâlâ orada duruyorlar.”

“Ayrı odalarda mı kalıyorsunuz?”

Catherine Pennec, Dupin’e içerlemiş bir şekilde baktı. “Elbette. Yoksa bu sabah kocamın gece dönmemiş olduğunu hemen anlardım.”

“Anlıyorum, Madam Pennec.”

“Dün geceki durumda sıra dışı hiçbir şey yoktu, Mösyö Komiser. Yürüyüş, zaman, rota, her şey, her zamanki gibi gayet normaldi... Elbette ki sonu öyle olmadı.” Kadının sesi, Komiser’e yalvarır gibi çıkmıştı âdeta.

“Anlıyorum. Çok korkunç bir şey bu. Sizi bunlarla daha fazla rahatsız etmeyeceğim. Konuşmamız gereken önemli bir konu daha var. Her şey buna bağlı ve siz bundan henüz bahsetmediniz.”

Madam Pennec, Komiser’in gözlerinin içine baktı. Du-

pin bir anlığına kadının bakışlarında bir tereddüt olduğunu düşündü fakat yanılmış olmalıydı.

"Tablodan bahsediyorsunuz. Biliyorsunuz. Elbette öğrendiniz. Evet, o lanet olasıca resim. Her şey onunla ilgili, değil mi?" Sesi öz güvenli çıkıyordu.

"Evet, sanırım öyle."

"Yüz otuz yıl boyunca orada öylece, mutlu mutlu asılı durdu. Ama peki ya şimdi?" Birdenbire sustu. "Kimse tablo hakkında konuşmazdı, buna iznimiz yoktu. Şunu anlamamız gerekiyor: Bu, Pennec ailesinde bir tabuydu. Her şey bu sırra bağlıydı, bütün aile buna bağlıydı. Her ne olursa olsun bunun sır olarak kalması gerekiyordu. Pierre-Louis Pennec öldükten sonra bile. Anlıyor musunuz? Bu bir felaket. O kadar çok para felaket getirir. Bunu böyle sır gibi saklamakta muhtemelen haklıydılar. Her şey Pierre-Louis Pennec onu *Musée d'Orsay*'ye bağışlamaya karar verdikten sonra değişti. Bunu da biliyor olmalısınız, değil mi?"

İşte şimdi başlıyordu. Dupin bu safhayı her vakada yaşardı. Belirli bir noktada gerçek hikâyeler gün ışığına çıkmaya başlardı. O ana kadar herkes sır vermez bir tavır takınır, önemli hiçbir bilgiyi açık etmezdi. Ve sadece faillerin değil herkesin bunun için geçerli sebepleri olurdu.

"Evet. Kayınpederinizin niyetinden haberdarız."

"Bu konuyu kocamla daha bu hafta konuşmuştuk."

"Pierre-Louis Pennec kocanıza bundan bahsetti mi?"

"Elbette. Ne de olsa bu bir aile meselesi."

"Peki, kocanız ne tepki verdi? Siz ne tepki verdiniz?"

Kadın oldukça net bir şekilde yanıt verdi. "Bu onun bileceği bir işti. Bizi ilgilendirmiyordu."

“Tablo şu an size ait, Madam Pennec. O, kocanıza ve size miras kalan otelin bir parçası. O yüzden artık sizin.”

Catherine Pennec bir şey demedi.

“Siz de tabloyu *Musée d’Orsay*’ye bağışlayacak mısınız? Ne de olsa bu Pierre-Louis Pennec’in son arzusuydu. Kendisi bunu vasiyetine ekletmeyi her ne kadar başaramamış olsa da...”

“Sanırım öyle. Şu an bu olanlardan başka bir şey düşünecek durumda değilim. Bu meseleyle önümüzdeki haftalarda ilgileneceğim.” Kadın bitkin görünüyordu.

“Elbette, haklısınız. Sizi çok bile meşgul ettim. Son derece yardımcı oldunuz. Ama son bir sorum daha var: Tablodan başka kimin haberi vardı?”

Madam Pennec, Dupin’e şaşkınlık içinde baktı. “Bunu kesin olarak söyleyemem. Uzunca bir süre sadece kocamla ikimizin bildiğini sanıyordum. Fakat kocam Frédéric Beauvois’nın da bildiğinden emindi. Ben zaman zaman Madam Lajoux’nun bildiğinden de şüphelenirdim. Belki ona da söylemiştir.” Duraksadı. “Ben ona hiçbir zaman güvenmedim.”

“Ona hiçbir zaman güvenmediniz mi?”

“Bence o sahtekârın teki. Ama böyle şeyler söylememeliyim. Çok öfkeliyim, ondan. Böyle yorumlar yapmamam gerekir.”

“Madam Lajoux’nun samimi olmadığını size düşündüren şey nedir?”

“Herkes yıllardır onların bir ilişkisi olduğunu, kadının bu yüzden otelin müdürü olabildiğini biliyordu. Ayrıca kayınpederimden para aldığını da biliyorduk. Bugüne

kadar yani. O paranın bir kısmını da Kanada'daki oğluna gönderiyordu. Oğlan müsrifin teki. Kadın da onu epey şımartmış."

Madam Pennec'in sesi bir anda sertleşmişti. Dupin not defterini çıkardı.

"Tablodan haberleri olduğunu kesin olarak söyleyebilir misiniz?"

"Hayır... hayır, bilmiyorum. Böyle şeyler söylememeliydim zaten."

"Peki, Pierre-Louis Pennec'in üvey kardeşi André Pennec tabloyu biliyor muydu?"

"Kocam onun bildiğinden emindi. Bir defasında Pierre-Louis'nin babasının André'ye söylediğinden bahsetmişti. Sonuçta tablo büyük aile sırrıydı. Nasıl bilmesin?"

Dupin, Pierre-Louis Pennec'in ölümünden hemen sonra tablo hakkında bilgilendirilmesinin soruşturmaya ne kadar yararlı olabileceğini, böylelikle cinayet sebebini öğrenmiş olabileceklerini söylemek istedi. Bu yüzden ne kadar zaman harcadığını da eklemek istedi. Ve daha da önemlisi şuydu: Biri Dupin'e tablodan bahsetmiş olsaydı kocası hâlâ yaşıyor olabilirdi. Ama artık bunları söylemenin bir anlamı yoktu.

"Peki, ya Mösyö Beauvois?"

"O tam bir şeytan. Kayınpederim onun gerçek yüzünü görmemekle aptallık etti ve..." Kadın kendini güçlkle susturdu.

"Evet?"

"O adam tam bir gösteriş budalası. O saçma sapan müzeyeye ne demeli? Bir adamın kafasında nasıl bu kadar çok

saçmalık barınabilir? Pierre-Louis Pennec'ten ne kadar çok para kopardığını bir düşünsenize. Müzede onca restorasyon işleri yapıldı. Ne için? Son derece gülünç bir şey bu. Üçüncü sınıf bir müze o ve hep öyle kalacak. Taşraya ait bir yer orası." Kadın bu feverandan sonra son derece bitkin göründü.

"Sizi artık rahat bırakayım."

Madam Pennec derin bir nefes aldı. "Umarım kocama ne olduğunu en kısa zamanda öğrenirsiniz. Bu bir şeyi değiştirmeyecek ama en azından biraz olsun içimi rahatlatır."

"Ben de böyle umuyorum, Madam Pennec. Gerçekten."

Kadın ayağa kalkmaya yeltendi.

"Hayır, hayır, lütfen kalkmayın. Ben kendim çıkarım."

Madam Pennec bu isteği yerine getirmekte zorlanır gibi göründü ama yine de yerinden kalkmadı. "Teşekkürler."

"Bir yardıma ihtiyacınız olursa ya da soruşturmayla alakalı olabileceğini düşündüğünüz herhangi bir şey aklınıza gelirse... aramaktan çekinmeyin, lütfen. Numaram sizde var." Dupin ayağa kalkmıştı.

"Teşekkürler, Mösyö Komiser."

"Au revoir, Madam."

Dupin kasvetli odayı aceleyle terk etti.

Dışarıya çıkınca Dupin'in yüzüne sıcak bir güneş ışığı vurdu; gökyüzü keskin bir mavilikteydi ve tek bir bulut bile görünmüyordu. Breton'da yaşadığı üç yıl içinde bunu

defalarca deneyimlemesine rağmen Dupin, havanın böyle bir anda değişmesinden her zaman büyülenirdi. Görülmesi gereken bir şeydi bu. Son derece masumane, sıcak, güneşli bir günde, yazın nihayet geldiğine ve sıcaklığın haftalarca sabit kalacağına yemin edebilirdiniz ama yarım saat içinde hava tamamen sonbahar havasına döner, yağmur ve fırtına tehdidiyle soğurdu. Siz de bunun alçak basınç etkisi olduğuna ve günlerce size musallat olacağına bahse bile girebilirdiniz. Ya da bunun tam tersi olurdu. Bir önceki hava hiç yaşanmamış gibi gelirdi. Dupin bazen, Breton'a taşınmadan önce 'hava' denen şeyin aslında ne demek olduğunu bilmediğini düşünürdü. Buraya geldiğinde bunun asıl anlamını öğrenmişti. Değişken havanın Breton'da sürekli konuşulan bir mevzu olması da hiç şaşırtıcı değildi. Bazı Bretonların havayı bu derece doğru tahmin etmeleri Dupin'i epey etkilerdi; binlerce yılı aşkın bir süredir burada yaşayan Keltli sakinler bunu gerçek bir sanat hâline getirmişlerdi. Dupin bile bazen bu konuda kendini denerdi. Hatta bu bir şekilde onun için küçük bir hobi hâlini almıştı. Gerçi şu ana kadar başarılarından bir tek kendisi etkilenmişti.

Dupin birkaç dakika kapının dışında durdu, Clairefontaine'ini çıkardı ve bir dizi not aldı. Acilen yapması gereken birkaç şey vardı. Cebinden telefonunu çıkardı.

"Le Ber?"

"Efendim?"

"Şimdi otele geliyorum. Önce Madam Lajoux'yla ardından seninle ve Labat'yla konuşmak istiyorum. Hayır, önce seninle ve Labat'yla konuşayım, ardından diğerleriyle. Beauvois'ya ve André Pennec'e ulaşabildiniz mi?"

"Hayır, ikisine de henüz ulaşamadık. Beauvois'nın cep telefonu yok. Pennec de muhtemelen iş için arabayla Rennes taraflarına gidiyordur. Arama sesli mesaja yönlendiriliyor. Derhâl bize dönmesi gerektiğini bildiren birkaç tane mesaj bıraktık."

"İyi. Ne olursa olsun onunla bugün konuşmak istiyorum. Beauvois'yla da öyle."

"Elimizden geleni yapıyoruz."

"Bir şey daha var. Madam Pennec'in dün gece Trévignon'daki nöbetçi eczaneye gidip gitmediğini öğren. Gittiyse de saat kaçta gitmiş? Kesin saatleri öğrenmek istiyorum. Ne aldığını, nasıl görüldüğünü, her şeyi bilmem gerek. Onunla ilgilenen kişiyle konuşun."

"Kadın şüpheli mi?"

"Şu ana kadar kimsenin bize gerçeği söylemediğini hissediyorum."

"Hemen konuşmamız gerek, Mösyö Komiser."

"Geliyorum."

Labat, Le Ber ve Dupin kahvaltı salonunda yarım saat kadar oturup her şeyi dikkatlice tartıştılar. Dupin onların son gelişmelerden haberdar etti. Onlara, yüzyılı aşkın süredir aynı yerde asılı duran fakat şimdi çalınmış olan kırk milyon avroluk tabloda bahsetti. Labat ve Le Ber çok uzun süre sessiz kaldılar. Dupin onların suratlarından, karşı karşıya kaldıkları bu cinayet vakasının büyüklüğü-

nü daha yeni kavradıklarını görebiliyordu. Ve her ikisi de tek bir şeyi mutlaka yapmaları gerektiğinin çok net farkındaydı. Çalınan tabloyu bulmaları gerekiyordu ki tablonun çalındığına dair ellerinde bir kanıt olsun. Belki bu onları faile de götürürdü. Dupin yarım saat sonra kalkıp Madam Lajoux'yla konuşmaya giderken Labat bile buna söylenmedi.

Le Ber, Labat ve Dupin aşağıya indiklerinde Madam Lajoux resepsiyondaydı. Kadın üçünü birden karşısında görünce biraz korktu sanki.

"*Bonjour*, Madam Lajoux. Bize vakit ayırdığınız için teşekkürler."

"Bu çok korkunç, Mösyö Komiser. Şimdi de Loic. Bu trajedinin sonu gelmiyor. Çok zor zamanlar geçiriyoruz." Yine kesik kesik ve ağlamaklı çıkıyordu sesi.

"Gerçekten de çok zor zamanlar... Loic'in ölümüyle ilgili hâlâ rapor edebileceğimiz bir şey yok. Sizin için çok zor olsa da sizinle bir kez daha konuşmalıyım. Restorana gitmemizin bir sakıncası var mı acaba?"

Kadın tereddüt eder gibi göründü. "Restorana mı? Restorana mı gideceğiz yine?"

"Bana bir şey göstermenizi istiyorum."

Kadının bakışlarındaki tereddüt artıyordu. "Size bir şey mi göstereceğim?"

Dupin anahtarı çıkarıp restoranın kapısının kilidini açtı. "Beni takip edin."

Madam Lajoux, yavaşça, duraksayarak onu takip etti. Dupin kapıyı arkalarından kapadı. Bara doğru gittiler ve Dupin, L şeklindeki odanın dönemecine gelmeden hemen

önce durdu. "Madam Lajoux, ben..."

Kapı gürültüyle çalındı. Madam Lajoux irkildi.

"Neler oluyor?" Dupin kızmıştı fakat yine de gidip kapıyı açtı. Labat karşısında dikiliyordu.

"Mösyö Komiser, Madam Cassel telefonda. Cep telefonunuz kapalıymış. Size ulaşmaya çalışmış."

"Bir görüşme yaptığımı biliyorsun. Onu mümkün olduğunca kısa sürede arayacağımı söyle."

Labat'nın yuvarlak yüzünde tuhaf bir tatmin ifadesi vardı. Tek kelime etmeden arkasını dönüp resepsiyona geri gitti. Dupin tereddüt etti.

"Labat... bekle. Geliyorum. Bir dakika izninizi rica ediyorum, Madam Lajoux. Hemen dönerim, çok uzun sürmez."

"Elbette, Mösyö Komiser."

Dupin restorandan çıktı. Labat resepsiyondaydı, telefonu ona uzattı.

"Madam Cassel?"

"Aklıma bir şey daha geldi. Size hemen söylemem gerekiyordu. Tabloyla yani kopyayla ilgili. Onu kimin kopyaladığını bilmek istemiştiniz, değil mi? Yani diğer *Vaazdan Sonraki Hayal*'in kopyasını kimin yaptığını... Bu hâlâ önemli mi?"

"Elbette."

"Sadece bir ihtimal ama yine de bir bakmaya değer. Taklitçiler bazen tablolarla, çok belirsiz yöntemlerle isimlerini ölümsüzleştirirler. İmzalarını bir yere saklarlar. Bu aslında bir oyundur. Belki şansınız yaver gidebilir."

"İlginç."

"Bu kadar."

"Teşekkürler. Sizi kesinlikle yine arayacağım. Yani bir şey bulursak..."

"Her zaman buradayım."

"*Au revoir.*"

Dupin telefonu kapadı. Labat bütün bu süre boyunca arkasında dikilmişti. Dupin insanların bunu yapmasından nefret ederdi. "Labat?"

"Efendim, Mösyö Komiser?"

Dupin onun yanına gitti. "Hemen tabloya daha yakından bakmalıyız. Le Ber'e haber ver."

"Daha yakından mı bakmalıyız?"

Dupin, Labat'ya laf anlatmaya çalışmayacaktı. Zaten şu anda bunu nasıl yapacaklarına dair en ufak bir fikri bile olmadığını fark etmişti. O ismi nerede aramaları gerekiyordu ki? Madam Cassel'e bunu sormalıydı.

"Sonra konuşuruz. Madam Lajoux'nun yanına dönüyorum. Daha fazla rahatsız edilmek istemiyorum, Labat. Herhangi bir şey olursa bundan seni sorumlu tutacağım."

Dupin'in olmadığı süre boyunca Madam Lajoux donup kalmış gibi görünüyordu. Tam olarak aynı yerde dikiliyordu.

"Üzgünüm, Madam Lajoux."

"Ah, hayır, kesinlikle anlıyorum. Soruşturma önce gelir."

"Size şunu... Sormak istediğim şey..." Kekelemeye başlamıştı. "Bana bir kez daha izin verirseniz çok sevinirim,

Madam Lajoux. Kabalık ettiğimi biliyorum ama acil bir telefon görüşmesi yapmam gerek. Ondan sonra görüşmemi-ze sakın ve huzurlu bir şekilde devam edebileceğiz.”

Madam Lajoux’nun rahatsız olduğu aşikârdı. Ne diyeceğini bilemiyordu.

“Hemen dönerim.”

Dupin köşeyi dönüp barın sonuna gitti. Pantolonunun cebinden telefonunu çıkardı.

“Madam Cassel?” Çok hızlı konuşuyordu.

“Buyurun, Mösyö Komiser?”

“Merhaba. Bakın, size ihtiyacım var. Şu gizli imza konusunda bize yardımcı olmanız gerek. O imzayı nasıl bulacağım konusunda en ufak bir fikrim yok. Bunun için... araç gerecimiz de yok.”

Dupin hattın öteki ucundan belli belirsiz bir kıkırdama işitti.

“Arayacağınızı tahmin etmiştim. Aslında ilk aradığımda gelmeyi teklif etmem gerekirdi.”

“Çok üzgünüm, Madam Cassel, ben... bizim sizin sanatsal uzmanlığınıza ihtiyacımız var. Konferansta olduğunu-za biliyorum, ben...”

“Hazırlanmak için beş dakikaya ihtiyacım var. Hemen çıkabilirim... Sizin için sorun olmazsa kendi arabamla geleceğim.”

“Bunu yaptığınız için size minnettarım. Sizi bekliyoruz. Şu anda...” Dupin saatine baktı. “Şu an saat yediyi çeyrek geçiyor. O zaman... sizi bekliyoruz.”

“Görüşürüz, Mösyö Komiser.”

Dupin, Madam Lajoux'nun yanına döndü.

"Artık bütün dikkatim sizde, Madam Lajoux. Gerçekten çok özür dilerim."

"Dediğim gibi soruşturmanız daha önemli, Mösyö Komiser. Hepimiz mümkün olduğunca çabuk bir şekilde kati yakalamanızı istiyoruz. Üç gündür elini kolunu sallayarak, özgürce sokaklarda dolaşıyor. Bu hiç adil değil."

Kadının sesi Dupin'in önceki konuşmalarından tanıdığı o yaslı tona bürünmüştü yine. Dupin birkaç saniye bekleyip ardından sert bir şekilde konuştu. "Artık söyleyebilirsiniz, Madam Lajoux."

Madam Lajoux irkilerek gözlerini Dupin'den kaçırdı.

"Ben... ben ne demek istediğinizi bilmiyorum. Ne söyleye..." Birdenbire durdu; yüzünde bir teslimiyet ifadesi belirdi. Dupin'in gözlerinin içine bakması biraz zamanını aldı. "Biliyorsunuz, değil mi? Öğrenmişsiniz." Kadın neredeyse gözyaşlarına boğulacaktı ve bir anlığına kendini kaybetmek üzereymiş gibi göründü.

"Evet."

"Mösyö Pennec bunu, bütün bu olanları hiç doğru bulmazdı. Çok mutsuz olurdu. Tabloyu kimsenin öğrenmesini istemiyordu."

"Madam Lajoux, burada kırk milyon avrodan bahsediyoruz. Pierre-Louis Pennec'in öldürülmesinin sebebi pekâlâ bu olabilir."

"Yanıyorsunuz." Kadının sesi şu anda öfkeli çıkıyordu. "Kırk milyon avrodan bahsetmiyoruz, birinin kati ve son arzusundan bahsediyoruz, Mösyö Komiser. Kimsenin haberi olmadan o tablonun burada, güvende olmasını isti-

yordu. O tablo bu otele ait ve onun geçmişi...”

“Tabloyu *Musée d’Orsay*’ye bağışlamak istiyordu. Yanı-na da tablonun hikâyesinin yazılı olduğu bir levha kona-caktı.”

Madam Lajoux donakalmıştı. Kadın ya son derece iyi bir oyuncuydu ya da şu anki duyguları gerçektir. “Ne? Ne yapmak istemişti?”

“Tabloyu *Musée d’Orsay*’ye bağışlamak istemişti. Geçen hafta müzeyle iletişime geçmiş.”

“Bu... Bu...” Birdenbire sustu.

“Evet?”

Kadının surat ifadesi sertleşti. “Yok bir şey... Bir şey yok. Eğer söyledikleriniz gerçekse o zaman biz sadece onun doğru olduğuna inandığı şeyi kabullenmeliyiz.”

“Bu... size... nasıl desem... uygunsuz mu geliyor?”

“Ne?”

“Müze meselesi. Bağış.”

“Hayır, hayır. Sadece... ah, bilemiyorum. Birçok açıdan bu her şeyin merkezindeki sırdı. Her şey çok tuhaf, çok yanlış. Bilemiyorum.”

“Tabloyu ne kadar zamandır biliyordunuz?”

“Otuz beş yıldır. Mösyö Pennec bana en başta, daha üçüncü yılımdayken söylemişti bunu.”

“Başka kim biliyor peki?”

“Hiç kimse. Sadece Beauvois ve tabii ki de oğlu. Mösyö Beauvois, Mösyö Pennec’in sanat danışmanıydı. Pierre-Louis resimle ilgili her konuda ona danıştırdı. Buradaki restorasyonu da ona öneren Mösyö Beauvois’ydı. Ayrıca

havalandırmayla ilgili bütün sorularını da yanıtlamıştı. Bu sayede tablo ideal şartlar altında korunacaktı. Mösyö Beauvois büyük idealleri olan dürüst bir adamdı. Bütün bunları, bunca yıllık geleneği çok ciddiye alıyordu. Sadece para yüzünden değil. Mösyö Pennec bunun farkındaydı.”

“Peki, Mösyö Pennec neden bir Gauguin tablosunu yıllarca buraya asmıştı?”

“Neden mi?” Madam Lajoux bu sorunun çok yersiz olduğunu düşünüyor gibiydi. “Marie-Jeanne Pennec de onu buraya asmıştı. Evet, Gauguin tablosu her zaman burada asılıydı. Buraya aitti. Pierre-Louis her akşam bara gittiğinde ona bakabilirdi. O, bütün bir aile mirasının somutlaşmış hâliydi. Pierre-Louis onu başka bir yerde tutmayı ya da otelden çıkarmayı hayatta düşünmezdi. Burası onun için en güvenli yerdi.”

Bu, Dupin’in tahmin ettiği yanıtı ve kulağa ne kadar tuhaf gelirse gelsin Madam Lajoux muhtemelen haklıydı. Bu mekâna duydukları duygusal bağlılığı bir kenara bırakırsak belki de böylesi bir tablo için en akla gelmeyecek yerlerden biri burasıydı.

“Peki, tabloda başka kimin haberi var?”

“Üvey kardeşinin. Delon’a söyleyip söylemediğini bilmiyorum ama sanmam. Bu önemli bir sırdı.”

Dupin neredeyse kahkaha atacaktı; bu çok komikti. Pierre-Louis’nin oğlu, gelini, André Pennec, Beauvois, Madam Lajoux... ve de şu an duvarda asılı duran kopyayı yapan ressamın bundan haberi vardı. Hatta belki Delon da biliyordu. Yani bu da Pierre-Louis Pennec’in yakın çevresindeki herkesin tabloda haberdar olduğu anlamına ge-

liyordu. Tabii Charles Sauré'yi de unutmamak gerekirdi.

"En az yedi, belki de sekiz kişi, tablodan ve onun kırk milyon avro değerinde olduğundan haberdar. Muhtemelen çoğu orada sadece paraların asılı olduğunu görüyordu."

"Bu şekilde söylediğinizde kulağa berbat geliyor. Bu kişilerden biri Pierre-Louis'yi öldürmüş gibi bahsediyorsunuz... Yoksa böyle mi düşünüyorsunuz?" Madam her an yeniden öfkelenebilirmiş gibi görünüyordu.

"Ayrıca bu insanların bu tablodan kimlere bahsettiğini nereden bilebiliriz?"

Madam Lajoux, Dupin'e üzüntüyle baktı. Bakışlarında güvensizlik vardı. "Pierre-Louis Pennec'in, babasının kendisine tam yetki verdiği zor bir görevle, otelle ve tabloyla başa çıkma yöntemlerine hayranlık duymalısınız. O bütün bunları en mükemmel, en etkili biçimde gerçekleştirdi. O kadar para her şeyi, hem de her şeyi yok eder. Kötü şeyler olabilirdi."

Bir ve hatta büyük ihtimalle iki cinayetten daha kötü ne olabileceğini sormak Dupin'in dilinin ucuna kadar geldi. "O hâlde ne olduğunu düşünüyorsunuz, Madam Lajoux? Pierre-Louis Pennec'i kim öldürdü? Ve tabii Loic Pennec'i de kim öldürdü?"

Madam Lajoux, Dupin'e birkaç dakika boyunca öfkesini gizlemeden, ters ters baktı; bütün bedeni, bir saldırıya hazırlanmışçasına gergindi. Ama sonra bakışlarını çevirdi ve omuzları teslimiyetle çöktü. Ağır ağır tabloya doğru ilerledi. "Gauguin. Restorana girildiğinde onun çalınmış olabileceğini düşünüp çok korkmuştum. Her şey boşa gi-

debilirdi.”

Dupin kadının son yorumunu tam olarak anlayamamıştı ama kastettiği şeyi belli belirsiz sezer gibiydi. Başta, pek çok açıdan çok saçma olmasına ve Labat buna –şiddetle– karşı çıkmış olmasına rağmen tablonun çalındığından bahsetmemeye karar vermişti. Görüşmelerde çok önemli bir noktayı gözden kaçırabilecekleri için de bu durumu saklamaları çok saçmaydı. Ama Dupin bunun doğru olduğunu hissediyordu.

Madam Lajoux hâlâ hareketsiz bir şekilde orada dikiliyordu.

“Kime güvenmiyorum biliyor musunuz, Mösyö Komiser? André Pennec’e. O, ahlaki değerleri hiçe sayan biri. Bence Pierre-Louis Pennec ondan nefret ediyordu. Bunu hiç söylememişti ama ben hissedebiliyordum.”

“Kendi babasının mirasmdan mahrum bırakılmak ve her şeyin, özellikle de Gauguin’in Pierre-Louis Pennec’e kalışını izlemek onun için kolay olmamıştır. Bu da yetmezmiş gibi kardeşinin vasiyetinden de çıkarılmış olması...”

“Onu neredeyse hiç görmezdik. Sadece telefon ederdi. Ama evet, buna eminim. Onun o kurnaz avukat arkadaşı bile ona yardım edemedi.”

“Anlamadım?”

“Bilmiyor musunuz? André Pennec babasının vasiyetindeki şartları sorgulaması için bir avukat tutmuştu. Bu durum Pierre-Louis’yi çok kızdırmıştı. O olaydan sonra on yıl boyunca konuşmadılar.”

“Bu ne zaman oldu? Hangi yıldı?”

“Ah, üstünden çok zaman geçti. Tam tarihi bilemem. Şu

politik anlaşmazlığa düştükleri sıralardı galiba ya da ondan hemen sonra."

"Yani bu anlaşmazlığın pek de politik sebeplerle olmadığını mı düşünüyorsunuz?"

"Hayır, öyle sayılmaz. Mösyö Pennec bütün o *Emgann* meselesinden nefret ederdi. Bence kesinlikle ikisinin de etkisi vardı."

"Sizce André Pennec cinayet işleyebilecek biri mi?"

Madam Lajoux duraksadı, suratında anlaşılmas bir ifade vardı. "Bilmiyorum. Belki de bu çok zalimce. Bence... bence bu konuda yorum yapmamalıyım, Mösyö Komiser. Onu şahsen tanımıyorum bile."

"Siz de oldukça etkileyici bir mirasa sahip oldunuz, Madam Lajoux."

Madam Lajoux şok olmuş gibi görünüyordu. "Bunu biliyor musunuz? O hâlde karar verilmiş. Öyle mi? Bütün bunlardan dolayı biraz tuhaf hissediyorum."

"Bizi ilgilendiren şey cinayet, Madam Lajoux."

"Evet... evet... Bunu başka kim biliyor?"

"Müfettişlerim. Ama endişelenmenize gerek yok. Onların işi sessiz kalmaktır."

"Bu benim için gerçekten de hiç kolay değil." Kadının rengi solmuştu. "Mektubu da biliyor musunuz?"

"Evet."

"Okudunuz mu?" Sesi titredi.

"Hayır, hayır. Kimse okumadı. Bu, polisin yetki alanının dışında. Onun için bir mahkeme kararına ihtiyacım olurdu. Ama ben..."

"Bizim... bizim ilişkimizi de... biliyor musunuz?" Gözleri yaşlarla dolmuştu ve sesi o kadar kısılmıştı ki neredeyse hiç duyulmuyordu.

"Evet."

"Nereden... nasıl bilebil..."

"Sorun değil, Madam Lajoux. Bu sizin hayatınız. Beni ya da başkasını ilgilendirmez. Vakayla alakalı bir şey olmadığı sürece elbette. Sadece Pierre-Louis Pennec hakkınca daha genel bir fikre sahip olmak için ilişkinizle alakalı biraz daha bilgi edinmem gerek."

"Bu bir kaçamak ya da o edepsiz ve bayağı ilişkiler gibi değildi. Onu sevdim. En başından beri. Doğru düzgün bir şekilde beraber olmamız imkânsız olsa da o da beni sevdi. Artık karısını sevmiyordu. Belki de hiç sevmemişti. Ben-ce öyleydi doğrusu. Tanışıp evlendiklerinde çok gençlermiş. Karısı otelle hiç ilgilenmezdi. Azıcık bile. Ama Pierre-Louis onu bunun için hiç suçlamadı. Asil bir adamdı. Asla birlikte görülemezdik, anlıyor musunuz? Asla. Her şey... son derece manasızdı."

"Bütün bunlar, Madam Lajoux, sadece sizi ilgilendirir." Dupin bunu düşündüğünden biraz daha sert bir ses tonuyla söylemişti fakat Madam Lajoux bunu fark etmemişti. "Loic Pennec'le ilişkiniz nasıldı?"

"Onunla ilişkim mi?"

"Evet. Onun hakkında ne düşünüyordunuz?"

"Ben mi? Pierre-Louis Pennec her zaman oğlunun da kendisi, babası ve büyükannesi gibi her şeyi devralıp büyük, güçlü bir otelci olmasını istiyordu. Catherine'den pek hoşlanmazdı ve..."

“Yani diyorsunuz ki... Peki, siz babayla oğul arasındaki ilişki hakkında ne düşünüyordunuz?”

“Pierre-Louis oğlu konusunda biraz hayal kırıklığı yaşamış olabilir. Loic her şeye sahipti. Bunu hiç anlayamadım. Yolu gayet güzel biçimde çizilmişti. Ama otel yönetmek gibi meşakkatli bir görev gerçek bir güç gerektirir. Bunu, hayatınızın amacı hâline getirmelisiniz.” Sesi sert bir tona bürünmüştü. “Buna layık olmanız gerekir!”

“Layık olmak mı?”

“Evet. Böylesi bir göreve ulaşmak için buna layık olmanız gerekir.”

“Loic’le sık sık konuşur muydunuz?”

“Hayır.” Oldukça hızlı bir şekilde yanıt vermişti. “Ama sık sık buraya gelirdi. Fakat sadece babasıyla konuşurdu. Hiçbir zaman otelin bir parçası olamadı, burada yabancı biriydi.”

“Mösyö Pennec’in size zaman zaman aylık maaşınızın dışında ve üstünde bir miktar para verdiği doğru mu?”

Madam Lajoux şimdi yine ters ters bakıyordu. “Eh, evet. Bakın, ben bütün hayatımı onun için ve otel için feda ettim. Bunlar ben onun âşığı olduğum için verilmiş paralar değildi. Ben her şeyimi bu otele verdim. Her şeyimi. Ne ima etmeye çalışıyorsunuz?”

“Verdiği paraların miktarını öğrenebilir miyim?”

“Genellikle on bin avro verirdi. Bazen daha az. Yılda bir ya da iki defa.”

“Peki, siz de bu parayı Kanada’daki oğlunuza mı gönderiyordunuz?”

"Ben... evet, oğluma gönderiyordum. O evli. Ve serbest meslek sahibi. Şu sıralar kendi işini kurmaya çalışıyor. Ben... Evet, ben ona destek oluyordum."

"Bütün parayla mı?"

"Evet. Bütün parayla."

"Oğlunuz kaç yaşında?"

"Kırk altı."

"Bu paraları ne zamandır ona gönderiyorsunuz?"

"Yirmi yıldır."

"Peki, her iki Pennec'e de ne olduğunu bilmiyorsunuz, öyle mi?"

Madam Lajoux, Dupin'in konuyu değiştirmesiyle rahatladı. "Evet. Burada her zaman gerginlik olur ama cina-yet..."

"Peki, sizce tablonun bağışlanması neden doğru bir şey değil?"

Kadın yine çok mutsuz göründü. "Bu konuda bana hiçbir şey demedi. Bunu bilmiyordum. Bana söyle..." Birden-bire sustu.

"Size bir başka soru daha sormalıyım. Lütfen kişisel algılamayın; bu soruşturmanın bir parçası. Şu aşamada her taşın altına bakmamız gerek."

"Anlıyorum."

"Dün akşam neredeydiniz?"

"Ben mi? Yani nerede olduğumu mu soruyorsunuz?"

"Evet."

"Yedi buçuğa kadar çalıştım, yapacak çok iş vardı. Bili-

yorsunuz, ortalık karışık. Birinin bütün işlerle ilgilenmesi gerek. Konuklar endişeli. Sanırım sekiz gibi eve vardım. Tamamıyla bitkin durumdaydım ve kısa süre içinde de yattım. Önce duş aldım, dişlerimi fırçaladım...”

“Bu kadarı yeterli, Madam Lajoux. Genellikle kaçta uyursunuz?”

“Son birkaç yıldır daha erken, dokuz buçuk civarında yatıyorum. Sonuçta çok erken kalkmam gerekiyor. Her sabah beş buçukta kalkıyorum. Otelde kaldığım sırada uyku düzenim farklıydı.”

“Teşekkürler, Madam Lajoux. Bilmek istediklerim bu kadar. Otelden ayrılırken kimseyi gördünüz mü?”

“Sanırım Madam Mendu’yü gördüm. Merdivenlerde bir anlığına karşılaştık.”

“Pekâlâ. Artık eve gitseniz iyi olur.”

“Bu gece hâlâ yapılacak işler var.” Bir şeyler onun canını sıkmış olmalıydı. “Ben...” Yine birdenbire sustu.

Dupin kadının endişesini anladı. “Sizi temin ederim ki konuştuğumuz her şey ikimizin arasında kalacak, Madam Lajoux. Lütfen endişelenmeyin. Kimsenin bunlardan haberi olmayacak.”

Kadın rahatlamıştı. “Teşekkürler. Bu benim için çok önemli, insanlar yanlış şeyler düşünebilir. Bu dayanılmaz bir şey olurdu, özellikle de Mösyö Pennec’i düşününce.”

“Tekrar çok teşekkürler, Madam Lajoux.” Dupin kapıya doğru ilerledi. Birlikte restorandan çıktılar. Komiser kapıyı tekrar kilitledi ve vedalaştılar.

Labat ve Le Ber ortalıklarda görünmüyordu. Onlardan birine ihtiyacı vardı. Hâlâ sorması gereken bir soru oldu-

ğunu fark ettiğinde Madam Lajoux merdivende gözden kaybolmak üzereydi.

“Affedersiniz, Madam Lajoux, son bir sorum daha var. Çarşamba günü otelin önünde Pierre-Louis Pennec’le konuşurken gördüğünüz bir adam vardı... hatırlıyor musunuz?”

Madam Lajoux şaşırtıcı bir hızla ve canlılıkla arkasına döndü. “Ah, evet, tabii ki, müfettişleriniz bana onu da sordular.”

“Bir fotoğrafa bakıp, fotoğraftakinin o gördüğünüz kişi olup olmadığını söylemenizi rica edeceğim.”

“Elbette, Mösyö Komiser.”

“Müfettişlerimden biri size fotoğrafı gösterecek.”

“Beni kahvaltı salonunda bulabilirler.”

“Tekrar teşekkürler.”

Kadın birinci katta gözden kayboldu.

Dupin dışarı çıkıp derin derin nefes aldı. Turistlerle dolup taşan meydan ve dar sokaklar neşeli bir görüntü oluşturuyordu. Dupin sağa dönüp kendi dar sokağına doğru yöneldi. Etrafta kimsecikler yoktu.

Saat sekiz olmuştu. Yine saat mefhumunu yitirmişti; bir vakayla uğraşırken başına hep bu gelirdi fakat bugün öğlene kadar gün ışığı olmadığından kafası iyice karışmıştı. Şu an hava o kadar sıcaktı ki güneş, sabahki durumu telafi etmek ister gibiydi. Bunun da uzun bir gün olacağını his-

setti. Bu üçüncü uzun günü olacaktı.

Dupin düşünmeden yolun sonuna yürüdü, sonra nehir yönünde sağa döndü ve köprüyü geçerek limana yöneldi. Bu onun için bir ritüel hâline gelmişti. Her zaman böyle olurdu; bunu önceden düşünmemesine rağmen sevdiği yerlere geri dönerdi. Le Ber'ün numarasını tuşladı.

"Neredesin?"

"Trévignon'daki eczanedeyim, şimdi çıkıyorum."

"Ee?"

"Madam Pennec dün akşam, ona çeyrek kala civarında buraya gelmiş, Novanox almış. Nitrazepam. Reçetesinde yüksek doz yazılıymış. On dakika kadar eczanede kalmış. Madam Kabou adında bir görevli kendisiyle ilgilenmiş, o görevli de bütün gece buradaymış. Şimdi onunla konuştum."

Dupin sol eliyle not defterini çıkarmayı başardı. "Güzel. Şimdi ne zaman geri döndüğünü öğrenmemiz gerek."

"Evine mi?"

"Evet."

"Bunu nasıl öğreneceğiz?"

"Bilmiyorum. Muhtemelen öğrenemeyeceğiz... Hâlâ yapılması gereken birkaç şey var, Le Ber. Madam Lajoux'nun dün kaçta *Central*'dan ayrıldığını öğren. Madam Mendu'y-le mutlaka konuş."

"Tamam."

"Mösyö Beauvois'yı muhakkak görmem gerek. Buldunuz mu onu?"

"Evet, müzedeydi. Bugün orada uzun bir sanat toplulu-

ğu toplantısı olacakmış ve yapması gereken birkaç iş varmış. Telefon görüşmeleri ve bağışçılarla alakalı bir şeyler falan.”

“Tamam. Onu daha sonra göreceğim. Önce Delon’la görüşeceğim. Beauvois’ya dokuz civarında otelde olmasını söyle. Onu ararız. André Pennec ortaya çıkmadı mı hâlâ?”

“Ona Rennes’deki ofisinden ulaştık. Geç saatte dönecek. Onunla acilen görüşmek istediğinizi biliyor.”

“Tekrar ara. Bir görüşme ayarla. Labat otelde mi?”

“Evet.”

“*Musée d’Orsay*’nin internet sitesinden Charles Saure’nin fotoğrafını bulup onu Madam Lajoux’ya göstermesini söyle. Kadının haberi var.”

“Koleksiyon yöneticisinin mi?”

“Evet. Otelin dışında Pennec’le konuşurken gördüğü kişinin o olup olmadığını öğrenmek istiyorum.”

“Labat’ya haber vereceğim.”

“Bir şey daha var. Madam Cassel otele varmak üzere dir. Ben yetişemezsem onunla birlikte restorana gitmeni istiyorum. Yardımına ihtiyacı olabilir. Tabloya bakması gerekiyor.”

“Gauguin’in kopyasına mı?”

“Evet. Kopyacıya dair bir ipucu bulabiliriz. Madam Cassel şu an yolda.”

“Tabii, sorun değil.”

“Sonra konuşuruz.” Dupin telefonu kapadı.

Bir grup kano limana yanaştı ve limanın uzak ucunda, büyük palmye ağaçlarından birinin altında durdu. Bağrış

çağrışlar, kahkahalar, coşkulu insanlar; sarı, kırmızı, yeşil ve mavi renkteki botların keyifli uyumu...

Delon'un evine kestirme yoldan gitmek için elbette ki tepeden çaprazlamasına yürümesi gerekirdi fakat Dupin ara sokaklardan oluşan labirenti hâlâ oldukça göz korkutucu buluyordu. Kalabalığın arasından geçmesi gerekmesine rağmen, *Central*'ın yanından devam eden yoldan ilerledi.

Dupin ağır ve eski ahşap kapıyı çaldı. Kapının yanındaki küçük pencere ardına kadar açıktı.

"Lütfen içeri gelin. Kapı açık."

Kapıyı açıp içeri girdi. Burası geçen sefer olduğu gibi gayet samimi göründü gözüne. Bu hoş taş evin zemin katı büyük bir odaydı; oturma odası, yemek odası ve mutfak bir aradaydı. Beauvois'nın evinden pek farklı sayılmazdı; belki biraz daha küçüktü ama yine de insanın üzerinde son derece farklı bir etki bırakıyordu. Buranın atmosferi bambaşkaydı.

"Ben de yemek yemek üzereydim."

"Ah, üzgünüm. Son derece uygunsuz bir zamanda gelmişim. Geldiğimi size haber bile vermedim."

"Bana katılmaz mısınız?"

"Sadece birkaç sorum olacak, sizi çok tutmak istemiyorum."

Dupin'in kendisi bile bunun hangi anlama geldiğini bilemedi. Evet, sizinle oturacağım mı, yoksa hayır burada

dikileceğim, uzun kalmayacağım mı demek istemişti? Sonunda oturdu. Neredeyse odanın tam ortasında duran eski ahşap masanın üzerinde bir tabak Norveç ıstakozu, bir tabak deniztarağı *rilette*, biraz mayonez ve bir şişe Muscadet vardı. Bunların yanında da baget ekmek –üstelik Dupin’in en sevdiği tür olan Dolmen– duruyordu. Bütün bu detayları hemen fark etmesinin sebebi, bir anda kendisini kurt gibi aç hissetmesiydi.

Delon tek kelime etmeden ocağın yanındaki eski mutfak dolabına gidip bir tabak ve bir bardak aldı. Bunları son derece müteşekkire olan Dupin’in önüne koydu. Dupin’in bir şey demesi gerekmemiştir. Bir parça ekmek ve biraz ıstakoz alıp bunları yemeye başladı.

“Pierre-Louis de zaman zaman buraya gelirdi. Tıpkı şu an olduğu gibi onunla da böyle karşılıklı otururduk. Bu tarz yemeklerden çok hoşlanırdı: Bir baget ve atıştırmalık birkaç şey.”

Delon’un gülümsemesi sevgi ve şefkat doluydu. Geçen günkü ketum tavrının aksine bugün oldukça konuşkandı.

“Tabloyu bildiğinizi tahmin ediyorum.”

Delon her zamanki gibi yine sakın bir tavırla yanıtladı. “Beni hiç ilgilendirmiyordu. O da buna gayet memnundu.”

Dupin bu yanıtı bekliyordu. Yani en az yedi kişi tabloyu biliyordu.

“Neden sizi ilgilendirmiyordu?”

“Bilmem. Herkes tablo yüzünden etrafında pervane oluyordu.”

“Tam olarak ne demek istiyorsunuz?”

“Herkes paranın peşindeydi. Günün birinde paranın bir kısmının ya da doğrudan tablonun kendilerine kalabileceğini düşünüyorlardı. Sanırım ara sıra bunu Pierre-Louis de fark ediyordu. O kadar para her şeyi değiştirir.”

“Neyi fark ediyordu?”

“Herkesin tablonun peşinde olduğunu.”

“Peki, kim tablonun peşindeydi?”

Delon, Dupin’e şaşkınlıkla baktı. “Herkes. Oğlu, gelini, Lajoux, başka kimin bildiğini bile bilmiyorum. Beauvois da kesin biliyordur. Üvey kardeşi de öyle.”

“Fakat Mösyö Pennec tabloyu satmaya hiçbir zaman niyetlenmedi.”

“Evet ama tablo oradaydı, her zaman oradaydı, anlıyor musunuz? Ve herkes kendi kendine şunu düşünüyordu: Kim bilir? Kim bilir?” Delon’un sesi bir anda oldukça kasvetli bir tona bürünmüştü.

“Peki, sizce bunlardan biri katil olabilir mi?”

Delon yine şok olmuştu fakat aynı tekdüze ses tonuyla konuşmaya devam etti. “Bence hepsi de olabilir.”

“Sizce bu insanların hepsi de cinayet işleyebilir mi?”

“O tablo kaç milyon değerinde?”

“Kırk milyon, belki de daha fazla.” Dupin, Delon’a bakarak bir yanıt bekledi. Delon Muscadet’e uzanıp her iki bardağı da doldurdu.

“Dürüst olmam gerekirse o kadar para için katil olmayacak çok az insan vardır.” Sesinde dalga geçtiğine veya pes ettiğine dair herhangi bir iz yoktu; sugötürmez bir gerçeği sakince dile getiriyordu âdeta.

Dupin özünde bu fikre katılıyordu.

"Hepsi de onun ölmesini bekliyordu. Hepsi de çok uzun zamandır bu günü bekliyordu. Buna hiç şüphe yok."

Uzun bir sessizlik oldu. Her ikisi de yemeklerini yedi.

"Herkes tabloyu istiyordu ama kimse onu alamayacaktı. Pierre-Louis Pennec'in tabloyu *Musée d'Orsay*'ye bağışlamayı planladığını biliyor muydunuz?"

Delon ilk kez bir anlığına tereddüt etti. "Hayır. Demek bunu planlıyordu? İyi fikirmiş."

Bu iyi fikrin Pennec'in cinayetiyle son bulan olayları tetiklemiş olabileceğini söylemek Dupin'in dilinin ucuna kadar geldi. *Kalbindeki ciddi rahatsızlığı öğrenip derhâl Musée d'Orsay'yle iletişime geçmişti. Biri ne yaptığını kesinlikle biliyor olmalıydı ve bu kişi bağışı engellemek istemişti. Bu gerçekleşmeden önce de onun harekete geçmesi gerekmişti.*

Dupin sessizdi. Delon kesinlikle haklıydı. Aslında bu iyi bir fikirdi.

Delon şu an oldukça ciddi görünüyordu. "Bunu çok daha önce yapması gerekiyordu. Bağışı yani... Bundan şüphem yok. Hep tabloyu daha fazla kişinin öğrenmesinden endişe etmiştim. İki kişinin bildiği şey sır değildir ve eninde sonunda bunu herkes öğrenir."

"Doğru."

"Pennec asla korkmazdı. Bu bana çok tuhaf gelirdi. Hiçbir şeyden korkmazdı hem de."

"Bir cinayet işlemek için sebebi olan, yani güçlü bir sebebi olan biri aklınıza geliyor mu?"

"Bu kadar para söz konusu olduğunda herkesin güçlü

bir sebebi vardır, öyle değil mi?"

Dupin bu akşam Delon'un söylediği her şeye tamamıyla katıldığını fark etti. "Babayla oğul arasındaki ilişki hakkında ne düşünüyordunuz?"

"Bence bütün bunlar çok korkunç." Delon bardaklarını ağzına kadar doldurdu. "Büyük bir trajedi. Yani her şey. Aralarındaki ilişki, şimdi ölmeleri... Pierre-Louis'nin oldukça hüznü bir yaşamı oldu."

"Peki sizce..." Dupin'in telefonu oldukça yüksek ve itici bir sesle çaldı. Ekranda Le Ber'ün numarası göründü. Dupin neredeyse gönülsüz bir şekilde telefonu açtı.

"Mösyö Komiser?"

"Evet?"

"Hemen buraya gelip bulduğumuz şeyi görmelisiniz." Le Ber heyecan içinde, hızlı hızlı konuşuyordu.

"Ne oldu?"

"Madam Cassel'le birlikte resmi çerçevesinden çıkardık. Yanında özel aletler getirmiş. Kopyadaki imzayı bulduk."

"Ee?"

"Frédéric Beauvois'nın imzası."

"Beauvois'nın mı?"

"Aynen."

"Yani tabloyu o mu yapmış? O mu kopyalamış."

"Evet. İmzayı, ağacın dallarından birinin üstüne çok iyi bir şekilde gizlemiş ama yine de anlaşılıyor. Bunu, Pierre-Louis Pennec'e verdiği bazı faturalarda bulunan imzasıyla karşılaştırdık. Hiç şüphe yok."

"O zaman o mu kopyalamış?"

"Öyle görünüyor. Madam Cassel bunun mükemmel bir eser olduğunu düşünüyor."

"Biliyorum."

"Bu hiç... Yani içime kötü şeyler doğuyor."

"Kesinlikle emin misin?"

"Hislerimle ilgili mi?"

"Beauvois'yla ilgili?"

"Onun imzası olduğundan mı? Evet. Madam Cassel son derece emin. Frédéric Beauvois, bu resmi kopyalayan kişi."

"Hemen geliyorum. Otelde buluşalım." Dupin bir an düşündü. "Hayır. Doğrudan Beauvois'nın evine gidelim. Şimdi çıkıyorum. Orada görüşürüz."

"Tamam."

Delon telefon konuşması sırasında sakince yemeğini yemeye devam etti; hâlâ oldukça kayıtsız görünüyordu.

"Gitmem gerek, Mösyö Delon."

"Ben de öyle düşünmüştüm."

Dupin ayağa kalktı. "Lütfen kalkmayın."

"Hayır, hayır, kalkayım."

Delon, Dupin'i kapıya kadar geçirdi.

"Bu mükemmel yemek için teşekkür ederim. Ve tabii ki bana vakit ayırdığınız için."

"Pek yemediniz."

"Bir dahaki sefere."

"Au revoir."

Dupin ne tarafa gideceğini çözmeye çalıştı. Beauvois'nın evi buradan çok uzakta olamazdı fakat eski şehrin bu daracık, eğri büğrü ara sokaklarını oldukça kafa karıştırıcı buluyordu. Ana caddeye çıkmaya karar verdi. Bu beş dakikasını aldı. Oraya vardığında Le Ber'ün evden birkaç metre ileride kendisini beklediğini gördü. Ön bahçenin kapısı kapalıydı.

"Zili çal."

Tık yoktu. Le Ber ikinci ve üçüncü defa zili çaldı.

"Müzeye gidelim."

"Orada olduğuna emin misiniz?"

"En azından bir bakmamız gerek. Madam Cassel nerede?"

"Otelde. Ona orada beklemesini söyledim."

Dupin gülümsedi. Le Ber şaşırmış bir şekilde ona baktı.

"Bir sorun mu var, Mösyö Komiser?"

"Hayır, hayır. Hiçbir sorun yok."

Aceleyle patikayı indiler, *Central*'ı ve *Gauguin* Meydanı'nı geçtiler, oradan da müzeye giden yola çıktılar. Burasıyla otel arasında ancak yüz metre vardı. Müzenin girişi, binanın modern kısmında, eski *Julia* oteline ek olarak inşa edilmiş o hırs kokan, beyaz, beton-çelik-cam karışımı çirkin yapıdaydı.

Kapı kilitliydi. Le Ber sert bir şekilde kapıyı çaldı. Yine tık yoktu. Bu sefer biraz daha sert çaldı ama değişen bir şey olmadı. Kapıda zil yoktu. Le Ber geriye doğru birkaç adım attı. Müzenin sol tarafında bir sanat galerisi vardı; art arda sıralanan galerilerden ilkiydi. Dar sokakta böyle on

ya da on beş tane galeri tıkış tıkış sıralanmışlardı. Girişin birkaç adım sağında karanlık, betonun içine doğru girintili bir kapı daha vardı. Bu kapı ağırdı ve çelikten yapılmıştı; müzenin teknik merkezine açılıyor gibiydi.

“Burayı deneyeceğim.”

Tam kapının yanında –tuhaf bir biçimde alçakta– kolayca gözden kaçırılabilir sadelikte bir kapı zili vardı. Le Ber üç kez arka arkaya zile bastı. Birkaç dakika sonra müzeden sesler geldi. Sanki bir kapı çarpmıştı.

“Kimse yok mu? Polis! Kapıyı açın!”

Le Ber bağıırıyordu. Dupin neredeyse gülecekti.

“Derhâl kapıyı açın.”

Kapı açıldığı sırada Dupin ona sakinleşmesini söylemek üzereydi; kapı önce hafifçe aralandı, ardından tek bir hamlede ardına kadar açıldı. Frédéric Beauvois gülümseyerek dostane bir tavırla karşılarında duruyordu.

“Ah, Müfettiş ve Komiser gelmişler. *Bonsoir*, baylar. Pont-Aven Müzesi’ne hoş geldiniz.”

Beauvois’nın dikkat çekici dost canlılığı Le Ber’ü şaşırtmıştı. Dupin konuşmaya başladı.

“İyi akşamlar, Mösyö Beauvois. Sizinle biraz konuşmak istiyoruz.”

“İkiniz de mi?”

“Evet.”

“Eh, o hâlde önemli bir konu olmalı. İkiniz de geldiğinize göre. Evime gidelim mi? Ya da otele?”

“Burada kalmayı tercih ederiz. Biraz sohbet edebileceğimiz bir ofisiniz var mı?”

Beauvois kısacık bir an için rahatsız oldu fakat hemen kendini toparladı. “Elbette var, konferans salonunda oturabiliriz. Çok memnun olurum. Orayı dernek toplantılarında kullanıyoruz. Hemen şurası. Merdivenlerin üstü.”

Le Ber ve Dupin, Beauvois’ı takip etti. Le Ber henüz tek kelime etmemişti.

Basamaklar ilk kata çıkıyordu. Aynı şekilde dar olan bir başka kapının açıldığı uzun bir koridor boyunca ilerlediler. Beauvois abartılı hareketlerle kapıyı açtı ve odaya girdi. Müzenin yeni kısmının içi bile çekici değildi. Tasarım oldukça kullanışlıydı fakat oda şaşırtıcı biçimde geniş; en az on metre genişliğinde vardı. Eski görünümlü masalar U şeklinde dizilmişlerdi.

Köşedeki masalardan birine oturdular.

“Sizin için ne yapabilirim, beyler?” Beauvois sandalyesine yaslandı. Son derece rahat görünüyordu.

Dupin kaşlarını çatı. Müzeye gelirken yol boyunca tek bir soru aklını kurcalayıp durmuştu ve bunu kafasından atamıyordu. Beauvois neden kendini ele verme riskine rağmen resmi imzalamıştı? Bu ne demek oluyordu? Beauvois akıllı bir adamdı. Yaptığı şey hiç mantıklı değildi. İmzası açık bir şekilde resmin üzerinde olmasına rağmen Beauvois suçlu olmayabilirdi.

“Arama iznimiz var, Mösyö Beauvois.”

Dupin buz gibi bir ses tonuyla konuşmuştu. Le Ber şaşkın gözlerle Komiser’e baktı. Elbette ki arama izinleri yoktu fakat Beauvois kendi düşünceleriyle meşgul olduğundan bunu kontrol etmeyecekti. Birkaç defa ellerini saçlarında gezdirdi ve dudaklarını birbirine bastırarak kafasını iki

yana salladı. Ciddi bir şekilde düşünüyör gibi görünüyordu. Son derece dostane bir tavırla tekrar konuşmaya başlaması bir dakika sürdü.

“Gelin, beyler. Benimle gelin.”

Ayağa kalkıp Dupin’le Le Ber’ün de aynısını yapmasını bekledi, onlar da bir an tereddüt ettikten sonra ayağa kalktılar ve onu takip ettiler. Önce koridora çıktılar, ardından merdivenden aşağı indiler. Beauvois, Le Ber’ün ve Dupin’in daha önce fark etmedikleri, merdivenin sağındaki ve tam ana kapının karşısındaki kapıyı açıp içeri girdi. Burası bodruma iniyordu. Beauvois ışığı açtı. Hâlâ emin adımlarla önden gidiyordu.

“Burası bizim depomuz, beyler. Ve de atölyemiz.”

Oldukça geniş bir odaya girdiler.

“Topluluğumuzun bazı üyeleri oldukça tutkulu... ve büyük bir tevazu ile söyleyebilirim ki bazıları oldukça yetenekli ressamalar. Burada gerçekten dikkate değer birkaç eser var. Ama şimdi şöyle gelin.”

Odanın uzak köşesinde birkaç tane uzun ve dar masa vardı. Le Ber ve Dupin, Beauvois’ya yetişmek için hızlanmak zorunda kaldılar. Beauvois masalardan birinin önünde durdu. Dupin ve Le Ber de hiç düşünmeden onun iki yanına geçti.

Beauvois tavandan sarkan elektrik anahtarlarından birine uzandı. Güçlü spot ışıkları parladı ve üçünün de doğrudan düzgün görmeye başlaması birkaç saniye sürdü.

Gördükleri ilk şey parlak, neredeyse gözleri kör edici parlaklıkta bir turuncuydu. Ardından resmin kalanını gördüler. Tam karşılarındaydı. Uzanıp dokunabilirlerdi. Hiç

zarar görmemişti. Ve çok çarpıcıydı.

Dupin'in ve Le Ber'ün neye baktıklarını kavramaları birkaç saniyelerini aldı. Le Ber güçlükle duyulan bir sesle mırıldandı: "Biliyordum." Kısa bir duraksamanın ardından ekledi: "Kırk milyon avro."

Fakat her ikisi de başka bir şey diyemeden Beauvois kalın kalemlerden, çeşitli boya fırçalarından, spatulalardan ve diğer boya gereçlerinden oluşan dağınıklığın arasından bir bıçak alıp bunu resmin ortasına sapladı. Dupin son anda Beauvois'nın kolunu tutmaya çalıştı fakat çok geç kalmıştı. Her şey inanılmaz derecede hızlı gerçekleşmişti.

Beauvois ustalıkla tuvalden küçük, kare bir parça kesti. Ardından bunu keskin işığa tuttu.

"Gilbert Sonnheim. Bir kopya. Görüyor musunuz? Sanatçılar kolonisinden önemsiz bir ressam. Lille'den gelmiş, daha az yetenekli bir senkretik*. Ama Tutatis" şahidimdir ki Sonnheim iyi bir kopyacıydı! Bu mükemmel bir eser." Beauvois çıldırmış gibi görünüyordu.

Dupin'in düşünceleri zihninde fırlıyor; o kadar ki başı dönmeye başladı. Beauvois ant içer gibi tuval parçasını yukarı kaldırdı; gözleri parlıyordu.

İlk konuşan Dupin oldu. "Bir kopyayı bir kopyayla değiştirdiniz. Bence tabloyu çalmak ve kendi kopyanızla değiştirmek istediniz. Böylece kimse çalındığını anlamayacaktı. Fakat tablo zaten çalınmış, çoktan bir kopyayla değiştirilmişti bile. İki kopya vardı."

Le Ber'ün yüzüne yansıyan şaşkınlığı Dupin konuşmaya devam ettikçe daha da belirgin bir hâl almıştı, ardından bir anda her şeyi anlayıverdi.

*Ç.N.: Senkretizm, birbirinden ayrı düşünce, inanış veya öğretileri kaynaştırmaya çalışan felsefe sistemidir.

**Ç.N.: Tutatis, Eski Çağ'da Galya ve Britanya'da tapınılan bir Kelt tanrısıdır.

Beauvois tuval parçasını titizlikle yeniden tabloya yerleştirdi. “Bunu yapmak hoşuma gitti; hatta bunu yaptığım için kendimle gurur duyuyorum.” Sesinde kendini beğenmiş, saçma bir duygusallık vardı. “Pierre-Louis Pennec de yaptığım şeye tamamıyla hak verirdi hatta memnun olurdu. Tablo oğlunun eline geçseydi mezarında ters dönerdi. Çünkü Loic tabloyu ilk fırsatta satardı. Tam da bu anı bekliyordu. Bütün hayatı boyunca babasının ölmesini beklemişti! Müze, Pierre-Louis Pennec için çok kıymetliydi. Pont-Aven, buranın tarihi, sanatçılar kolonisi, onun için bütün bunlar çok önemliydi. İşte gerçek bu, beyler!”

“Cinayetten sonraki gece otele giren sizdiniz. Tabloyu çıkardınız ve yerine kopyayı astınız.” Le Ber bir an duraksadı. “Siz kendi kopyanızı astınız ve oradaki kopyayı da yanınıza aldınız. O kopya da bir parçasını kestiğiniz bu tablo.”

“Aynen öyle, Müfettiş. Tongaya bastım. Hem de ben, Frédéric Beauvois! Fakat restoran çok kötü; hatta neredeyse zifirî karanlıktı. Sadece küçük bir el fenerim vardı ve... bu da gerçekten mükemmel bir kopya. Elbette ki benim yaptığım kopya kadar değil ama... Şurada, dallardaki fırça darbeleri tam olarak doğru değil.”

“Siz kendi kopyanızı ne zaman yaptınız?” Düşüncelerine gömülmüş olan Dupin’in sesi son derece sakindi.

“Ah, yıllar yıllar önce. Belki otuz yıl olmuştur. Pennec sırrını benimle paylaştıktan sonraydı. Onun sanat danışmanı olmuştum. Sonuçta o bir otelciydi, sanat âlimi ya da bir sanat tarihçisi değildi. Fakat ilgilenmesi gereken, sainsal ve tarihî değeri muazzam bir mirasa sahipti; tabii ki hem otel hem de bu olağanüstü tablo vardı. Bu mucize tab-

lo. Bana inanın; bu, Gauguin'in en cüretkâr tablosu. Hiçbir şey buradaki mutlak cesarete benzemiyor. Şey demek istemiyorum..."

"Peki, neden bir kopya yaptınız?"

"Hayranlıktan dolayı onun üstünde çalışmak istedim. Tam anlamıyla büyülendiğimden. Tablonun fotoğraflarını çektim ve onlara bakarak çizdim. Size söyledim mi bilmiyorum ama resim yapmak benim en büyük tutkumdur ve hep öyle olmuştur. Sınırlarımı biliyorum ama belirli bir yeteneğim de var. Ben..."

"Peki ya tablodaki imzanız? O da genç bir ressamın kibrine gem vuramamış olmasmdan mıydı?"

"Gençlik saçmalıkları, evet. Saçma bir kendini beğenmişlik."

Dupin bunun makul olduğunu düşündü. Kulağa ne kadar inanılmaz gelirse gelsin her şey gerçekten de makuldü.

"Pierre-Louis Pennec sizin kopyanızı biliyor muydu?"

"Hayır. Bunca yıldır onu kendime sakladım. Ona tekrar tekrar bakan tek kişi bendim. Gauguin'i ve bu tablonun muazzam gücünü, sınırsız ruhunu görmek için... Bu tablo her şeye kafa tutuyor."

"Başka bir kopya olabileceğini biliyor muydunuz?"

"Hayır. Asla."

"Pierre-Louis Pennec size kopyayla ilgili bir şey dedi mi?"

"Hayır."

"Peki, bu nereden çıktı?"

"Sadece tahmin yürütebilirim, Mösyö Komiser. Gaugu-

in Pont-Aven'den tamamen gittikten ve Güney Denizi'ne taşındıktan sonra bile Pont-Aven Okulu son bulmamış. Birçok ressam gibi Sonnheim da burada yıllarca kalmış. Ve gittikçe daha az öneme sahip ressamlar da gelmeye başlamış. Belki Marie-Jeanne'ın kendisi bu kopyayı Sonnheim'dan almıştır. Bu hiç tuhaf olmazdı. Restoranında bir sürü sanatçının yaptığı tablolar asılıymış; önce orijinallerini asmış, sonra bunları yavaş yavaş kopyalarıyla değiştirmiş olabilir. Tıpkı Matmazel Julia gibi. Belki de Marie-Jeanne, orijinali güvenli bir yerde saklamak istiyordu ve onun yerine koymak için de bu kopyaya ihtiyacı vardı. Fakat bunun sadece bir tahmin olduğunun altını çizmek isterim."

"Yani bu kopya da yüzyıllık, öyle mi? Yani neredeyse tablonun kendisi kadar eski?"

"Kesinlikle."

"Peki, bu kadar zamandır nerede saklanıyordu?"

"Tekrar söylüyorum, tam olarak bir şey diyemem. Orijinalin yanı sıra bu da Pierre-Louis'ye miras kalmış olabilir. Otelde, kendi odasının yanında, fotoğraf arşivlerini tuttuğu küçük bir oda var. Pierre-Louis, restoranda yer olmadığından bazı kopyaları burada tutardı. Birkaç kez o kopyalarla ilgili konuşmuştuk, onları müzeye bırakmayı düşünüyordu. Bir düzine kadar tablo olduğundan bahsedip dururdu. Onları hiç görmedim ama belki de bu kopyayı da orada saklamıştır. Ya da belki de hiç otelde değildi ve... başka birindeydi?" Beauvois duraksadı. "Belki Pierre-Louis'nin bile bu kopyadan haberi yoktu. Bu da bir olasılık. Kim bilir?"

"Gerçekten de kim bilir? Ama kopya birindeydi ya da..."

biri bunu biliyordu ve ona ulaşabilmişti.” Dupin artık rahatsız olmuştu ve sesi oldukça kararlı çıkmıştı.

Beauvois hâlâ olan biteni düşünüyordu. “Katil cinayeti işlediği gece orijinal tabloyla bunu değiştirmiş olmalı.”

Dupin, Beauvois’nın haklı olduğundan emindi. Böyle olmuş olmalıydı. Sauré, cinayetten bir gün önce orijinal tablonun restoranda, yüzyıldır asılı olduğu yerde durduğunu görmüştü.

“Tabloyla ne yapmak niyetindeydiniz, Mösyö Beauvois?”

Beauvois’nın sesi çarpıcı bir şekilde yükseldi yine. “O paranın her bir kuruşu müzeye ve topluluğa yarar sağlayacaktı.” Bir an tereddüt etti. “Bu parayı kendi amaçlarım için kullanmayacağımı söylememe bile gerek yok herhâlde. O para iyi bir şeyler için kullanılabilirdi. Müze doğru dürüst genişletilebilirdi, çağdaş resim için yeni bir merkez açılabilirdi. Bir sürü şey yapılabilirdi! Pierre-Louis Pennec tablonun oğluna ve gelinine kalmasını istemiyordu. Pierre-Louis tabloyu *Musée d’Orsay*’ye bağışlamaya niyetliydi.” Son cümleyi âdeta elindeki son koz gibi söylemişti.

“Bunu biliyoruz, Mösyö Beauvois.”

“Elbette biliyorsunuz. Bunu uzun zamandır düşünüyor ama bu konuda hiçbir şey yapmıyordu. Sonra geçen hafta durduk yere bana bunu nasıl yapacağını sordu. Oldukça kararlıydı. Ve bunun hemen hallolmasını istiyordu. Ona müzenin koleksiyon yöneticisi ve son derece zeki bir adam olan Mösyö Sauré’yle görüşmesini önerdim.”

“Charles Sauré’yi Mösyö Pennec’e siz mi önerdiniz?”

“Ne yapacağı hakkında hiçbir fikri yoktu. Böyle konu-

larda her zaman bana güvenirdi."

"Siz de Mösyö Sauré'yle konuştunuz mu?"

"Hayır, sadece Pierre-Louis'ye onun ismini ve numarasını verdim. Onunla konuşmayı teklif ettim ama Pierre-Louis bunu kendisi yapmak istedi."

"Onun Sauré'yle buluştuğunu biliyor muydunuz? Sauré'nin otele gelip tabloyu gördüğünü?"

Beauvois şaşkın görünüyordu. "Hayır. Mösyö Sauré ne zaman Pont-Aven'e gelmiş?"

"Çarşamba günü."

"Ya."

"Ne demek bu?"

"Hiç. Hiçbir şey."

"Geçen perşembe akşamı neredeydiniz, Mösyö Beauvois? Ve de dün akşam?"

"Ben mi?"

"Evet, siz."

Beauvois birden yerinden sıçrayıp tekrar geri oturdu; sırtı, baston yutmuş gibi dimdikti ve ses tonu beklenmedik bir şekilde değişmişti. Sert bir şekilde fakat hâlâ kendini beğenmiş bir tavırla konuşuyordu. "Bu son derece anlamsız, Mösyö. Benden şüphelenemezsiniz. Ben yanlış bir şey yapmadım."

Dupin dün öğle yemeğindeyken Beauvois'nın yaptığı kısa telefon konuşmasını ve birden nasıl da buz kestiğini hatırladı. "Kimden şüpheleneceğime ben karar veririm, Mösyö Beauvois."

Tüm bu olanlardan Dupin'e gına gelmişti artık. Bu va-

kadaki herkes kendini Pierre-Louis Pennec'in dileklerinin bencillikten uzak koruyucusu, asil bir kahraman falan gibi görüyordu. Onu öldüren kişi de pekâlâ bunu iddia edebilirdi. Ayrıca herkes ilk sorgusunda hemen yalan söylemişti. Bunca zamandır kendisinden en önemli bilgiyi saklamışlardı. Tablodan haberleri vardı ve başka kişilerin de bunu bildiklerinin farkındalardı. Fakat herkes bunun konuyla hiçbir ilgisi yokmuş gibi davranmıştı.

"Bu gülünç şüpheyi neye dayandırılıyorsunuz?" diye çıkmaya cüret etti Beauvois.

Dupin eğleniyor gibi görünüyordu. "Belki elinizde ikinci bir kopya daha vardır. Tabloyu çalıp kopyasının başka bir kopyayla değiştirildiğine dair hikâyenizin son derece kurnazca olduğunu düşünmüş olabilirsiniz."

Beauvois ilk defa gerçekten endişeli görünüyordu. Kekelemeye başladı. "Bu çok saçma! Böyle saçma bir şeyi hayatımda duymadım."

Le Ber abartılı bir şekilde ekledi: "Diğer şüpheli eylemler bir yana, soygun suçu işlediniz, Mösyö Beauvois. Bu önemsiz bir mesele değil. Bir restoranın camını kırıp son derece profesyonel bir şekilde içeri girip kırk milyon avroluk bir tabloyu çalma girişiminde bulundunuz."

Dupin, Le Ber'in bu katkısından memnun olmuştu. Beauvois kendini ahlaki olarak öylesine üstün bir yerde görüyordu ki otele gizlice girmesi bile ona önemsiz geliyordu.

"Bu son derece saçma, Müfettiş. O hâlde ne yaptım yani? Elimde bir tek bu değersiz kopya var. Bu nasıl bir suç ki? Ciddi bir hırsızlığa yeltenme mi yani?"

"Peki, Mösyö Beauvois. Dün gece ve perşembe gecesi neredeydiniz?"

"Bu sorulara yanıt vermeyeceğim."

"Kesinlikle size kalmış, Mösyö Beauvois. Bir avukat çağırabilirsiniz."

"Çağıracağım. Bu son derece rezil bir şey. Polislerin zaman zaman kibarlıktan yoksun olduklarını bildirdim ama bu..."

"Müfettiş Le Ber size Quimper'deki polis merkezine kadar eşlik edecek. Bu işi kitabına göre yapacağız." Dupin'in içi sıkılmaya başlamıştı.

"Ciddi olamazsınız, Mösyö Komiser!" Beauvois gittikçe daha da çıldırıyordu.

"Gayet ciddiym, Mösyö Beauvois. Hatta bundan şüphe etmenizi oldukça saçma buluyorum." Dupin topuklarının üstünde sert bir şekilde döndü. Buradan çıkması gerekiyordu. "Size bir araba göndereceğim, Le Ber." Basamaklara çoktan varmıştı ve dönüp arkasına bile bakmamıştı.

"Mösyö Komiser, oldukça ciddi bir..."

"Arabayı hemen göndermelerini söyleyeceğim, Le Ber. Uzun sürmez." Dupin hâlâ Beauvois'nın şikâyetlerini duyabiliyordu. Fakat çoktan üst kata çıktığından sesler artık boğuk boğuk geliyordu; ana kapıyı açıp dışarı çıktı.

Güneş tepelerin ardında henüz batmıştı; gökyüzü yoğun bir pembelikteydi. Dupin bitkin bir hâldeydi. Beauvois'yla ilgili ne düşüneceğini hâlâ bilemiyordu. Olaylar bu şekilde gelişmiş olsa bile... Beauvois korkunç bir adamdı ama bunun bir önemi yoktu. Dupin şu an bütün hikâyeyi biliyor muydu? Yoksa Beauvois onlara saçma sapan bir

hikâye mi anlatmıştı? Bu hikâye, başka bir hikâyeyi örtbas etmek için mi uydurulmuştu acaba? Beauvois'nın kutsal bir mesleği vardı ve... oldukça da kurnazdı. Bu vakada hiçbir şey görüldüğü gibi değildi, en azından bu kesindi. Bütün bunlar çok kafa karıştırıcıydı. Her şey mümkündü, yaratıcı bir şekilde düşünmesi gerekiyordu. Katil, tablonun orijinalinden birkaç yıl sonra yapılmış ve şu ana kadar da kimsenin bilmediği bir kopyaya sahipti. Fakat Dupin henüz kimseye kopyayla ilgili bir şey sormamıştı ve buralarda kimse gönüllü olarak bilgi paylaşmıyordu. Hem de hiç kimse!

Fakat Dupin'i en çok endişelendiren şey, bugünkü konuşmalardan birinde aniden beliren karanlık bir düşüncenin kafasını kurcalamasıydı. Bir yerde bir terslik vardı. Hem de çok önemli bir yerde. Ne kadar düşünürse düşünsün bunun ne olduğuna dair en ufak bir fikri bile yoktu. Belki de bunun sebebi olayların bugünkü gibi beklenmedik bir şekilde gelişip şaşırtıcı bir hâl alması ya da kendisinin çok yorgun olmasıydı. Ayrıca hâlâ çok açtı; Delon'da gerçekten de pek bir şey yiyememişti.

Dupin doğrudan *Central*'a çıkan rotayı izlememiş, onun yerine galerilerin bulunduğu sokaklardan yürümeyi tercih etmişti. Sağa dönüp basamaklardan aşağı inmiş, dar yollardan devam edip tepeye tırmanmıştı. Yürüyüş boyunca Clairefontaine'ini defalarca karıştırmış, birkaç kere de düşme tehlikesi atlatmıştı. Bu karanlık düşüncayı aydın-

lığa kavuşturmasına yardımcı olacak hiç ama hiçbir şeye rastlamamıştı. O yüzden Labat'ı arayıp ne olduğunu anlattı. Labat böyle olaylardan hiçbir zaman etkilenmezdi. Le Ber'e Pont-Aven'den bir araç göndermişlerdi; arabayı Monfort kullanıyordu. Beauvois Quimper'e gitmekteydi; orada konuşma ihtimali vardı.

Labat son gelişmelerle ilgili Dupin'e hızlıca bilgi verdi. Madam Lajoux Sauré'nin, Pennec'le otelin önünde konuşan kişi olduğunu doğrulamıştı. Labat ne kadar zorlarsa zorlasın –ki bu, Labat'ın uzmanlık alanlarından biriydi– André Pennec o gece Rennes'deki 'resmî işlerinin' ne zaman biteceğini ve ne zaman geri döneceğini kesin olarak söylememişti. Labat kendisini otelde bekledikleri konusunda onu bilgilendirmişti ve gece yarısından önce döneceğini varsayıyordu. Dupin, Labat'ya Pennec'in Rennes'de kaldığı süre zarfını kontrol etmesini ve dakika dakika bütün gün ne yaptığını çıkarmasını emretti. Madam Cassel de Dupin'le yine konuşmak istiyordu. Labat ne hakkında olduğunu bilmiyordu.

Dupin bir süre daha yalnız kalmak istedi; bu yüzden limana gidip orada durdu ve öylece tekneleri izledi. Ardından otele yürüdü. Labat'yla yine kısaca konuşup birinci kata çıktı. Madam Cassel kahvaltı salonunda, bu sabahki yerinde oturuyordu; Dupin'e bunun üstünden günler geçmiş gibi geldi.

"*Bonsoir*, Madam Cassel. Yardımınız için size minnettarız, bize verdiğiniz ipucu çok önemliydi. Olay yerine zorla giren kişinin kim olduğunu bulmayı başardık."

"Gerçekten mi? Çok memnun oldum. Ne oldu?"

Dupin duraksadı.

"Bu kadar çok soru sorduğum için kusura bakmayın. Elbette ki soruşturmanın gizliliği benim merakımdan daha önemli."

"Ben..."

"Anlıyorum. Gerçekten. Yardımcı olabildiğime sevindim." Madam Cassel yorgun görünüyordu; o da yirmi dört saattir 'görevdeydi'.

"Şey... biliyorsunuz, ben... yani bilmelisiniz ki... siz...."

Dupin kadına bir açıklama borçluymuş gibi hissetti. Marie Morgane Cassel eğlenerek Dupin'e baktı.

"Aç mısınız, Mösyö Dupin? Ben açlıktan ölüyorum."

"Aç mı? Evet, dürüst olmak gerekirse kurt gibi açım. Bugün hiçbir şey yiyemedim, ben... Zaten birini beklemem gerekiyor ve kendisi gece yarısından önce burada olmayacak." Saatine baktı. "Yani daha bir buçuk saat var."

"Size söylemek istediğim bir şey daha var. Tabloyla ve Charles Sauré'yle ilgili."

"Merak ettim. Hadi bir yandan şu meseleyi konuşup bir yandan da yemeğimizi yiyelim."

"Harika. Eminim buralarda gidilecek güzel bir yer biliyorsunuzdur."

Dupin şöyle bir düşündü. "Bakın ne diyeceğim, Kerd-ruç'ü biliyor musunuz? Nehrin iki üç kilometre aşağısında, arabayla beş dakika uzaklıkta. Orada çok hoş, küçük bir liman ve oldukça geleneksel bir restoran var; tam nehrin yanında oturuyorsunuz."

Madam Cassel, Dupin'in bu coşkusu karşısında şaş-

kınlığını gizleyemedi. Dupin'in bu turistik restoranlardan herhangi birine bir daha adım atmaya hiç niyeti yoktu ve aynı şey Beauvois'nın değirmeni için de geçerliydi. Pont-Aven'den çıkmak istiyordu.

"Harika. Çok fazla kalamam, yarın sabah dokuzda der-sim var. Fakat bir şeyler yemek harika olur. Ve Kerdruc da kulağa çok hoş geliyor."

"Benim arabamı alırsınız."

Marie Morgane Cassel ayağa kalktı ve birlikte merdive-ne yürüdüler.

Labat resepsiyonda dikiliyordu. "Yine mi çıkıyorsunuz?"

"Madam Cassel'le konuşmamız gereken bir şeyler daha var. André Pennec gelir gelmez beni ara."

Labat'nın suratı asıldı. "André Pennec erken gelebilir, Mösyö Komiser."

"O hâlde geldiğinde beni ara."

Pont-Aven'in kıyısındaki dar sokaklar sık bir ormana uzanırken manzara daha da büyüleyici bir hâl aldı. Yosun kaplı ağaçlardan ökse otları ve sarmaşıklar sarkıyordu. Buradaki bazı ağaçlar büyürken iç içe geçmişlerdi ve böylece uzun, koyu yeşil bir tünel oluşturmuşlardı. Aven ara sıra sol taraftaki ağaçların arasında, âdeta elektrikle yüklenmiş gibi ıslıl ıslıl belirliyordu. Günün son ışıkları, parıltısıyla her yeri yalıyor, buraya bir peri masalı havası katıyordu. Ar-

tık Dupin bu manzarayı ve atmosferi gayet iyi biliyordu. Nolwenn buna 'Breton Havası' derdi. Dupin her zaman, böylesi bir ışık cümbüşünde bir cüceyle, elfle ya da başka bir efsanevi yaratıkla karşılaşsa hiç şaşırmayacağını düşünürdü.

Kerdruc, Aven'in döküldüğü düz tepelere yerleşmiş, kartpostal güzelliğinde bir köydü; sokakları kıvrıla kıvrıla nehre çıkıyordu. Birkaç tane güzel, eski taş ev ve hatta birkaç tane de heybetli villa gür yeşilliklerin arasına serpiştirilmişti. Palmiye ağaçları, bodur palmyeler, karaçamlar, limon ağaçları, çam ağaçları, orman gülleri, kayın ağaçları, ortancalar, yüksek kayın çalıları, bambular, kaktüsler, defneler ve lavanta fundaları vahşi bir şekilde büyümüş, her yana dağılmıştı. Bunlar tam da Breton'a özgü bitkilerdi. Öyle ki Aven'in ağzında bulunan Port Manech'deki gibi bir botanik bahçesinde yürüdüğünüzü zannederdiniz. Aven, geniş ve haşmetli bir biçimde vadiye yayılıyordu ve açık deniz az ilerideydi.

Yol iskeleye döndü. Bir düzine sahil balıkçısı geleneksel, renkli teknelerini buraya demirlemişti; yerli halktan bazıları gezi motorlarını, tatilcilerden birkaçı da yelkenlilerini buraya bırakmıştı. Gelgit artıyordu; sular çoktan yükselmişti ve dalgalar büyük ve yassıydı.

Dupin iskeleye park etti. Buraya en fazla on araba sığabilirdi. Küçük restoranın masa ve sandalyeleri tam limandaydı ve bazıları korkutucu derecede suya yakındı. Bir düzine yaşlı çınar ağacı rıhtım boyunca sıralanmıştı. Şu an her yer sessizdi.

Nehrin yanındaki masalardan birine oturdular. Derhâl incecik, kısa boylu ve şimşek kadar hızlı bir garson yan-

larında belirdi. Dupin bir garsonun böyle olmasını sevdi. Mutfak kapanmak üzereydi. O yüzden uzun uzadıya tartışmadan hemen sipariş verdiler. Birkaç yüz metre ilerideki nehirden toplanmış Belon istiridyelerini, *fleur de sel*, biber ve limonla çeşnilendirilmiş keler balığı takip edecekti. Bunlara da Rhône vadisinden, oldukça yeni, soğuk bir kırmızı şarap eşlik edecekti.

"Burası inanılmaz derecede güzel bir yer." Marie Morgane Cassel bakışlarını etrafta gezdirdi.

Burada bu şekilde oturmak Dupin'e biraz gerçeküstü geldi; hem yemek hem de ortam çok güzel, çok romantikti. Fakat bu aslında ikinci cesedin bulunduğu ve çetrefilli bir cinayet vakasıyla ilgili bir tutuklamanın gerçekleştiği günün akşamıydı. Ama yine de Madam Cassel haklıydı, burası gerçekten de çok güzeldi.

Madam Cassel onu düşüncelerinden kopardı. "Bu akşam Paris'te gazetecilik yapan bir arkadaşım aradı. Charles Sauré onun bir arkadaşına gitmiş, görünüşe bakılırsa onu gayet iyi tanıyormuş. Ona bizim Gauguin'den bahsetmiş. Bu, *Le Figaro*'da özel haber olacaktı."

"Ne?"

"Evet. Muhtemelen yarın basacaklarmış. Bir makale ve bir röportaj olacaktı."

"Baş sayfada mı?"

"Büyük ihtimalle. Bunun uluslararası gazetelerde de manşetlere taşınacağını söylemek isterim. Herkes bu haberi yazacak. Bunu durdurabilir misiniz?"

"Yani polis merkezi olarak gazetenin haberi basmasına engel olup olamayacağımızı mı soruyorsunuz?"

*Ç.N.: Breton kıyılarından elle toplanan deniz tuzu.

“Evet.”

“Hayır.”

Dupin başını eline yasladı. Şimdi bir de basınla uğraşacaktı. Bir bu eksikti. Dupin bu tuhaf cinayet vakasının tuhaf dünyasına iyice gömülmüş durumdaydı. Fakat tablonun varlığı ve inanılmaz hikâyesi oldukça sansasyon yaratacaktı; özellikle de bir ya da belki de iki cinayetle bağlantısı düşünülürse. Buna hiç şüphe yoktu. Soruşturmanın ana hatları henüz belli olmuştu ve işler hiç de iyiye gitmiyordu. “Neler zırvalayacak ki bu adam?”

“Hiçbir fikrim yok. Arkadaşım da bu kadarını biliyor.”

Dupin birkaç dakika sessiz kaldı. “Neden? Sauré neden bunu yapıyor? Daha bu öğlen gizliliğin öneminden bahsediyordu. Sırf Pennec’in mahremiyetini ihlal etmemek için cinayeti duyduğunda bile polise gitmediğini söyledi.”

“Sauré için çok başarılı bir hamle olacak, belki de hayatının en büyük başarısı diyebiliriz. Bugüne dek bilinmeyen bir Gauguin tablosunu, belki de sanatçının külliyatı içindeki en önemli resmi keşfeden kişi olacak. Onun çıkarı ne peki? Şan, şöhret, itibar. Bu onun kariyeriyle ilgili. Biliyorsunuz.”

“Evet. Haklısınız.”

Gerçekten de öyleydi. Artık yemek de gelmişti. Her şey mükemmel görünüyordu. Dupin açlıktan ölüyordu. Konuşmayı bırakıp yemeğe başladılar.

Sessizliği ilk bozan Madam Cassel oldu. “Bu her şeyi daha da karmaşık bir hâle getirecek, değil mi? Bütün dünya soruşturmanızı izliyor olacak.”

“Umarım Sauré ‘soruşturmayı’ bu meselenin mümkün

olduğunca dışında tutar. Ama evet, her şey daha karmaşık bir hâl alacak. Böyle zamanlarda kimin ne bildiğinin belli olmamasını tercih ederim."

"Ne demek istediğinizi anlıyorum."

"Zaten bir tabloyu bu şekilde nasıl satarsınız ki?"

"Doğru kişileri tanıyor olmanız ya da... onlara ulaşmanız gerekir. Ondan sonrası tahmin ettiğinizden daha kolaydır."

"Peki, bu insanlar kimler? Ve neredeler?"

"Bunlar özel koleksiyoncular. Çılgın, güçlü ve zengin kişilerdir. Böyleleri dünyanın dört bir tarafında yaşıyor. Bu kişiler, koleksiyonculardan oluşan belirsiz bir gruba dâhil-dir, gerçi bu grup elbette ki resmî olarak mevcut değil."

"Polisle de hiç araları yok sanırım."

"O dünyada bir sürü yasa dışı iş dönüyor. Tutkulu bir koleksiyoncu için bir tablonun nereden geldiği veya nasıl ele geçirildiği son derece önemsiz bir detay. Her şey oldukça 'gizlilik içinde' yapılıyor."

"Tabloyu piyasaya düşmeden bulmamız lazım. Bu bizim tek şansımız."

"Kesinlikle. Sizce hâlâ burada mı? Yani Pont-Aven'de veya civarında mı?"

"Bu gece tablonun ikinci bir kopyasını gördük."

"Ne? İkinci *Vaazdan Sonraki Hayal*'in ikinci bir kopyası mı var?"

"Evet, sanatçılar kolonisindeki bir ressam tarafından yapılmış. Gilbert Sonnheim. Kopya da muhtemelen Gauguin orijinali yaptıktan birkaç sene sonra yapılmış."

GÖLGE İZ BIRAKMAZ

"Sonnheim'ı biliyorum. 'Öğrencilerin' çalışmak adına ustalarının önemli tablolarını kopyalamaları oldukça normal bir şeydi. Sanatçılar kolonisinde bile."

"Ve insanlar kopyaları da satın alıyordu."

"Bu da sıra dışı bir durum değildi. Orijinal tablolara sahip olan insanlar onların kopyalarını da sıklıkla alırdı."

"Henüz bundan emin değiliz."

"Peki, kopya kimdeydi?"

"Bunu da henüz bilmiyoruz. Büyük ihtimalle katilde. O gece..." Dupin vazgeçti.

Madam Cassel'e bütün hikâyeyi, Beauvois'ya yaptığı ziyaretten başlayarak anlatmak üzereydi fakat ona ne anlatacağına dair hiçbir fikri yoktu. Bu akşam artık tutarlı konuşmalar yapacak hâli kalmamıştı. Bütün bu olanlar ona bile saçma geliyordu.

Marie Morgane Cassel saatine baktı. "Boş verin. Başka bir zaman konuşuruz. Neredeyse gece yarısı oldu. Yarın sabahki dersim için Brest'e dönmem gerek. Hâlâ hazırlamam gereken birkaç şey var. Fovizm*, Matisse ve bütün o grupla ilgili..."

"Ben hemen hesabı ödeyeyim." Dupin ayağa kalkıp restoranın içine girdi.

Geri döndüğünde Madam Cassel iskelenin kenarında durmuş Aven'e bakıyordu. Sular çoktan yükselmişti ve son derece karanlıktı. Aven'in gümüşü yüzeyi, son ışık hüzmeleri kayboluncaya dek parıldamaya devam etmişti; fakat artık gümüşü ışıltılar gitmiş, yerini engin bir siyahlığa bırakmıştı. Hâlbuki daha bir dakika önce oradaydılar. Gerek tüm

*Ç.N.: Fovizm, 1898-1908 yılları arasında Henri Matisse tarafından geliştirilen bir sanat akımıdır. Akımın en belirgin özelliği, güçlü renklerin tuval üzerine doğrudan sürülmüş gibi görünmesidir.

nehir boyunca gerekse denizin açıklarında geriye sadece yolunun üstündeki her şeyi yalayıp yutan, elinizi uzatsanız dokunabileceğiniz bir karanlık kalmıştı.

“Burası çok özel bir yer.”

Evet, diye düşünmüştü Dupin. Kendisi de bir bakıma ‘özel yerler’ ve kendisine göre sıra dışı olan mekânlar koleksiyoncusuydu. Bunu çok uzun zamandır, çocukluğundan beri yapıyordu ve seneler içinde birçok yeri listesine eklemişti; artık Kerdruc da bunlardan biriydi. O özel yerlerden biri...

Birkaç dakika sonra Pont-Aven limanına geri dönmüşlerdi ve Dupin arabasını Marie Morgane Cassel’in kinin yanına park ediyordu. Madam Cassel hâlsiz görünüyordu. Birbirlerine pek bir şey demeden ayrıldılar. Dupin, Madam Cassel’in Rue du Port’a çıkıp süratli bir şekilde oradan uzaklaşmasını izledi.

Ardından otele yürüdü. Labat aramadığına göre André Pennec hâlâ gelmemişti. Dupin buna şaşırmamıştı, André Pennec’ten de bunu beklerdi. Fakat Pennec’le görüşmesinin dışında da yapılacak bir sürü işi vardı. En önemli şey de *Le Figaro*’daki makaleyle ilgili olarak Emniyet Amiri’ni şahsen bilgilendirmektir. Bunu şimdiden gözünde canlandırabiliyor, o gergin konuşmanın nasıl ilerleyeceğini tahmin edebiliyordu. *Nasıl oluyor da her önüne gelen gazetecinin soruşturmadan haberi oluyor ve ben hiçbir şey bilmiyorum? Siz nasıl soruşturma yürütüyorsunuz böyle? Nasıl olur da bu va-*

kayla ilgili her tür bilgi basına sızar? Gauguin çok önemli bir meseleydi. Emniyet Amiri'ni ya da yüksek rütbelilerden herhangi birini son zamanlarda 'yeterince bilgilendirmemişti.' Neyse ki bu gece bunların hiçbirini umursamıyordu. Artık başka bir şey yapmak istemiyordu. İstese de yapamazdı zaten.

Labat otelin girişinde durmuş, gözlerini gecenin karanlığına dikmişti. "Mösyö Pennec henüz gelmedi. Anlaşmamıza uymuyor."

"Bunu yarın hallederiz, Labat. Artık uyumamız lazım."

"Ne?"

"Gidip biraz uyumamız lazım."

"Ama..."

"Yarın, Labat. *Bonne nuit.*"

Labat yine karşı çıkmaya niyetlendi ama muhtemelen o da çok yorgundu. "Peki, Mösyö Komiser. Mösyö Pennec'i arayıp ona haber vereyim."

"Boş ver. Ben onu yarın sabah bizzat ararım."

"Bunun bizim için önemli olmadığını düşünecek..."

"Bizim için neyin önemli olduğunu öğrenecek."

"Eşyalarımı toplayayım." Labat resepsiyona doğru ilerleyip gözden kayboldu. Dupin de onun peşinden gitti.

"Pennec'in odasının yanındaki küçük odayı biliyor muydun? Hani şu fotoğraf arşivlerini ve birkaç tabloyu sakladığı oda?"

"Evet, tabii ki."

Dupin bunu bir an düşündü. "Hayır, hayır... Her şeyi yarına bırakalım. Bugünlük bu kadar yeter."

Labat da oldukça rahatlamış görünüyordu. "Ben de çıkıyorum, Mösyö Komiser. Kerbrat bu gece nöbeti devralabilir."

"Kerbrat mı?"

"Evet, Pont-Aven'den bir memur. Monfort ve Pennar-guear'ın meslektaşlarından biri."

"Pekâlâ."

"İyi geceler."

Her ikisi de otelden çıktılar. Labat sağa, Dupin sola döndü.

Dupin saat yarıma doğru Citroën'ini dairesinin yakınındaki ara sokaklardan birine park etti. Yarın başlayacak olan *Festival des Filets Bleus* sebebiyle büyük otopark kapalıydı zaten. Dairesi sol tarafında kalacak şekilde sokaktan aşağıya, rıhtıma doğru yürüdü. Yeni kasabayı çevreleyen yekpare rıhtım duvarının orada birkaç dakika durup gecenin karanlığındaki Atlantik'in engin siyahlığına baktı. Elbette ki denizi göremiyordu fakat onu hissedebiliyordu. Batıdan, *Île aux Moutons*'daki deniz fenerinden oldukça keskin ve güçlü bir ışık geliyor, hızlı fakat acelesiz bir şekilde hareket ederek karanlık gökyüzünü âdeta yırtıyordu.

On beş dakika sonra uykuya dalmıştı.

DÖRDÜNCÜ GÜN

Dupin, üçüncü *café au lait*'sini ısmarlamıştı, ilk ikisinin fark edilir hiçbir etkisi olmamıştı. Kalkalı henüz bir saat olmasına rağmen bitkin hâldeydi. Saat yediyi çeyrek geçiyordu. Bu sabah *Amiral*'e doğru esen canlandırıcı esinti bile bir işe yaramamıştı. Saat üç buçukta uyanmış, bir daha da uyuyamamıştı. İçinde belli belirsiz bir şüphe vardı; çünkü görüşmeler kafasının içinde dönüp dolaşıyordu. Bir şeyi gözden kaçırmıştı. Birkaç dakikalığına içgüdülerini ona gerçeğe çok yaklaştığını söylemişti. Fakat hemen sonra kafasının karışmasına izin vermişti. Böyle olmasından nefret ediyordu.

Hâlâ korkunç derecede yorgundu. Ve öfkeliydi. *Le Figaro* hikâyeyi basmıştı. Ah, evet. "Flaş Haber: Bugüne Dek Hiç Bilinmeyen Bir Gauguin Keşfedildi!" Ön sayfadaki başlık buydu. Alt başlık da şöyleydi: "Tablo, yüzyılı

aşkın bir süre boyunca hiç fark edilmeden bir restoranın duvarında asılı durdu.” Hikâye, birkaç satırla özetleniyor, ardından üçüncü sayfada devam ediyordu. Haberin yarısında, Charles Sauré’yle yapılan röportaja ve adamın bir fotoğrafına yer verilmişti. Diğer yarısında da hikâyenin daha uzun versiyonu ve bilinen tablonun büyük bir reproduksiyonu bulunuyordu.

Charles Sauré hikâyeyi ilginç bir şekilde çarpıtmıştı. Doğal olarak dünya bu tabloyu keşfettiği için Sauré’ye minnettar olmalıydı. Taşralı bir otelci –doğruyu söylemek gerekirse haberde tam olarak bu ifade kullanılmıyordu ama ima edilen şey buydu– tablonun yüzyıl boyunca bir duvarda öylece asılı kalmasına izin vermişti. Görünüşe göre otelcinin, tablonun önemine dair hiçbir fikri yoktu; yani tablo korkunç bir biçimde ihmal edilmişti. Ve elbette ki ‘tablo, şu anda Gauguin’in çağı belirleyen külliyyatının merkezinde yer alıyordu ve dahası modern resim tarihindeki en önemli tablolardan biriydi.’

Haber mide bulandırıcıydı. Sauré tabloyu otelde gördüğünü ve şu an ‘tablonun sahibi olan otelcinin öldürülmesiyle muhtemel bir ilişkisi’ olduğunu bildirmişti. Bundan, editörün yazısında da bahsedilmişti fakat daha fazla detay verilmemişti. Editörün kısa yorumu, ‘Polis soruşturması sürmekte,’ şeklinde olmuştu. En azından şu noktada daha fazla spekülasyon yapılmamış ve muhtemel ikinci cinayet olarak Loic Penneç’in ölümünden bahsedilmemişti.

Yani halk artık her şeyi biliyordu. Dupin *Amiral*’e girdiğinde müdavimlerin heyecanlı bir şekilde fısıldaştıklarını fark etmiş ama çok yorgun olduğundan buna pek aldırmamıştı. Lily de her şeyi okumuş olmalıydı fakat sadece,

“Amma da büyük olay!” demekle yetinmiş ve daha sonra Dupin’in *café au lait*’sini servis ederken neşeli bir şekilde, “Her şey çözülecektir,” diye eklemişti.

Sauré’nin üzerine basa basa vurguladığı şeyse Pierre-Louis Pennec’in tabloyu bağışlama niyeti idi. “Sohbetimiz sırasında Mösyö Pennec büyük bir cömertlik göstererek tablonun bütün dünyaya sunulmasını istediğini söylemişti. Cömert bir hediye olarak tabloyu *Musée d’Orsay*’ye bırakmak istemişti. Bu onun nihai arzusuydu.” Röportaj boyunca aynı şeyi üç farklı şekilde söylemeyi becermişti ve gazeteci de konuya birkaç defa daha parmak basmıştı. Dupin ilk başta bunun nedenini çözemedi fakat sonra bir anda anladı: Sauré çok kurnaz bir adamdı ve Pennec’in ölümünden sonra bile tablonun müzeye kalmasını garantilemek istiyordu. Bu –itiraf etmek gerekirse çarpıcı bir biçimde– değişen koşullar altında bile bağış gerçekleşmeliydi. Daha açık konuşmak gerekirse, tablonun kime kalacağını ya da Pierre-Louis Pennec’in bu bağışı resmî bir şekilde vasiyetine ekletip ekletmediğini bilmemesine rağmen vârislerin üstünde ustaca bir baskı oluşturuyordu. Vârisleri manipüle etmek, iplerini elinde tutmak istiyor ve onlara başka açık kapı bırakmıyordu. Gerçekten de bunu sağlaması gerekiyordu yoksa bütün bu çabası boşa giderdi. Eğer bağış gerçekleşmezse kendisini gülünç duruma düşürme riski vardı. Dupin pis pis sırttı. Sauré, Catherine Pennec’i tanımış olsaydı, onun hiçbir baskıya pabuç bırakmayacağını bilseydi bu işe hiç kalkışmazdı. Sauré elbette ki bunu bilemezdi; o yüzden de durum şu anda son derece saçmaydı ve de böyle kalmaya devam edecek gibi görünüyordu. Tablonun orijinali yoktu, sadece iki tane kopyası

vardı. Orijinal tablonun çalındığına dair Sauré'nin en ufak bir fikri bile yoktu.

*Quest France'*ın birinci sayfasında Loic Pennec'in ölümüne ilişkin bir haber vardı fakat bu haber belirsiz ve karıştı; Dupin'e göre kimse bu konuyla gerçekten ilgilenmemişti. Editör spekülasyon dahi yapmamıştı. Ölümünden, 'babasının öldürülmesinden sadece iki gün sonra' ifadesini kullanarak bahsetmişti. Polis soruşturmasının sürdüğünü de eklemişti. En azından bir noktada şöyle bir ifade kullanmıştı: 'Bu köklü Breton ailesi böylesine kısa bir süre zarfında iki defa büyük bir trajediyle karşı karşıya kaldı.' Tuhaf bir biçimde bu iki olay arasında herhangi bir olası bağlantı hakkında hiçbir şey yazılmamıştı. Birileri gergin bir şekilde daha fazla bilginin ya da en azından doğrulanmış bir kanıtın peşindeydi. Yerli basın için bunlar göz korkutucu olaylardı. Dupin editörü tanııyordu; yeni biri olmalıydı. Concarneau'daki *Quest France'*ın yazı işleri departmanı *Amiral'*den yüz metre kadar ileride, hemen limanın oradaki eski püskü balıkçı evlerinden birindeydi. Dupin bütün ekibi tanıyordu; bazılarını ise oldukça yakından tanıyordu.

Yani haberler bu şekildeydi; bu durum, bugün ve ilerleyen günlerde Dupin'in vaktini alacaktı. Haberleri herkes okumuş ya da duymuş olmalıydı. İşini sağlama almak için telefonunun sesini kısmıştı ve her zamanki gibi parasını plastik tabağa bıraktıktan sonra ne kadar haklı olduğunu gördü. Son bir saatte altı cevapsız arama olmuştu bile. Kimin aradığına bakmak gibi bir isteği yoktu, -telefona bakmadan da tahmin edebilirdi- canı yeterince sıkındı zaten. Hem artık yola koyulmalıydı.

Dün gece o kadar yorgundu ki arabasını park ettiği yeri bir türlü hatırlayamadı. En iyi zamanlarında bile hatırlamakta epey zorlanırdı. Paris'teyken bu onu çileden çıkarırdı; çünkü Citroën'ini saatler boyu aradığı olurdu. Umut içinde, arabasını bırakmış olabileceğini düşündüğü sokaklarda gezindi ve daha sonra da aslında evinden fazla uzak olmayan bir sokakta buldu. Sadece yanlış tarafa yürümüştü.

Arabayı son sürat kullanıyordu. Araç telefonunu el yordamıyla buldu.

"Le Ber?"

"Mösyö Komiser, Emniyet Amiri sizinle konuşmak istiyor. Kendisi çok... keyifsiz. Size ulaşmaya çalışmış ve Labat'yı da iki defa aradı. Nolwenn'i de."

"Neredesin?"

"Oteldeyim, şimdi geldim."

"Beauvois'yla nasıl gitti?"

"Sevimsiz bir yolculuk oldu. Onu gece orada tuttular. 'Makul sebep' dolayısıyla. Ama hiç kolay olmadı. İğrenç bir avukatı var. Mahkeme emrini almak biraz uzun sürdü."

"Onu ne zaman sorgulayabileceğiz?"

"Hemen bu sabah sorgulayabiliriz aslında. Siz gidecek misiniz?"

"Hayır, ben burada kalıyorum."

Dupin onu endişelendiren, içini böyle rahatsız edici bir

hisle dolduran şeyi bulmayı her şeyden çok istiyordu.

"Sen git." Dupin bunu bir an düşündü. "Hayır, bekle, sana ihtiyacım var. Labat'yı gönder. Geldi mi o?" Labat sorgulamalarda daha agresifti; ayrıca Dupin, Le Ber'ün yanında kalmasını tercih ederdi.

"Evet, şimdi konuştuk. Pennec'in odasının yanındaki odaya bakmak istedi. Geçen gün oraya zaten bakmıştık ama sanırım şu an başka bir şeyin peşinde."

"Yukarı çık, onunla konuşmak istiyorum."

"Kiminle, Labat'yla mı?"

"Evet."

"Tamam."

Dupin, Le Ber'ün merdiveni tırmanışını duyabiliyordu.

"Aramayı Labat'dan devralmanı istiyorum. Küçük odayı tekrar dikkatlice gözden geçir. Fakat en önemlisi de Madam Lajoux'yu, Madam Mendu'yü, Matmazel Galez'i ve diğerlerini sorgulamanı istiyorum. *Vaazdan Sonraki Hayal*'in bir kopyası olup olmadığını öğrenmemiz gerek."

"Hemen ilgileniyorum."

"Sonra müzenin de aranmasını istiyorum. Özellikle de bodrum katının."

"Ne için?"

"Sıra dışı herhangi bir şey için. Kim bilir, belki de orijinal tablo da oradadır. Ya da başka kopyalar falan vardır. En önemlisi de Salou'nun tabloya, yani kopyasına bakmasını istiyorum. Beauvois'nın restorandan çaldığını iddia ettiği kopyanın üstünde parmak izi aramasını istiyorum. Eğer doğru söylüyorsa o hâlde onu oraya katil asmıştır."

"Hemen Salou'yu arıyorum."

Birden dün Sauré'nin dediklerinden sonra Salou'ya çerçeveleri incelemesinin manasız olduğunu söylemeyi unuttuğunu fark etti. Salou da kesin bu sabah gazeteleri okumuş ve restorandaki işin orijinal tabloyla alakalı olduğunu sanmış olmalıydı. Bir kopyadan haberi yoktu. Gerçi dün adli çalışmalarını çoğunlukla kayalıkların orada yapmış olmasına rağmen bu kopya haberini duymaktan mutluluk duymayacağı da kesindi.

"Ayrıca Salou'ya çerçeveyi incelemeyi bırakmasını, yeni bilgiler edindiğimizi söyle. Bundan daha fazlasını söylemene gerek yok."

"Tamam."

"Bir de yirmi dakika içinde André Pennec'i kahvaltı salonunda görmek istiyorum."

"Peki. Şu an Müfettiş Labat'nın yanındayım. Telefonu ona veriyorum."

"Labat?"

"Evet. Ben..."

"Dinle beni, sana özel bir görev veriyorum." Dupin bunun Labat'nın hoşuna gideceğinden emindi. "Hemen Quimper'e gitmeni ve Beauvois'ı sorgulamayı istiyorum. Le Ber sana dün gece olan her şeyi anlatacak. Görüşmede son derece agresif olmanı istiyorum, anlıyor musun? Son zamanlarda ne yaptığını en ince detayına kadar öğrenmeni istiyorum. Her şeyi! Her iki cinayet işlendiği sırada da nerede olduğuyla ilgili ona tanıklık edebilecek kişilerin isimlerini vermesini istiyorum. Bu konuda ısrarcı ol. Ona hikâyesini iki ya da üç defa anlattır. Detaylara dikkat et!"

Hattın öteki ucunda bir süre sessizlik oldu. "Anlaşıldı."

"Bu son derece önemli, Labat. Bu sefer Mösyö Beauvois'ya mümkün olduğunca çok şey anlattırmalıyız. Çok fazla şey."

"Bana güvenebilirsiniz. Ama Emniyet Amiri Guenneu-gues'ü hemen aramanız gerekiyor. Şimdiden iki defa aradı bile. Tablo meselesini gazeteden öğrendiği için çok kızgındı."

"Bekle, Labat, bu olamaz, inanamıyorum..."

Dupin'in, önündeki aracı sollamaktan başka çaresi yoktu ama bu kolay olmayacaktı. Tregunc ve Nevez arasındaki keskin virajlı dar yolda, gübre dolu bir römorku olan bir traktörün arkasındaydı. Traktör en fazla otuzla gidiyordu ve leş gibi kokuyordu.

"Ne demek istiyorsunuz, Mösyö Komiser?"

Dupin gaza bastı ve traktörün önüne geçip karşıdan gelen araçla çarpışmadan hemen önce kendi şeridine geçmeyi başardı.

"Labat?"

"Buradayım."

"Biraz ilerleme kaydetmeliyiz."

"İşe koyuluyorum."

"Bana Le Ber'ü ver."

Telefonun el değiştirdiğini duydu.

"Evet, Mösyö Komiser?"

"Telefonu Madam Lajoux'ya götür."

Dupin bunun çok tuhaf olduğunun farkındaydı. Le Ber yanıt vermedi fakat Dupin onun gürültülü bir biçimde gı-

cırdayan yüzyıllık merdivenden indiğini duyabiliyordu. Ardından Le Ber'ün Madam Lajoux'ya durumu açıkladığını işitti –ki bu da biraz zaman aldı– ve sonunda Le Ber telefonu kadına uzattı.

“Siz misiniz, Mösyö Komiser?”

“*Bonjour*, Madam Lajoux, umarım iyi uyumuşsunuzdur.”

“Ben mi? Evet, teşekkürler.”

“Sadece bir sorum olacak, Madam Lajoux. Gauguin'in bir kopyası olduğunu bilip bilmediğinizi öğrenmek istiyorum. Bunu hiç duydunuz mu?”

“Bir kopya mı?”

“Evet.”

“Hayır. Kopya yoktu.”

“Şu ana kadar iki kopya bulduk, Madam Lajoux.”

“İki kopya mı? *Vaazdan Sonraki Hayal*'in mi?”

“Bu kopyalardan birinin yukarıda, Pennec'in odasının yanındaki küçük odada tutulmuş olabileceğini düşünüyorum.”

“Mösyö Pennec bir kopyadan hiç bahsetmedi. Bir kopya olması hiç makul değil.”

“İki kopya var.”

“Hayır. İki kopya da yok.”

Dupin bu konuşmanın saçma bir tiyatro oyununda bir diyalog olarak kullanılabileceğinden emindi. Fakat istediği şeyi öğrenmişti. “Yukarıda da birçok tablo olduğunu biliyor musunuz?”

“Hayır. Yani evet. Restorasyondan sonra bazı tabloların

restorana asılmadığını ve o odaya konduğunu biliyorum.” Duraksadı. “Fakat sanırım restorasyondan önce de orada birkaç tane tablo vardı.”

“Ama onları hiç görmediniz, öyle mi?”

“Evet, evet, görmedim. Her şeyle ilgilenemem.”

“Sadece emin olmak istedim.”

“Ama bir kopya olması şaşırtıcı olurdu. Mösyö Pennec bir kopyadan hiç bahsetmemişti.” Dupin kadının daha ziyade kendi kendine konuştuğunu düşündü.

“Telefonu yeniden Müfettiş Le Ber’e verebilirsiniz, Madam Lajoux. Çok teşekkürler.”

“Tabii ki, Mösyö Komiser.”

“Le Ber?”

“Efendim?”

“Geldim ben. Yani Pont-Aven’e...” Dupin gerçekten de ilk kavşaktaydı. Araba sürme konusunda epey bir ilerleme kaydetmişti.

“Güzel.”

“Önce André Pennec. Birazdan başlayabiliriz.”

“Hemen haber vereyim.”

André Pennec kahvaltı salonunda oturuyordu; mükemmel bir işçiliği olan, pahalı görünümlü, koyu renk bir takım elbise ve beyaz bir gömlek giymiş, kırmızı ve sarı desenli komik bir kravat takmıştı. Meydan okuyan bir kayıtsızlık

içinde daha evvel Madam Cassel'in oturduğu sandalyeye yerleşmişti. Komiser Dupin odaya girdiğinde kafasını kaldırdı; bunu oldukça gösterişli bir şekilde yaptı. Üstünlük taslayan bakışlarıyla kısa bir süreliğine Dupin'e baktı.

"Dün bütün gün, akşam ve gece neredeydiniz?" Dupin bir yanıt beklemedi. Öfkesini kontrol altında tutmak istemiyordu. Bunu yapmak için bir sebep göremiyordu artık. "Muğlak değil kesin yanıtlar istiyorum."

Komiser'in ses tonu ve öfkesi göz önünde bulundurulunca Pennec'in aynı şekilde karşılık vereceği açıktı. Dupin de buna güveniyordu. Fakat her nedense Pennec hiç de öyle davranmamıştı.

"Breton'da kaldığım süreyi değerlendirmek istedim. Bu yüzden de bazı konuları konuşmak için partiden bazı meslektaşlarımla görüştim. Bunlar çeşitli ulusal komitelerin üyeleri, ben de kendi *département*'im adına üyeyim. Bu sizi memnun edecekse dün konuştuğum herkesin isimlerini size gönderebilirim. Bu toplantı sabah dokuzdan akşam dokuza kadar sürdü; öğle yemeği dışında neredeyse hiç ara verilmedi. Akşam Breton Derneği Başkanı ve muhalefet lideri olan Gilbert Colloc'la uzun bir yemek yedik. Kendisi eski bir arkadaşım olur."

"Bu listeyi derhâl istiyorum."

"Yarıma kadar sohbet ettik, La Fontaine des Perles'de oturuyorduk. Size memnuniyetle adresi verebilirim. Fakat daha önemli mevzulara gelecek olursak soruşturmanızın nasıl gittiğini öğrenmek isterim. Dünyadaki en değerli tablolardan biri olan ve şu ana kadar titizlikle saklanan Gauguin'le iki cinayeti içeren, uluslararası haberlere konu

olacak bir hikâye. Katili yakaladınız mı peki? Ya da tutuklanan bir şüpheli falan var mı? Suçluları ne zaman yakalayacaksınız?" Pennec, Dupin'e sataşmaktan keyif alıyor ve bunu saklamak için herhangi bir çaba sarf etmiyordu.

"Cumartesi gecesi neredeydiniz?"

"Size bu bilgiyi de bahşetmekten memnun olurum. Ama keşke zamanınızı daha önemli meselelere ayırsanız. Ama tabii bu sizin soruşturmanız. Quimper Belediye Başkanı'nın verdiği bir yemek davetindeydim. Davette on konuk vardı ve hepsi de bütün akşam benim orada olduğumu gördüler, eminim bunu duyduğunuza memnun olacaksınız. Davet gece bire kadar devam etti. Sanırım Loic Pennec'in ölüm saati birden önceydi. Dolayısıyla iki yerde birden olmama imkân yok."

"Görgü tanıklarınızın bulunmasına çok memnun oldum, Mösyö Pennec. Gerçekten. Breton'a geldiğinizden bu yana yapmış olduğunuz her şeyi en ince detayına kadar bizlerle paylaşırsanız size müteşekkir olurum. Soruşturmamıza muazzam bir şekilde destek veriyorsunuz; bu örnek teşkil eden bir davranış. Gerçek bir kamu görevlisiniz."

André Pennec kendine hâkim olmayı çok iyi beceriyordu. "Peki cinayet miymiş? Yani Loic Pennec'in ölümü?"

"Bunu henüz bilemiyoruz."

"Elbette, anlıyorum. Köklü bir Breton ailesinin iki üyesinin de iki gün arayla vefat ettiğinin farkında mısınız?"

"Durumu böyle güzel özetlediğiniz için teşekkürler, Mösyö Pennec."

"Peki, olay yerine girilmesiyle alakalı bir gelişme var

mi? Son konuşmamızda bundan bahsetmemiştiniz, üstelik görüşmemizden sadece birkaç saat önce gerçekleşmiş olmasına rağmen. O konuda herhangi bir gelişme kaydettiniz mi?”

“Maalesef sizinle o konuya ilişkin herhangi bir bilgi paylaşamam.”

“Olay sırasında tabloya herhangi bir zarar gelmediğini varsayıyorum.” André Pennec, bunun meselenin can alıcı noktası olduğunu biliyordu ve Dupin’in tabloyla ilgili soracağı soruları böylece etkisiz hâle getirmişti.

“Doğru.” Dupin bu konuyu kendisi açmadığı için sinirlendi.

“Peki, tablonun orijinal olduğundan emin misiniz?”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Eh, bu ucuz bir numara olabilir, değil mi? Orijinali bir kopyayla değiştirmiş olabilirler. Ama eminim siz bu olasılığı zaten elemişsinizdir.”

Dupin bir tepki vermedi. “Tabloyu ne zamandır biliyorsunuz, Mösyö Pennec?”

“Babam söylediğinden beri. Ayrıca eskiden Pierre-Louis’yle çok yakındık. Bu bir aile meselesi olduğundan elbette ki bu konuda konuşuyorduk.”

“Yani keşfedilmemiş Gauguin’i en başından beri biliyordunuz?”

“Evet.”

“Tablo, babanız Charles Pennec’in mirasının bir parçasıydı. Yine de sizi mirasından mahrum etmişti.”

“Evet, öyle oldu. Bu bilinen bir şey zaten. Ayrıca tablo

otele aitti.”

“Babanızın vasiyetinin şartlarıyla savaşmak için yasal işlemler başlatmışsınız. Bu duruma hiç de kayıtsız kalmamışsınız.”

“Nereye varmaya çalışıyorsunuz, Mösyö Komiser?”

“Kardeşiniz de tam otuz yıl önce aynı şekilde sizi vasiyetinden çıkarmış.”

“Bu konuşmanın nereye vardığı hakkında en ufak bir fikrim yok.”

“Tabloyu ya da en azından bir kısmını miras olarak alma şansına hiç kavuşmadınız.”

Pennec yanıt vermedi.

“Eğer üvey kardeşiniz sizi mirastan mahrum etmemiş olsaydı üç gün önce oldukça önemli bir miktara, belki de milyonlarla ölçülebilecek bir mirasa kavuşacaktınız.”

“Bakın, siz kendiniz söylediniz: Üvey kardeşimin ölümünden hiçbir kazancım yok. Sapasağlam görgü tanıklarım olmasının yanı sıra cinayet sebebinden de yoksunum.”

“Hissettiğiniz hayal kırıklığından ve öfkeden ötürü, tabloyu ele geçirmenin başka yollarını aramış olabilirsiniz.”

“İstiyorsanız vaktinizi boşa harcamaya devam edebilirsiniz; bu elbette ki sizin bileceğiniz iş. Soruşturmayı siz yürütüyorsunuz, komiser sizsiniz. Ama haberiniz olsun, insanların sabrı artık taşmak üzere; daha dün Rennes’de biri bana neden hâlâ bir sonuca varılmadığını sordu.”

“Teşekkürler... Oldukça verimli bir sohbet oldu, Mösyö Pennec. Son derece yardımcı oldunuz.”

Pennec’in yanıtı hafif bir tereddüdün ardından geldi ve

oldukça hızlıydı. "Sorun değil, hiç sorun değil. Benim için bir zevkti ve dediğiniz gibi yurttaşlık görevim bu. Özellikle de bir milletvekili olduğum için bu görevi yerine getirmek benim için çok önemli."

Dupin ayağa kalktı. Yeterince bilgi edinmişti. "*Au revoir*, Mösyö Pennec."

André Pennec ayağa kalkma zahmetine girmedi. "Soruşturmanızda bol şans diliyorum. Görünüşe göre şansa ihtiyacınız var."

Dupin kahvaltılı salonundan çıktı, basamaklardan indi ve oteli hemen terk etti. Temiz hava alması, ufak bir yürüyüşe çıkması gerekiyordu. Bundan, bütün bu olanlardan bıkmıştı ve gün daha yeni başlamıştı. Bu şekilde devam edemezdi. André Pennec'ten tiksiniyordu. Her ikisi de birbirleri hakkındaki düşüncelerini saklamamıştı. Ama yine de... o değildi. Pennec katil değildi. Ya da cinayeti kendisi işlememişti.

Dupin, Rue du Port'a doğru yürüdü. Galeriler ve dükkanlar on buçuğa kadar açılmadıklarından sokaklar henüz sessizdi. Limana yürüyüp her zaman durduğu yerde, iskelenin hemen başında bir süre durdu. Ardından Aven'in batı kıyısı boyunca, akıntı yönünde daha önce hiç gitmediği kadar ilerlemeye başladı.

Burada, limanın bittiği yerde Pont-Aven, Kerdruc ya da Port Manech gibi görünüyordu. Aven'in her iki yanında ki tepeler burada o kadar da sarp değildi; kıyıdan yukarı doğru hafifçe eğim kazanıyordu. İnişli çıkışlı tepelerin arasındaki bitkiler büyüyerek botanik bahçesine dönüşmüşlerdi. Birkaç metrede bir palmiye ağaçları vardı; Dupin'in

çok sevdiği, uzun ve kalm gövdeli olanlardan da görmek mümkündü. Bunlar her zaman küçük gruplar hâlinde yetiştirdi ve boyları oldukça uzun olurdu. Koca koca orman gülü çalıları, karaçalılar, kamelyalar... Havada taptaze bir sabah, tuzlu bir deniz ve çekilen sulardan geriye kalan kaygan yosunlu sahilin kokusu vardı. Köyün tam sınırındaki bir avuç ev, düzensiz bahçeleriyle yeşilliklerin arasında kaybolmuş gibiydi. Bunlar gerçek villalardandı. Sokak hatta bütün köy burada sona eriyordu; bu noktadan sonra sadece çamurlu dar bir patika vardı. Burası nehrin başladığı yerdi; körfez burada kıvrılmaya başlıyor, yer yer genişleyip yer yer daralarak dereler, gölcükler ve büyük kumsallar oluşturuyordu. Fakat bütün bunların yukarısında ökse otu, yosun ve sarmaşıklarla dolu, gür ve büyümeşe ve kayın ormanları başlıyordu. On dokuzuncu yüzyılın sonunda bu efsanevi *Bois d'Amour*, ressamlar tarafından oldukça takdir görmüş ve pek çok tablonun ilham kaynağı olmuştu.

Dupin ormana giden patikada ilerlemeye başladı. Yol ara sıra çatallanıyordu fakat Dupin nehre yakın taraftan yürümeye devam etti. Cep telefonu, tanımadığı numaralardan gelen aramalarla titreşip durdu ama o hiçbirini yanıtlamadı. Guenneugues ise iki defa aramıştı.

Dupin neredeyse kırk beş dakikadır yürüyordu. Aslında bu kadar uzağa gitmek niyetinde değildi. Etrafındaki manzaranın tadını da pek çıkaramamıştı. Düşünceleri ka-

fasında amaçsızca dolanıp duruyordu ve içi daha da sıkılmaya başlamıştı. Tuhaf bir biçimde açık havada kendini daha yorgun hissetti. Şu an ihtiyaç duyduğu tek şey, bir kahve içmekti, hem de hemen; aslında bir kafeye gitmiş olmalıydı. Bu yürüyüş şu an gözüne oldukça mantıksız göründü; zor bir vakada umutsuz ve kritik bir noktaya geldiği anda kalkıp Kelt ormanlarında yürüyüşe çıkmıştı.

Dar patika doğruca kıyıya çıkıyordu. Dupin öylece durdu. Geldiği yolu geri gitmesi gerekiyordu. Aven burada, suyun çekildiği yerde sadece küçük bir nehirdi ve ağır ağır denize akıyordu. Telefonu yeniden titredi. Dupin, Nolwenn'in numarasını gördü. Bu sefer cevap verdi.

"Evet?"

"Neredesiniz?"

"*Bois d'Amour*'dayım."

"Ya."

"Evet."

"Peki, orada ne yapıyorsunuz?"

"Düşünüyorum." Dupin bunun kulağa aptalca geldiğini biliyordu. Aptalcaydı zaten. Fakat Nolwenn'in buna alışkın olduğunu da biliyordu.

"Güzel."

"Beni acilen arayan ve kesinlikle konuşmak isteyen herkesin isimlerini söylemek istiyorsun. Ayrıca bir sürü şey oluyor."

"Gelişme kaydediyor musunuz?" Nolwenn, Komiser'in pek kendinde olmamasının iyiye işaret olmadığını biliyordu.

"Bilmiyorum. Sanmıyorum."

"Umudunuzu kaybetmeyin; ben elimden geldiğince buradaki işleri halledeceğim. Biliyorsunuz, Breton oldukça eski ve sağlam kara parçalarının üstüne kurulmuştur."

Bu, Nolwenn'in mantralarından biriydi. Herhangi bir durumda bunu söylemesinin önemi Dupin için gizemini koruyordu ama yine de bunun hoş bir deyiş olduğunu düşünüyordu.

"Hem de oldukça sağlam kara parçaları... Bunların üstünde de devasa boyutlarda granit bloklar var."

"Aynen öyle, Mösyö Komiser."

Bu sözün Komiser üzerinde inkâr edilemez biçimde yatıştırıcı bir etkisi oldu.

"O ihtiyar ve huysuz Emniyet Amiri'ni aramam gerekiyor, değil mi? Ayrıca polislikten atılmam da an meselesi."

"Evet, bence de onu aramanız gerekiyor."

"Arayacağım. Sadece..." Dupin cümlesini tamamlamadı. Bir süre öylece, hareketsiz bir şekilde durdu. "Ah, kahretsin."

Alnına vurdu ve elini defalarca saçlarının arasından geçirdi. Bulmuştu. Dün bütün gün ve bütün gece kafasında dolanıp duran düşüncenin ne olduğunu bulmuştu. Hani bir terslik olduğunu düşündüğü şeyi... Konuşmanın bir noktasında kafasının karışmasına sebep olan şeyi...

"Alo? Mösyö Komiser? Orada mısınız?"

"Seni hemen arayacağım."

"Lütfen arayın."

Dupin telefonu kapadı. İşte buydu. Tabii eğer yanılmış-

yorsa. Düşünceler aklından hızla geçiyor, parçalar yerine oturuyordu.

Hemen harekete geçmeliydi.

Eğer acele ederse yarım saat içinde arabasında olurdu. Le Ber'ün kendisini bir yerden alıp alamayacağını düşündü. Fakat oraya gidene kadar arabasına zaten varmış olurdu.

İlk olarak nereye gitmesi gerektiğini bulmalıydı. Yolda yürürken defterinin sayfalarını karıştırdı; bunu bir yere not etmiş olduğuna emindi. Aradığı şeyi buldu; bu bir sayfanın kenarına çiziktirdiği bir şeydi. Ardından telefonunun minik ekranında daha önce aradığı numaralar arasında gezindi. Bunun, noterin numarası olduğundan emin değildi ama Pont-Aven'de çok fazla yeri aramadığını biliyordu. O yüzden bu onun numarası olmalıydı.

"Madam Denis?"

"Buyurun."

"Ben Dupin."

"Buyurun, Mösyö Komiser. *Bonjour*. Umarım iyisinizdir. *Le Figaro*'yu okudum. Olay, nasıl desem, daha da büyüdü şimdi."

"Haklısınız, Madam Denis. Bakın, birtakım bilgilere ihtiyacım var."

"Elimden geldiğince yardım etmekten memnun olurum."

"Pierre-Louis Pennec'e de babasından miras kalan iki tane büyük araziden bahsetmiştiniz, hani şu içinde depo olanlar. Birinin Le Pouldu'da, diğerinin Port Manech'de olduğunu not almışım, doğru mu?"

"Aynen öyle. Biri Port Manech'de, diğeri ise Le Pouldu'da. Port Manech'deki daha büyük; oranın deposu da daha büyük. Le Pouldu'daki daha ziyade bir ambar. Ama tabii ki ikisini de bizzat görmedim. Bana buraları Mösyö Pennec tarif etmişti. Mirasta başka araziler de var ama daha küçükler."

"Bu iki arazinin nerede olduğunu tam olarak söyleyebilir misiniz? Adresleri sizde var mı?"

"Vasiyetnamede sadece miras bırakılan mal varlıkları yazıyor. Ayrıca tapu sicil bilgilerine ve numaralarına bakılması gerektiği belirtiliyor. Tapu sicil bilgileri Mösyö Pennec'in özel evrakları arasmda. Belki Pennec'ler biliyordur... Pardon, yani belki Madam Pennec ya da Madam Lajoux veya Mösyö Delon bu arazilerin nerede olduklarını biliyorlardır."

"Başka bir şekilde öğrenmeyi tercih ederim."

"Hmm... Belediye Başkanı'nın ofisini aramayı deneyebilirsiniz."

"Pekâlâ o hâlde."

"Pek yardımcı olamadığım için üzgünüm."

"Son derece yardımcı oldunuz!"

"Sevindim, benim için zevkti, Mösyö Dupin. Bu vakayı kısa zamanda çözeceğimize eminim."

Dupin kendini tutamayıp gülümsedi. "Umarım, Madam Denis. *Au revoir.*"

Ormandaki patikada ne kadar mesafe katettiği hakkında en ufak bir fikri yoktu. Gelirken manzaraya pek dikkat etmemiştir, şimdiyse daha da dalgındı. Port Manech ve Le Pouldu. Port Manech arabayla on dakika mesafedeydi. Le

Pouldu da belki kırk beş dakika sürerdi. Açık adreslere ihtiyacı vardı.

"Nolwenn?"

"Hâlâ düşünüyor musunuz?"

"İki tane bilgiye ihtiyacım var."

"Epey hızlısınız."

"Ne dedin?"

"Yok bir şey. Sanırım bu bilgilere hemen ihtiyacınız var."

"Aynen öyle. Pierre-Louis Pennec'in biri Port Manech'de, diğeri de Le Pouldu'da, her biri yaklaşık bin metrekare genişliğinde, içlerinde depo bulunan iki arazisi var. Bana onların açık adresleri lazım."

"Biri Port Manech'de, diğeri Le Pouldu'da?"

"Aynen öyle."

Nolwenn telefonu kapamıştı.

Sıra şimdi Marie Morgane Cassel'deydi. Kadının numarasını çevirdi. Madam Cassel'in telefonu açması bu defa uzun sürdü.

"*Bonjour*, Mösyö Dupin."

"Evet, benim."

"Nereye geleyim?"

"Gerçekten mi? Yani eğer mümkünse, işiniz yoksa... Sanırım bize yine fazlasıyla yardımınız dokunabilir. Soruşturmanın sonuna yaklaşmış olabiliriz."

"Son perde mi?"

"Muhtemelen. Otele gelebilerseniz çok iyi olur. Müfettiş

Le Ber sizi orada karşılayacaktır."

"Yola çıkıyorum."

"Teşekkürler. Çok teşekkürler."

Şimdi yine Le Ber'ü arayacaktı. Numarasını çevirdi. Le Ber anında yanıt verdi.

"Efendim, Mösyö Komiser?"

"Madam Cassel, Brest'ten yola çıkıyor. Bir saate kadar yanında olur. Sonra onunla birlikte... sanırım Port Manech'e gitmeni istiyorum. Sana açık adresi daha sonra vereceğim. Labat'dan haber var mı? Beauvois'dan falan?"

"Sanırım Labat Quimper'e daha yeni vardı."

"O hâlde sadece ikimiz olacağız. Pont-Aven'deki meslektaşlarımızdan orada kim var?"

"Monfort. Son konuşmamızdan bu yana burada kızılca kıyamet koptu. Herkes ya *Le Figaro*'yu okumuş ya da haberi duymuş. Pont-Aven'deki memurlar, konuklar hatta görünüşe bakılırsa bütün köy haberi biliyor. Tabii ki herkes tablonun hâlâ restoranda olduğunu sanıyor. Bir ara tabloya bakıp bakamayacaklarını soran birkaç kişi bile oldu. Ne yapalım?"

"Hiçbir şey. Sadece işimizi. Bunun bizimle bir ilgisi yok."

"Peki, Port Manech'de ne işimiz var?"

"Yakında göreceksin."

"Peki. Madam Cassel buraya gelir gelmez yola çıkarız, Mösyö Komiser."

"Acele edin. Ben de arabama ulaşır ulaşmaz yola çıkıyorum."

“Şimdi neredesiniz ki?”

“Port Manech’de görüşürüz, Le Ber. Sonra konuşuruz.”

Dupin, Port Manech’in sahildeki en güzel kasaba olduğunu düşünüyordu. Burası Aven ve Belon’un kuytu bir koya dönüştüğü yerdı. Haliçlerin karşısındaki küçük kumsaldan hem her iki nehri hem de onların ötesindeki Atlantik’i görebilirdiniz. Göz kamaştırıcı beyazlıktaki ince kumlarda bir düzine kadar uzun palmye ağacı diziliydi ve hepsi bir peri masalını andırıyordu. Kumsal, turkuaz renkli denize doğru hafifçe meylediyordu. Sahil, Belon’un denizle buluştuğu yerde daha çetin görünüyordu; sarp kayalıklar yirmi, otuz metre boyundaydı ve yeşilin her tonundan çimenlerle kaplanmıştı; bu hâliyle âdeta İrlanda’yı çağırıyordu. Tepeler burada, Pont-Aven’de olduklarından daha yüksekti ve onların bu denli dik bir şekilde denize uzanması gerçekten çok çarpıcıydı. Böylece sokaklar, kumsala ve limana akıl almaz bir eğimle inerek köyü üç kısma ayırıyordu: Yukarıda, platodaki Port Manech, ihtişamlı villalarıyla yamaçtaki Port Manech ve suyun yakınındaki Port Manech. Dupin özellikle de buranın küçük ve sevimli limanını seviyordu.

Nolwenn’in hâlâ biraz vakte ihtiyacı vardı. Bu iş göründüğünden daha zordu; kadın ona kısa bir özet geçmişti. Elbette ki kayıtlardan hiçbirisi henüz dijital ortama aktarılmamıştı ve her şeyin kabarık dosyalardan bakılması gerekiyordu. Dupin’in acilen kafeine ihtiyacı vardı.

Kumsalın hemen orada, yüksek bir platformun üzerinde, oturup Belon halicini izleyebileceğiniz küçük, gösterişsiz bir kafe vardı. Taraçada sadece birkaç masa olsa da hepsi boştu. Saçlarına ustalıkla dağınık bir görünüm verilmiş, soluk mavi elbiseli, genç bir kız olan garson oldukça yorgun görünüyordu. Dupin bir *café au lait* ve *pain au chocolat* sipariş etti. Telefonunu tam masanın üstüne bırakmıştı ki Nolwenn aradı. Dupin hemen yanıt verdi.

“Her iki adresi de aldım. Le Pouldu kolay oldu aslında ama Port Manech’le biraz uğraşmak zorunda kaldım. Belediye Başkanı’yla şahsen konuşmam gerekti.”

“Şahane. Peki, hemen not alayım.” Cebinden defterini ve kalemını çıkardı.

“Neredesiniz?”

“Port Manech’de. Kumsalın orada.”

“Pekâlâ. Dikkatli dinleyin. Kumsalın ilerisindeki yola çıkın, buraya Corniche du Pouldon deniyor. Ardından köyden çıkıyormuşsunuz gibi sol tarafınızdaki tepeye uzanan dik yolu takip edin. Orası gerçekten dar bir yol.”

“Tamam.”

“Yaklaşık üç yüz metre kadar ilerleyin ve tam sağınızda toprak bir yol göreceksiniz. Onu görür görmez sola keskin bir dönüş yapın.”

“Tamam.”

“Sol tarafta bir villa var. Büyük çam ağaçlarını da göreceksiniz. Oradaki patikaya dönün. Yaklaşık iki yüz metre kadar Aven yönünde ilerleyin. Sola doğru kıvrılan bir yol göreceksiniz. Aven’in paraleli oluyor burası ve biraz tepeden aşağıya doğru iniyor. Oraya sapacaksınız.”

“Bütün bunları nasıl bilebiliyorsun, Nolwenn?”

“Belediye Başkanı’nın ofisinden o bölgenin haritasını faksladılar. Ayrıca Google’dan da haritaya bakıyorum. Sonra ambara ulaşana kadar dümdüz gidin. Üç yüz metre kadar ileride olmalı.”

Dupin her detayı not aldı.

“Bulacağıma eminim. Teşekkürler.”

“Yeni, büyük Citroën’in mükemmel bir navigasyon sistemi var.”

“Biliyorum.”

Bu Nolwenn’in en sevdiği konulardan biriydi. Haklıydı ama. Böyle bir cihaz Dupin’in işine epey yarayabilirdi. Bunu ciddi ciddi düşünmeliydi. *Café au lait*’sini bir dikişte içip ayağa kalktı. Hesabı ödedi ve *pain au chocolat*’yı yanına alıp arabanın yolunu tuttu.

Nolwenn’in tarifi oldukça tutarlıydı. Beş dakika sonra daha ziyade topraktaki izlerden oluşmuş bir yol olan patikaya döndü ve arabayı park etti. Yol boyunca ağır ağır yürüdü. Burası bile bir kartpostal güzelliğindeydi. Eğimi az tepeler, tarlalar, çayırlar, küçük ormanlar... Gauguin, Laval ve Bernard’ın yaptığı manzara resimlerini burada görebiliyordunuz. Son yüzyıl içinde çok az şey değişmişti. Buraya gelip kendi gözlerinizle görünce bu resimlerin nasıl da gerçekçi olduğunu fark ediyor ve şaşkınlığa düşüyordunuz. Resimler, herhangi bir fotoğraftan bile daha tutarlıydılar.

Dupin karşısında bir depo değil de oldukça heybetli bir ağıl görünce şaşkınlıktan edemedi. Tamamen farklı, daha küçük bir yer bekliyordu. Taş duvarlar en az on beş metre

yüksekliğindeydi ama pek iyi durumda değildi. Yosunla kaplanmış arduvaz çatı da tehlikeli bir biçimde bel vermişti.

Aven'e daha yakın olan tarafta, üst tarafı yuvarlak, kocaman ahşap bir kapı vardı fakat hiç pencere yoktu.

Dupin kapıyı açmakta hiç zorlanmadı; kapı, şaşırtıcı biçimde kolayca açıldı. Son zamanlarda kullanılmış olmalıydı. Karşısında devasa, oldukça haşmetli bir oda belirdi; burası dışarıdan görüldüğünden çok daha büyüktü. Zemin, toprakla kaplıydı. İçeriye bir adım attı. Dupin'in dışarıdan fark etmediği delikten içeriye ince bir çizgi hâlinde ışık sızıyordu. Çıt çıkmıyordu. Küflü bir koku vardı. Dupin bir anda irkildi. Telefonu çalıyordu. Ekranda Le Ber'ün numarasını gördü.

"Efendim?"

"Madam Cassel otele vardı. Nereye gelmemizi istiyorsunuz? Labat da sizinle Beauvois hakkında konuşmak istiyor. Salou'ya da telefon ettim, gelişmelerden onu haberdar etmediğimiz için çok öfkелendi ve sonra..."

"Seni arayacağım."

Dupin telefonu kapadı. Şimdi sırası değildi. Gözleri karanlığa alışana kadar bekledi ve sonra odada ileri geri yürüdü. Depo tamamen boştu. Bomboştu. Çok tuhaftı ama burada gerçekten de hiçbir şey yoktu. Ve uzun yıllardır buraya kimse gelmemiş gibiydi. Zeminde hiç ayak izi yoktu.

Dupin tablonun burada olduğundan çok emindi ama yanılmış olmalıydı. Ya da en azından ilk tahmininde yanılmıştı. Fakat belki de bütün düşüncelerinde yanılmıştı.

Kapıya doğru gidip dışarı çıktı ve deponun etrafında

dolandı. Burada da sıra dışı bir şey göremedi. En ufak bir iz bile yoktu. Kapıyı kapayıp telefonuna uzandı.

“Le Ber, Le Pouldu’da buluşacağız, Port Manech’de değil. Köyün girişinde. Siz muhtemelen oraya benden önce varırsınız.”

“Le Pouldu tabelasının orada mı? Yani Pont-Aven tarafından geliyorsanız?”

“Evet.”

“Ne zaman?”

Dupin, Pont-Aven’in dar sokaklarından gitmek zorundaydı; köyden devam edip Aven’i geçecek, kalabalık Riec-sur-Belon’un içinden geçip, Belon’un etrafından dolanarak hafifçe batıya yönelecek ve oradan da denize doğru inecekti. Hemen hemen bir saati bulurdu.

“Şimdi çıkıyorum. Bana yarım saat ver.”

Le Pouldu’ya vardığında saat on ikiyi çeyrek geçiyordu; yolculuğu yirmi yedi dakikada tamamlamayı başarmıştı. Uzaktan Le Ber’ün parlak kırmızı Renault’sunu görmüştü. Hemen tabelanın yanındaydı; hatta o kadar yakındı ki tabelaya çarpmış gibi görünüyordu. Tabelada ‘Le Pouldu’ yazıyordu, hemen altına da Keltçe ismi ‘Poull du’ yazılmıştı; bu ‘kara deniz’ anlamına geliyordu. Aynı boyuttaki harflerle bir de şu kelimeler eklenmişti: ‘Sanatçılar Yolu.’ Dupin bir buçuk yıl önce yapılan reklam sloganı yarışmasını hâlâ hatırlıyordu; kazanan slogan ‘Sanatçılar Yolu’ olmuştu. Breton sanatsal mirasını kucaklamaya karar ver-

mişti fakat geçmişte buranın pek çok farklı köyünde pek çok fazla ressam yaşadığı için aynı tabela her yerdeydi.

Nolwenn, Le Pouldu'daki araziyi de Port Manech'deki gibi detaylıca tarif etmişti. Fakat Dupin araba kullandığı için not alamamıştı. Yavaşça Le Ber'ün yanından geçip ona başıyla kendisini takip etmesini işaret etti. Madam Cassel'in yan koltukta oturduğunu görebiliyordu. Le Ber arabasını çalıştırıp Dupin'i takip etmeye başladı. Köye girdikten sonra ilk sağa döndüler; ardından, yakın zamanda müzeye dönüştürülen 'Buvette de la Plage' tabelalarını takip etmeleri gerekti. Gauguin, arkadaşları Meyer de Haan, Sérusier ve Fileger'le birlikte birkaç ay burada yaşamış ve resim yapmıştı. Bu ev de Marie-Jeanne Pennec'e aitti fakat kadın henüz hayattayken, ressamlar bu bölgeden teker teker ayrıldıktan sonra burayı satmıştı.

Dupin -Nolwenn'in deyişiyle- Buvette'ye doğru ilerledi ve ardından denize paralel olan dar yol boyunca devam etti; sonra da ilk sağdaki engebeli yola döndü. Arabalarını yürüme hızında sürüyorlardı. Ormanlık alandan sonra aniden sağa kıvrılan patikayı takip ettiler.

Bina bir anda karşılarında beliriverdi. Gerçekten de bir baraka gibiydi; ahşap duvarlar yıkık döküktü ve oluklu sacdan çirkin bir çatısı vardı. Üstelik büyük bir yer de değildi; olsa olsa birkaç metrekareydi. Doğruca barakaya doğru sürdüler ve önünde durdular.

Dupin aşağı inip Le Ber'ün arabasının yanına gitti.

"*Bonjour*, Madam Cassel. Size bir kez daha teşekkür etmek isterim. Yine..."

"Burası mı? Sizce Gauguin burada mı? Kırk milyon av-

roluk tablo bu barakada mı?" Madam Cassel gergindi.

"Tabloyu bulursak bana onun orijinal olup olmadığıyla ilgili geçici bir onay vermeniz gerekebilir. Bu son derece önemli olabilir. Siz de..."

"Kimse böylesine değerli bir tabloyu burada tutmaz."

"Belki de geçici olarak buraya saklamışlardır. Kısa bir süreliğine..."

"Tablonun burada olabileceği fikrine nasıl kapıldınız? Yani neden özellikle burası?"

Bu, şu an Dupin'e bile biraz tuhaf görünüyordu. Sadece bir şüpheydi aslında ve bu şüpheyile birçok kişiyi harekete geçirmişti. "Uzun hikâye."

"Hadi barakayı arayalım, Mösyö Komiser." Le Ber bile sabırsızlanmıştı.

Kapı tuhaf bir biçimde barakanın arka kısmındaydı; o yüzden hızlı adımlarla diğer tarafa yürüdüler. Kapıda çok yeni olmasa da eski de sayılamayacak ağır bir asma kilit vardı. Kapının yanındaki küçük pencere karanlıktı. Dupin bir şey demeden Le Ber cebini karıştırıp ince bir tel çıkardı. Dupin, Le Ber'ün büyüleyici ve pratik becerilere sahip olduğunu unutup duruyordu. Madam Cassel bile Le Ber'e şaşkınlıkla bakıyordu. Kilidi açması bir dakikadan az sürmüştü. Mükemmel.

"Ben içeri giriyorum. Le Ber, sen burada Madam Cassel'le birlikte kal."

Dar ve küçük kapıyı açmak kolay olmadı; sıkışmış ve engebeli zemine takılmıştı. Dupin sonunda kapıyı biraz aralamayı başardı. Ambarın içi tamamen karanlıktı; içerisini sadece aralık kapıdan giren ışık aydınlatıyordu ve bu-

nun da pek faydası olmuyordu.

“Size bir el feneri getireyim.”

Le Ber arabaya doğru giderken Madam Cassel ve Dupin kapıya yakın olan ıvır zıvırların ne olduğunu anlamaya çalışıyorlardı. Depo ağzına kadar dolu gibi görünüyordu. Kapının hemen yanında boş teneke kutular, çiftçilikle alakalı araç gereçler, iki büyük fıçı ve eski bir küvet vardı. Bir dakika sonra Le Ber, elinde kocaman bir fenerle yanlarına gelmişti.

“LED Lenser X21.”

Fenerden bahsederken Le Ber’ün gözleri bir anlığına ışıldadı. Dupin omuz silkip el fenerinin ışığını açtı. Girişteki dar aralıktan süratle geçti ve ambarın içinde kendine yol açtı. Yürümekten ziyade tırmanması gerekiyordu. Etraf kapkaranlıktı. Fener ambardaki ıvır zıvırı oldukça parlak bir ışıkla aydınlatıyordu. Büyük, paslı bir sabanla, birkaç tane eski ahşap sandalye tepede güvensiz bir şekilde dengede duruyorlardı. Sandalyelerin çeşitli parçaları eksikti; kiminin sırt kısmı, kiminin bir bacağı, kimininse oturma yeri yoktu. Çeşitli boyutlarda bir sürü teneke kutu daha vardı. Dupin hareket ederken elindeki ışık etrafta çılgınca dans ediyordu. Bu boyutta bir depoya bunca eşyanın sığmasına epey şaşırmıştı; yıllar içinde buraya pek çok eşya karman çorman da olsa ustalıkla tıkıştırılmış ve yığılmış gibi görünüyordu.

Odanın ortasına kadar gelmeyi bir şekilde başarmıştı ve şimdi öylece duruyordu. Havada her yere sinmiş, keskin bir koku vardı. İğrençti. Dupin bir ayağının üstünde yavaşça dönüp elinde fenerle dikkatli bir şekilde odanın içine

doğru hareket etti.

"Mösyö Komiser?" Aralarında sadece birkaç metre olmasına rağmen Le Ber'ün sesi daha uzaktan ve boğuk geliyordu. "Burada her şey yolunda."

"Siz bir şey buldunuz mu?"

"Hayır." Dupin, karşıdaki duvara doğru kendine yol açtı; son zamanlarda burada herhangi bir değişiklik olmuş gibi görünmüyordu. Toz birkaç santim kalınlığındaydı. "Burada da bir şey yok." Dupin kendisini duymaları için bağırıyordu. Odanın ortasına doğru geri gidip, mümkün olduğunca diğer köşelere de bakmaya çalıştı. Buraya bir tablo saklamak isteyen kişi de aynı güçlüklerle karşılaşmıştı. Bu pek de akla yatkın değildi.

"Geliyorum." Yenilgi hissi Dupin'in üstüne öylesine çökmüştü ki bu sefer bağırma bile. Hiçbir şey bulamamıştı. Elinde yine hiçbir şey yoktu.

Geldiği yol boyunca güçlüklerle ilerledi. Tam çıkmak üzereyken fenerin ışığı küvetin uzak ucunu aydınlattı; küvet, kalın direklerle etkili bir biçimde bölümlere ayrılmıştı. Dupin battaniye ya da havluya benzer bir şey fark etti. Beyaz bir kumaştı bu. Dikkatlice direğin üstüne tırmandı. Kumaş, eski bir çarşaf gibi görünüyordu. Artık küvetin yanındaydı. Objeye dikkatle dokundu. Çarşafın altında yumuşak, keskin ve sert köşeleri olan bir şey vardı. Bu oldukça büyük bir şeydi. Sağ eliyle çarşafın dikiş yerini arayıp buldu ve kendine doğru çekmeye çalıştı. Gelmiyordu.

"Le Ber?"

"Efendim?"

"Gelmen lazım."

“Bir şey mi buldunuz?” Le Ber kapıyı biraz daha açmak istedi ama yapamadı.

“Sana ışık tutacağım, Le Ber. Kapının yanındayım ama önce deponun ortasına gidip oradan bu tarafa doğru do-laşman lazım.”

Le Ber engelleri ustalıkla aşip Dupin’in yanına geldi.

“Feneri tut. Şu şeyi çıkarmaya çalışıyorum.”

Le Ber kendisine söyleneni yaptı ve Dupin de dikkatle objeyi çekti. Boyutlar tutuyordu. Bu olmalıydı. Dupin ol-dukça sakinleşmişti. “Önce sen git.”

Tek sıra hâlinde kapıya doğru ilerlediler. Marie Morga-ne Cassel kapıdaki aralıktan yapılan tuhaf geçit törenini izledi. Çıkışa ulaşmışlardı.

“Önce sen çık, Le Ber. Sonra da ben bunu sana vere-yim.”

Dupin dışarıya adım attığında bir an gözlerini kapamak zorunda kaldı. Güneş hâlâ tepedeydi ve kör edici parlak-lıktaydı. Ağır ağır gözlerini açtı. Le Ber üstü kapalı obje-yi yolun yanına, yere koydu. Üçü de hiçbir şey demeden objenin önünde diz çöktüler. Dupin beyaz çarşafı çekince lacivert bir battaniye gördüler. Dupin nazik bir biçimde bunu da kaldırdı.

Böylesine parlak güneş ışığında bile o capcanlı turuncu hemen gözlerini kamaştırdı.

Dupin battaniyeyi çekip aldı. Tablo mükemmel durum-daydı. Üçü birden hiç ses çıkarmadan Gauguin’e bakıyor-lardı. Tablo nefeslerini kesmişti.

Kendine gelen ilk kişi, Marie Morgane Cassel oldu. “Böyle güneş ışığına maruz kalmamalı.”

"Bu noktada bir yorumda bulunabilir misiniz, Madam Cassel?" Dupin bunun aptalca bir soru olduğunu biliyordu; tabloyu daha yeni görmüşlerdi.

"Araç gereçlerimi kullanarak detaylı bir şekilde incelemem gerek. Bilemiyorum. Ama sanırım olabilir." Madam Cassel dalgın dalgın konuşuyordu.

"Hadi dikkatlice benim bagajıma koyalım. Orada daha yakından incelersiniz. Le Ber, sen de ormanın etrafından dolan ve yolu gözleyebileceğin bir yerde dur." Bir an duraksadı. "Silahını da yanına al."

Le Ber bir an için rahatsız oldu. Madam Cassel de afallamış gibi görünüyordu. "Destek isteyeyim mi?" Le Ber'ün sesinde hafif bir endişe vardı.

"Hayır. Sadece yolu emniyete al. Görülmediğinden emin ol. Hadi gelin, Madam Cassel." Dupin tabloyu aldı ve ağır ağır arabasına taşıdı. Madam Cassel önden gidip Dupin'e bagajın kapağını açtı. Dupin dikkatli bir şekilde tabloyu bagajın içine yerleştirdi.

"Eşyalarımı alayım." Madam Cassel, Le Ber'ün arabasına gitti, kapıyı açtı ve arka koltuktan büyük bir çanta çıkardı. Dupin'in yanına geri geldi. "Stereo mikroskobuma ihtiyacım var."

Madam Cassel karmaşık görünümlü aletini çıkarıp açtı ve bagajın içine eğildi. "Bu biraz sürer... ve yine de kesin bir cevap veremeyebilirim. Sadece ilk fikrimi beyan edebilirim."

"Benim için yeterli olur. Sizi rahatça çalışmanız için yalnız bırakayım."

Le Ber silahını alıp küçük ormana doğru kıvrılan yolda

ilerlemiş ve ağaçların arkasında gözden kaybolmuştu.

Dupin'in bu olanları düşünmesi gerekiyordu. Deponun girişine doğru ilerledi, oradan da tepelerin ve ağaçların arasından ara sıra yüzünü gösteren denize doğru yürümeye devam etti. Ancak o anda üstünün başının ne kadar kirlendiğini fark etti. Depo inanılmaz derecede tozluysa. Bu koku bütün gün burnundan gitmeyecekti. Kıyafetlerindeki tozu silkelemeye çalıştı fakat bunun bir faydası olmadı. Madam Cassel'in seslendiğini duyduğunda fazla uzaklaşmamıştı.

"Mösyö Komiser? Mösyö Dupin? Orada mısınız?"

"Geliyorum."

Dupin otuz saniye sonra biraz nefes nefese kalmış bir hâlde Madam Cassel'in yanına varmıştı. Dupin beklenti içinde profesöre baktı. Kadının yüzünden hiçbir şey anlaşılmıyordu ve profesör oldukça ciddi, analitik bir üslupla konuşmaya başladı.

"Tabloda birkaç yere, fırça darbelerine ve imzaya baktım. Elbette ki kesin olarak bir şey söyleyemem çünkü bunun için daha fazla araç gerece ihtiyacım var fakat benim fikrime göre bu tablo Gauguin'e ait." Ardından Marie Morgane Cassel'in gözleri ışıldadı. "Bu orijinal tablo."

Dupin'in suratına rahatlamış bir gülümseme yayıldı. Tabloyu bulmuştu. Bu bir başlangıçtı. Fakat harcanacak zaman yoktu; kutlamak için bile zaman yoktu. Sıra şimdi daha alengirli kısıma gelmişti. Tabloyu buraya saklayan kişi onun orijinal olduğuna inanıyor olmalıydı. Hatta o kişi muhtemelen katildi ve tabloyu almak için buraya geri gelecekti. Dupin katilin onu burada çok uzun süre tutacağını

düşünmüyordu; bu, kırk milyon avro değerindeki bir tabloyu saklamak için oldukça eğreti bir çözümdü.

"Buradan hemen ayrılmalısınız." Dupin'in sesi niyet ettiğinden daha endişeli çıkmıştı. Marie Morgane Cassel hafifçe irkildi.

"Ben... ben..."

"Üzgünüm. Sadece sizi tehlikeli ya da nahoş bir durumun içine sokmak istemem. Burada muhtemelen iki cinayet işlemiş bir katille karşı karşıyayız."

"Ah evet... evet. Bunu unutup duruyorum."

"Müfettiş Le Ber sizi geri götürür."

"Harika."

"Çok teşekkür ederim, Madam Cassel. Bize çok yardımcı oldunuz; bu üçüncü oluyor. Size borcumuzu nasıl ödeyeceğiz? Siz olmasaydınız..."

"Hiç sorun değil; hatta benim için bir zevkti. Sanırım benim işim burada son buluyor. Teknik teyit için *Musée d'Orsay*'yle görüşmelisiniz. Ama Sauré'yle görüşmek zorunda değilsiniz. Onun yerine doğrudan müzenin müdürüyle konuşun. Gelişmeleri oradan takip edeceğim."

"Hayır, ben... ben sizi arayıp haberdar ederim."

"Çok sevinirim. Haberleşelim o hâlde." Dupin bir şekilde kendini mahcup hissetti ama bunun nedenini anlamadı. Fakat daha da önemlisi endişeliydi. Madam Cassel'den biraz uzaklaşıp telefonunu çıkardı ve Le Ber'ün numarasını tuşladı.

"Le Ber, Madam Cassel'i *Central*'a, arabasına götürmeni istiyorum."

"Orişinal miymiş, Mösyö Komiser?"

"Evet."

"İnanamıyorum. Bagajınızda gerçek bir Gauguin var. Kırk milyon avro değerinde hem de! Bu gerçekten çılgınca. Ne düşünüyorsunuz peki..." Le Ber âdeta şok geçiriyor gibiydi.

"Bunu tartışacak zamanımız yok, Le Ber. Asma kilidi yeniden takmalısın. Burada olduğumuzu kimse anlamamalı."

"Hemen geliyorum." Bir dakika sonra Le Ber soluk soluğa bir hâlde yanlarındaydı.

"Hadi gidelim." Dupin, Madam Cassel'in elini biraz beceriksizce sıktı. Birbirilerine gülümsediler.

"*Au revoir*, Mösyö Dupin."

"*Au revoir*, Madam Cassel."

Madam Cassel topuklarının üzerinde dönüp hızla Le Ber'ün arabasına doğru ilerledi ve arabaya bindi. Le Ber Komiser'in yanına gelip kısık sesle konuştu.

"Tabloyu yanıma alayım mı? Bence en doğrusu bu olur."

Dupin bunu bir düşündü. "Evet, lütfen, Le Ber. Sen al yanına. En iyisi onu önce otele, yani restorana götür. Senin çıkman gerekirse Pont-Aven'deki memurlardan biri restoranı koruyabilir. Her şey bittiğinde sen ya da Labat onu polis merkezine getirirsiniz."

"Peki, siz ne yapacaksınız, Komiser?"

"Bekleyeceğim."

"Madam Cassel'i bırakınca Labat'yı da alıp geri geleyim

mi? Bölgeyi emniyete alırız.”

“Hayır. Tek başıma beklerim.” Dupin, bunun Yönetmelik’e tamamıyla aykırı olduğunun farkındaydı. “Yani en azından şimdilik. Daha sonrasına bakarız. Vardiyalı olarak burada beklememiz gerekebilir. Kim bilir? Her şeye hazırlıklı olmanızı istiyorum.”

“Tamam. Hazır olacağız.”

“Tabloyla ilgili ya da burada olanlarla ilgili kimseye bir şey söyleme. Labat’yı ben arayacağım.”

“Tamam.”

Le Ber, Dupin’in arabasına gidip tabloyu tekrar battaniyeyle kapladı, oldukça temkinli bir şekilde kendi arabasına taşıdı ve özenle bagaja yerleştirdi. Bagajda duran her şeyi –ilk yardım çantası, kâğıt havlu, bir çanta dolusu polis araç gereçleri– arka koltuğa atmıştı. Le Ber arabaya binip motoru çalıştırdı, pencereyi indirip kafasını dışarı çıkardı ve Dupin’e başıyla selam verdi. Marie Morgane Cassel yolcu koltuğundaydı ve Dupin ona bir kez daha gülümsedi. Ardından Le Ber dikkatli bir şekilde yoldan geri geri çıktı. Araba, sonunda ağaçların ardında gözden kayboldu.

Dupin de arabasına binip motoru çalıştırdı ve dikkatli bir şekilde geri geri çıktı. Birinin buraya geldiği anlaşılmamalıydı. Yola çıkınca kumsal tarafına döndü ve geniş koyun oradaki, otopark olarak kullanılan başıboş araziye yanaştı. Burası ambardan birkaç yüz metre uzaklıktaydı. Arabasını burada kimse fark etmezdi; kimse bir şeyden şüphelenmezdi.

Tarlaların arasından yine hızlıca ambara doğru yürüdü. Silahını torpidodan çıkarmış ve beline takmıştı. Çalılıkla-

rın arasında saklanıp bekleyecekti.

Labat'nın numarasını tuşladı. Labat kendisini iki defa aramıştı. Saat bir buçuktu; Beauvois'nun sorgusu şimdiye kadar bitmiş olmalıydı.

"Labat?"

"Evet, Mösyö Komiser?"

"Beauvois ne dedi? Her şeyi öğrendik mi?"

"O avukatla hiç kolay olmadı. O ve Beauvois mümkün olduğunca az şey söylemeye karar vermişler. Yani Beauvois yine kopyayla ilgili size ve Le Ber'e anlattığı hikâyenin aynısını tekrarladı. Dinlemiş olduğumuz detayları teyit etti. Kopyayı otuz yıl önce tablodan çok etkilendiği için yapmış ve..."

"Her iki akşam için de görgü tanığı var mı?"

"Kesin tanıkları yok. Perşembe günü geç saate kadar müzedeymiş, bölgedeki bazı politikacılar için turlar düzenlemiş ve gece ona kadar sanat topluluğunun toplantısındaymiş. Sonra da ifadesine göre yalnız başına eve gitmiş. Cumartesi akşamı Le Pouldu'da bir kongredeymiş. Yerel bir konsey toplantısı gibi bir şey. Kültürel meseleler. Orada da ona kadar kalmış."

"Le Pouldu mu?"

"Evet. Böyle toplantıların farklı farklı yerlerde yapılması gerekiyormuş. Dönüşümlü oluyormuş... Beauvois'nın son dört günlük aktivitelerinin listesini hazırladım, söyleyeyim mi?"

"O süre zarfında Pont-Aven'den ayrılmış mı?"

"Hayır, sadece o akşam Le Pouldu'ya gitmiş."

"Peki, onun dışında Pont-Aven'den hiç çıkmamış mı?"

"Çıkmadığını söylüyor."

"Beauvois şu an nerede?"

"Yarım saat önce emniyetten ayrıldı. Avukatı ayarlamış. Ama istediğimiz zaman yeniden çağırabiliriz. İsterseniz..."

"Le Ber'le birlikte otelde beklemenizi istiyorum. Size ihtiyacım olabilir."

"Siz neredesiniz?"

"Le Pouldu."

"Le Pouldu mu?"

"Evet. Buvette yakınlarında bir ormanda." Artık depoya ulaşmıştı.

"Neler oluyor?"

"Tabloyu bulduk, Labat."

"Ne?" Labat telefonda heyecanla bağırdı.

"Yeni ele geçirdik."

"Nerede?"

"Burada bir depoda."

"Bir depoda mı? Gauguin'i mi?"

"Doğru."

"Orijinal tablo olduğundan emin misiniz peki?"

"Labat, hemen yola çıkmanı ve Le Ber'le *Central*'da buluşmanı istiyorum. Le Ber, şu an Madam Cassel'i *Central*'a getiriyor. Tablo onda."

"Madam Cassel'i mi?"

"Gauguin'in orijinal olup olmadığını geçici olarak o teyit etti."

"Peki, siz ne yapıyorsunuz?"

"Bekliyorum. Birinin tabloyu almak için geri gelmesini yani."

Uzun bir sessizlik oldu.

"Kim olduğunu biliyor musunuz?"

"Sanırım. Le Ber'le birlikte otelde bekle. En önemlisi de hiç kimseye tabloyu ele geçirdiğimizle alakalı bir şey söyleme."

"Ama..."

Dupin telefonu kapadı.

Sıcaklık yine otuz derecenin üstündeydi ve güneş, güneyde olduğu gibi burada da insanı yakıp kavuruyordu. Breton'da bu durum 'sıcaklık dalgası' olarak adlandırılırdı ve yarın yerel gazetelerin sansasyonel başlıklar atmasına sebep olacaktı. Dupin'in saklandığı çalılıklar pek uzun sayılmazdı; hemen hemen yüz metre uzunluğundaydı ve bu da bu bölgenin tipik bir özelliği idi. Dupin eskiden Breton'u her düşündüğünde aklına huş ve meşe ağaçlarıyla kaplı, gür ve uçsuz bucaksız ormanlar gelirdi. Eskiden gerçekten de burada sık ve ulu bir orman vardı. Fakat gün geçtikçe geniş çaplı tahribat sebebiyle burası Fransa'daki en cılız ormanlık alan hâline geldi.

Bu uzun bir bekleyiş olabilirdi. Bu bekleyişin ardından da bütün o acil ve resmî aramaların yapılması gerekecekti. Dupin şu an kesinlikle böyle bir ruh hâlinde değildi. Sadece haklı olup olmadığını öğrenip şu işi bitirmek istiyordu. Artık her şeyin sona ermesi gerekiyordu. Başka hiçbir şey Dupin'in umurunda değildi.

Saat şu an beşi çeyrek geçiyordu. Dupin burada dört saatten fazla bir süredir bekliyordu. Böyle eli kolu bağlı bir şekilde oturmaktan nefret ediyordu.

Ormanın bir ucundan öteki ucuna gidip gelmeyi sürdürdü. Artık her bir ağacı, her bir böğürtlen çalısını, her bir eğrelti otunu tanıdığına inanıyordu. Sıkıntıdan ormandaki meşelerin, karaçamların, kayınların ve at kestanelerinin kaç tane olduğunu saymıştı. İlginç bir biçimde en çok meşe ağacı vardı. En uzun eğrelti otunu ve üzerinde en fazla ökse otu olan ağacı aramıştı. Ökse otu çayını gerçekten çok severdi. Üç defa Nolwenn'le konuşmuştu ve üçünde de aramak için önemli bir sebep bulmuştu. Fakat konuşmalardan hiçbirisi on dakikadan fazla sürmemişti. Nolwenn, Dupin'in beklemekten ne kadar nefret ettiğini biliyordu. Komiser onu yeni gelişmelerden haberdar etmişti. Nolwenn hiç soru sormamış ve özellikle de Guenneugues konusunu ya da artık ertelenmesi mümkün olmayan diğer konuları hiç açmamıştı. Sadece ona kız kardeşini aramasını hatırlatmıştı. Telefonu en az on defa daha çalmıştı fakat Dupin arayan numaralara bakıp telefonun çalmasına izin vermişti. Sadece Salou aradığında –sabahtan beri bu dördüncüydü– telefonu açtı. Aslında o konuda kendini biraz suçlu hissediyordu; belki de gerçekten yeni bir gelişme olmuştu. Salou öfkeden kudurmuş bir hâldeydi ve Dupin'in böyle davranarak onun işini boykot ettiğini söyledi. Dupin söylediklerine sinirlenecek kadar aldırış etmiyordu ona. Ayrıca Salou'ya olanları anlatmaya da pek istekli değildi. Salou nihayet, sert bir ses tonuyla, müzedeki kopyayla ilgi-

li bulgularını paylaştı. Şu ana dek çalışmalar herhangi bir netice vermemişti. Ve kayalıklardaki soruşturmanın 'resmî sonuçlarını' bildirdi: "İkinci bir kişinin varlığına dair olası izler var ama belgelenen kesin bir iz yok." Yani herhangi bir gelişme olmamıştı.

Dupin acıkmıştı. Ama daha da önemlisi susamıştı. Yiyecek ya da içecek bir şey getirmeyi akıl edememişti. Arabada bir şişe Volvic vardı ama burayı terk edemeyeceği için bunun bir anlamı yoktu. Sonunda Le Ber'ü çağırması gerekecekti. Dikkatini dağıtmaya ihtiyacı vardı. Belki de gerçekten kız kardeşini aramalıydı.

Telefonuna uzandı. "Lou?"

"Georges, sen misin?"

"Evet."

"Onu yakaladın mı?"

"Ne?"

Kız kardeşi güldü.

"Nolwenn geçen gün aradığını söyledi. Neler yapıyorsun?"

"Bir yerde birini bekliyorsun, değil mi?"

"Ben..."

"Her zaman birini beklerken ararsın."

Bunu kötü bir niyetle söylememişti. Üstelik haklıydı.

"Quirbajou'da bir çatıda oturuyorum. Burayı bitirmek üzereyiz. Hava neredeyse kırk derece. Deli bir ev oluyor burası. Ama ben iyiyim. Yapacak çok iş var. Güzel işler."

Kız kardeşi yedi yıl önce Marc'la birlikte Pyrenées'ye taşınmıştı; burası bir sürü şaraba, zeytine, gerçek bir Kat-

har kalesine ve Perpignan'dan çok uzak olmayan iki tane muhteşem taş ocağına sahip, oldukça minik, ücra bir köydü. Kardeşi kendisinden üç yaş küçüktü. Hem mimar hem de marangozdu ve sadece ahşaptan çılgın evler inşa ederdi. Hani şu düşük enerji tüketimi olanlardan... Birbirlerini nadiren görüp konuşmalarına rağmen Dupin onu çok severdi.

"Evet, ben... bir cinayet vakası üzerinde çalışıyorum. Ve evet... birini bekliyorum."

"Karışık bir vaka mı?"

"Evet."

Görünüşe bakılırsa henüz hiçbir şey duymamıştı.

"İki ölü var. Bir de orijinal Gauguin."

"Orijinal Gauguin mi?"

"Şu ana kadar keşfedilmemiş ve *Le Figaro*'ya bakılırsa muhtemelen eserleri arasındaki en önemli tablo."

"Yok artık!" Kız kardeşi güldü. "Çok heyecanlı görünüyor. Annem buna bayılır."

Anneleri bir antikacıydı ve güzel sanatlara büyük bir tutkusu vardı. Dupin annesini neden hâlâ aramadığını düşündü. Gerçekten de o bu vakaya bayılırdı.

"Önümüzdeki hafta sonu Paris'e gelmek istemez misin? Hem onu da ziyaret etmiş olursun."

Anna Dupin uzak köylere seyahat etmezdi. Onu görmek için her zaman Paris'e gitmeleri gerekirdi. "Kaçabileceğimi sanmıyorum. Bakarız."

Dupin gitmek istemiyordu. Ayrıca o hafta sonu teyzelerinden birinin doğum günüydü ve Dupin ona tahammül edemiyordu. Kadın, annesinin üç kız kardeşinden biriydi

ve son derece kibirli, burnu havada bir Parisliydi. Ayrıca artık ücra bir köyde yaşamaya mecbur kaldığı için bütün gece herkesin avutucu sözlerini dinlemek zorunda kalacaktı.

"İşini bahane et. Biliyorsun, şikâyet etmekten daha çok sevdiği başka bir şey yoktur."

"Elimden geleni yaparım. Marc nasıl?"

"Gayet iyi. Toulouse'da. Bir mühendislik kongresinde."

"Evin inşası bitti mi?"

"Bunun mu? Evet."

"Görmeyi çok isterim."

"Sana e-postayla birkaç fotoğraf gönderirim... Peki, iş dışında nasılsın?"

"Hmm. Bilmiyorum."

Lou her zaman en zor soruları sorardı.

"Hiçbir zaman bilmiyorsun."

"Bazen biliyorum."

"Hâlâ âşık mısın? Adèle'e yani?"

"Hayır."

Son konuşmalarının üzerinden biraz geçmişti.

"Yazık. Umut var gibi görünüyordu. Yeni biri var mı?"

"Hmm."

"Pek öyle görünmüyor."

Kardeşi, onun hâlâ Claire'i sevdiğinden adı gibi emindi ve bunu ona da defalarca söylemişti. Bu yüzden de Claire'den sonra çıktığı bütün kadınlara ilgisiz davrandığını söylüyordu. Lou onu çok iyi tanıyordu.

“Şey, aslında... Yani pek emin değilim.”

“Bu da ne demek?”

“Bilmiyorum. Ben... Bir dakika bekle, Lou.” Dupin bir ses duyuyordu. Bir motor sesi...

“Lou, benim kapamam...”

“Ara beni!”

“Tamam.”

Ses artık çok daha net duyuluyordu. Bir araba bu tarafa doğru geliyordu. Dupin çalılıkların arasına iyice saklandı; herhangi bir şekilde görülmemesi gerekiyordu. Araba artık virajı dönmüş, iyiden iyiye yaklaşıyordu. Son hızla yolu tırmanıyordu. Ardından fren sesi duyuldu. Bir kapı açıldı ve çarparak kapandı. Birkaç dakika bekledi ve silahını çekip dikkatli bir şekilde ağaçların arasından ambara doğru yanaştı. Dalların ve yaprakların arasından güneşte parlayan arabanın bir kısmını görebiliyordu. Koyu renk bir arabaydı bu. Dupin’in adımları hızlandı ve ormandan çıktı.

Koyu renk, geniş bir limuzin tam ambarın önüne park edilmişti. Çamurluk neredeyse duvara değiyordu.

“André Pennec,” diye fısıldadı Dupin şaşkınlıkla.

Bir buçuk saat sonra Müfettiş Labat o gün ikinci kez Quimper’e doğru gidiyordu. André Pennec arabanın arkasında oturuyordu ve Labat onu merkeze götürüyordu. Ambarda oldukça nahoş bir sahne yaşanmış fakat bu pek uzun sürmemişti.

Dupin şimdi çok iyi bildiği, koyu renk, çirkin villanın önünde duruyordu. Le Ber kısa bir süre sonra gelecek ve arabasının yanında onu bekleyecekti.

Zili bir daha hızlıca çaldı. Kapının açılması için uzun süre beklemesi gerekmedi.

“İyi akşamlar, Madam Pennec... Biraz konuşmak istiyorum.” Dupin oldukça sakin bir ses tonuyla konuşuyordu.

Catherine Pennec bir anlığına ters ters baktı; sonra bu katışıksız, sert bakış tam bir teslimiyete dönüştü. Yine aynı boğazlı, siyah elbiseyi giyyordu. Herhangi bir duygu belirtisi göstermeden ya da tek kelime etmeden arkasını döndü ve misafir odasına doğru ağır ağır ilerledi.

Dupin de onu takip etti. Lafı dolandırmak gibi bir niyeti yoktu. “Tabloyu bulduk, Madam Pennec. Ele geçirildi.” Dupin bir an duraksadı. “André Pennec bize her şeyi anlattı.”

Catherine Pennec, Dupin’in söylediklerini duyduğuna dair herhangi bir tepki vermedi. Sadece yürümeye devam etti, ne düşündüğünü anlamak mümkün değildi. Misafir odasında ansızın durdu.

Dupin tam arkasındaydı.

“André Pennec mi? Gerçekten mi? Her şeyi anlattı, öyle mi? Hayır. Her şeyi anlatmamıştır. Hatta size hiçbir şey anlatmamıştır.”

Catherine Pennec, geniş, konforlu kanepeye çöktü. Orada bir süre hiç kımıldamadan oturdu ve sonra bir anda tiz ama alçak bir sesle güldü. “O ne biliyor ki? Siz ne biliyorsunuz ki? O hiçbir şey bilmiyor. Hiçbir şey... Size de hiçbir şey anlatamaz.”

“O hâlde siz anlatın.” Dupin ondan üç dört metre uzakta, geniş şöminenin yanında duruyordu. Catherine Pennec donuk gözlerle yere bakıyordu. Yere yığılacakmış gibi görünüyordu. “Hiçbir şey söylemek zorunda değilsiniz, Madam Pennec. Sessiz kalma hakkına sahipsiniz.” Yeniden uzun bir sessizlik oldu. “Müfettiş Labat sizi Quimper’deki emniyete götürecektir. Orada avukatınızla konuşabilirsiniz.” Dupin çıkış kapısına gitmek üzere arkasını döndü. Böyle olmasını tercih ediyordu. “Benimle gelin.”

İlk başta bir şey duyup duymadığından emin olamadı. Catherine Pennec kısık sesle, âdeta fısıldayarak konuşuyordu; ses tonu şimdi tamamen değişmiş, daha derin, daha mekanik bir hâl almıştı.

“Bir fiyaskoydu. Loic tam bir fiyaskoydu. Hayatı boyunca hiçbir şey başaramamıştı. Fazla yumuşaktı. Yumruğunu masaya vuramadı bir türlü. Hayatta hiçbir amacı yoktu.”

Dupin temkinli bir şekilde arkasına dönüp olduğu yerde kaldı.

“Bir defa, sadece bir defa cesaretini toplayabildi. Tek bir defa. Bunu planlamış falan değildi ama bir anlığına düşünme cesaretine sahip oldu. Onun nasıl biri olduğunu anlatacağım! Babası onu mahvetti, Pierre-Louis Pennec kendi oğlunu mahvetti. Ona her zaman kendisinin ne kadar zayıf olduğunu hatırlattı. Değersiz olduğunu, gerçek bir Pennec olmadığını... Annesi öldükten sonra bunlar daha da arttı. Ve tabii bir de şu bitmek bilmeyen oyalamalar... Ama o sadece bir defalığına kendi hakkını savundu. Bunu yapması gerekiyordu. Sadece bir defalığına kendisinde o gücü buldu. O da o geceydi.”

Madam Pennec durdu. Kafasını hafifçe iki yana sallıyordu.

“Çok ironik, değil mi? Bıçağı ona babası gençken hediye etmişti. Laguiole. Bu bıçak Loic için kutsaldı.”

Yüzü tekrar bir maskenin ardına saklanmadan evvel dudaklarında bir anlığına rahatsız edici bir tebessüm belirdi.

“Kendi hayatımızı yaşamaya başlamak için çok uzun bir süre bekledik. Yıllarca, on yıllarca bekledik durduk... Ölmek bilmedi. Sürekli bekledik. Her şey bizimdi. Otel... Tablo... O tablo her şeyi mümkün kılabilirdi. Bize bambaşka bir hayat sağlayabilirdi. Bütün hayatım değişecekti.”

Catherine Pennec kafasını kaldırmış ve kısa bir an Dupin’e bakmıştı. Artık oldukça neşeli görünüyordu.

“André Pennec size bunları anlattı mı? Söyleyin bana. İşte asıl gerçek bu. Asıl olanlar bunlar. Kayınpederim son derece inatçı, korkunç bir adamdı. O tablodan ne elde ediyordu ki? O kadar zaman orada öylece asılı durdu, hiç kimseye bir yarar sağlamadı. Yaşayacak sadece birkaç günü kalmış. Keşke bilseydik! Sadece birkaç gün. Vasiyetini çoktan değiştirdiğini sanmıştık.”

Catherine Pennec kendini olabildiğince mantıklı ve doğru bir şekilde savunmak istercesine duygularını işe karıştırmadan konuşuyordu. Bakışları yine yere dikilmişti.

“Bağış biliyorduk. Kocama o gece söyledi. Loic’e böyle bir planı olduğunu anlattı ve tartıştılar. Tablo bize ait. Gauguin neden müzeye kalsın ki? O, her zaman aileye ait oldu, kocamın onda hakkı vardı. Bir defa, hayatında sadece bir defa harekete geçti. Sonra da çok pişman oldu. Acınacak

bir hâldeydi. Ve her şeyi itiraf etmek istedi. Buna tahammül edemediği hakkında yakınıp duruyordu. Zavallı biri gibi davranıyordu. Kendi iyiliği için buna izin veremezdim. Bir şey yapmam gerekiyordu. Her şeyi mahvedecekti. Babası onu hor görmekte haklıydı. Ah, evet. Bütün hayatı boyunca onu hor görmüştü, üstelik bunu yapmak istememesine rağmen. Tam anlamıyla hor görmüştü hem de." Soğuk ve kendine güvenen bir tavırla yine Dupin'in gözlerinin içine baktı. "Ben de onu hor gördüm! Her şey mümkün olabilirdi. Her şey tam karşımızda duruyordu. André Pennec size bunları da anlattı mı?"

Dupin sesini çıkarmadı.

"André Pennec kendi mi geldi size? Artık tahammül edememiş mi bu yüke?"

"Hayır. Tabloyu almaya gelmişti. Onu Paris'e mümkün olduğunca çabuk götürmeyi planlıyordu. Pennec'i Le Pouldu'da tutukladık. Şu an emniyete götürülüyor."

Catherine Pennec yine o tiz ve ani kahkahalarından birini attı. Kendinde değilmiş gibi kafasını iki yana salladı ve ardından tamamen hareketsiz kaldı. "Nerede olduğunu nasıl bildiniz?"

Dupin onun bakışlarında ani bir korku gördüğünü düşündü. Fakat Madam Pennec'in sesi hiç titrememişti. "Onu sizin aldığınızı varsaydım. Ve onu öncelikle bir yere saklamanız gerekecekti."

"Neden ben?"

"Söylediğiniz ya da yaptığınız bir şeyden dolayı değil aslında. Hatta yapmadığınız bir şey sayesinde anladım. Herkes tablo için endişeleniyordu. Bunun için endişelen-

meyen tek kişi sizdiniz. Endiřelenmeyen kişi, ona sahip olan kişidir. Restorana girildikten sonraki sabah sizinle konuşurken siz de kocanız da ne olduğunu, bunun bir dikkat dağıtma taktiği olup olmadığını bile sormadınız. Ardından dñn tabloyla ilgili açık açık konuşurken yine restorana girildiğinden bahsetme firsatınız vardı. Ama o konuda da bir şey sormadınız. Eğer tablo gñvenli bir şekilde sizin elinizde olmasaydı, yasınıza rağmen anında tabloyla ilgili endişelerinizi dile getirirdiniz. Sonuçta o, sizin kırk milyon avronuzdu. O noktada zaten bunun size miras kaldığını biliyordunuz. Tablo sizin hakkınızdı fakat endişelenmeniz gerekirken akıbetini birazcık bile merak etmediniz. İlk başta fark etmesem de sizi bu durum ele verdi. Ben de daha bu sabah anladım.”

“Ben...” Catherine Pennec birdenbire sustu.

“Elbette ki yas tuttuğunuzu dñřñnmemi istediniz.” Dupin aslında bu konuşmayı yapmak istememişti ama şu anda yoğun bir tatmin duygusu yaşıyordu.

“Rolñnñzñ çok iyi oynadınız, Madam, gerekli yerlerde gerekli duyguları sergilediniz. Fakat bir noktada rolñnñz fazlasıyla karmaşık bir hñl aldı. Kontrol edemediğiniz bir-çok şey vardı. Eğer Beauvois tabloyu çalmaya çalışmasaydı bu hatayı asla yapmazdınız.”

Catherine Pennec bir şey demedi. Orada âdeta bir taş gibi hiç kımıldamadan oturuyordu.

“Tam olarak emin değildim. O yñzden tablonun sizde olduğuna dair řñphemi doğrulamak için yine tabloyu bulmam gerekiyordu. Onu almaya geldiğinizde sizi suçñstñ yakalayacaktım. Tabloyu oradan sizin alacağınızı dñřñnñ-

yordum. Sakladığınız yeriye sadece tahmin ettim. Madam Denis mirastaki bu arazilerden bahsetmişti ve sizin de geçici bir süreliğine tabloyu saklayacağınız bir yere ihtiyacınız vardı. Buraya, kendi evinize saklayamazdınız. Aileden başka kimse de ambarı bilmiyordu.”

Catherine Pennec artık dinliyor gibi görünmüyordu. Dupin bunu umursamadı.

“Bu işte bir sürü tesadüf devreye girmiş. Eğer Pennec’in vasiyetini değiştirmeyi başaramadığını bilmiş olsaydınız hiçbir şey yapmanız gerekmezdi. Gauguin zaten sizin olacaktı. O gece tabloyu değiştirmeniz, André Pennec’i işin içine karıştırmanız gerekmeyecekti. Tek bir şey bile yapmanıza gerek yoktu. Tablo gelip kucağınıza düşecekti zaten. Siz...” Dupin durdu. Bu kadarı yeterliydi. Zaten çok yorgun ve öfkeliydi. “Artık gidelim. Bu kadarı yeterli. Benimle gelin.”

Dupin aniden kapıya doğru döndü. Madam Pennec de birden yerinden fırladı, sanki Dupin onu kaldıracak bir butona basmıştı. Ayağa kalktı, sırtı baston yutmuş gibi dimdikti; ardından başı dik bir şekilde, sessizce Dupin’i takip etti.

Her şey inanılmaz hızlı gerçekleşmişti. Dupin sadece oradan bir an evvel çıkmak istiyordu; bu eve ya da bu olanlara artık bir dakika bile tahammül edemeyecekti. Çıkışa vardığında hızlı bir hareketle kapıyı açtı. Madam Pennec de onun hemen arkasındaydı. Birlikte dışarıya çıktılar.

Le Ber arabasını dışarıdaki basamakların altına park etmiş, evi izliyordu. Dupin ve Madam Pennec’i gördüğünde arabadan indi ve açmak için doğruca arka kapıya gitti.

Pek konuşkan biri değildi. “*Bonsoir*, Madam. Sizi merkeze ben götüreceğim.”

Madam Pennec tek kelime etmeden arabaya bindi. Odukça korkusuz görünüyordu. Le Ber sakince arabanın etrafından dolandı. “Kesinlikle arayacak mısınız, Mösyö Komiser?”

“Evet.”

“Emniyet Amiri’ni de arayacak mısınız?”

“Evet.”

Le Ber gülümsedi. “Güzel.”

Le Ber arabaya binip motoru çalıştırdı ve oradan uzaklaştı. Dupin, Madam Pennec’i pencereden görebiliyordu. Kadın başını eğmişti. Dupin, araba köprüye varıp virajı döndükten sonra gözden kayboluncaya kadar onları izledi. Sonra da karşıdan karşıya geçti.

Başarmıştı.

Kısa bir süre sonra Dupin, son günlerde pek çok kez geldiği yerde, limandaki rıhtım duvarının orada duruyordu. Gelgit en yüksek seviyeye ulaşmıştı. Saat sekize çeyrek vardı ve hava hâlâ sıcaktı. Bu akşam yaprak kıpırdamıyordu; hava durgundu fakat boğucu değildi. Büyük bir yelkenli gemi tam önüne demir atmıştı. Bakışları yavaşça bunun üstünde gezindi. Bu ahşaptan, mükemmel bir gemiydi; sert denizler ve okyanuslar için yapıldığı belli olan gerçek bir Atlantik gemisiydi. Çok uzun yıllardır denizde

olmalıydı. Bir nehir teknesi değildi. Sular yükselmiş, denizi geri getirmişti. Artık onu koklayabilir, tadını alabilir, hissedebilirdiniz. Limanın bu noktası gerçekten çok güzeldi; ama Dupin yine de hem bu vakayı hem de Pont-Aven'i arkasında bırakıp Concarneau'ya döneceği için memnundu. Zaten yapması gereken onca 'ek çalışmadan' dolayı sonraki hafta epey meşgul olacaktı; bütün hafta bir dolu sorgulama, tutanak, form ve telefon konuşmasıyla geçecekti. Bir de basın vardı. Adına da 'iletişim' diyorlardı. Ama bugünlük bu kadar yeterdi.

Dupin sekizi çeyrek geçe Pont-Aven'in son kavşağını döndü ve kısa bir süre içinde Nevez'ye, ardından Tregunc'e ve sonunda da kendi köyüne vardı. Pencereleri ve tavanı sonuna kadar açmıştı. Trafik kötüydü. Akşam herkes *Festival des Filets Bleus*'ya gidiyordu. Bu durum onu rahatsız etmedi. Hatta Emniyet Amiri'ni araması gerektiği gerçeği bile onun canını sıkamadı. Bunu hemencecik halledebilirdi.

"Amirim, ben Komiser Dupin."

"Ah, bak sen şu işe! Komiser Dupin."

"Concarneau'ya dönmek üzereyim."

"Son günlerde sürekli yaptığım gibi Müfettiş Labat'yla uzun uzun konuştum zaten; son kırk sekiz saattir kimse size ulaşamıyordu. Ben... bu..."

Guenneugues duraksadı. Dupin onun hattın öbür ucunda, sinirlenip sinirlenmeme konusunda bir karara varmaya

çalışırken verdiği mücadeleyi âdeta duyabiliyordu. Dupin onun kızmasını normal karşılayacaktı fakat o kızmamaya karar verdi.

"Sonuçta o kadar da karmaşık bir vaka değildi. Çözdük işte."

Sonuçta hiçbir vaka karmaşık olmazdı. Dupin bunu duymaya alışmıştı; ne zaman bir cinayet vakasını 'çözseler' bu cümleyi duyardı.

"Evet, Amirim. Yani evet, çözdük. Ve evet, gerçekten de karmaşık bir vaka değildi." Dupin'in ses tonu dostaneydi.

"Herkes rahatlayacak. Bu basının da hoşuna gidecek. Ama size şunu söylemeliyim..." Guenneugues'nün ses tonu değişmek üzereydi. "Aslında düşününce..." Yeniden başlıyordu. "Bu sadece... Yani buna sadece büyük bir aile trajedisi diyebiliriz." Guenneugues doğru kelimeleri bulmaya çalışıyormuş gibi görünüyordu. "Bu kadar uzun bir zaman boyunca, bir sürü güçlü duygu işin içine girince... Gerçekten de berbat bir durum."

Çok çok nadiren de olsa Guenneugues bazen Dupin'i şaşırtıyordu.

"Evet, Amirim, muhtemelen öyle oldu. Bir aile trajedisi."

"Loic Pennec'in ölümü cinayet miydi?"

"Sanırım öyle."

"Madam Pennec'in ifadesini aldınız mı?"

"İlk ifadesini aldık, evet."

"Güvenilir mi?"

"Bilemiyorum."

"Bu akşam bir basın toplantısı düzenleyeceğim. Yarın bütün gazetelerin vakanın çözüldüğünü yazmasını istiyorum. O tablo vakayı ulusal bir mesele hâline getirdi, Dupin."

Guenneugues şikâyet ediyor gibi değildi. Daha ziyade gururlu çıkıyordu sesi.

"Gazeteler kısa süre sonra baskıya girecekler. Bütün detaylara ihtiyacımız yok, sadece önemli ayrıntılar yeter. Tek isteğim, yaptığımız işi layıkıyla iletebilmemiz... Finistère'deki polis her şeyi kontrol altında tutuyor. Tabloyu hemen Quimper'e getirttim."

"Anlıyorum."

Dupin buna alışkındı. Guenneugues vakayı çözmüştü. Mesaj buydu. Her zaman da böyle olurdu.

"Sizce oğlu cinayeti planlamış mıydı? Yani cinayet tammüden mi işlenmişti? Basın bunu bilmek ister."

"Sanmıyorum. Öylece... oluvermiş gibi. O akşam."

"Peki, neden o akşam?"

"Pierre-Louis Pennec oğluna tabloyu kısa bir süre sonra *Musée d'Orsay*'ye bağışlayacağını söylemiş."

Dupin aslında başka bir şey söylemek istemiyordu. Bıçağı hatırladı. Laguiole'ü...

"Sonra? Ne düşünüyorsunuz?"

"Hiçbir şey."

"Peki, Pierre-Louis bunu uzun süredir mi planlıyordu? Bağışı yani?"

"Henüz detaylı bir bilgi yok ama evet. Ancak Doktor Pelliet'yi ziyaret ettikten sonra uygulamaya karar vermişti."

"Evet. Anlıyorum. Peki, sizce Loic Pennec hırs mı yapmıştı? Sonundaki kırk milyon avro muydu sebep?"

"Bence sebep, derin yaralardı. Yıllar boyu süren aşağılanmaydı. Ben..." Dupin rahatsız olmuştu; Guenneugu-es'yle ciddi bir tartışmaya girmek istemiyordu.

"Evet?"

"Haklısınız. Kırk milyon avroydu sebep."

"Madam Pennec'le ilgili ne düşünüyorsunuz?"

"Onun neden böyle bir şey yaptığını mı soruyorsunuz?"

"Evet."

"Bence o acımasız biri." Dupin yine kendi söylediğinden rahatsız oldu.

"Acımasız mı? Bu çok dramatik, Komiser."

Dupin sesini çıkarmadı.

"Peki, tablonun ikinci kopyası nereden çıktı?"

"Henüz bilmiyorum. Sanırım Pierre-Louis Pennec'te vardı ve oğlu da bunu biliyordu. Kopya oteldeydi diye düşünüyorum. Bunu öğreneceğiz."

"Şu parlamento üyesi Mösyö André Pennec'in dokunulmazlığı var."

Dupin sinirlenmeye başladığını hissetti. Dikkatli olması gerekiyordu. "Dokunulmazlığının kaldırılması gerekecek."

"Bilemiyorum. Gerekıyor mu ki? Dürüst bir adama benziyor. Pek çok güvenilir kaynaktan bilgi aldım. Ayrıca avukatları..."

"Kırk milyon avro değerindeki çalıntı tabloyu gizlemeye çalıştı. Tablo satıldığı takdirde Madam Pennec ona para-

nın dörtte birini teklif etmişti. Bu da on milyon avro eder. On milyon avro!”

“Madam Pennec ona tabloyu satma görevini vermişti. Bu adamın fikri değildi ki. Elbette ki belli bir pay alacaktı. Satışı yapan kişi her zaman komisyonunu alır. Bunda tuhaf bir şey yok. Ayrıca tablo Madam Pennec’in. Her şeyi doğru anladıysam Gauguin kadına ait.”

Guenneugues’ye talimat verilmişti. Bu oldukça açıktı.

“Sizi biri aramış.”

Guenneugues tereddüt etti. “Arayan birçok kişi oldu. Paris’ten, Rennes’den, Toulon’dan arandım.” Yine tereddüt etti. “Ayrıca Pennec’in avukatları da aradı.”

Dupin, onun bunu itiraf etmesine şaşırılmıştı. Ama bunu zaten tahmin etmişti. André Pennec gözaltına alınlı iki saat olmuştu.

“Madam Pennec, André Pennec’ten tabloyu satmasını istediğinde bunun kendisine ait olduğunu bilmiyordu. Pierre-Louis Pennec’in bunu *Musée d’Orsay*’ye bıraktığını sanıyordu. O ve kocası cinayet gecesi tabloyu değiştirmişlerdi çünkü vasiyetin değiştirilip değiştirilmediğinden emin değillerdi. Ve Catherine Pennec aynı gece, cinayetten kısa bir süre sonra André Pennec’i aradı. André Pennec’e ne olduğunu anlattı. André Pennec aynı zamanda ikinci derecede suç ortağı. Polisi aramadı. Bana gözünü bile kırpmadan yalan söyledi. Ve de kasıtlı bir şekilde soruşturmayı mâni oldu.”

Dupin artık gerçekten öfkeliydi.

“André Pennec’in avukatlarının söylediğine göre Madam Pennec o gece kocasının Pierre-Louis Pennec’i bıçak-

ladığını açıkça belirtmemiş. Bir 'aile krizi' yaşadıklarından bahsetmiş sadece. Madam Pennec muhtemelen son derece şaşkın ve kendini kaybetmiş bir hâldeydi. Ki bu da anlaşılabilir."

Bu tam anlamıyla çileden çıkartıcı ve mide bulandırıcı bir durumdu. Dupin mesleğinin en çok bu yanından nefret ediyordu. Hem de her hücresiyle! Sesi yeniden yükseldi. "Açıkça belirtmemiş' mi, 'aile krizi' mi? Bunlar da ne demek oluyor?"

"André Pennec, Catherine Pennec'in aradığı gece tabloyu saklama ve satma teklifini kabul etmiş mi?" Guenneugues'nün sesi sinir bozucu bir biçimde sakın çıkıyordu.

"O... hayır."

"Gördünüz mü?"

"Ama ertesi gün..."

"Ertesi gün Madam Pennec, vasiyette hiçbir değişiklik yapılmadığını, Pierre-Louis Pennec'in başışı vasiyete eklememediğini öğrendi. Tablonun kendisine ait olduğunu biliyordu. André Pennec, vasiyet okunacağı için Catherine ve Loic Pennec'le buluştu. Ertesi güne kadar da orada kaldı."

"Fakat bu... André Pennec..." Dupin birden sustu. Bunu doğru düzgün düşünmemişti. Bu onun kendi hatasıydı. Gerçekten de bunu tahmin etmiş olması gerekirdi. Evet, böyle vakalarda işler aynen böyle ilerlerdi. Fakat aslında polis olmaya karar vermesindeki başlıca sebeplerden biri de buydu; toyluk ya da kendini beğenmişlik, adına ne dersiniz deyin, birinin gamsız bir şekilde, yaptığı şeyin yanma kâr kalacağını düşünmesine hiçbir şekilde tahammül edemiyordu. "Bu bir rezalet ve siz de bunun farkındasınız."

Guerneugues, Dupin'in görüşünü duymazdan geldi. "Madam Pennec vasiyetin değiştirilip değiştirilmediğinden emin değildi. Kocas, babasıyla yaptığı tartışma sırasında vasiyetin değiştiğini sanıyordu. Fakat bu çok açık bir şekilde... aşırı duygusallık hâliydi."

"Peki, bu ne demek oluyor, Amirim?"

"Bu sadece Catherine Pennec'in suçlu olduğu anlamına geliyor. Resmî ifadesindeki itirafını yalanlamadığı takdirde kocasını öldürmekten suçlu bulunacak."

Dupin ona karşı çıkmak istedi. Fakat kendine var gücüyle hâkim olup sessiz kalmayı başardı. İşin resmî boyutu bu şekilde olacaktı.

"Bence André Pennec, nasıl demiştiniz, bu büyük aile trajedisine yardımcı olmak istemişti. Böylesine sarsıcı olaylardan sonra net bir şekilde düşünmek biraz zaman alır."

"'Yardım etmek' mi istedi? O mu yardım etmek istedi?" Dupin şaşkınlık içinde onun söylediklerini tekrar etti.

Guerneugues yine yanıt vermedi.

"Ayrıca şu sanat topluluğunun başkanı olan Beauvois'nın olayı oldukça ciddi bir mesele. O işi ciddiye almamız gerek. Kesinlikle."

Dupin kulaklarına inanamıyordu. Bütün bu insanların arasında Beauvois mı suçlu bulunacaktı? Dupin gerçekten de Beauvois'nın alçak ve zalim bir narsist olduğunu düşünüyordu. Başka kim istediğine ulaşmak için -neredeyse- her yolu mübah görürdü ki? Ama neredeyse... Ve Dupin'in mesleği ona bu 'neredeyse' kısmının oldukça önemli olduğunu öğretmişti.

"Beauvois ufak bir ayrıntı. Bu vakada hiçbir önemi

yok.”

Bu Dupin için kolay değildi. Sırf bunu söylediği için bile kendine kızdı. Fakat Emniyet Amiri’nin kafasından geçen şeye duyduğu öfke çok daha büyüktü.

“Onu siz kendiniz emniyete getirdiniz. Hem de şüpheli olarak. Kendimizi gerçekten ama gerçekten tehlikeli bir duruma soktuk. Kontrol altında tutamadığımız birçok şey vardı. Bunu biliyorsunuz. Elbette ben de sizi destekledim.”

Dupin bunlardan bıkmıştı. Başka bir yol bulacaktı. Muazzam bir çaba harcayarak boş vermeyi başardı. “Dediğiniz gibi sonuçta karmaşık bir vaka değildi, Amirim. En önemlisi de vakanın çözülmüş olması.”

“İşte böyle! Ve çözülmesine de çok memnunum, Mösyö Komiser. Çok iyi bir işti.” Emniyet Amiri alçak sesle, pis bir kahkaha attı. “Madam Pennec 16. Louis’den sonra Fransa hapishanesini onurlandıran en zengin mahkûmlardan biri olacak.” Guenneugues bu şakanın konuşmayı sonlandırmak için iyi bir yol olduğunu düşünüyor gibiydi.

“Evet, kesinlikle. O hâlde *au revoir*, Amirim.”

“Ayrıca...”

Dupin telefonu kapadı. Konuşma kızışmamıştı. Telefonu kapamıştı ama en azından bağırılmaya başlamamıştı.

Ayrıca aklına bir şey gelmişti. Dupin’in yüzü bir anda aydınlandı. Son yıllarda *Quest France*’dan bir gazeteciyle oldukça yakın dost olmuş ve onunla birkaç defa kayıt dışı ‘gizli’ görüşmeler yapmıştı. Kadının adı Lilou Breval’di. Belki gazeteci, ‘isimsiz bir kaynaktan’ bu vakaya ilişkin ek bilgiler edinebilirdi. Mesela André Pennec’in soruşturmayla ilişkisine dair birkaç küçük detay gibi... Dupin bunun bir

şeyi değiştirip değiştirmeyeceğini bilmiyordu. Ama yine de denemeye değerdi. Basın böyle şeylere bayılırdı. Ayrıca André Pennec'in de düşmanları vardı ve onlar bu konuda ne yapacaklarını daha iyi bilirlerdi.

Dupin nihayet Concarneau'nun beş kavşağından üçüncüsüne, yüksek köprünün hemen yanındakine ulaşmıştı. Açık deniz limanının oradan sola, kasabaya giden yola doğru döndü. Yolculuk, bu akşam özellikle uzun sürmüştü. Herkes dışarıda dolanıyordu. Festival günlerinde hep böyle olurdu. Kavşağın oradan bile boğuk insan seslerini, gümbürdeyen bas sesini duyabiliyordunuz. Kasaba merkezinin büyük bir kısmı kapalı olduğundan park yeri bulamayacağı henüz aklına gelmişti. Ve evinin yakınına gitmek istiyorsa Concarneau'nun etrafından dolanıp öteki ucuna kadar gitmesi gerekecekti. Fakat dolanacak havada değildi. Arabayı sanayi limanında, büyük ton balığı teknelerinin ve dokların orada bırakıp rıhtım boyunca yürümeye karar verdi. Arabayı yarın alabilirdi.

Açık deniz limanı güzel olmaktan oldukça uzaktı. Fakat Concarneau'da hâlâ dünyaya açılan etkileyici bir trol teknesi filosu vardı. Bunlar sahil balıkçılarıninki gibi romantik balıkçı teknelerinden değildi. Aksine bu aşırı modern, son teknoloji ile donatılmış bir filoydu. Yine de bu filoda –ki bu Bretonlar için çok önemliydi– büyük Japon filolarındaki gibi vahşi sürüklenme ağlarından yoktu. Bunlar ağır yüklü ekipmana sahip, sert denizler için yapılmış

güçlü teknelerdi. Laure'un babası otuz yıl boyunca böyle bir tekneyle seyahat etmişti. Dupin bu hikâyeleri biliyordu. Liman, binalar, ekipman, sistemler, makineler, burada her şey iyi çalışır durumdaydı. Dupin yerel balıkçıların hâlâ ahşap teknelerini demirlediği, daha çekici olan tarihî limanı sevdiği gibi bu limanı da seviyordu.

Festivale giden pek çok kişi de aynı şeyi düşünmüş olmasına rağmen burada gerçekten de hâlâ boş park yerleri vardı. Dupin arabayı denizin yakıma park etti. Pont-Aven'dekinin aksine, denizden yumuşak bir yaz gecesi esintisi geliyordu. Derin bir nefes aldı. Bu gece denizin güçlü bir kokusu vardı. Tuz, yosun ve iyot kokuyordu. Bu havayı içine çekmek her zaman, her şeyi değiştirirdi.

Dupin rıhtım boyunca ağır ağır ilerledi. Az önce yaptığı aptalca telefon konuşmasını dahi neredeyse unutmuştu. Cinayetle alakalı her şey, geçmişte kalan çılgın ve karanlık bir hayal gibiydi; yine de bürokratik işler bittikten sonra bile bunun uzunca bir süre kafasını kurcalayacağını biliyordu Dupin.

Hâlâ yapmak istediği bir şey olduğunu fark etti. Telefonunu çıkardı.

"Mösyö Dupin?"

"İyi akşamlar, Madam Cassel."

"Yola çıkayım mı? Nerede buluşalım?"

Dupin bir an durdu fakat sonra güldü. "Hayır... hayır. Ben..."

"Sizi rahat duyamıyorum. Çok gürültü geliyor. Neredesiniz?"

"Concarneau'dayım. *Festival des Filets Bleus*'dayım. Yani

aslında limanda yürüyorum ama bugün festival var. Kasabanın içinden yürüyerek geçmem gerekiyor; arabayla merkeze gidilmiyor.” Boş boş konuştuğunun farkındaydı.

“Anlıyorum. Peki, gerçekten de oyundaki son perde miymiş? Cinayeti çözdünüz mü?”

“Evet. Çözdük. Çok...”

“Önemli değil.”

Dupin bunu duyduğuna memnun olmuştu.

“Çok çılgın bir vakaydı. Her zaman böyle mi oluyor?”

“Bilmem.”

“Çılgın bir mesleğiniz var.”

“Öyle mi düşünüyorsunuz?”

“Polisiye roman gibi.”

“O kadar kötü değil. Doğrusu sizin dünyanız da pek farklı sayılmaz.”

“Haklısınız.”

Dupin meydana yaklaştığından gürültü iyice artmıştı ve bir müzik grubu dört sahneden en büyüğünde çalışıyordu.

“Eh... O hâlde, şey... Sanırım bir ara yine görüşürüz. Dünyanın öteki ucunda yaşayan biriyle iletişimi koparmak epey zordur.”

Dupin güldü. Onun konuşma tarzından hoşlanıyordu. “Bir dakika... Bir saniye bekleyin.” Biraz daha sessiz olan bir ara sokağa girdi.

“Brest’te yaşıyorsunuz, değil mi?”

“Evet. Denizin orada, köyün hemen girişinde. Batı yö-

nünden geldiğinizde...”

“Penguenleri sever misiniz?”

“Penguenleri mi?”

“Evet.”

“Penguenleri sever miyim, öyle mi?”

“Océanopolis’e gittiniz mi hiç?”

“Ah, tabii ki gittim.”

“Harika penguenleri var. Gentoo penguenleri, Adelie penguenleri, Kral penguenleri, Kraliyet penguenleri, Mavi penguenler, İbikli penguenler, Sarı gözlü penguenler, Çizgili penguenler.”

Marie Morgane Cassel yüksek sesle güldü. “Evet, onların penguenleri gerçekten inanılmaz.”

“Bir ara birlikte gidip penguenleri görebiliriz.”

Kısa bir duraksama oldu.

“Yapalım bunu. Numaram sizde var.”

“Evet, var.”

“*Au revoir*, Mösyö Komiser.”

“*Au revoir*, Madam Profesör.”

İkisi de aynı anda kapadılar. Bir an sonra Dupin, Madam Cassel’e bütün yardımlarından ötürü resmî bir şekilde teşekkür etmek istediğini fark etti. O olmasaydı pek fazla yol katedemezdi. Ona, polis merkezi adına teşekkür etmek istedi ama bunu başka bir zaman yapabilirdi.

Dupin, limana geri gidip meydana, Pénéroff İskelesi’ne, oradan da *Amiral’e* doğru yürümeye devam etti. Festival son yıllarda olduğundan daha canlı görünüyordu. Bu onun

üçüncü festivaliydi. (Ama bundan kimseye bahsetmemişti; çünkü Nolwenn, ancak onuncu ya da on beşinci festivalinde bundan bahsedebileceğini kendisine açıklamıştı.)

Her ne kadar Concarneaulular –bütün Breton festivalle-
rinde olduğu gibi– içkiler içip, gülüp eğlenseler de *Festival
des Filets Bleus* onlar için oldukça duygusal bir anlam ifade
ediyordu. Köydeki en büyük festival olmasının yanı sıra
olağanüstü bir önemi vardı. Concarneaulular kendilerini
kutluyorlardı: En kötü zamanlarda bile umutlarını kaybet-
meme ve güçlüklerin üstesinden hep birlikte gelme beceri-
lerini... Köydeki her çocuk bu hikâyeyi bilir... ve anlatırdı.
Nolwenn de tabii ki bunu her yıl tekrarlardı; festivalden üç
ya da dört hafta önce tesadüfen bu konuyu açardı. On do-
kuzuncu yüzyılın sonlarına kadar sardalya Breton'da altın
değerindeydi; sadece Concarneau'nun sardalya filosunda
bile sekiz yüz (!) tekne vardı. Nolwenn'in ofisindeki bü-
yükçe bir gravür, denizden dönen ve limana yaklaşmakta
olan filonun bir kısmını resmediyordu. Yan yana o kadar
çok tekne vardı ki denizi neredeyse göremiyordunuz. Ba-
lıkçılar ve bütün balık endüstrisi geçimini bu devasa sü-
rüler hâlinde dolanan gezgin balıktan sağlıyordu. Fakat
1902'de bir gece içinde sardalyalar ortadan kayboldu; yedi
koca yıl boyunca izlerine rastlanmadı. Bu tam bir felaketti.
Balıkçılar, fabrika işçileri ve birçok insan geçim kaynakla-
rından oldu. Fakirlik, açlık ve buhran kol geziyordu. Yazın
zengin Parisli tatilciler denize girmek için buraya geldiğin-
de köylülerle aralarında keskin bir tezat oluştu. Böylece
sanatçılardan bazıları, bütün bölgenin davet edileceği, bir
yardım festivali düzenleme fikrini ortaya attı. Elbette ki
yardımcı olmak amacındaydılar ama daha da önemlisi bir

umut ışığı yakmak istiyorlardı. Festivalin adı, bu hercai balıkları denizden çeken mavi ağlardan ilham aldı: Bu onları geri çağırmak için bir büyü gibi olacaktı. İlk festival bile oldukça eğlenceli geçmişti. Ayrıca yüklü miktarda para toplandığından oldukça başarılıydı. Kelt müzikleri, danslar ve dans yarışmaları, kostümler ve kostüm yarışmaları, tombalalar ve festivalin kraliçesinin taç giyme töreni... Yiyecekler –Concarneauluların elinde sadece ton balığı kalmıştı– ve ondan da önemlisi içecekler vardı. Concarneau o zamandan beri, yüzyılı aşkın bir süredir festivalini kutluyordu.

Her zaman olduğu gibi havada kocaman odun ateşinde ızgara yapılan taze balığın o enfes kokusu vardı. Dupin açlıktan bayılmak üzereydi. Her iki tarafı da güzel biçimde mühürlenene, içi neredeyse çiğ olan, o lezzetli ton balığı filetolarından yemeyi düşündü. Bu düşünceyle ağzı sulandı fakat yine de bundan vazgeçti. Önce biraz yalnız kalmaya ihtiyacı vardı. Belki daha sonra festivale katılırdı. Tanıdığı birkaç insanın yanı sıra Nolwenn de burada olacaktı.

Komiser içeri adımını atar atmaz Lily onu gördü. Tezgâhın arkasında espresso makinesiyle uğraşıyordu.

Dupin gülümsedi. Bu kısa fakat içten bir gülümseme idi.

“Demek her şey çözüldü!” diye seslendi Komiser’e. Arından makineyle uğraşmaya devam etti. Makineden çok hoş bir tıslama sesi çıkıyordu.

Dupin’in Lily’ye bir şey söylemesi gerekmedi. Bir ma-

saya oturdu. Herkes dışarıdaydı; *Amiral*'in içi neredeyse boştu.

Philip'in ünlü patates sotesinin –ki bu Dupin'in çok sevdiği patates kızartmasının yerine geçmesine izin verdiği tek yiyecekti– eşlik ettiği *entrecôte* birkaç dakika sonra önündeydi. Hardal. Bir şişe Languedoc. Restoranın en uzak köşesindeki tek yuvarlak masada, en sevdiği mekân-da oturuyordu. Buradan, geniş pencereden her şeyi rahatlıkla görebiliyordunuz: Meydanı, *ville close*'u, parlak renkli balıkçı tekneleriyle donatılmış limanı... Fakat en önemlisi, dışarıdaki kalabalığa rağmen denizi görebiliyordunuz. Deniz her zaman oradaydı.

Dupin dışarıya bakıp uzaklara daldı.

Evet, dünyada her şey yolundaydı.